

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

86'ncı Birleşim 23 Mayıs 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	632
II.- GELEN KÂĞITLAR	637
III.- YOKLAMALAR	700,701
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	638,640,642
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>638:639,640:641,642:643</i>
1.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, kentlerdeki yasakçı uygulamalara ilişkin gündem dışı konuşması	638:639
2.- Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in, Gençlik Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması	640:641
3.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, İnebolu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası'yla şereflendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	642:643

V.- AÇIKLAMALAR

639,642,643,661,662,672,
674,686,693,694,696,698,
707,711,713,718,720

- 1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde sevdiklerini kaybeden 15 depremzedenin bugün Meclise geldiğine ilişkin açıklaması 639
- 2.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, köylerin bilinçli bir şekilde boşaltıldığına ilişkin açıklaması 639:640
- 3.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin Kredi ve Yurtlar Kurumu bünyesindeki uygun olan yurtların bu yaz bir aylığına emeklilere ücretsiz ev sahipliği yapacağı açıklamasına ilişkin açıklaması 640
- 4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 642
- 5.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Cumhuriyet Halk Partili Afyonkarahisar Belediye Başkanı Burcu Köksal'ın Halk TV'deki açıklaması üzerine yapılan incelemeye ilişkin açıklaması 643
- 6.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na, 5 Mayıs 2012 tarihinde bayram kutlamalarının Millî Eğitim Bakanlığından Gençlik ve Spor Bakanlığına geçmesine ilişkin açıklaması 643:644
- 7.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk'ün, Düzce'de başlatılan "Düzce'ye Gelsene" adlı kampanyaya ilişkin açıklaması 644
- 8.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, vatandaşların haklı talepleri olduğuna ilişkin açıklaması 644
- 9.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, 7 Ekimden bu yana Filistinlilere yapılan zulüm ve katliamlara ilişkin açıklaması 644:645
- 10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'ının, gündemdeki Anayasa değişikliğine ilişkin açıklaması 645
- 11.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Bursa'da bulunan Gemlik Port işçileri ve LİMAN-İŞ yöneticilerinin bugün Mecliste partilerini ziyaret ettiğine ilişkin açıklaması 645
- 12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, AKP'nin son günlerde hayvan hakları yasa teklifi hazırlığında olduğu iddiasına ilişkin açıklaması 645
- 13.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, "basın ve tasarruf tedbirleri" adı altında yerel basına bir darbe daha vurulduğuna ilişkin açıklaması 645:646
- 14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, şeker pancarı maliyetleri, avans fiyatı ve destekleyici primlerine ilişkin açıklaması 646
- 15.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın, Hükûmetin Tokat'taki yatırımlarına ilişkin açıklaması 646
- 16.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İnfitâr suresinin 13'üncü ayetikerimesine ilişkin açıklaması 646

- 17.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Necip Fazıl Kısakürek'in vefatının 41'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması 646:647
- 18.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, siyasi iktidarı Kürtlere yönelik özel hukuk uygulamasından vazgeçmeye çağırıklarına ilişkin açıklaması 647
- 19.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Derinçay Deresi'nden şimdilerde zehir aktığına ve Derinçay'ın çok pis koktuğuna ilişkin açıklaması 647
- 20.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ Maden'de bulunan bakır işletmelerinin Madenlilerin yaşam kalitesini düşürdüğüne ilişkin açıklaması 647:648
- 21.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Necip Fazıl Kısakürek'in vefatının 41'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması 648
- 22.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminin ardından depremzedelere verilen eşya yardımı sözünün hâlâ tutulmadığına ilişkin açıklaması 648
- 23.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, öğrenci intiharlarına ilişkin açıklaması 648
- 24.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İran Cumhurbaşkanı ve beraberindeki heyetin helikopter kazası sonucu vefat etmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi envanterinde bulunan İHA'yla İran'a destek vermesi üzerine yaşananlara ve bütün siyasi partileri, özellikle de iktidar partisini ortak değer ve kıvançlarla ilgili konuların ortak değer olarak kalmasını temin etmek konusunda sorumluluğa davet ettiklerine, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde çıkarılan Büyükşehir Yasası'na, emeklilerin bayram ikramiyelerinde bir düzenleme yapılmasını talep ettiklerine ve artan faiz oranlarına ilişkin açıklaması 649:650
- 25.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya, emekli astsubayların dün Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde yaptığı eyleme, 22 Mayıs'ta yürürlüğe giren Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği'yle yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması 650:651
- 26.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya ve Güvenlik Korucusu Yahya Yıldız'a, Dandanakan Zaferi'nin 984'üncü yıl dönümüne, TÜİK 2023 verilerine göre Türkiye'de doğum oranının düştüğüne, Türk gençliğine ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk gençliğinin her zaman yanında olduklarına hem ülkede hem dünyada başarılar kazanan Türk sporculara, olimpiyat 3'üncüsü olan Nevşehirli özel sporcu Ramazan Ünlü'ye ve Gençlik Haftası'na ilişkin açıklaması 651:653
- 27.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, cezaevinde yaşamını yitiren Ergün Akdoğan'a ve hasta tutsaklara, 2011 yılında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Dersim için özür dilediğine ve 5 Mayıs'ta Meclise verdikleri araştırma önergesinin geri çevrildiğine, Çevre Komisyonunun danışman WhatsApp bilgilendirmesindeki yazışmalara, Halk Bankasının kredi faizlerinde yaptığı artışa ilişkin açıklaması 653:655

28.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, şehit olan Sözleşmeli Piyade Er Vedat Zorba'ya, önümüzdeki cumartesi Galatasaray Lisesi önünde Cumartesi Annelerinin 1.000'inci defa buluşacaklarına ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak Cumartesi Annelerine alanda destek vereceklerine, önümüzdeki pazar günü Tandoğan Meydanı'nda emekliler için bir miting yapacaklarına, bugün Adalet Peşinde Ailelerinin kendilerini ziyarete geldiğine ve kamuoyunda "Ayhan Bora Kaplan davası" diye bilinen davaya ilişkin açıklaması

655:656

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya, 31 Temmuz 2020'de yaptıkları sosyal ağlarla alakalı kanun düzenlemesine, geçtiğimiz haftalarda kendisini ziyarete gelen Cumartesi Annelerinin 1.000'inci toplantısına, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Necip Fazıl'ın vefat yıl dönümüne ve zamanın başta Genel Kurul olmak üzere fevkalade önemli olduğuna ilişkin açıklaması

656:658

30.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, iktidarın depremzede ve selzede esnafı ayağa kaldırmak için kolaylık sağlayacağına tam tersini yaptığına ilişkin açıklaması

661

31.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, emeklilikte bir günle on yedi yıl kaybedenlerin, emeklilikte 5000 gün üzerinden emekli olmayı bekleyip borçlananların, staj ve çıraklık mağdurlarının büyük bir hüsrana içinde olduğuna ve Maliye Bakanı Şimşek'in ev sahiplerine vergiyi yüzde 50 artırırken kiracıları yine düşünmediğini gösterdiğine ilişkin açıklaması

662

32.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması

672

33.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, dün Resmî Gazete'de yayımlanan Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği'yle yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması

672

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

674:675

35.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

675:676

36.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

676:677

37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

677

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

677:679

- 39.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 679:680
- 40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 680
- 41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 680:681
- 42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 686:687
- 43.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması 693
- 44.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum'un Tekman ilçesinde Belediyenin yapmak istediği turnuvaya Kaymakamlığın fiilen el koyduğuna ilişkin açıklaması 694
- 45.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması 696
- 46.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'da 2023 Nisan, Mayıs ve Haziran aylarına ilişkin tahakkuk eden trafik cezalarına ilişkin açıklaması 698
- 47.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması 698
- 48.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in, Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 707:708
- 49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 708
- 50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 711
- 51.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması 711
- 52.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'daki çiftçilerden ve hayvancılık yapan köylülerden aldığı mektuplara ve telefonlara ilişkin açıklaması 713
- 53.- Eskişehir Milletvekili Ayşen Gürcan'ın, Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 718:719

54.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

720

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

643

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşurken incitici, küçük düşürücü ifadeleri kullanmamalarını rica ettiği ilişkin konuşması

643

VII.- ÖNERİLER

658,661,662,673,682,689,
693,694,696,698,701

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

658:661,661:662,662:672,
673:674,682:686,689:692,
693:694,694:695,696:698,
698:700,701

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, organize suç örgütlerinin sahip olduğu ekonomik gücün ve ülkemize ekonomik maliyetinin tespit edilmesi, siyasi, bürokratik ve ticari bağlantılarının ortaya çıkarılması ve organize suç örgütleriyle mücadelede alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

658:661,661:662,662:665

2.- İYİ Parti Grubunun, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 milletvekili tarafından, yaş meyve ve sebze üreticileri, tüccarları, üretici komisyoncuları ve ihracatçıların yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 15/8/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

665:670

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

670:672,673:674,682:686,689

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, zorla kaybedilme iddialarıyla Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı ile tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımına yönelik devam eden engellerin araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

689:692,693:694

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3’üncü sırasına alınmasına ve 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

695,696:698,698:700,701

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

687

1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu’nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklaması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

687:688

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER701,709,711,712,713,719,
721*A) KANUN TEKLİFLERİ*701:707,709:711,711,712:713,
713:718,719:720,721:749

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110)

701:707,709:711,711,712:713,
713:718,719:720,721:749

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83)

749

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak sekiz oturum yaptı.

Kahramanmaraş Milletvekili Zuhul Karakoç Dora, depremin 15'inci ayında Kahramanmaraş'ın ihtiyaçlarına,

Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, Bartın'ın sorunlarına,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Gençlik ve Spor Haftası'na,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, emeklileri 26 Mayıs pazar günü saat 14.00'te Tandoğan Meydanı'nda Büyük Emekli Mitingi'ne davet ettiğine,

İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil,

İstanbul Milletvekili Ali Gökçek;

Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, Türk Hava Yollarının Taş Tepeler'in ana sponsoru olmasına, Profesör Doktor Necmi Karul'a ve ekibine,

Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık, 21 Mayıs Çerkez Günü'ne,

İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Norveç, İspanya ve İrlanda'nın Filistin'i devlet olarak tanıyacaklarını açıklamalarına,

Kilis Milletvekili Mustafa Demir, Kiliste TYP kapsamında işe başlayanların bugün itibarıyla istihdam programlarının sona ereceğine,

Karabük Milletvekili Durmuş Ali Keskinlikç, Türk Devletleri Teşkilatı Meclisi milletvekillerinin Meclisi bugün ziyaret ettiklerine,

Muş Milletvekili Sümeyye Boz, cezaevlerinde yapılan hak ihlallerine ve hasta tutsaklara,

Bartın Milletvekili Yusuf Ziya Aldatmaz, Bartın Irmağı Islah Projesi'ne,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, çiftçilerin isyanını dile getirmek istediğine,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, İran'da gerçekleşen helikopter kazasına, yerli ve millî Akıncıya,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcısı Kerim Han'ın İsrail Başbakanı Netanyahu ile Savunma Bakanı Gallant hakkında yakalama kararı çıkarılması için başvuru yaptığına,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, Kobani kumpas davasında verilen cezalara,

Samsun Milletvekili Murat Çan, hazine destekli esnaf kredileri için geriye dönük fahiş faiz artışına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, PIKTES öğretmenlerinin sorunlarına ve atanmayan öğretmenlere,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Diyarbakır'a,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, vefat eden Orhan Erdoğan'ın ailesinin talebine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, uzaktan sağlık hizmeti uygulamasına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, "Onların Reisi'ni aldın, diğerlerinin reisini de bir an önce al." ifadesine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, ekonomik sıkıntıların çözümü için Büyükşehir Kanunu'nun yeniden ele alınması gerektiğine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, engellilerin yaşam hakkı istediğine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya’da bazı ilçe mal müdürlüklerinin kapatılması kararına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Cumartesi Annelerinin 1.000’inci haftasına, Norveç, İspanya ve İrlanda’nın Filistin devletini tanımlarıyla ilgili açıklamalarına, Çevre ve Şehircilik Bakanı Özhasseki’nin sahil şeridindeki bölgelerle ilgili beyanına, Emniyet içerisinde mafyayla mücadele eden Emniyet görevlilerinin tasfiye edildiğine dair bir intiba olduğuna, organize suç örgütü liderinin bugünlerde yapılan yargılamasına, İçişleri Bakanının organize suç örgütleriyle mücadelede kimlerle birlikte olacağına ve yirmi iki yıllık bir iktidarın geldiği süreçte konuşulanlara,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, tasarruf tedbirleri kapsamında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bugün yayımlanan genelgeye ve yerel basına, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, Ankara’da suç örgütü ile devletin bazı kurumlarının, siyasetin ve bürokrasinin iç içe geçtiğinin konuşulduğuna, Sinan Ateş cinayetine, gençlerin yurt dışına gitme sebeplerine, dokuzuncu yargı paketinde yer alan etki ajanlığına, plansız ve kasıtlı bir şekilde Türkiye’ye doldurulan sığınmacılarla ilgili haber yapan Türk milliyetçisi bazı gençlerin bugünkü mahkemesine, esnaf ve sanatkarların kullandığı kredi faizlerinin artırılmasının sorumlularına, mali müşavirlerin sıkıntı içerisinde olduğuna ve deprem bölgesinde yıkılan binalarla ilgili mahkeme sürecinin çok yavaş ilerlediğine,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Nene Hatun’un vefatının yıl dönümüne, İspanya, İrlanda ve Norveç’in Filistin devletini tanıma kararı açıklamalarına ve Gazze’nin önemine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Diyarbakır’da yapacakları her eylemin ve her etkinliğin polis engeliyle karşılaştığına, hasta tutsak Ergün Akdoğan’a, Öcalan ve onunla beraber kalan mahpuslar için getirilen altı aylık görüş yasağına, Tokat T Tipi Cezaevindeki keyfi uygulamaya, 1 Mayıs’tan beri başlayan gözaltı ve tutuklama furasına, 15 Mayıs’ta gözaltına alınıp tutuklanan 9 kişiye, cezaevlerindeki çıplak arama işkencesine ve parti meclisi üyesi Senem Eriş’e,

Ankara Milletvekili Deniz Demir, Ayhan Bora Kaplan dosyasına,

Ankara Milletvekili Murat Emir, kiralara yüzde 25 zam sınırının kaldırılması kararına, tasarrufun tepeden başlayıp her yere yayılmasını beklediklerine, Tasarruf Tedbirleri Bilgi Sistemi’nin herkese açık olması gerektiğine, getirilen tasarruf paketiyle yerel basının öldürüldüğüne, Basın İlan Kurumunun RTÜK’ten sonra ikinci bir sansür kurumu olduğuna, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne ve ÇEDES Projesi kapsamında yapılanlara, Sinan Ateş cinayetine,

İstanbul Milletvekili İskender Bayhan, ücretlere temmuz zammı mücadelesinin büyütülmesi için bütün işçi ve emekçilere seslendiğine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Genel Kurul çalışmaya başladığından beri çok farklı konulara değinildiğine, İspanya, Norveç ve İrlanda’nın Filistin devletinin varlığını tanıyacaklarını ifade etmelerine ve Filistin’in özgürlüğüne kavuşacağına inandığına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Semra Dinçer, engelli çocukların eğitime erişiminde büyük sorunlar yaşandığına,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Ankara Milletvekili Murat Emir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Azerbaycan Cumhuriyeti Millî Meclisi Savunma, Güvenlik ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Ziyafat Asgarov, Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu Senato Uluslararası İlişkiler, Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkan Yardımcısı Darhan Kidirali, Kırgız Cumhuriyeti Jogorku Keneş Uluslararası İlişkiler, Savunma, Güvenlik ve Göç Komitesi Başkan Yardımcısı Eldar Süleymanov, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Hukuk, Siyasal İşler ve Dışilişkiler Komitesi Başkanı Yasemin Öztürk, Özbekistan Cumhuriyeti Yasama Meclisi Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkan Yardımcısı Kozimjon Tojiyev ve beraberindeki heyetlere “Hoş geldiniz.” denildi.

Saadet Partisi Grubunun, 22/5/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, Türkiye’de düşen doğurganlık hızının sebeplerinin ve geleceğe yönelik olası etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 21/2/2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir ve 19 milletvekili tarafından, sokak hayvanlarına ilişkin sorunların belirlenmesi, yerel yönetimlerin sorumluluk alanlarındaki çalışmaların tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 22/5/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasının siyasi boyutunun araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 19/2/2024 tarihinde Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol ve arkadaşları tarafından, Elâzığ ili Maden ilçesinde bulunan bakır madeni işletmesinin faaliyetlerinin çevreye karşı olası etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması ve gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 22 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun;

Çiftçinin ve esnafın kullandığı kredi faizlerine yapılan yüksek zamma,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, hayvancılıkta yaşanan sorunların et fiyatlarını katladığına,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, Edirne’nin bazı köylerinin buğday tarlalarında görülen pas hastalığına ve buğday maliyetlerindeki artışa,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, Sabiha Gökçen Havalimanı’nın ikinci pistinin açılmasıyla Kavakpınar Mahallesi’nden açılan yolun yetersiz kaldığına,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Gerede Deri ve Karma OSB’lerin atık su arıtma tesisleri olmadığı için kirli endüstriyel atık sularını Gerede Çayı’na deşarj ettiğine,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, sokak hayvanları için yapılabileceklerle,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in satışa nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 110) görüşmelerine devam edilerek 16'ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/34) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 63) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Malatya'da TYP kapsamında çalışan 2.500 kişinin dokuz aylık süresinin bugün sona erdiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, 6 Şubat depreminden hemen sonra kendi araçları veya kiraladıkları araçlarla deprem bölgesinden çıkmaya çalışan vatandaşlara yazılan trafik cezalarına,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç;

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, geçmiş siyasi kavgaların bu Meclise ve bu millete bir fayda vermediğine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya;

Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, Ankara Milletvekili Murat Emir ile İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, söylemiş olduğu sözün maksadını aştığına ve geri aldığına,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, iktidarın çiftçiye beden işçiliği desteği sağlaması gerektiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, her milletvekilinin haysiyetinin, şerefının, namusunun birbirine emanet olduğuna ve Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın yaptığı açıklaması sırasında kullandığı ifadelerin bir daha asla kullanılmamasını rica ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 23 Mayıs 2024 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.51'de birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 139

23.05.2024 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile 83 Milletvekilinin; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2168) (Adalet; Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:23.05.2024)

2.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in; Umumi Hıfzıssıhha Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2169) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:20.05.2024)

3.- Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın; Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi (2/2170) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:20.05.2024)

4.- Batman Milletvekili Serkan Ramanlı ve Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir ile 1 Milletvekilinin; Hayvanları Koruma Kanunu ve Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2171) (Adalet ile Çevre Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.05.2024)

5.- İzmir Milletvekilleri Haydar Altıntaş ve Mehmet Salih Uzun ile 1 Milletvekilinin; Engelliler Bakanlığının Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/2172) (İnsan Haklarını İnceleme; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.05.2024)

Rapor

1.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 93 Milletvekilinin Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanunu Teklifi (2/2139) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 111) (Dağıtma tarihi: 23.05.2024) (GÜNDEME)

23 Mayıs 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86’ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, kentlerdeki yasakçı uygulamalar hakkında söz isteyen Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan’a aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan’ın, kentlerdeki yasakçı uygulamalara ilişkin gündem dışı konuşması

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Konuşmama başlamadan önce, zindanlarda haklı mücadeleleri için direnen tüm yoldaşlarımıza sevgilerimi ve selamlarımı iletiyorum.

DEM PARTİ olarak... İdarenin almış olduğu ve idarelerin “kamu yararı” bahanesiyle, yapılmak istenen basın açıklamalarına izin vermemesi Anayasa’da ve uluslararası sözleşmelerde güvence altına alınan toplanma ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmektedir. HDP Eş Genel Başkanlarına ve siyasetçilerine yönelik Kobane kumpas davasıyla yapılan yargı darbesi için kamuoyu oluşturmak amacıyla yapılacak basın açıklamalarına başta Mardin, Van, Diyarbakır, Şırnak valilikleri olmak üzere 19 ilde yasak kararı alınmıştır; dolayısıyla, bu tablo meydana çıkmıştır. Bu tablo, korkmayın, Kürdistan tablosu değil, biz ayırmıyoruz ama iktidar ve temsilcilerinin -valilerin- ayrımcı haritalarını açıkça göstermektedir.

Yine, Anayasa’nın 13’üncü maddesi, Anayasa’nın 34’üncü maddesi toplanma ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını düzenlemektedir. Anayasa’nın 34’üncü maddesi, herkesin önceden izin almaksızın silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olduğunu belirtmektedir. Toplanma ve basın açıklamalarına müdahale, Anayasa’nın 13’üncü maddesinde belirtilen koşullar yerine getirilmediği müddetçe Anayasa’nın 34’üncü maddesini ihlal etmektedir; buna ilişkin Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin sıkça ihlal kararı ve tazminat kararları var. Dolayısıyla, vatansever, yurtsever ekonomiyi ya da şeyi düşünüyorsunuz ama buradaki tazminatların hiçbirini siz ödemiyorsunuz, hiçbir valiyi ya da buna sebebiyet veren kişilere ödetmiyorsunuz; bu da ayrı bir ekonomik durum. Kolektif bir şekilde kullanılan ve düşüncelerini ifade etmek isteyen kişilere şiddeti dışlayan yöntemlerle düşüncelerini açıklama imkânı veren bu hak, çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır. Toplantı hakkının amacı, şiddete başvurmeyen, fikirlerini barışçıl bir biçimde ortaya koyan bireylerin haklarının korunmasıdır. Hükümetin politikalarıyla ilgili olarak bireylerin tepkilerini barışçıl yöntemlerle ortaya koymaları çoğulcu demokrasilerin temel özelliğidir. Bu kapsamda, siyasi konulardaki fikir ayrılıklarının, azınlık veya muhalif düşüncelerin ifade edilebilmesine fırsat verilmesi demokratik devletlerin yükümlülüğündedir. Güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkı kullanılırken kamu otoritelerinin keyfî müdahalelerine karşı bireyin korunması gerekmektedir ama ne yazık ki söz konusu Kürtler ve DEM PARTİ olunca kanun ve yasa diye bir şey kalmaz, kanunsuzluk temel norm hâline dönüşür. Söz konusu yasaklar valilikler ve idarelerce alınınca kamu düzeninin bozulabileceğine dair açık ve yakın bir tehlikenin veya tehdidin varlığını ortaya koyacak somut olgular

açıklanmadan, yasaklama kararı verilmesine dayanak gösterilen güvenlik riskleri ortaya konulmadan otomatik olarak yasaklama yoluna gidilmektedir. Bu kapsamda, 16 Mayıs tarihinde valiliklerce alınan yasaklar ve somut olgular açıklanmadan, güvenlik riskleri ortaya konulmadan alınmış keyfî ve hukuka aykırı kararlardır.

Diğer taraftan, cezaevlerinde sürdürülen tecride ilişkin barış ve çözüm talebiyle... Yine, 1 Mayıs etkinliklerine yönelik yasaklar mevcuttur. Fakat iktidar veya ona yakın siyasi parti ve kurumların yaptığı diğer toplantı ve gösterilere müdahale edilmemesi totaliter rejimin diğer bir yansımasıdır. Bu örnek “Çoklu baro olmaz.” diyen avukatlara, yine “Geçinemiyoruz.” diyen öğrencilere kolluğun, valiliklerin yaklaşımı ama söz konusu iktidar ve onun yandaşı veya onun siyasi ortakları olunca ne yazık ki farklı bir fotoğraf ortaya çıkıyor. Bizler DEM PARTİ olarak ülkeyi bekleyen bir totaliter rejim tehlikesine karşı siyasetin bağrından yükselen bir uyarı ve umut çılgılığı olmaya devam edeceğiz, yasakçı zihniyetlere karşı her anlamda, her alanda mücadele edeceğiz. Fikirlerin tartışılması, fikirlerin ifade edilmesi bir ülkeyi bölmez ama Kürtlere karşı, muhaliflere karşı valiliklerin veya idarelerin ayrı bir tutum alması ülkeyi bölen, ayrıştıran bir zihniyetin devam ettiğinin açık göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Teşekkürler.

Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında bu resmin ortaya çıkmaması için en azından Meclis olarak bir sorumlulukla görev alınması kanaatindeyiz.

Evet, bu haritayı eğitimde görebiliriz, sağlıkta görebiliriz, ekonomide görebiliriz ama yasakçı zihniyetlerde ve diğer şeylerde görmek istemiyoruz. Artık ülkede Kürt-Türk ayrımı yapmayın, ülkenin güneydoğusunu, doğusunu kürdistan haritasına denk gelecek şekilde ayırmayın; biz DEM PARTİ olarak bunun mücadelesini vereceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aygün...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde sevdiklerini kaybeden 15 depremzedenin bugün Meclise geldiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGÜN (Tekirdağ) – Kahramanmaraş'ta 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremde çok sayıda bina yıkıldı. Bu binalar depremden dolayı değil, imar, İmar Yasası'na uymama ve kolon kesme sebebiyle yıkıldı. Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Antep, Malatya, Adana ve diğer illerden gelen depremzedeler, yıkılmış binalarda canlarını, sevdiklerini, ailelerini kaybeden 15 depremzede bugün Meclise geldi. Canlarını yakan deprem değil, göz göre göre bu binaların yıkılması. Ezgi Apartmanı'nın zemin katındaki pastane, mekânı genişletmek için kolon, kiriş ve perde duvar keserek dükkânını genişletti. Apartman yönetimi şikâyet etti, konuyu Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğü ve Kahramanmaraş Onikişubat Belediyesine iletiler, onlar ise kaçak tadilatı akladılar. Antalya Kepez'de teleferik kazasındaki gerçek sorunlar yerine belediyeye çöken AK PARTİ iktidarı burada belediye çalışanlarının ve il müdürlüğü çalışanlarının yani kaçak yapıyı aklayanların da soruşturulmasına izin vermediler; bu, adalet değildir. Böyle gelmiş, böyle gitmeyecek. Adalet yerini bulana kadar depremzede kardeşlerimizle birlikte nasıl Çorlu'da tren kazası mağdurlarıyla birlikte olduysak onlarla da birlikte olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç, buyurun.

2.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, köylerin bilinçli bir şekilde boşaltıldığına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Bir insanın hücreleri neyse bir ülke için de köyler odur. Ne yazık ki köylerimiz bilinçli bir şekilde boşaltılmaktadır. Tarımla uğraşan köylü, toprağını ekemez ve hayvancılık yapamaz hâle getirilerek

köyünü terk etmeye zorlanmıştır. Büyükşehir Yasası'yla birlikte köy tüzel kişilikleri ortadan kaldırılmış; ortak malların, yaylaların, otlakların ve meraların mülkiyeti belediyelere devredilmiştir. Örnek olarak, “Yörük Obası” olarak bilinen Korkuteli'mizin Küçükköy Mahallesi'ne ait mezralara, meralara ve yaylalıklara büyük GES şirketleri tarafından göz dikilmiştir; durun, durdurun. Zaten yeterince ezdiniz milleti, bari insanların köylerine dokunmayın. Bu politikalarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akalın...

3.- *Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani'nin Kredi ve Yurtlar Kurumu bünyesindeki uygun olan yurtların bu yaz bir aylığına emeklilere ücretsiz ev sahipliği yapacağı açıklamasına ilişkin açıklaması*

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani, Kredi ve Yurtlar Kurumu bünyesindeki uygun olan yurtların bu yaz bir aylığına emeklilere ücretsiz ev sahipliği yapacağını açıkladı. Öncelikle, 10 bin lira olan emeklinin tatil yapabileceğine inanmanız mı daha acımasızca yoksa insanlara kuş kadar maaş verilmesini mantıklı bulmanız mı daha vahim; karar vermek gerçekten zor. Diyelim ki emeklilerimiz bu yurtları tercih etti, öğrenciler gibi 8-10 kişiyi bir odaya sıkıştırıp altı üstü mü yatacaksınız? Asıl meseleyi sükûtle geçiştirmeyi bırakın, bu tür gereksiz çözümlerle değil emeklilerimize daha adil bir yaşam sağlayacak kalıcı düzenlemeler yapın. Emeklilerimize daha iyi bir yaşam sunmak istiyorsanız maaşlarında iyileştirmeler yapın, tatil yapma konusunda kendi tercihlerini özgürce yapabilmelerini sağlayın.

Teşekkürler.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in, Gençlik Haftası'na ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN – Evet, gündem dışı ikinci söz, Gençlik Haftası münasebetiyle söz isteyen Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'e ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEHRANUR AYDEMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Gençlik Haftası vesilesiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime ülkemizde çok meşhur olan bir dönem dizisi ve filminden 2 repliği hatırlatarak başlamak istiyorum. Bunlardan 1'inci, bir babanın oğluna söylediği “Olaylara karışma.” repliği; 2'ncisi de bir dizideki aile babasının sürekli olarak çocuklarına “İcat çıkarma.” diye söylenmesi. Bu 2 replik aslında trajikomik olmasının yanında, dönemin zihniyetini bize çarpıcı bir şekilde göstermesi açısından önemlidir.

Evet, gençler sorun olarak görülüyordu, gençlerin önü kapatılıyordu, gençlerin büyük meselelerle uğraşması istenmiyordu. Fakat 80'lerin ve 90'ların gençlere yönelik çarpık anlayışı AK PARTİ iktidarlarıyla tam tersi istikamete çevrilmiştir. Yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarında bilimden sanata, spordan siyasete kadar gençlere alan açılmış ve bu anlayış bir hükümet politikası hâline getirilmiştir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan da “Bu ülkenin en büyük umudu sizlersiniz.” diyerek gençlere büyük sorumluluk yüklemiş ve görevler vermiştir. Dolayısıyla bugünün Türkiye'sinde büyüme ve kalkınma çabalarının merkezinde gençler vardır. Bunu birçok alanda görmek mümkün ama ben, bugün, kendi alanım olan yazılım ve savunma sanayisiyle anlatmak istiyorum. Gençlerin önü açıldığında ülkemizin kaderinin nasıl değiştiğine savunma sanayisi alanı çok güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, 2002 yılında savunma sanayisinde yüzde 20'lerde olan yerlilik oranı bugün yüzde 80'lere çıkmıştır. 2002'de 62 olan savunma sanayisi projesi bugün bini geçmiştir. Yine 5,5 milyar dolar olan savunma projeleri bütçesi 90 milyar doları aşmıştır. Dünyanın 185 ayrı ülkesine

230 çeşit savunma sanayisi ürünü satarak 5,5 milyar dolarlık ihracat yapmaktayız. Kendi ürettiğimiz KIZILELMA, TCG ANADOLU, ATAK helikopteri topraklarımızı koruyor. TB2'ler dünyada savaş denklemlerini değiştiriyor, Akıncı TİHA ise zirveye oynuyor. Kısacası bu stratejik sektörde yirmi yıl önce sadık müşteri iken bugün artık oyun kurucu, önemli bir aktör hâline geldik.

Kıymetli milletvekilleri, peki gençler bu işin neresinde?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – İşsizler.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Gençler bu işin tam da merkezinde.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – İşsiz, işsiz.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Yüz akı savunma sanayisi firmalarının kadrosu gençlerden oluşmakta, Bugün ROKETSAN çalışanlarının ortalama yaşı 32.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Mülakattan da bahsedin.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Bu rakam HAVELSAN'da 37, Baykarda ise 27. TUSAŞ çalışanlarının üçte 2'si 30 yaşın altında. ASELSAN çalışanlarının ise yarısına yakını 30 yaşın altında ve yaş ortalaması 33.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Cumhuriyet tarihinin en yüksek genç işsizliği var.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Bu rakamların ne kadar kıymetli olduğunu, alanı domine eden ABD'ye baktığımızda daha net anlıyoruz: ABD'de de savunma sanayisinde çalışan mühendislerin yaş ortalaması 51 iken ülkemizde bu rakam 33. Yapılan büyük projelerin hepsinde genç mühendislerin imzası bulunmakta. Bu tablo elbette tesadüf değil. Yirmi iki yılda gençlere yönelik yapılan yatırımlar sayesinde. Üniversite sayısının 76'dan 208'e çıkması, 2004'ten bu yana 8 bin gençlik projesine destek verilmesi, 100 yeni teknoparkın kurulması, 9 olan gençlik merkezi sayısının 474'e çıkarılması, 1.600'den fazla AR-GE ve tasarım merkezinin kurulması; 60'dan fazla hızlandırıcı, 80'den fazla kuluçka merkezinin kurulması, KOSGEB aracılığıyla 18 milyar TL proje desteğinin sağlanması ve daha niceleriyle gençler için güçlü bir teknoloji altyapısı kurulmuştur.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – 2002'de yüzde 13'tü, şimdi yüzde 26 işsizlik oranı gençlerin.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Değerli milletvekilleri, TEKNOFEST kuşağı gençler kendilerine yönelik algıları âdeta söküp atmış, zihinsel bir devrim gerçekleştirmiştir. Kırmızı montluların başarısı sınırları aşmıştır ve bu kırmızı montluların rol modeli Selçuk Bayraktar, Aziz Sancar'dır; onca engellemeye rağmen başarıdan başarıya koşanlardır. İnanıyoruz ki gençler söz hakkına sahip olduğu ve işin içinde olduğu sürece Türkiye daha güvenli ve müreffeh bir ülke olma yolunda ilerleyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Gençler için tek hedef iyi bir damat olmak, damat!

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Ya, bir sus! Çıkar cevap verirsin. Niye insicamını bozuyorsun ki? Niye laf atıyorsun? Niye laf atıyorsun, niye?

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Genci bir dinle. Efendi, sakın ol. Bir dinlemeyi öğren.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Tamam, bir şey demiyorum. Gençlerden bahsettim, işsizlik oranlarından bahsettim. Alındı mı bu arkadaş da?

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Genç bir insan konuşuyor.

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) – Üstat Sezai Karakoç'un dediği gibi, o çocuğu bekliyoruz. Dünyayı değiştirecek, yenileyecek, diriltecek çocuğu. Biz dünyayı dokunuşlarıyla değiştirecek güçlü bir gençliğe sahibiz. Türkiye'nin umudu gençleridir, onlara güvenin ve her daim onlara destek olun.

Tüm genç arkadaşlarımla Gençlik Haftası'nı tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Zehranur Aydemir'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Dün de yine AKP'nin grup önerisi sırasında aynı hata yapıldı, bir kez daha yapıldığı için uyarma gereği duydum. İçinde bulunduğumuz hafta Gençlik Haftası değil, içinde bulunduğumuz hafta Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Haftası; dikkatinize sunuyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

3.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekçi'nin, İnebolu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası'yla şerefliendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, İnebolu'nun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından İstiklal Madalyası'yla şerefliendirmesi münasebetiyle söz isteyen Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekçi'ye aittir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, milletçe coşku içinde kalbimizde hissettiğimiz 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı bir kez daha kutluyorum. İstiklalimizin tüm şehitlerinin ruhları şad, mekânları cennet, istikbalimizin gençlerinin yolları açık olsun.

Bundan tam yüz yıl önce İnebolu'ya İstiklal Madalyası veren Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsünden bugün hitap etmenin kelimelere sığmayan onurunu ve heyecanını yaşıyorum. Çatısını emperyalizme daim kalkan eden Gazi Meclisimiz, 11 Şubat 1924 tarihinde çıkardığı 66 numaralı Kanun'la İnebolu Mavnacılar Loncası şahsında İnebolu'muzu beyaz şeritli İstiklal Madalyası'yla onurlandırdı ve 16 Mayıs'ta yapılan törenlerle madalya İnebolu'da halkımıza teslim edildi. Ülkemizin İstiklal Madalyalı tek ilçesinin vekili, sözcüsü, evladı olmanın gururunu anlatabilmek -hak verirsiniz ki- mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, İstiklal Savaşı'nın başlamasıyla Anadolu'ya insan, cephan ve diğer malzemenin tek giriş kapısı oldu İnebolu. İstiklal Savaşı'na destek olmak üzere, İstanbul başta olmak üzere gemiler dolusu destek İnebolu sahiline getirildi. Açıkta demirleyen gemilerdeki yükü İnebolu Mavnacılar Loncası denk kayıklarıyla karaya çıkardı. Genci yaşlısı, kadını erkeğiyle yiğit İnebolulular bu mukaddes görevi İstiklal Savaşı süresince sürdürdü; omuzdan omuza, elden ele, yeri geldi İnebolu'yu bombalayan Yunan savaş gemilerinden atılan toplara gövdelerini siper ederek, vatan uğruna canlarını hiçe sayarak. İlerlemiş yaşına rağmen yüreği vatan sevdasıyla alev alev yanan Hamamcı Kadı Salih Reis'i bu kadim ülke asla unutmaz. Bedeninden ağır o top mermilerini, imanla, dizlerinin dahi üzerine çökmeden, gelecek nesillere vatani emanet etmenin inancıyla taşıdı. Dönemin Kastamonu Bölgesi Komutanı Muhittin Paşa yaşına hürmeten Kadı Salih Reis'in omuzundaki cephaneyi almak ister. “Bana yardımı bırak da -düşman gemileri geliyor- git, bir sandık cephan de sen al.” cevabını alınca Muhittin Paşa “Bu millet ölmez, bu millet esir olmaz.” der. Hamamcı Kadı Salih Reis şahsında kahramanlarımızı rahmet, minnet ve asla bitmeyecek bir vefayla anıyorum.

İnebolu Mavnacılar Loncasının bilabedel gemilerden sahile taşıdığı malzeme kağnılara yüklendi, Kastamonu ve Çankırı üzerinden cepheye ulaştırıldı. Kağrı kolları bedenlerle örülmüş bir lojistik hattıydı. Dondurucu ayaz ve tipide bebeğinin battaniyesini cephan üzerine örten ve bu yolda şehit düşen Şerife Bacı şahsında kahraman Kastamonu kadınlarını selamlıyorum. Şehitlerimize rahmet olsun.

Kıymetli milletvekilleri, İnebolu ve tüm ilçeleriyle Kastamonu, kadını genci, yaşlısı erkeğiyle tüm Kastamonulular dün İstiklal Savaşı'nda olduğu gibi bugün ve gelecekteki istikbal savaşımızda daim devletimizin emrinde canını hiçe sayacak aynı ruha sahip. Kastamonu'nun Hamamcı Kadı Salih Reisleri, Şehit Şerife Bacıları asla bitmez.

Devletimizin İnebolu havalisine verdiği emsalsiz kıymet günümüzde de devam ediyor. Kastamonu-İnebolu kara yolu Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın günümüzdeki en yüksek bütçeli projesi olarak sahada devam ediyor. İnebolu'muz ulaşım projeleri tamamlandığında eski günlerindeki lojistik, üretim ve turizm merkezi özelliğini yeniden kazanacak. 9 Haziran İnebolu'nun Şeref ve Kahramanlık Günü'nü Gençlik ve Spor Bakanlığımızca düzenlenecek ve geleneksel hâle getirdiğimiz İstiklal Yolu Yürüyüşü'yle taçlandıracağız.

Değerli milletvekilleri, Şeyh Şaban-ı Veli'yi Anadolu'nun 4 manevi direğinden biri olarak kabul ediyoruz. Anadolu'muzun İslamlaşmasını sağlayan ve yarınlarımıza pusula olan âlimlerimizi, evliyalarımızı Kastamonu'da yarın başlayacak olan 29'uncu Şeyh Şaban-ı Veli ve Kastamonu Evliyalari Haftası etkinliğinde anmaya siz değerli milletvekillerimizi davet ediyorum. Dışarıdaki yedi düvele de meydan okuyoruz, içerideki emperyalizmin iş birlikçisi hain çetelere de. Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nda mazlum milletlerin kıvancı olarak geleceğe sağlam adımlarla ve güven içinde yürüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Gökçek...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Cumhuriyet Halk Partili Afyonkarahisar Belediye Başkanı Burcu Köksal'ın Halk TV'deki açıklaması üzerine yapılan incelemeye ilişkin açıklaması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Cumhuriyet Halk Partisinin kazandığı belediyelere akrabalarını yerleştirme rezaletinden sonra, Cumhuriyet Halk Partili Afyonkarahisar Belediye Başkanı Burcu Köksal'ın, Halk TV'de, makam odasında 4 böcek bulunduğunu söylemesi üzerine savcılık tarafından yapılan incelemede tek bir böcek bulunamamıştır. Burcu Köksal savcılığa verdiği ifadede, bulduğu böcekleri imha ettiğini ve tutanak tutmadığını beyan etmiştir. Burcu Köksal bulduğu böcekleri neden polise ve savcılığa teslim etmemiştir? Çünkü kendisi aziz milletimize yalan söylemiştir. CHP'li Belediye Başkanı iftira siyasetiyle kamuoyunu kandırmaya çalışmıştır. Yapılan bu iftira ve çirkin siyaset CHP Belediye Başkanının profesyonel bir yalancı olduğunu göstermektedir. Şimdi, CHP'lilere sormak istiyorum: Acaba Burcu Köksal makam odasında hamam böceklerini dinleme böceğiyle karıştırmış olabilir mi?

Saygıyla selamlıyorum.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) – Burada olmayan bir kişi hakkında “yalancı” ifadesi filan yanlış Başkanım, nasıl ifade bunlar ya! “Yalancı” deme hakkın var mı ya senin böyle!

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, uyarın yoksa biz uzatırız bu konuyu. Mecliste nasıl konuşulacağını bilmiyorlarsa öğrenip gelsinler, Tüzük'ü okuyacaklar.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşurken incitici, küçük düşürücü ifadeleri kullanmamalarını rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Milletvekillerimizin Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşurken incitici, küçük düşürücü ifadeleri kullanmamalarını rica ediyorum.

Sayın İnci...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na, 5 Mayıs 2012 tarihinde bayram kutlamalarının Millî Eğitim Bakanlığından Gençlik ve Spor Bakanlığına geçmesine ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı’nı en içten dileklerle kutluyorum.

1984 yılı mezunu beden eğitimi öğretmeni olarak geçmişte okullarda 19 Mayıs Bayramı hazırlıklarında öğrenci, veli ve öğretmen sıkıntıları yaşadığını hatırlıyorum. Provalar için rapor alan ve izin alan oldukça fazlaydı. Ancak 5 Mayıs 2012 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan düzenlemeyle bayram kutlamalarının Millî Eğitim Bakanlığından Gençlik ve Spor Bakanlığına geçmesi, sporcu öğrencilerin başarılarının bir gün değil bir hafta boyunca sergilenmesi sağlandı. Bu durum herkes tarafından memnuniyetle karşılanmakta ve bayram büyük bir coşkuyla kutlanmaktadır. Bu değişikliği getiren Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a şükranlarımı sunuyorum, Genel Kurula, milletimize, tüm öğrencilerime, beden eğitimi öğretmeni ve öğretmen arkadaşlarıma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Bayramı bitirdiniz, bayramı. Bir de bunu iyi bir şeymiş gibi söylüyor.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

7.- *Düzce Milletvekili Ercan Öztürk’ün, Düzce’de başlatılan “Düzce’ye Gelsene” adlı kampanyaya ilişkin açıklaması*

ERCAN ÖZTÜRK (Düzce) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1999 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla ülkemizin en genç ve 81’inci ili olan Düzce’miz geride bıraktığımız yirmi beş yılda çok önemli mesafeler katetti. Sanayiden eğitime, turizmden ulaşım kadar hükümetlerimiz döneminde yapılan yatırımlarla her yıl büyümeye devam ederken jeopolitik konumu ve ulaşım imkânları sayesinde doğal güzellikleri, kültürel mirası gelen misafirlerimiz için göz doldurmaya devam ediyor. İstanbul ve Ankara’ya iki saat mesafede bulunan Düzce’imizde başlatılan “Düzce’ye Gelsene” adlı kampanyamızla özel sektör ve kamu iş birliği sayesinde turizmde atağa geçmiş bulunmaktayız. “duzceyegelsene.com” uzantısıyla kurulan internet sitesi Düzce’mizin tüm güzelliklerine dijital erişim imkânı sağlarken oluşturulan rotalarla kapsamlı bir kent hizmeti sunmaktadır. Yemyeşil ormanları, masmavi gölleri, şelaleleri, heyecan dolu rafting parkurları, Batı Karadeniz’in Efes’i olan Antik Tiyatromuzla, doğal güzelliklerle dolu güzel Düzce’mize tüm vatandaşlarımızı davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kıratlı... Yok.

Sayın Akgül...

8.- *Bolu Milletvekili İsmail Akgül’ün, vatandaşların haklı talepleri olduğuna ilişkin açıklaması*

İSMAİL AKGÜL (Bolu) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kamu personelinin ek göstergelerinin 3600’e yükseltilmesi, taşeron işçilerimize kadro tahsisi, BAĞ-KUR’lu vatandaşlarımızın prim gün sayısının 7200’e düşürülerek esnafımıza destek olunması, çiftçilerimize verilen gübre ve mazot desteğinin bütçe imkânları dâhilinde yükseltilmesi, emeklilerimize enflasyon üzerinde zam ve zammın kök hücrede yansıtılması vatandaşlarımızın haklı talepleri arasındadır. Esnafımız ve köylülerimiz ülkemizin mihenk taşıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Toy...

9.- *Sivas Milletvekili Rukiye Toy’un, 7 Ekimden bu yana Filistinlilere yapılan zulüm ve katliamlara ilişkin açıklaması*

RUKİYE TOY (Sivas) – İsrail’in Guantanamo’su SDE Teiman Cezaevinde tutulan Filistinlilere yapılanlar kanımızı dondurdu. Dayak, taciz ve her türlü insanlık dışı muameleye maruz kalan kardeşlerimiz dünyanın gözü önünde acımasızca katlediliyor; insanlık, tarihinin en zor imtihanını veriyor. 7 Ekimden bu yana yapılan zulüm ve katliamlar, bu vahşet İsrail Hükümetinin gözünü ne kadar kan bürüdüğünü, ne kadar katliam heveslisi olduğunu, nasıl Filistin nefretiyle dolu olduğunu ortaya çıkarmaktadır fakat Filistin meselesinin ne olduğunu bütün dünya, özellikle de genç nesil artık çok net gördü. ABD ve Batı ülkelerinde hükümetler zulme karşı sokaklara taşan öfkeyi durduramıyorlar; barışçıl gösteri yapan gençlere karşı orantısız güç kullansalar da gençler her türlü baskı ve zorlamaya

rağmen vazgeçmiyor. Genç nesillerdeki vicdan, bu bilinç ve irade onların sonu olacak ve artık şunu biliyorlar: Bir avuç Filistinliden kurtulayım derken dünyadaki bütün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aşila...

10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşila'nın, gündemdeki Anayasa değişikliğine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Anayasa değişikliği gündemden düşmüyor. Teklif kimden gelirse gelsin yeni anayasayla kuvvetler ayrılığı güçlendirilmelidir, yargı bağımsızlığı tam güvence altına alınmalıdır, denge-denetim mekanizması kuvvetlendirilmelidir, Türkiye'yi seçim ittifakına mecbur bırakan mevcut sistem mutlaka gözden geçirilmelidir. Hep dediğimiz gibi, iktidar Anayasa gündemini sıcak tutmaya çalışsa da Türkiye'nin öncelikli gündemi ekonomidir, işçidir, çiftçidir, emeklidir; çözüm bekleyen kademeli emeklilik meselesi, staj ve çiraklık mağdurlarıyla ilgili adaletsizliklerdir; milletimizin sağlık, özgürlük ve anayasal haklarını Dünya Sağlık Örgütüne devretme çalışmalarıdır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bayhan...

11.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Bursa'da bulunan Gemlik Port işçileri ve LİMAN-İŞ yöneticilerinin bugün Mecliste partilerini ziyaret ettiğine ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Bursa'da bulunan Gemlik Port işçileri ve LİMAN-İŞ yöneticileri bugün Mecliste partimizi ziyaret ettiler. Limanda estirilen sömürü terörüne karşı örgütlenen işçi kardeşlerimiz kıyımla karşı karşıya; 34 işçi bir sömürü hançerine dönüşen İş Yasası'nın 25/II maddesi nedeniyle tazminatsız olarak işten atıldı, 4 işçi arkadaşımız iki ayda 2 kez bu terörle yüz yüze kaldı. Borusan işçileri de bu haksızlığa karşı direniyor. Sendikal örgütlenme, 25/II nedeniyle fiilen imkânsız hâle getiriliyor. Sömürücüler fabrikalarda sorgu odaları kurup işçilere baskı yapıyor. Bütün bunlar sarayın ve onun Çalışma Bakanı Işıkhan'ın umurunda bile değil ama unutmayın, bir gün gelecek, Türkiye işçi sınıfı ve emekçiler 25/II'den sizi iktidardan atacak, kalbinize saplanan hançerlerin birinin üzerinde mutlaka “25/II” yazacak, birleşen ve mücadele eden işçiler kazanacak.

BAŞKAN – Sayın Karagöz...

12.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, AKP'nin son günlerde hayvan hakları yasa teklifi hazırlığında olduğu iddiasına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Son günlerde, AKP'nin hayvan hakları yasa teklifi hazırlığında olduğu ve bu yasa teklifi maddelerinin sokak hayvanlarının itlafını da içerdiği iddiası basına yansımıştır. İktidar ve yandaşlarının hedef hâline getirdiği sokak hayvanlarına yönelik böyle bir uygulamayı kimse aklının ucundan bile geçirmemelidir.

Sokaklarda sürü hâlinde dolaşan ve saldırganlaşan sokak hayvanlarının insanlar üzerinde oluşturduğu tehdidi elbette ki kabul etmiyoruz ancak bu sorunun çözümü can dostlarımızı öldürmek değildir. Çözüm, kamu kaynakları kullanılarak barınaklar inşa etmek, kısırlaştırma, rehabilitasyon ve sahiplendirme uygulamalarının etkin bir şekilde yapılmasının sağlanması olmalıdır. Yasa teklifinde “uyutmak” kelimesi kullanılarak yumuşatılmaya çalışılan bu durumun asıl adı uyutmak değil öldürmektir. Önümüze böyle bir kanun teklifi gelirse vicdan sahibi her insan gibi ret oyu vererek canlarımızı yaşatmak için elimizden ne gelirse yapacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

13.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, “basın ve tasarruf tedbirleri” adı altında yerel basına bir darbe daha vurulduğuna ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Basın ve tasarruf tedbirleri” adı altında, can çekişen yerel basına bir darbe daha vuruyorsunuz. Enflasyonun, hayat pahalılığının, israfın mimarı AKP iktidarı “tasarruf” adı altında hak gasplarını sürdürüyor. Sarayın borazanı İletişim Başkanlığı seçim döneminde üç ayda 1,5 milyar lira para

harcarken zaten zor koşullarda ayakta durmaya çalışan yerel basını çıkmaza sokarak kapanma noktasına itiyorsunuz. Bugün Balıkesir’de kamu kurum ve kuruluşlarının yerel gazetelere olan abonelikleri iptal edilmeye başlandı. Neden? Çünkü görev alanıyla ilgili olmayan yayınlara abone olunmasını yasaklıyorsunuz. İyi güzel de kamu kurumu ya da kuruluşunun görev alanı ve ilgi alanı bulunduğu il değil midir? Böyle bir durumda yerel basın kamu kurumlarının görev ve ilgi alanı dışında nasıl kalabilir? Bu mantık dışı uygulamaya son verin. Yerelde demokrasiye, basın özgürlüğüne darbe vuran; doğru, dürüst, ahlaklı ve ilkeli yayın yapan yerel basının yaşatılması için bu kararı derhâl iptal edin.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Alp...

14.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’in, şeker pancarı maliyetleri, avans fiyatı ve destekleyici primlerine ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Geçen sene şeker pancarı tohumu 12.500 liraydı, bu sene 27 bin lira oldu. Artan maliyetlere göre şeker pancarı avans fiyatının en az 2.500 lira olmasını ve destekleyici primlerin revize edilmesini. Kars’ın Arpaçay ve Akyaka ilçeleri pancar üreticileri adına talep ediyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Arslan...

15.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’ın, Hükûmetin Tokat’taki yatırımlarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Seçim bölgem, kadim şehir Tokat’ta Hükûmetimizin yatırımları durmadan devam ediyor. Mart ayında Turhal sulaması ve Zile Çekerek sulamasının ihalesini yaptık. Her iki ihaleyle birlikte yaklaşık 80 bin dekar arazi akıllı sulamaya, kapalı sulamaya kavuşmuş olacak. Şu anda ilimizde devam eden sulama projeleri yaklaşık 500 bin dekara tekabül ediyor, 1 milyon dekar arazide de arazi toplulaştırma çalışmalarımız devam ediyor. Tarımsal altyapıyı güçlendirme adına, sulama projelerimizi ileri bir seviyeye taşıma adına barajlarımızın, göletlerimizin de inşaatları devam ediyor. Bu yatırım iklimini ilimize ve ülkemize kazandıran Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yaz...

16.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Saîd Yaz’ın, İnfitâr suresinin 13’üncü ayetikerimesine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

(Hatip tarafından İnfitâr suresinin 13’üncü ayetikerimesinin okunması)

“İyilikte bulunanlar cennete girecek.” İyilik dünyayı kurtaracaktır. “İyiler, içindekine güzel koku katılmış bir kadehten içecekler. Bir su kaynağı ki Allah’ın has kulları istedikleri yerlere akıtarak bundan bol bol içerler.” “Onlar verdikleri sözü yerine getirirler ve dehşeti her yerde hissedilen bir günden korkarlar. Onlar, kendileri yemek istedikleri hâlde yiyeceğini yoksula, yetime ve esire ikram ederler ve şöyle derler: ‘Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz, sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz. Biz dehşetli, çetin bir günde Rabb’imizden korkarız.’ Bu tutumları sebebiyle Allah onları o günün dehşetinden korur, yüzlerine aydınlık gönüllerine sürür verir. Sabretmelerine karşılık onları cennetle ve ipekli giysilerle ödüllendirir. Orada koltuklara kurulurlar. Ne yakıcı güneş görürler orada ne de dondurucu soğuk.”

BAŞKAN - Sayın Özcan...

17.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan’ın, Necip Fazıl Kısakürek’in vefatının 41’inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Teşekkürler Başkanım.

Necip Fazıl Kısakürek herhangi bir şair olmanın ötesinde şairlerin sultanıydı, bunun yanında usta bir hatipti. Konferans salonlarına, kürsülere sığmayan bir davanın yılmaz savunucusuydu. Bir gün,

zamanın hâkimi “Artık senden bıktık, ne zaman karşımızda olmayacaksınız?” dediğinde aldığı cevap çok manidardır: “Siz burada hancı, bende bu davada yolcu oldukça ben bu hana daha çok uğrarım.” ifadesidir. Mesele, hancı/yolcu meselesi. Biz de bu dünyada bu sıralarda yolcuymuz ve bu handan geçerken bırakacağımız izler çok önemli. Siyasette, fikirde, hayatın her alanında tek başımıza da olsak, kalabalıklar içinde yalnız da kalsak bu mücadeleyi vermekle mükellefiz. “Zafere ulaşırsak ne âlâ, ulaşmazsak bile bu davanın bir neferi olmak en büyük şeref payesidir. Üzülmeye, bu davanın sahibi Hak’tır, Hak olan davada zafer muhakkaktır.”

Necip Fazıl üstadı vefatının 41’inci seneidevriyesinde rahmetle, minnetle, hasretle yâd ediyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz Sayyigît...

18.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigît’in, siyasi iktidarı Kürtlere yönelik özel hukuk uygulamasından vazgeçmeye çağırduklarına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Dünyanın öbür ucundaki cezaevlerindeki hak ihlallerini görenler keşke yanı başındaki cezaevlerinde yaşanan hukuksuzlukları da görüp dile getirseler. Bakın, Sayın Öcalan üzerindeki mutlak tecridin ulusal ve uluslararası hukukta hiçbir karşılığı yok. İmralı’nın kapılarını kapatmak toplumun tamamına kesilen bir cezadır. Tecritin kaldırılması amacıyla onlarca cezaevinde binlerce siyasi tutsak yüz otuz üç gün açık grevini sürdürdü. Şu an siyasi tutsaklar mahkemeleri boykot ederek açık/kapalı görüş ile telefon görüşmesine çıkmıyor, aileler cezaevlerinden haber alamadıkları için tedirgin.

Siyasi iktidarı Kürtlere yönelik özel hukuk uygulamasından vazgeçmeye çağırıyoruz. 28 Şubatçıları serbest bırakan devlet akli, neden, hasta Makbule Özer, Hanife Arslan ve diğer Kürt annelerini cezaevinde tutuyor? Kobani kumpas davalarıyla yoldaşlarımızı siyasi rehine olarak tutanlar bilmelidir ki Demirtaşlar, Yüksekdağlar ve tüm siyasi tutsaklar onurumuzdur.

BAŞKAN – Sayın Tahtasız...

19.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’ın, Çorum Derinçay Deresi’nden şimdilerde zehir akıtığına ve Derinçay’ın çok pis kokuğuna ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çorum Derinçay Deresi 90’lı yıllara kadar balık tutulan, tarımsal sulamada kullanılan tertemiz bir akarsu idi. Derinçay’dan şimdilerde zehir akıyor ve çok pis kokuyor. Hitit Üniversitesi tarafından Ağustos 2020 ile Temmuz 2020 tarihleri arasında altı noktada yapılan araştırma, Derinçay’ın su kalitesinin bozulduğunu, kirlilik düzeyinin yüksek olduğunu belirtmiş olup raporda su kalitesinin iyileştirilmesi adına belediyeye ait arıtma tesisinin kapasitesinin yükseltilmesi ve dereyi kirlüten faktörlerin önlenmesi gerektiği rapor edilmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına verdiğim soru önergesine Bakan Mehmet Özhaskeki imzasıyla verilen cevapta özetle “Derinçay temiz akıyor.” denildi. Bölge halkı ve bizler Derinçay’ın kirli olduğunu, pis kokuğunu biliyoruz ancak Sayın Bakan “Derinçay temiz.” diyor. Yetkilileri Derinçay’ı kirlüten faktörleri ortadan kaldırmak için uğraşmaya davet ediyorum. O hâlde Bakana soruyorum... Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaskeki’yi, beraberinde Çorum Valimiz ve Çorum Belediye Başkanıyla birlikte Derinçay’da balık tutmaya davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Işıkver...

20.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver’in, Elâzığ Maden’de bulunan bakır işletmelerinin Madenlilerin yaşam kalitesini düşürdüğüne ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüzyıllardır Güneydoğu Anadolu’nun kale kapısı hüviyeti taşıyan, vatan, millet, bayrak âşığı insanların beldesi Maden’imizin Camiikebir Mahallesi sınırları 19 Haziran 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı kararıyla “afet riski olan riskli alan” olarak ilan edilmiştir. Maden’imizde bulunan bakır işletmelerinin uzun yıllardır cevher üretimi sonrasında artakalan cürufu aynı yere biriktirmesi sebebiyle yaklaşık altı yıldı Madenlilerin yaşam standartları değişmiş, yaşam kaliteleri düşmüştür. Maden’de yaşamaya ilişkin önemli bir stres yaratan ve özel bir firma eliyle ortaya çıkan bu durumun

kaldırılması insanlık adına çok mühimdir. Madenlinin hem bir toprak kaymasıyla karşılaşmaması hem de özel bir firmanın keyfi uygulamalarıyla Maden'deki vatandaşlarımızın hak etmedikleri bir stresle yaşamalarının önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin alınması elzemdir.

Bu itibarla, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

21.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Necip Fazıl Kısakürek'in vefatının 41'inci seneidevriyesine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, edebiyatımızda ve şiir dünyamızda derin ve kalıcı izler bırakan Necip Fazıl, bir fikir adamının çileli hayatını şekillendirilen mücadelesinde dava taşıma gedğine koymak gibi ağır bir yük üstlenmişti. Bıraktığı eserleri, onun yaşam mücadelesinin toplamı sayılabilecek, işlediği her konu onda hep zirvede kalacak özellikleri barındırıyordu. “Genç adam, at yorganı sana haram uyuman.” derken gençlere muazzam bir yol haritası çiziyordu. “Sapan taşlarının yanında füze/Başka âlemlerle farkımız bizim.” mısralarında Mescid-i Aksa'yı görebilirsiniz. “Son gün olmasın dostum, çelengim, top arabam; alıp beni götürsün, tam dört inanmış adam.” demişti ama onu mahşerî bir kalabalık parmaklar üzerinde gözyaşları, dualar ve tekbirlerle “İşte iz, geliniz! Toprak post, Allah dost.” ifadesinde olduğu gibi gerçek dostu uğurluyordu; rahmetle yâd ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztunç...

22.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, 6 Şubat depreminin ardından depremzedelere verilen eşya yardımı sözünün hâlâ tutulmadığına ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Şubat depreminin ardından kiracı olup da evi yıkılan yurttaşlarımıza, depremzedelere eşya yardımı sözü verildi. Hâlâ bu söz tutulmadı, hâlâ bu eşyalar verilmedi. Aylar geçti, günler geçti, yıllar geçti, hâlâ bu söz tutulabilmiş değil; klasik AKP aldatması, klasik AKP kandırması. Adalet ve Kalkınma Partisi değil, aldatanlar ve kandıranlar partisi. Depremzedelere söz verdiniz “Eşya yardımı yapacağız.” dediniz. Bakanlarınız konuştu, sizler konuştunuz, Cumhurbaşkanı konuştu; neden depremzedenin hayaliyle, umuduyla oynadınız da bu yardımı neden yapmıyorsunuz? Ey AKP, Allah aşkına, ne zaman dürüst bir yönetim yapmak aklınıza gelecek? Yurttaşa, depremzedeye karşı ne zaman dürüst olacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bozdağ...

23.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, öğrenci intiharlarına ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – İki gün önce Van'da, Süleyman Şah Öğrenci Yurdunda kalan Ağrılı tıp öğrencisi Y.B. yaşamına son verdi. Daha Eskişehir ve Hacettepe Üniversitelerinde yaşamına son veren öğrenciler hafızamızdayken bir yeni öğrenci intiharı daha.

İktidarı daha önce de uyarıştık; öğrenci intiharları politiktir. Gençleri, öğrencileri geleceksizliğe mahkûm ettiniz. Öğrencilerin kendi sözlerini aynen aktarıyorum: “Belki de hepimiz var olup olmadığımız bile emin olmadığımız geleceklerin ihtimalleri için direk çürütüyoruz. Bu umutsuzluk ve kaygılar içerisinde birçoğumuz en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor. Önlemlerin alınmadığı yurtlarda can veriyoruz. Bir yanda okumanın, bir yanda yaşamının kaygısıyla karşı karşıyayız. Üniversite yıllarımız geçim sıkıntısı ve umutsuzluklarla heba olup gidiyor. Bir kitap almak için birkaç öğün yemeğimizden vazgeçiyoruz.”

İktidarı tekrar uyarıyoruz: Kaç genç daha bu girdaptan çıkasın istiyorsunuz? Öğrencilerin taleplerini görmezden gelmeyin. Özgürce davrandıkları üniversitelerde “İnsan onurumuz incitilmeden, haklarımız ve ihtiyaçlarımız gözetilerek yaşamak istiyoruz.” diyorlar. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Kaya, buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İran Cumhurbaşkanı ve beraberindeki heyetin helikopter kazası sonucu vefat etmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi envanterinde bulunan İHA'yla İran'a destek vermesi üzerine yaşananlara ve bütün siyasi partileri, özellikle de iktidar partisini ortak değer ve kıvançlarla ilgili konuların ortak değer olarak kalmasını temin etmek konusunda sorumluluğa davet ettiklerine, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde çıkarılan Büyükşehir Yasası'na, emeklilerin bayram ikramiyelerinde bir düzenleme yapılmasını talep ettiklerine ve artan faiz oranlarına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletlerin ve devletlerin ortak değerleri, ortak kıvançları ve ortak sevinçleri vardır; bunları son derece önemsiyoruz ve bu ortak değer, ortak kıvanç ve ortak sevinçlerin günlük politik malzeme hâline getirilmesinin bu ortak değerlere verdiği zararları da maalesef zaman zaman üzüldükten görüyoruz.

İran Cumhurbaşkanı ve beraberindeki heyetin bir helikopter kazası sonucu vefat etmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti devletinin kendi envanterinde bulunan insansız hava araçlarıyla komşu ülke İran'a destek vermesi üzerine maalesef iç politikada gündeme getirilen ve iç politikada âdeta bir şova dönüştürülmek istenen bir konu, İran ile Türkiye arasında aslında kurulan dostluğa, atılan adıma zarar verir hâle geldi. Türkiye'den giden İHA mı enkazı buldu yoksa İran'ın kendisi mi; koordinatlar çizilerek, medyada sırf iç politikada bu konu köpürtülerek o kadar işlendi ki İran Genelkurmay Başkanlığı bu enkazın kendi İHA'ları tarafından bulunduğunu açıklamak durumunda kaldı veya açıkladılar.

Şimdi, burada üzerinde durmak istediğim şey şu: İHA'lar gibi, SİHA'lar gibi bizim millet ve devlet olarak ortak değerlerimizin, ortak sevinçlerimizin günlük siyasi malzemeler hâlinde kullanılması en fazla bu alanda çalışma yapan firmalara ve kişilere zarar verir. Biz şunu da çok iyi biliyoruz: Bayraktarların çok büyük emekleri var. Bu, 2002 AK PARTİ döneminde başlayan bir şey olmadığı gibi AK PARTİ'nin 2002'den 2016'ya kadar bu firmanın maalesef yüzüne dahi bakmadığını da çok iyi biliyoruz. Kendi şahsi emekleriyle, kendi şahsi birikimleriyle, memleket sevdalarıyla ortaya koydukları partilerüstü ve bu ülkeye hizmet olsun diye ortaya koymuş oldukları bir çalışma var ama dediğim gibi bunu siz günlük bir politik manevra hâline getirip birilerini yüceltmek için iç politikada kullanmaya başlarsanız işte uzattığınız o barış eli o taraftan çok farklı bir şekilde yankılanıyor, kaş yapalım derken göz çıkarmak durumunda kalıyorsunuz. Ben bütün siyasi partileri ve özellikle de iktidar partisini bu ve benzeri ortak değer ve ortak kıvançlarla ilgili konuları günlük malzeme hâline getirmeden, ortak değer olarak kalmasını temin etmek konusunda sorumluluğa davet ediyorum.

Bir diğer önemli husus, yine, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde “Büyükşehir Yasası” diye bir yasa çıkarıldı; apar topar çıkarılmıştı, büyük iddialarla çıkarılmıştı. O dönemin konjonktürü ve siyasal şartları çerçevesinde çıkarılan bir yasaydı. Niye? Çünkü Büyükşehir Yasası'yla farklı bir siyasal süreç amaçlanıyordu. AK PARTİ'nin siyasal olarak da şehir merkezlerinde kazanamadıkları belediyeleri, belki bütün kırsalı da dâhil ederek Büyükşehir Yasası hâline getirip o belediyeleri muhalefet partilerine bırakmama gibi bir backgroundu da olabilirdi. Ama bu yasa, geldiğimiz nokta itibarıyla, 200-300 kilometre uzaklıkta, büyükşehirle hiçbir alakası olmayan yerlere büyükşehirden hizmet götürme gibi bir garabeti ortaya çıkardığı gibi, tarımla uğraşan köylüyü toprağını ekemez, hayvancılığı yapamaz şekilde getirip köyü terk etme gibi bir mecburiyete de zorladı.

Büyükşehir Yasası'yla köy tüzel kişilikleri ortadan kaldırıldığı için ortak malların, yaylaların, otlakların ve meraların mülkiyeti belediyelere ya da bir kısım yerlerde hazineye geçti ve bunların da başkalarına bir şekilde âdeta peşkeş çekildiğini gördük.

Yine, bu, belediye yasasındaki, özellikle belediyeye yüklenen hizmetler ve belediyeye aktarılan kaynaklar dikkate alındığında, taşeron işçilerin bir kısmının da yasayla belediyelere alınmış olması sebebiyle birçok belediyenin -AK PARTİ, CHP, MHP, Saadet, diğer partiler fark etmeksizin- gelirlerinin neredeyse personel giderinin altında kaldığı bir belediyecilik hizmetiyle karşı karşıyayız. Bunu partilerüstü olarak görüp belediye hizmetlerini de merkezi hükûmetin tamamlayıcısı ve millete hizmet alanı olarak görüp bu belediye yasasını, belediyelerin yetkilerini, belediyeye sağlanan mali imkânları

hep beraber gözden geçirmek zorundayız, yoksa her seçim belediye binalarına asılan borçlu belediyeler listesinin artık o binaların cephelerine sığmayacak büyüklüğe ulaşacağı tehlikesiyle yüz yüze ve karşı karşıyayız. Dolayısıyla, bu konunun acilen Meclis gündemine alınarak bir çözüme kavuşturulması elzemdir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir diğer önemli husus; yaklaşmakta olan Kurban Bayramı arifesindeyiz. Emeklilerimize 3 bin TL bir ikramiye verileceği ifade ediliyor ki yasa gereği de böyle ama maalesef eskiden bayramlar emeklilerimizin çocuklarıyla, torunlarıyla bir araya gelip sevinçle kutlayacağı günlerken şimdi artık kendi çocuklarına, kendi torunlarına ikramda bulunmayla, karşılık verebilmeye ilgili ciddi endişe yaşayan emeklilerimiz için bayram günleri âdeta hüznün günlerine dönüyor. Bu emeklilerimizin, milyonlarca emeklimizin 10 bin TL gibi çok komik ücretler aldığı ki TÜRK-İŞ’e göre açlık sınırının bile 17 bin TL’lerin üzerinde olduğu bir süreçte gerçekten acil bir şekilde ele alınması gerekiyor. Hiç olmazsa ağız tadıyla bayrama bu emeklilerimizin girebilmesi için emekli ikramiyelerimizde bir düzenleme yapılması yine emeklilerimizin acil bir talebidir. Bunu da burada defaten dile getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir diğer önemli husus Sayın Başkanım, AK PARTİ’nin uyguladığı olduğu ekonomik politikalarla geldiğimiz süreç. Enflasyonu düşürecekmiş iddiasıyla işbaşına gelen Sayın Hazine ve Maliye Bakanı, mayıs ayı itibarıyla Türkiye’nin en yüksek enflasyon hızına ulaşacağını, ondan sonra düşmeye başlayacağını söyledi. Yani kendisinin işbaşında olduğu bir yıl enflasyonun zirve yaptığı bir yıl olmuş olacak ki yasal faiz yüzde 9’dan yüzde 24’e çıktı faizle mücadele eden AK PARTİ döneminde, yüzde 3,5’luk amme alacakları hakkındaki aylık faiz de yüzde 4,5’a çıktı. Yani devlet kendi alacakları geciktirdiği zaman kendi alacaklarına aylık yüzde 4,5 civarında bir faiz uygular hâle geldi. Dolayısıyla bu konunun da acilen ele alınması, özellikle amme alacaklarıyla ilgili bu yüksek faiz oranlarının vergiyi ödenemez hâle getirdiğinin de dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir sözle toparlamış olacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, toparlayalım Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla gelin, hiç olmazsa, bu bayramı ağız tadıyla geçirmek isteyen emeklilerimize bir müjde verelim; emeklilerimiz ağız tadıyla bir ikramiye alsınlar. Evet, çok fazla şey yapabilecek bir bütçeye sahip olmadığınızı maalesef biliyorum. Türkiye’yi yeniden sıcak para politikası tuzağına -tıpkı 2002’lerdeki gibi- düşürecek bir ortamı oluşturduğunuzu da biliyorum. Bugün dolar kurunun yerinde seyrettiği bir yerde aylık yüzde 5 faiz demek döviz bazında mevduatta yüzde 5 faiz manasına gelir, -dediğim gibi- çok büyük adım atamazsınız ama hiç olmazsa, gelin, şu bayramda emeklilerimizin yüzünü güldürelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Çömez, buyurun.

25.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba’ya, emekli astsubayların dün Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde yaptığı eyleme, 22 Mayıs’ta yürürlüğe giren Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği’yle yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Pençe-Kilit operasyon bölgesinde şehit düşen kahraman askerimiz Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba’ya Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Değerli arkadaşlar, önümüzdeki günlerde Meclise gelmesi planlanan torba yasa teklifinden astsubaylara verilmesi öngörülen tazminat teklifinin çıkarılması üzerine emekli astsubaylar dün Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde bir eylem yaptılar. Ordumuzun göz bebeği astsubaylar görev süresinde

teröristlerle savaştılar, şimdi ise haklı olarak “Geçim zorluğu ve açlıkla savaşıyoruz.” diye feryat ediyorlar. Maalesef, bugün, birçok astsubayımızın emekli aylıkları yoksulluk sınırının altında kalmıştır. Astsubaylar emekliliklerine yansiyacak şekilde makam tazminatlarını alamamakta, maaşlarında yarıdan fazla bir düşüş yaşanmaktadır. Makam tazminatı astsubaylar için bir imtiyaz değil, hakkın teslimi olacak adil bir taleptir. Hükümet her seçim öncesi özellikle makam tazminatlarının verilmesi yönünde vaat dile getiriyor fakat yıllardır meseleyi maalesef çözüme kavuşturmuyor. Millî güvenliğimizin bekası olan kahraman ordumuzun sarsılmaz ve yıkılmaz direği astsubaylarımıza reva görülen bu muameleyi reddediyoruz. Astsubayların makam tazminatları verilmeli, sözleşmeli astsubaylar muvazzaf statüsüne çıkartılmalı ve sicil affı sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, 22 Mayıs'ta yürürlüğe giren Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği'yle 24 Mayıs 1990 tarihli Seferberlik ve Savaş Hâli Tüzüğü yürürlükten kaldırılmıştır. Yapılan değişiklik temel olarak 1990 yılında Bakanlar Kuruluna tevdi edilen seferberlik görev yetkisi ve tanımlamalarının 2024 yılında tamamıyla Cumhurbaşkanlığı uhdesine verilmesidir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde Bakanlar Kurulu bir anlamda ortadan kaldırıldığından yetkinin Cumhurbaşkanlığı makamına tevdi edilmesi anayasal düzenin bir gereği olarak görülebilir. Ülkelerin ulusal güvenliği için bu tür düzenlemeler yapılmalı ve bu makul düzenlemeler kaçınılmaz bir süreçtir ancak burada yeni düzenlemeyle ortaya çıkan bir durum söz konusu. 4'üncü maddenin (g) bendinde belirtilen “buhan dönemi” ve (m) bendinde ifade edilen “gerginlik dönemi” kavramları muğlaklık ifade etmektedir. Böyle muğlak ve tartışmaya açık kavramlarla ilgili alınacak önemli ve tarihî bir kararın tek bir kişinin uhdesinde olması beraberinde bazı sorunları ve riskleri de getirmektedir. Son yapılan değişiklik her ne kadar anayasal çerçevede yapılması gereken bir düzenleme olarak görülse de tek kişiye verilecek olan bu yetkinin, hele hele muğlak kavramlarla ilgili bu yetkinin uzun vadeli beraberinde getireceği pek çok sorun olduğu da aşikârdır. Bu konudaki hassasiyetimizi yüce Meclisle paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kılıç, buyurun.

26.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya ve Güvenlik Korucusu Yahya Yıldız'a, Dandanakan Zaferi'nin 984'üncü yıl dönümüne, TÜİK 2023 verilerine göre Türkiye'de doğum oranının düştüğüne, Türk gençliğine ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türk gençliğinin her zaman yanında olduklarına hem ülkede hem dünyada başarılar kazanan Türk sporculara, olimpiyat 3'üncüsü olan Nevşehirli özel sporcu Ramazan Ünlü'ye ve Gençlik Haftası'na ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya ve güvenlik korucusu Yahya Yıldız'a Allah'tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Büyük Selçuklu Devleti'nin temellerinin atıldığı Dandanakan Zaferi'nin 984'üncü yıl dönümünü kutluyoruz. Tuğrul ve Çağrı Bey başta olmak üzere bize yurdumuzu bahşeden atalarımızı minnet ve rahmetle anıyorum. Anadolu coğrafyasının vatan olması, bu vatan üzerinde Türk devlet hâkimiyetinin özellikle Dandanakan Savaşı'yla tecelli etmesi, her şeyden evvel, millî birlik ve kardeşliğin marifet ve mükâfatıyla ortaya çıkmıştır. Profesör Doktor Erol Güngör Hocamıza göre de Türkiye Türk devletinin ilk kuruluşu bu şekilde cereyan etmiştir. Türkistan'ın hedefleri Anadolu coğrafyasının hayalleriyle eklemlenmiş, müteakiben Ötügen mirası Söğüt ufkuyla kenetlenerek bölgesel ve küresel statükoyu kökten değiştirmiştir. Son vatanımız Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar kalacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜİK 2023 verilerine göre Türkiye'de doğum oranı nüfusun kendini yenileme eşiği olan 2,1 seviyesinin altına düşmüştür. Bu oran Türkiye'nin geleceği açısından varoluşsal bir tehlike olarak değerlendirilmiş, Sayın Cumhurbaşkanımız da bu konuda kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Öte yandan, 2023 TÜİK verilerine göre, nüfusumuzun yüzde 15,1'ini genç

nüfus oluşturmaktadır. Dünyadaki diğer ülkelerle bir mukayese yapabilmek için AB üyesi 27 ülkeye bakıldığında genç nüfus oranının bu ülkelerde yüzde 10,6 olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle Türkiye’de doğum oranında düşüş olmasına rağmen hâlen gelişmiş ülkelerle mukayese edildiğinde ciddi oranda genç nüfusa sahip olduğumuz görülmektedir ki bu da bizim için büyük bir avantajdır, avantajdan da öte büyük bir hazinedir; elbette, bu hazine istikbal ve istiklalimizin de teminatıdır. Güvenli, gelişmiş ve huzurlu bir gelecek öncelikle Türk gençliğinin eli, emeli ve erdemiyle yeşerip güvenceye kavuşacaktır. Kuşkusuz bugünün fidanları yarınların köklü çınarları olacaktır, gençlerimiz geleceği meşale gibi aydınlatacaklardır. Dava ve iddia sahibi, akıl ve ahlak timsali, sevgi ve hürmet abidesi, hamiyet ve haysiyet burcu, vatan ve millet sevdalısı gençlerimiz Türkiye’mizin yegâne kuvvet ve kudreti olmaya namzettir. Esasen çağa ve zamana yönelik mesajlarımızın taşıyıcı kolunu Türk gençliğidir.

Merhum hocamız Profesör Doktor Ali Fuad Başgil “Gençlerle Başbaşa” isimli eserinde gençlerimize şöyle seslenmektedir: “Sebat et genç dostum, sebat et! Damlaya damlaya göl olur. Ve aynı noktaya düşen damlacıklar zamanla mermeri bile deler. İyiliğe karşı iyilik adalettir, iyiliğe karşı kötülük cinayettir. Kötülüğe karşı iyilik ihsan ve atfettir ve insanlığın en büyük derecesidir.” Hayat basamaklarını sabırla tırmanan, çalışmayı pusula yapan, sevgi ve saygı rehber edinen kim varsa güzel ahlakın yörüngesine girmiş demektir. Nazarımızda, Türk gençliği güzel ahlakın, güven veren aklın, güçlü amaç ve arzuların pırıl pırıl parlayan kutup yıldızıdır. Himetsiz gayret yapay, gayretsiz himmet yavandır. Gayret gençlerimizden; himmet de aileleri, öğretmenleri ve siyasi sorumluluk taşıyan bizlerin görevidir. Biliyor ve inanıyoruz ki Türk ve Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşmanın taşıyıcı kolunu gençlerimizdir. Büyüğünü sayan, küçüğünü seven, damarlarında tarih ve kültürümüzün mirasını taşıyan, dosta dost, düşmana da korkusuzca meydan okuyan bir gençlik Türkiye’nin baş tacıdır. Şanlı geçmişimiz aydınlık geleceğimizin kefilidir. Tarihi talihle birleştirmek, çağın alnına Türk mührünü iliştmek gençlerimizin sayesinde gerçekleşecektir. Sayın Genel Başkanımızın da ifade ettikleri gibi, Türk gençliği adamlığın, çalışkanlığın simgesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Milliyetçi Hareket Partisi olarak iftiharımız olan Türk gençliğinin her zaman her şart altında yanındayız, talep ve sorunlarının çözülmesi hususunda da her mücadeleyi yapmaktan kaçınmayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk gençleri kültürden sanata, spordan eğitime birçok alanda hem ülkemizde hem de dünyada göğsümüzü kabartmaktadır, kazandıkları başarılar millet olarak göğsümüzü kabartmaktadır; hepsiyle ayrı ayrı gurur duyuyoruz. Avrupa, Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu olan millî okçumuz Mete Gazoz’a selam olsun. Avrupa Eskrim Şampiyonası’nda kadınlar kılıç kategorisinde Avrupa Şampiyonumuz olan Deniz Selin Üslüdağ’a selam olsun. 3 kez Dünya ve 11 kez Avrupa Şampiyonu olan millî güreşçimiz Taha Akgül’e selam olsun. Dünya Tekvando Başkanlık Turnuvası’nda altın madalya kazanan, Türk’ün bayrağını önde tutan Selen Gündüz’e selam olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Dünya Jimnastik Şampiyonu Ayşe Begüm Onbaşı’ya selam olsun. Seçim bölgem Nevşehir’de de yetenekli, gayretli gençlerimiz ardı ardına sporda başarılar kazanmaktadır. Hemşehrilerimin hepsinin adını saymak burada mümkün değil ama bir tanesinin adını vermeden geçemeyeceğim. Özel sporcumuz, 1.500 metrede Olimpiyat 3’üncüsü Ramazan Ünlü’ye selam olsun. İsimlerini saymakla bitiremeyeceğimiz binlerce genç sporcu kardeşimize selam olsun. İstiklal Marşı’mızı dünya sahnesinde okutan ve bayrağımızı göndere çektiren tüm sporcularımıza selam olsun; sizlerle gurur duyuyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Gençlik Haftası vesilesiyle tüm gençlerimizin Gençlik Haftası’nı kutluyor, her konuda yanlarında olduğumuzu bir kez daha ifade ediyoruz.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

27.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, cezaevinde yaşamını yitiren Ergün Akdoğan'a ve hasta tutsaklara, 2011 yılında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Dersim için özür dilediğine ve 5 Mayıs'ta Meclise verdikleri araştırma önergesinin geri çevrildiğine, Çevre Komisyonunun danışman WhatsApp bilgilendirmesindeki yazışmalara, Halk Bankasının kredi faizlerinde yaptığı artışa ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Kurul, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün burada, bir hasta tutsağın hikâyesini anlatmıştım; hastanede olduğunu, yoğun bakımda olduğunu ve ailesiyle görüştürülememesini söylemiştim. Dün görüştürülmüş ailesiyle fakat Ergün Akdoğan'ı kaybettik, bunu buradan ifade etmek istiyorum. Yirmi yedi yıllık bir siyasi mahpusu Ergün Akdoğan, beyin kanaması geçirdi ama hem hastane sürecinin kendisi hem cezaevi süreci insanlık onuruna yaraşmayacak eziyetlerle dolu bir süreçti. Tabii, Ergün Akdoğan cezaevinde yaşamını yitirdi, bu nasıl bir politik atmosferde oldu? 16 Mayıs'ta gece yarısı kararnamesiyle 28 Şubatın generallerinin bırakıldığı bir dönemde oldu ki bu generallerin çoğu aynı zamanda bölgede halka karşı işlenen suçların da failleriydi. Onlara reva görülen salıverilme, tahliye edilme ne yazık ki yoğun bakımda olan Ergün Akdoğan'a reva görülmedi, Ergün Akdoğan tahliye edilmedi, en insani hakkı olan vedalaşma hakkını dahi kullanamadı, sevdiklerini göremeden bu dünyadan ayrıldı. Peki, bunu sıradan bir ölüm olarak değerlendirebilir miyiz? Hayır, bu bir işkence, bu bir cinayet. Çok açık ve net söyleyelim, hiç lafı dolandırmaya gerek yok. Cezaevinden çıkan her tabutun aslında oradan çıkmış olması bu ülkenin demokrasi karnesini göstermesi açısından da çok önemli bir veri. “Bir ülkede demokrasinin olup olmadığını görmek istiyorsanız insanların nasıl öldüğüne bakın.” demişler, işte bizim ülkemizde yani Türkiye’de insanlar cezaevinde yaşamlarını yitiriyor. Neden? Çünkü hasta tutsaklar serbest bırakılmıyor, çünkü 80 yaşında Makbule Özer annemiz gibi annelerimiz AKP-MHP ittifakında cezaevine konuluyor, demir parmaklıkların arkasına atılıyor. Biz buradan yetkililere tekrar seslenmek istiyoruz: Yaşam hakkına, hukuka, vicdana lütfen uygun davranınız, insan haklarına aykırı bu uygulamaları derhâl sonlandırın ve insan onuruna yakışmayan, sağlık hakkını ihlal eden, mahpusların en temel haklarını yok sayan uygulamalardan derhâl vazgeçin diyoruz ve bu ölümün müsebbibinin Ceza ve Tevkifevleri, Adalet Bakanlığı, AKP ve MHP ittifakı olduğunun da altını bir kez daha çizmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; 2011 yılında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan Dersim için özür dilediğini ifade etti, ben de 5 Mayıs'ta yani 4 Mayıs Dersim tertelelerinin bir gün sonrasında Meclise bir araştırma önergesi verdik, araştırma önergemiz ne yazık ki geri çevrildi. Neden geri çevrildi? Ben size oradan sadece altı çizilip bize iade edilen bir pasajı okumak istiyorum, deniliyor ki: “Dördüncü Umumi Müfettiş Abdullah Alpdoğan aracılığıyla uygulamaya konulan Tunceli Kanunu’yla Dersim tertelelerinin fitili ateşlenmiştir.” Şimdi burada iade edecek ne var, bunu sormamız gerekiyor. Ne var? Abdullah Alpdoğan mı yanlış? Tunceli Kanunu mu yanlış? Dersim terteleleri mi yanlış? Hangisi yanlış? Hangisi İç Tüzük’e aykırı? Hangisi kanuna aykırı? Kim, bu yasak emrini veren kim? Artık bizim cümlelerimizin bile altını çizip önergelerimizi, muhalefet şerhlerimizi bize iade eden akıl kim, nereden alıyor bu emri? Şimdi soruyoruz: Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı mı inkâr ediyorsunuz yoksa Dersim tertelelerini mi inkâr ediyorsunuz yoksa bir verdiğimiz için mi iade ediyorsunuz? Nedir mesele, biz gerçekten bilmiyoruz, anlamıyoruz ama burada da kalmıyor. Bakın, İstanbul seçimlerinde “...”(*) diyen Murat Kurum’un Komisyon Başkanı olduğu Çevre Komisyonunun danışman WhatsApp bilgilendirmesinde bizim Dersim Vekilimiz Ayten Kordu’nun danışmanı vekilin olmayacağını, Komisyona katılamayacağını söylüyor “Dersim Vekili Ayten Kordu katılamaz.” diyor. Devamında, oradaki AKP’li vekillerin danışmanları ve orada adının ne olduğunu bilmediğimiz “ALS” diye kısaltması olan bir kişi Dersim üzerinden yeniden manipülasyon yapıyor, yeniden. Ne yazmış, biliyor musunuz Sayın Başkan? Ben size söyleyeyim, hemen burada var, diyor ki “M. Kösemek” diye biri: “Bu vesileyle devletimizin tunç

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

elini vurup Dersim'i 'Tunceli' yapanların ruhları şad olsun." Bunu söyleyene şu sözü hatırlatmak istiyorum: Bu kim? Tayyip Erdoğan. Ne demiş? "Dersim olayları sebebiyle devlet adına özür dilemek gerekiyorsa ben özür dilerim ve diliyorum." diyor.

Şimdi, böyle bir hakikat ortada, artık bu ülkenin Cumhurbaşkanının inkâr etmediği, ikrar ettiği bir hakikat ortada ama bir danışman, WhatsApp grubunda birileri Dersim üzerinden kalkıp bunu olumlayan, bunu destekleyen açıklamalar yapıyor ve bizim danışman arkadaşımıza had bildiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Affedersiniz, hangi danışman; onu tam anlayamadım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hepsini ileteceğim Özlem Hanım.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kimdir bunlar ya, kimdir! Bu haddi, bu hukuku, bu cüreti nereden buluyor ya! Biz katliamdan geçmiş bir coğrafyanın çocuklarıyız, bizim acılarımızla nasıl böyle dalga geçeriz? Nasıl böyle cümleler kurulur? Neymiş? "Devlet Tunceli'de gereğini yapmış, ruhu şad olsun." "Ruhu şad olsun." dediği kim, biliyor musunuz? "Mermiler gitmesin." diye oradaki sopalarla bizim insanımızın kafasını ezenler. İzlediniz mi bilmiyorum, bir röportaj var, İç Anadolu'dan yaşlı bir amca -askermiş o zaman- diyor ki: "Yaralarımı açmayın, öyle şeyler gördü ki bu gözler, ben yaşlıyım, bu acıya dayanmam. Devlet vurdu, oradaki Kürtleri öldürdü." Hakikat bu, hakikat bu! Devletin resmî kayıtlarında 13 binden fazla insanın katledildiği yazıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Toparlayacağım; toparlanmıyor Sayın Başkan, toparlanmıyor, bazı acılar var ki toparlanmıyor, kapanmıyor. Her gün yaramıza tuz basılıyor bu ülkede, her gün yaralarımız deşiliyor, her gün acılarımızı hatırlatıyorlar. Ya bu ülkede özür dilemek, yüzleşmek bir erdemken ve bunun için de söylenmiş söz varken bu hakikati de inkâr etmiyoruz. Kalkıp böyle cümleler kurmayı kim, hangi yetkiyle buluyor? Bunu kabul etmiyoruz; Kanunlar Kararların yaptığını da kabul etmiyoruz, böyle bir şey olamaz, bunu söylemiş olayım.

Diğer bir mesele... Şimdi, Sayın Başkan, bizim bildiğimiz, hani normal piyasada bir hüküm vardır, kural vardır, siz bir şeyi alırsınız, sözleşme esastır değil mi yani yola çıktığınız ilk hâli. Şimdi, Halk Bankası kredi faizlerini 7,5'tan 17'ye çıkardı ve bu artışın kendisi yüzde 120, bakın yüzde 120. Resmî enflasyon ne kadar bu ülkede? Yüzde 70'lerde ve faiz oranı da yüzde 50'lerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Peki, resmî enflasyonun yüzde 70 olduğu, faiz oranının yüzde 50 olduğu bir yerde Halk Bankası neyi gerekçe göstererek yüzde 120 faiz artışı yapıyor? Hiçbir mantığı yok. Gerekçeleri şu: Efendim, sözleşmede varmış. Ya, sözleşmede var da siz insanlara, yarın öbür gün enflasyonu biz kontrol altına alamayacağız, bizim kötü yönetimimiz nedeniyle, kötü ekonomi politikalarımız nedeniyle faizleri artıracamız, bugün çektiğiniz 1 lirayı 3 lira olarak ödeyeceğinize, öbür yıl 5 lira olarak ödeyeceksiniz diye bir bilgilendirme yaptınız mı? Hayır. Onlarca, yüzlerce telefon alıyoruz, insanlar diyor ki benim çektiğim kredinin şu andaki artışı, ekstradan ödeyeceğim 1 milyon, kimi diyor bilmem ne kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Selamlayıp bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, sabahtan akşama kadar dükkânını açıp siftah bile yapamayan esnafa bu hak mıdır, reva mıdır, bunu nasıl yapıyorsunuz? Zaten işsizlik var, zaten KOBİ'ler zor bela ayakta duruyor ve siz bu faiz artışıyla, dar gelirlinin, esnafın, zorla bir şekilde üretime tutunmaya çalışan insanların gittikçe elini boğazına koyuyor, boğmaya çalışıyorsunuz. "Ey havar" diyorlar, "imdat" diyorlar ama biz buradan, hiç kimseden bir ses çıktığını görmüyoruz. Onun

yerine, kalkıp bunun ne kadar doğru olduğunu anlatan hatip konuşmaları dinliyoruz. Ya ben gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum, ya bu halkın daha fazla ne kadar kursağına çökeceksiniz, ne kadar kursağındakini alıp cebinize, faize, rantı, yandaşa aktaracaksınız? Biz bu soruyu bir kez daha halkımız adına buradan sormak istiyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir.

28.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, şehit olan Sözleşmeli Piyade Er Vedat Zorba'ya, önümüzdeki cumartesi Galatasaray Lisesi önünde Cumartesi Annelerinin 1.000'inci defa buluşacaklarına ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak Cumartesi Annelerine alanda destek vereceklerine, önümüzdeki pazar günü Tandoğan Meydanı'nda emekliler için bir miting yapacaklarına, bugün Adalet Peşinde Ailelerinin kendilerini ziyarete geldiğine ve kamuoyunda "Ayhan Bora Kaplan davası" diye bilinen davaya ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür Ederim Sayın Başkan.

Sözlerime, şehit olduğu haberini aldığımız Sözleşmeli Piyade Er Vedat Zorba'ya Allah'tan rahmet dileyerek başlıyorum. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki cumartesi, Galatasaray Lisesi önünde Cumartesi Anneleri 1.000'inci defa buluşacaklar. Bu, 95 yılından başlayan, uzun mücadelelerin verildiği ve dünyada periyodik olarak yapılan hak mücadeleleri içerisinde bir rekor. Biz bu rekorla elbette övünmüyoruz ama üzerinde düşünmemiz gerekiyor çünkü Cumartesi Anneleri en doğal haklarını, kutsal haklarını arıyorlar. Gözaltında zorla kaybedilen veya faili meçhul cinayetlere kurban giden, kemiklerini dahi bulamadıkları ve çocukları için hak aradıkları, "Hiç olmazsa çocuğumu bir mezara koyayım, başında bir Fatıha okuyayım." dedikleri bu süreci yaşıyorlar ve bu hak mücadelesine devam ediyorlar. 95 yılından beri başladı, büyük ızdıraplar çekildi, ağır polis müdahaleleri yaşandı ama AKP iktidarı 2009'da meydanı Cumartesi Annelerine açtı, hatta 2011 yılında Berfo ana ve yanındakilerle birlikte dönemin Başbakanı Sayın Tayyip Erdoğan görüştü ve Berfo anaya bizzat devlet sözü verdi ve "Sizin çocuğunuzun akıbetini mutlaka devlet öğrenecek." dedi. Berfo ana bu sözden iki yıl sonra vefat etti, gözleri açık gitti ama maalesef hâlâ bir haber yok, bir gelişme yok.

Devletin yapması gereken annelerin feryadına kulak vermek ve annelerin en doğal hak arayışlarına karşılık vermek, faili meçhul cinayetlerin arkasındaki karanlık elleri bulmakken bunun yerine anneleri coplamayı, gaz sıkmayı ve annelere şiddet uygulamayı tercih ediyor. 2018 yılında Süleyman Soylu -tabii, bu Türkiye Cumhuriyeti'nin gördüğü en kriminal İçişleri Bakanı- kanunsuz, hukuksuz bir kararla annelere şiddet uyguladı, anneleri alana çıkmaktan menettiler ama ondan sonra da annelerin mücadelesi bitmedi. Anneler 3 kez Anayasa Mahkemesine gittiler, Anayasa Mahkemesinin açık kararları var, Anayasa 34 var, Anayasa'mıza göre toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkı var ve Anayasa Mahkemesi Hükûmete "Buna uyun." dedi ama Hükûmet buna uymuyor. Yeri gelmişken söyleyelim, "Sivil anayasa yapalım, bu askerî anayasa bize dar geliyor, biz bundan üzülmüyoruz." diyenlere buradan sesleniyorum: İşte ilk samimiyet göstergesi, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyun ve bu önümüzdeki cumartesi bu meydanı annelere açın, hep birlikte faili meçhullere kurban giden, zorla kaybedilen çocuklarına destek olalım, hep birlikte failileri bulalım ve cezalandıralım, bu yükten arıyalım, annelere destek verelim; bunu bekliyoruz, bunun yapılmasını bekliyoruz ve biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak annelerle birlikte alanda olacağız ve destek vereceğiz.

Sayın Başkan, önümüzdeki pazar günü Tandoğan Meydanı'nda Cumhuriyet Halk Partisi olarak bütün emeklilerle, emekçi örgütleriyle, halkımızla birlikte emekliler için bir miting yapıyoruz, herkesi de oraya bekliyoruz. Ayda 10 bin lira maaşa, açlık sınırına, açlığa mahkûm edilen emekliler adına; işsizler adına, yoksullar adına, 17 bin lira asgari ücretle geçinmek zorunda bırakılanlar adına alanlarda olacağız ve oradan sesleneceğiz "Yoksulların, işsizlerin, emeklilerin, asgari ücretlilerin, dar gelirlielerin hakkını verin ve tasarruf yapacaksınız saraydan başlayın, şatafattan başlayın, lüksten başlayın; elinizi emeklilerin, işçilerin cebinden çekin!" diyeceğiz. Bu sese de kulak verilmesini diliyoruz.

Sayın Başkan, yine, bugün bizi Adalet Peşinde Aileleri ziyarete geldiler; bunlar 50'nin üzerinde aile, çoğu da anne. Çocuklarını, yakınlarını enkazda kaybetmiş; 6 Şubat depreminde çocuklarını, ailesini kaybetmiş ve hak mücadelesi sürdüren anneler bunlar. Yine anneler feryat ediyor. Ne diyorlar? "Bizim binalarımız yıkıldı ama bu binaların yıkılacağı önceden belliydi; şikâyetler vardı, kamu görevlileri duymazdan geldi, kamu görevlileri şikâyet dilekçelerini sümen altı ettiler." diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) – Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Başkan.

MURAT EMİR (Ankara) – Aynı şekilde, "Daha bilirkişi raporları doğru dürüst verilmedi, bilirkişi raporundan başka sığınacak bir yerimiz yok." diyorlar, adli yardım talep ediyorlar. Hâlâ iddianame bekleyenler var, duruşma günü bekleyenler var, on altı ay oldu ve bu anneler diyorlar ki: "Daha biz yas tutmaya başlayamadık çünkü çocuklarımızın daha kanının hesabını soramadık." İlgililer yani bu binaların çürük olduğunu kendileri yaparken bilenler, mevzuatın dışına taşanlar, demiri, çeliği, çimentoyu yeteri kadar kullanmayanlar kendilerini biliyorlar; bir kısmı ilk günden kaçtı, bir kısmı sekiz ay, dokuz ay sonra bile kaçıyorlar. Yargı geç çalışıyor, yargı çalışmıyor ve "Yargı hızlansın, kırmızı bülten çıkarılsın bunlar için ve böylelikle de biz gereğini yapalım." diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Adalet bekliyorlar; en doğal hakları ve buna da Meclisimizin -bir komisyonla mağdur ailelerin adalet talepleri nasıl karşılanabilir, yargı nasıl hızlandırılabilir, daha nitelikli yargısal sonuçlar nasıl üretilebilir- bakması gerekiyor.

Sayın Başkan, kamuoyunda kısaca "Ayhan Bora Kaplan davası" diye bilinen davayla ilgili de birkaç şey söylemek isterim. Karanlık bir olay, karanlık bir dosya, on yıl içerisinde cinayet işlemekten yargılanmış, hapis yatmış ama hakkında 50'nin üzerinde iddia olan, uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, hırsızlık, darp, cinayet, cinayete azmettirme olan bir çeteden bahsediyoruz ama bu çeteyi kimler koruyor? Bu çetenin arkasında kimler var? Acaba birilerinin iddia ettiği gibi FETÖ adına burada devlete karşı bir darbe yapanlar mı var, darbeye kalkışanlar mı var, yoksa devlette çürüme mi var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MURAT EMİR (Ankara) – Emniyet içerisinde ekipler birbirine girmiş, küçük çetecikler oluşmuş, gürülüyor ama bu çeteciklerden hangisi gerçekten devletine, milletine bağlı, yargının talimatlarına uyuyor, hangisi veya kimler bu suç örgütleriyle iç içe geçmiş durumda; biz bunun aydınlatılmasını bekliyoruz. Bulanık suda balık avlanmasına karşıyız. Süreci yakından izliyoruz. Bu konunun ciddiye alınması lazım. Bu konu öyle geçirilecek bir konu değildir, mutlaka Meclisin el koyması lazım; Meclisin, özellikle bağımsız yargının tecelli etmesi için, özellikle kolluk kuvvetlerinin gerçekten olması gerektiği gibi çalışması için, yargının da bağımsız ve tarafsız işlemesi için el koyması lazım. Bundan tüm Türkiye arınır, tüm Türkiye kazanır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Özlem Zengin.

Buyurun Sayın Zengin.

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba'ya, 31 Temmuz 2020'de yaptıkları sosyal ağlarla alakalı kanun düzenlemesine, geçtiğimiz haftalarda kendisini ziyarete gelen Cumartesi Annelerinin 1.000'inci toplantısına, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Necip Fazıl'ın vefat yıl dönümüne ve zamanın başta Genel Kurul olmak üzere fevkalade önemli olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm Grup Başkan Vekili arkadaşlarım gibi ben de Pençe-Kilit Operasyon bölgesinde görevli Piyade Sözleşmeli Er Vedat Zorba kardeşimizin Hakk'ın rahmetine kavuşmasından dolayı duyduğumuz

üzüntümüzü belirtmek istiyorum. Allah'tan rahmet diliyorum, değerli ailesine başsağlığı diliyorum; Allah güç, kuvvet versin ve Türk Silahlı Kuvvetlerine de bu manada, tekrar, yaptıkları hizmetler için, emekleri için bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Değerli Başkanım, son dönemde çok gündeme gelmedi ama yaptığımız kanunların faydalı neticeleri ortaya çıkıyor, o sebeple paylaşma ihtiyacı duyuyorum. Hatırlayacaksınız, 31 Temmuz 2020'de bir kanun düzenlemesi yaptık -7253 sayılı Kanun düzenlemesi- sosyal ağlarla alakalı. Burada ismi son dönemde değişen sosyal ağ sağlayıcısı X, tüzel kişiliğini temsilen bir temsilci atadı ve BTK'ye bunu bildirdi; bunun önemli olduğunu düşünüyorum kanunun işlerliğini görmemiz açısından.

Şimdi, Cumartesi Anneleriyle alakalı bir şey ifade etmek istiyorum. Geçtiğimiz haftalarda Cumartesi Annelerinden temsilen hanımefendiler beni ziyarete geldiler -kendileri, biliyorum diğer siyasi partileri de ziyaret ettiler- neticesinde hem İçişleri Bakanımızla hem Sayın Valimizle görüşmelerimiz oldu. Ayın 29'unda toplantılarının 1.000'cisini yapacaklar. Biraz evvel Sayın Valimizle de teyit ettim, kendileri bu toplantıyı gerçekleştirecekler. Zaten her hafta yapmaya devam ediyorlar, daha geniş bir katılımla bu hafta toplantılarını yapacaklar. Burada, tabii, ince bir çizgi var; bizim için Cumartesi Annelerinin hassasiyetleri, acıları önemli ama bu acılardan yola çıkarak farklı bir yöne yönelinmesine de bunun suistimal edilmesine de müsaade etmemek gerekiyor. Bize düşen, hukuken de yapılması gerekenlerin takibidir diye ifade etmek istiyorum.

Bir de haftalarla alakalı... Biraz evvel genç milletvekili arkadaşımız konuşurken tekrar teyiden baktım, 15 ve 21 Mayıs Haftası "Gençlik Haftası" olarak kutlanıyor; evet, içerisinde 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı da var ve aynı zamanda Gençlik Haftası; belirtmek istiyorum.

Bir diğer önemli şey, 25 Mayıs Necip Fazıl'ın vefat yıl dönümü. Enteresan bir şey; 26 Mayıs'ta dünyaya gelmiş, 25 Mayıs 1983'te de vefat etmiş. Genel Kurulda çokça konuşuyoruz, son dönemde zaman üzerine konuşuyoruz. Necip Fazıl'ın en önemli şiirlerinden bir tanesinin "Zaman" şiiri olduğunu düşünüyorum. Pek çok şey var, zamana dair kullandığı ifadeler var. Zaman şiirinden ufak bir atıfta bulunmak istiyorum yani kendisinin sorusu var, soruyor şiirinde, "Zaman nedir?" diye soruyor.

"Nedir zaman, nedir?

Bir su mu, bir kuş mu?

Nedir zaman, nedir?

İniş mi, yokuş mu?

Bir sese benziyor;

Arkanız hep zifır.

Bir sese benziyor,

Önünüz tüm kabir."

Uzunca bir şiir, devam ediyor. Bir bölümünü daha okuyarak tamamlayacağım:

"Akrep ve yelkovan,

Varlığın nabzında.

Akrep ve yelkovan,

Yokluğun ağzında.

Zamanın çarkları,

Sizi yürütüyor.

Zamanın çarkları,

Beni ögütüyor."

Bunu söyledikten sonra, tabii, Necip Fazıl'ın çok önemli iki tane şiirini besteleyen bir milletvekilimiz var: Yücel Arzen. Yücel Arzen Bey ilk önce Kaldırımlar şiirini, daha sonra da Sakarya Türküsü şiirini besteledi. Her iki eser de son derece kıymetli eserler.

Sözümü bağlarken Kur'an-ı Kerim'de de zamana yeminle başlayan Asr suresini de hatırlatmak istiyorum. Zamanın kıymeti hem hayatımızda hem de yaptığımız her işte, başta Genel Kurul olmak üzere fevkalade önemli.

Zamana hürmetle diyerek sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, organize suç örgütlerinin sahip olduğu ekonomik gücün ve ülkemize ekonomik maliyetinin tespit edilmesi, siyasi, bürokratik ve ticari bağlantılarının ortaya çıkarılması ve organize suç örgütleriyle mücadelede alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 23/5/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisini İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, organize suç örgütlerinin sahip olduğu ekonomik gücün ve ülkemize ekonomik maliyetinin tespit edilmesi, siyasi, bürokratik ve ticari bağlantılarının ortaya çıkarılması ve organize suç örgütleriyle mücadelede alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/5/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelin, bugün, hep beraber 90’lı yıllara dönelim ve Adalet ve Kalkınma Partisinin kurulduğu günlerin öncesini hatırlayalım. Adalet ve Kalkınma Partisi elbette 90’lı yıllarda birçok toplumsal bedelin sonucu olarak ve millî iradenin yönlendirmesiyle ortaya çıkmış bir siyasi partidir. Bugün mafya-siyaset ilişkileri yeniden gündeme geldiği için, şimdi bedel ödeme sırasının kimde olduğunu biraz düşünmeye ihtiyacımız olduğu için bu gözlemi paylaşıyorum. Yani 1990’lı yılların siyaset sahnesindeki açmazlar size iktidarın yolunu açtı. Bugün o açmazları toplumca yaşıyoruz ve kaynağında da maalesef sizler varsınız. Neydi bu açmazlar? Ekonomik krizler, faili meçhul cinayetler, özgürlüklerin statüko tarafından budandığı yıllar, “derin devlet” adı altında siyaset-mafya-yargı çetesinin bu ülkenin kaynaklarını sömürdüğü günler. Tüm bunlara ilaveten hükümetlerin çoğu elleri kolları bağlı olarak beklemiş, kendilerine zararı dokunmasın diye bunları halının altına süpürmüş, sorunların çözümü yerine kendi vatandaşlarımız üzerindeki çeşitli baskı araçlarıyla denetimini artırmaya çalışmıştır. Gözaltılar, kayıplar, faili meçhuller, haksız tutuklamalar, haraca bağlanan iş adamları, devletin âdeta bir nüfuz ticaret alanı olarak görüldüğü yıllar. Dönemin MİT raporuna göre “terörle mücadele ediyoruz” adı altında tehdit, gasp, haraç, cinayet gibi suçlara bulaşmış uyuşturucu taciri mafyayla korucu aşireti

liderlerinin devletin eli ayağı konumundaki kolluk güçlerimizi, hukuk sistemimizi ve dolayısıyla siyaseti rehin aldığı yıllar. Bunları şunun için hatırlatıyorum: Bugün de maalesef milletimizi zora sokan çok ciddi adım ve sorunlarla karşı karşıyayız ve maalesef bunlar 1990'lı yıllara ve 1990'lı siyasal süreçlere benziyor. Ekonomi, döviz, enflasyon, yolsuzluklar, bunlar bir tarafa, tıpkı o günlerdeki gibi suç imtiyazı tanınmış çeteler devleti âdeta tehdit eder hâle gelmiş. O dönemde kayıp silahlar için kamu görevlileri “Devlet sırrı söyleyemem.” diyordu. Şimdi de bir mafya bozuntusu, elindeki silahlarla ilgili “Bilgi veremem, dışarıda söylerim.” diye bir beyanatta bulunabiliyor. O gün olduğu gibi bugün de şeffaflıkla sorunları çözme yerine iletişim kanallarını tıkamaya, bilgileri paylaşmanın önüne geçmeye ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin devreye girmesinin önüne set çekmeye çalışan bir iktidarla karşı karşıyayız. Şimdilerde gündeme sokulan dezenformasyon yasası ya da etki ajanlığı gibi konularla bu şeffaf süreçleri işletmek yerine, maalesef bu ülke daha da karanlığa, sorunlarını daha da konuşamadığı günlere doğru götürülmeye çalışılıyor.

O yıllardaki partilerimiz olan Refah Partisi ve Fazilet Partisi dönemlerinde gerek Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerek siyaset yaparken nasıl siyaset kurumu, mafya, polis arasındaki kirli ilişkilerin açığa çıkması için mücadele veriyorsak bugün de emin olun Saadet Partisi ve Gelecek Partisi olarak yine bunların açığa çıkması için mücadele vermeye devam edeceğiz.

Bu durumun vahim olarak nitelendirilmesinin çok önemli sebepleri var çünkü yetkilerini aşan memurların, bürokratların ve güvenlik bürokrasisindeki bir kısım kişilerin yasa dışı eylemlerinin savcılıklar tarafından örtbas edildiği bir süreci yaşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, devlette kadrolaşma günün sonunda hem devlete hem millete zarar veriyor. Daha taze “Ne istediler de vermedik?” siyasetinin sonuçlarıyla hep beraber yüzleşmedik mi, bedelini hep beraber ödemedik mi, ödemeye devam etmiyor muyuz? Bugün de “Ne istedilerse verdik.” diyerek birilerine başka şeyler vermeye kalkarsanız, bizim neslimizden sonra belki de bizler bu bedellerin benzerlerini ödemeye devam edeceğiz.

Emniyet güçlerimiz, askerlerimiz, hâkimlerimiz, savcılarımız ya da birtakım ajanların kontrollerine girme ihtimali olan üst düzey bürokratlarımız, bakanlarımız; hepimiz insanız ve bir imtiyandan geçiyoruz. Dolayısıyla, hiç kimseyi şeytaniyle baş başa bırakmayalım. Bu kadar geniş yetkileri kullanan kişileri siz denetlemediğiniz zaman ya kendi zaafalarının esiri hâline gelirler ya da organize suç örgütlerinin birer aparatı ve rehini hâline gelebilirler. Buradan görevini layıkıyla yapan bütün bürokratlarımıza elbette sonsuz teşekkürler ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Onlara maaşlarından daha fazla şey borçlu olduğumuzu da biliyorum ve onları tenzih ediyorum. Aslında, burada, o dürüst çalışanların, bütün yargı ve güvenlik bürokrasisiyle dürüst çalışanların, siyasetçilerin hukukunu korumak için de bu kirli ilişkileri hep beraber ortaya çıkarmak gibi bir sorumluluğumuz var. Zira, ülke yönetiminin şeffaflıktan ve hesap verilebilirlikten uzaklaştığı her dönemde bunun toplumsal, siyasi ve ekonomik faturasını bu millet ödüyor. Bu faturayı bu millete ikinci kez ödetmeyelim. Buradan AK PARTİ'nin adalete inanmış, milleti için kaygılanan milletvekillerine de sesleniyorum: Gelin bu günaha ortak olmayın. Bu konunun araştırılmasından kaçınmanız kendi şahsi ihtiraslarına mahkûm olmuş çetelerin elinde rehine olmuş o siyasilere de o bakanlara da o güvenlik ve yargı bürokratlarına da haksızlık olur, onları da kendi nefisleriyle baş başa bırakıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Ama burada göstermiş olduğunuz ilgiye bakınca maalesef ümitlerim kırılıyor ama muhalefetin etkili çalışmasıyla ben Türkiye'nin yeniden aydınlık günlere kavuşacağını umut ediyör, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Var ol Bülent Kaya, güzel konuştuğun sağ olsun.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz.

Buyurun Sayın Poyraz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Sayın Kaya'nın grubu adına vermiş olduğu araştırma önergesi çok kıymetli. Burada örgüt tanımından yola çıkarak biraz teknik bir açıklama yapacağım. “Örgüt” dediğiniz şey ikiye ayrılıyor. Birincisi, eğer ideolojik amaç öndeysse terör, çıkar amacı öndeysse -şu an biraz günlük hayatta da ifade ettiğimiz- mafya tipi örgütlenme. Ama aslında ülkemizdeki gibi yani yasama faaliyetinin zorlaştığı ülkelerde dinamik hayatı statik kurallarla yönetmek çok zor. “Dinamik hayatı statik kurallarla yönetmek”ten kastım şu: Biz, çıkar amacı önde olan mafya tipi suçları, örgütleri ve ideolojik amacı önde olan terör tipi örgütleri tartışırken aslında yeni bir örgüt yapısı daha var uzun zamandır Türkiye’de. Önce -17-25 Aralıkla bir farkındalık, 15 Temmuzdan sonra da bir kararlılık oluşan- FETÖ ve onun yerine hem yargıda hem Emniyette şu an ikame edilmiş çok çeşitli örgütler var. Sayın Bülent Kaya'nın biraz önce ifade ettiği şeydu: Dışarıdaki örgütlerin devletle bağlantısıydı. Benim ise bahsetmeye çalıştığım, devletteki örgütlerin dışarıdakilerle taşeronluk ilişkisi. Dolayısıyla bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama faaliyetini bu kadar yavaşlattığı bir dönemde belki bu araştırma önergesini ciddiye alır ve bu araştırma önergesiyle birlikte kurulacak komisyonlarda devletteki örgütlerin dışarıdaki örgütleri nasıl taşeron olarak kullandığı tek tek araştırılır, tek tek bulunur. Hatırlayın, bakın, bundan altı ay önce tam bu kürsüden uyardım, devletteki organizasyon ve örgütlenmeyi uyardım, bunu burada tek tek ifade ettim. Fazla değil altı ay sonra yaşadınız. Hatta öyle bir cüretle hareket edilmiş ki ben bile... Sayın Enginyurt, siz de aynı listedesiniz hatırlıyorsam. Yani Ankara Emniyet Müdürlüğüne bağlı, devlet içinde örgütlenmiş bir küçük sevimli örgüt, bizlerin, milletvekillerinin “log” kayıtlarına bakma cüreti gösteriyor. Ha, bunun takipçisi miyiz? Takipçisiyiz. Takipçi olmaya devam edecek miyiz? Edeceğiz, kendimize değil, size de yaptıklarını takip etmeye devam edeceğiz. Bu Meclisin onurunu, bu Meclisin şerefini, bu ülkeye vatandaşlık bağıyla olan herkesin onurunu ve şerefini muhafaza ve müdafaa etmek şu an taşıdığımız dokunulmazlık zırhının aslı gereğesidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Saadet Gurubuna, ilahi size, aşk olsun demek gerekiyor. Verdiğiniz grup önerisi âdeta “Kim kimi araştıracak, kim kimi soruşturacak?” niteliğinde bir öneri.

Değerli arkadaşlar, çeteleşme -hepiniz biliyorsunuz- bu ülkenin tüm kurumlarına yayılmış, hukuk kurumlarını dahi kangrene dönüştürülmüş durumda. Bakalım Ayhan Bora Kaplan gündemine; bir güç çatışması, siyasi kişiliklerin birbirleriyle mücadelesini anlatan âdeta bir film gibi. Bu yaşananlar büyük bir utanç ve bu utançı kapatacak hiçbir maske yok. “Maske” demişken arkadaşlar, Kobani kumpas davasının son mahkeme başkanı yargılama boyunca maskeliydi ama kararın okunduğu gün maskesini çıkarmıştı, maskesini çıkararak mesaj mı vermek istedi ya da kime mesaj vermek istedi, bilmiyoruz, kim bilir; elbette cevabı sarayda. Kobani kumpas davasının çete izini konuşmaya devam edelim. Özel olarak açılan Kobani kumpas davasının atanmış mahkeme başkanlarından Bahtiyar Çolak, Ata Dedeler çetesinden dolayı görevden alındı ve yargılandı. Davanın kim tarafından açıldığını tüm kamuoyu biliyor, davanın savcısı da mahkeme heyeti de saraydı. Şimdi soruyoruz: Bu mahkeme başkanını oraya getirenlerin bu çetelerle ilişkileri nedir? İşte o yüzden diyoruz ya çeteleşme, mafyalaşma, siyasi kurumların tüm damarlarında yer edinmiş bu iktidar örgütlü bir siyasi çeteleşme iktidarına dönüşmüş. Neden? Çünkü hukuksuzluğun işletileceği, bağlayıcılığı olan yüksek yargı kurumlarının dahi tanınmaması noktasında bunları devreye koyarak, elini güçlendirerek öyle de yaptı ve yapmaya devam ediyor. Kobani kumpas davası da o yüzden, vicdanlı, hukuk tanıranlarla yürütülemeyeceğinden bu kumpas operasyonuna çeteler karıştırıldı, siyasi iktidarın istediği kararların işletilmesinin sebebi de buydu. Yoksa ortada hiçbir suçu yokken yaratılan algılarla, halkın gönlünde büyük yer edinmiş HDP’li siyasetçilere ceza vermek, onları cezaevinde rehin tutmak mümkün olmazdı ve biliyoruz, bu

çeteler öyle günü geldiğinde harcanmıyor değil. Bakın, Bahtiyar Çolak nasıl da görevden alındı, nasıl da yargılandı. İş bitti mi kankalık da bitiyor. Bakın, Ayhan Bora Kaplan ne durumda? Bir siyasi kişilik gidip diğeri gelince çete ilişkilenmesi de ona göre değişiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) – Biliyoruz, bu araştırma önergesine “Evet.” demeyeceksiniz. Nereden mi biliyoruz. Hani Grup Başkan Vekiliniz Özlem Zengin geçtiğimiz günlerde bizlerin Meclisi araç olarak kullandığını söylemişti ya. Evet, bizler Meclisi araç olarak kullanıyoruz, bizler bu Meclisi bu ülkede yaşayan bütün kesimlerin sorunlarını dile getirmek, sorunlarını çözmek ve haklarını savunmak için araç olarak kullanıyoruz ki doğru olan da budur; halkın hakkını savunmak tüm vekillerin görevidir. Ama sizler farklı bir araç için kullanıyorsunuz Meclisi, sizler ret’giller ailesi olarak bu Meclisi gerçeklerin araştırılmasını engellemek için kullanıyorsunuz. Sizden ricam, bu sözüme lafla değil birazdan vereceğiniz oylarla yanıt verin lütfen ve lütfen olumlu yanıt verin, bir defa da olsa bizleri yanıltın, bir defa da olsa bizleri şaşırtın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur’un, iktidarın depremzede ve selzede esnafı ayağa kaldırmak için kolaylık sağlayacağına tam tersini yaptığına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatay esnafı depremle, selle yıkıma uğruyor. İktidar, depremzede, selzede esnafı ayağa kaldırmak için kolaylık sağlayacağına tam tersini yapıyor. Geçen yıl esnafın ödediği 0,75 olan esnaf kefalet kredi faizi bugün 2,9. Maksimum beş yıl olan ödeme süresi üç yıla düşürüldü. Altı aylık ödeme planı kaldırıldı ya aylık ya da üç aylık ödenecek. Konteyner iş yerlerine “Elektrik, su demeyeceksiniz.” denildi, esnafa bugün elektrik sayacı bağlıyorsunuz. Bu uygulamalarla Hatay esnafı nasıl ayağa kalsın, Hatay ticareti, Hatay ekonomisi nasıl ayağa kalsın? Hatay’da esnaf kefalet kredisinin faizlerini düşürün, esnafın esnaf kefalet borçlarının faizlerini silin ya da borçlarını bir yıl faizsiz öteleyin.

Teşekkür ederim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, organize suç örgütlerinin sahip olduğu ekonomik gücün ve ülkemize ekonomik maliyetinin tespit edilmesi, siyasi, bürokratik ve ticari bağlantılarının ortaya çıkarılması ve organize suç örgütleriyle mücadelede alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süreyya Öneş Derici. Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saadet Grubunun çok önemli bir önerisi, organize suç örgütleri ve iş birliklerinin araştırılması konusu. CHP Grubu adına bu konuda görüşlerimi aktaracağım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, hemen ifade edeyim: Organize suç örgütleri aynı terör örgütleri gibi bir millî güvenlik sorunudur ki bunlar birbirine geçişkendir; organize suç örgütleri ve mafya gruplarını terör örgütlerinden çoğu zaman ayrı tutamayız, faaliyet alanları birbirinin içerisindedir. Güvenlik konularında yapılacak ilk kural sınır güvenliği. Bu tür yapıların ülke içine sızmalarının önüne geçmek çok önemlidir, ülke içindeki faaliyetlerinin önüne geçmek çok önemlidir. Daha ilk kuralda

sınıfta kalıyoruz; zira Interpol’ün aradığı suçlular ülkemizde maalesef cirit atıyor. İkinci kural, ülkenin yapısını, sosyoekonomik yapısını bu tür örgütlerin beslenemeyeceği hâle getirmek yani ekonomik istikrar ki bu, kişilerde para zaafına engel olur; hukukta istikrar ki bu, suçluların caydırıcı ve uygulanan yasalarla engellenmesini sağlar; eğitimde çağdaşlık ki bu, kendine güvenen, donanımına güvenen, gelecekte ümidi olan gençlerin var olmasını sağlar ve bir de en önemlisi, devlet kurumlarında liyakat. Liyakat şu yüzden önemli: Kamu kurumlarında istenen en önemli, olmazsa olmaz şeyin sadece devlete ve devlet kurumlarına aidiyet olması gerektiği düşünülmelidir. Zira, burada, bizim çok uzun zamandır yaşadığımız, devlete sızmış bazı yapılar var. Bunun en derin sonuçlarını ülkece hep birlikte maalesef 15 Temmuzda gördük. Şimdi, devlete ve vatanına inanarak çalışan güvenlik güçlerimizi tenzih ediyoruz ama devlet kurumlarında, özellikle güvenlik kurumlarında var olan ve kaldırılması gereken bu yapıların şu anda ana haber bültenlerinde bizlere yaşattığı travmayı hep birlikte izliyoruz, hep birlikte üzüntü duyuyoruz çünkü kendi geleceğimiz hep birlikte bu tür yapılar tarafından zedeleniyor.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak hukukun üstünlüğünü, çağdaş eğitimi, ekonomide eşit gelir dağılımını ve kamuda liyakati savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Devamla) – Teşekkürler.

Son olarak, canı pahasına ülkemizin güvenliğini sağlamak için faaliyet gösteren güvenlik kurumlarımıza, güvenlik güçlerimize tekrar sonsuz teşekkür ediyoruz. İçlerinde bulunan çürük elmaların en kısa zamanda hep birlikte temizlenmesi ümidiyle güzel günler yaşayacağımıza olan inancımızı yineliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Enginyurt...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt’un, emeklilikte bir günle on yedi yıl kaybedenlerin, emeklilikte 5000 gün üzerinden emekli olmayı bekleyip borçlananların, staj ve çıraklık mağdurlarının büyük bir hüsrana içinde olduğuna ve Maliye Bakanı Şimşek’in ev sahiplerine vergiyi yüzde 50 arttırırken kiracıları yine düşünmediğini gösterdiğine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkanım, emeklilikte bir günle on yedi yıl kaybeden, 2041 yılında emekli olacak olan vatandaşlarımız büyük bir hüsrana yaşıyorlar. 5000 gün üzerinden emekli olmayı bekleyenler borçlandılar, büyük bir hüsrana yaşıyorlar. Staj ve çıraklık mağdurları büyük bir hüsrana içindeler. Bu insanların derinlerini bir an önce çözmek gerekiyor. Maliye Bakanı Şimşek “Para yok.” deyip ev sahiplerine vergiyi yüzde 50 arttırmaya giderken kiracıları yine düşünmediğini gösteriyor.

Saygılar sunuyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, organize suç örgütlerinin sahip olduğu ekonomik gücün ve ülkemize ekonomik maliyetinin tespit edilmesi, siyasi, bürokratik ve ticari bağlantılarının ortaya çıkarılması ve organize suç örgütleriyle mücadelede alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Cahit Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Tabii, dinamik hayat statik kurallarla yönetilemez. Bu bağlamda, AK PARTİ iktidarlarımız döneminde, son yirmi iki yıllık dönemde tarihimizden aldığımız dersle ülkemizin toplumsal, ekonomik, adalet, hukuk, eğitimle ilgili ihtiyaçlarına cevap vermek üzere pek çok yasal ve anayasal düzenlemeyi hayata geçirdik. Bu bağlamda, 90'lı yıllarda, malum olduğu üzere, ülkemizde çok ciddi anlamda çetelerin, mafyaların toplumsal, hukuki alanda etkin olduklarına maalesef tanık oluyoruz. Devlet içerisinde birbirine geçmiş ilişkiler ağı içerisinde maalesef vatandaşlarımızın hukuka, adalete ve güvenliğe ilişkin ciddi endişeler taşıdığı dönemlere tanık olduk. Bu çerçevede, son yirmi iki yıllık süre zarfında başta anayasal ve yasal düzenlemeler olmak üzere pek çok reformu hukuk düzenimizin içerisine aktardık ve bunlara etkinlik kazandırmak suretiyle vatandaşlarımızın adalete ve hukuka olan güvenlerini artırmaya gayret ettik. Geçmişte vatandaşlarımızın adalet beklentisi için çete ve mafyalardan medet umdukları günlerden bugün hamdolsun hukukun üstünlüğüne, adalete ve güvenliğe ilişkin anayasal hukuk düzenimiz içerisinde yer alan devletin kurum ve kurallarına itibar ettiği günlere geldik.

Bakınız, şöyle geçmişe tanık olacak olursak, geçmiş yıllarda vatandaşlar arasında eğer hukuk ve adaletle ilgili sıkıntılara ara buluculuk yapmak üzere “Sayın.” deseniz onlarca çete ve mafya liderinin adını saydıkları günleri hatırlarız.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Şimdi her köşeden çıkıyor, her köşeden! Ne anlatıyorsun sen?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Oysaki bugün artık hukukun üstünlüğünün, devletin kurumlarına güvenin egemen olduğu bir süreci hep birlikte yaşıyoruz ve tanık oluyoruz.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Her köşeden bir çete lideri çıkıyor.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ankara’nın göbeğinde yaşadıklarımız var ya!

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Bizim yaşadığımız ülkede yaşamıyor musunuz?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Tabii, kıymetli milletvekilleri...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Ben kürsüden sordum; çetelerden 10 bin dolar alan milletvekilleri kim, açıklayın onları!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ankara Emniyeti birbirine girmiş durumda ya!

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – İçişleri Bakanını takip etmiyorsunuz herhâlde Sayın Özkan?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ankara Emniyeti birbirine girmiş, şu söylenecek laf mı bugün ya?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; devletin kurmuş olduğu anayasal hukuk düzeni içerisinde yer alan ilk derece mahkemesi, istinaf mahkemeleri, Yargıtay ve Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolları itibarıyla vatandaşımızın yaşamış olduğu her türlü hukuksuzluğun, devlet içerisinde varsa çeteleşme ilişkilerinin denetlendiği ve hukuk önünde hesap verildiği, sorguya çekildiği bir hukuk düzenini hayata geçirdik.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Her sabah Sayın İçişleri Bakanı “tweet” atıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Kendi İçişleri Bakanınızın iş ettiği, şimdiki İçişleri Bakanının da topladıklarına bir bakın!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bu anlamda dünden bugüne çete ve mafyalarla etkin mücadelemin caydırıcı sonuçlarına tanık olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Çetelerden 10 bin dolar alan milletvekilleri kim, onları bir araştıralım.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımızın hak ve özgürlüklerini teminat altına almak ve hukuk önünde adalete erişimlerini sağlamak üzere yapmış olduğumuz bu reformlar hem hukukun gereğinin yerine getirilmesi, adaletin inşası ve ihyası hem de güvenliğin teminat altına alınması açısından önemlidir. Hakkını arayan vatandaşlarımızın başvuracağı makam da illegal yapılar değil, devletin yetkili kurum ve kuruluşlarıdır.

Herkes bilsin ki hakların bekçiliğini yapan devletimiz hakkını arayan vatandaşlarımızın her daim yanındadır ve vurgulamak isteriz ki vatandaşlarımızın yanında da olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, daha fazla milletvekili arkadaşımız bu vahim durumdan haberdar olsun, karar yeter sayısı aryalalım.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf olduğundan oylamayı elektronik cihazla yapacağız.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.53

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Saadet Partisi Grubu önerisinin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Divanda ihtilaf olduğundan oylamayı elektronik cihazla yapacağız.

İki dakika süre veriyorum, oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 milletvekili tarafından, yaş meyve ve sebze üreticileri, tüccarları, üretici komisyoncuları ve ihracatçılarının yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 15/8/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 23/5/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 milletvekili tarafından yaş meyve ve sebze üreticileri, tüccarları, üretici komisyoncuları ve ihracatçılarının yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 15/8/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/5/2024 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sebze ve meyve fiyatlarından tüm vatandaşlarımız şikâyetçi durumda. Aslında genel olarak konu tarım sektörü olduğunda üreticisinden tüketicisine, girdi tedarikçisinden perakendecisine kime dokunsanız bin ah işitiyorsunuz. Politikasızlığın beslediği kaotik bir yapıya bürünmüş hâlde tarım sektörümüz. Ancak Meclis gündemimizde de geleneksel ve sosyal medya kanallarında da genel olarak tüketici gıda enflasyonunun yüksekliği ve katılığı konusu öne çıkmakta. Hâlbuki tarım sektörü temsilcileriyle görüştüğümüzde, yüksek gıda enflasyonunun buz dağının sadece görünen tarafı olduğunu öğreniyoruz.

Yüksek girdi maliyetleri, hallerde yaşanan sıkıntılar, üretici ve market fiyatları arasındaki farkın büyüklüğü, ihracat süreçlerinde yaşanan engeller, girdi finansmanı ve likit yönetimi problemleri gibi birçok sorunun var olduğunu biliyoruz. Ancak bazı problemlere geçmeden önce şunu belirtmem lazım: AK PARTİ yirmi iki yıldır iktidarda ama bu kadar uzun bir sürede bir ülkenin tarım master planı olmaz mı? Yüz ölçümünün üçte 1'i ekilebilir alan olan, dünyanın en çok tarım sektörü katma değeri yaratan 10 ülkesinden 1'i olan Türkiye'nin bir tarım stratejisinin olmaması kabul edilebilir bir durum değildir. Sonra, çoğu bakanlığın bir hedefi olduğunu görüyorsunuz ama Tarım Bakanlığında bir ses yok. Zaten bu plansızlık altında Tarım Bakanının hedefi olsa olsa tarlasına küsen çiftçi sayısını arttırmak olur.

Yine, Tarım ve Orman Bakanlığının genel müdürlük, bölge müdürlüğü ve daire başkanlıkları sayılarına bakıldığında diğer bakanlıkları rahatlıkla 2'ye, 3'e katladığını görüyoruz. Bir bakanın bu iş yükünü sağlıklı bir şekilde yönetebilmesi mümkün değildir. Bundan dolayı Tarım ve Orman Bakanlığının tarım, orman ve hayvancılık ve su ürünleri bakanlıkları olarak 3'e bölünmesi sorunların çözümünü hızlandıracak, verimliliği artıracaktır.

Şimdi, biraz üreticinin şikâyetlerine odaklanalım. TÜİK'e göre tek yıllık bitkisel ürünlerin üretici fiyatları Nisan 2021'den Nisan 2024'e yüzde 383 artmış, diğer taraftan Mart 2021'den Mart 2024'e kadarki süreçte Tarım Girdi Fiyat Endeksi'nin yüzde 364 arttığını görüyoruz. Bazı girdi kalemlerindeki üç yıllık artışları da belirtmek istiyorum; ilaç yüzde 261, tohum yüzde 332, enerji yüzde 379, gübre yüzde 389, tarım malzemesi yüzde 481 artmış. Bu veri sanki çiftçinin kârında bir artış var gibi okunabilir ancak durum tam olarak da böyle değil. Bunun en temel sebeplerinden biri tarım üreticilerinin kullandıkları girdileri hasat döneminde ödeyecek şekilde vadeli almaları yani girdileri kullandıkları dönemden hasat dönemine kadarki girdi fiyatı artışlarına da maruz kalmaktadırlar çünkü sermayeleri olmadığı için çiftçilerimiz buna maruz kalmakta.

Kim çözecek çiftçinin sermaye eksikliği sorununu? Ziraat Bankası ve diğer tarım finansmanı kurumları. Oysa birçok üreticinin bankalar ve diğer finans kurumlarıyla ilgili sorunları olduğunu da öğreniyoruz. Zaten tarım finansman mekanizması iyi çalışmadığından kırsal bölgelerde hâlâ “tefecî” mefhumunun devam ettiğini üzülerken görüyoruz. O zaman çiftçinin girdiyi peşin almasını sağlayacak bir finansman modeline ihtiyacımız olduğu da aşîkâr.

İkinci önemli bir husus, üretici-market fiyat farkı. Türkiye Ziraat Odaları Birliği her ay seçilmiş tarım ürünlerinin üretici, hal, pazar ve market fiyatlarını açıklamakta. Bu verilerde dikkat çeken ilk husus ürünün üreticiden çıkış fiyatı ile marketteki fiyatı arasındaki uçurum. Örneğin, salatalık, kilosunun üreticiden çıkış fiyatı 10,9 TL ama marketteki fiyatı 26 TL; üretici fiyatına kıyasla haldeki fiyatı yüzde 7,5; pazardaki fiyatı yüzde 107,5; marketteki fiyatsa yüzde 138,7 daha fazla. Bu farkları sadece lojistik maliyetlerindeki artışla açıklamak mümkün değil.

Bir de çok önemli olan zirai ilaç meselesi var. Avrupa'nın yasakladığı ilaçlar bizim ülkemize giriyor. Yüksek maliyetler yüzünden çiftçimiz bu ilaçları kullanabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT KAYA (Devamla) - Sonra ilaç kalıntıları yüzünden tonlarca ihraç ürünümüz sınır kapılarından dönüyor. İhracı yapamamak bir sorun ama daha önemlisi, bu ürünlerin geri dönüp bizim vatandaşlarımıza satılması. Yah, vize konusunu tartışırken “Bizim vatandaş ikinci sınıf mı?” diye veryansın ediyorduk ancak iş, sağlıklı beslenmeye gelince de kendi vatandaşımıza kendi ülkesinde ikinci sınıf insan muamelesi yaptığımız ortaya çıkıyor. Avrupalının yemediği sebze, meyveyi benim vatandaşım niye yesin? Yasaklı zirai ilaçların ithalatını ve satışını engellemek bu kadar mı zor? Yasal ilaçların teşvikini sağlamak için vergi muafiyeti getirmeyi neden düşünmüyorsunuz?

Konuşma sürem sektörün tüm sorunlarını dile getirmek için yeterli değil ancak “Tarladan Çatala” diye anlatılan tarım gıda zincirinde birçok sorun olduğu ortada. Bu değer zincirinin bir aşamasında yaşanan sorun kar topu etkisiyle dönüp dolaşıp tüketici fiyatlarına ve sağlığına yansımakta.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ŞAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin içinde bulunduğu ağır ekonomik koşulların en çok etkilediği kesimlerden biri de hiç şüphesiz üreticilerimizdir, çiftçilerimizdir. Bir taraftan doğal sebeplerden kaynaklı olumsuz hava koşulları, aşırı sıcaklar, don olayları, sel ve kuraklık gibi doğal afetler üretimi doğrudan etkiliyor. Diğer taraftan da ağır ekonomik koşullar üreticilerimizi her geçen gün daha da çaresizleştiriyor. Gübre ve tarımsal ilaç fiyatlarının her yıl bir önceki yıla kıyasla en az 2 kat artması, dur durak bilmeyen akaryakıt fiyatlarının artışı sonucunda vatandaşlarımızın üretim faaliyetleri durma noktasına gelmiştir. Tüm bunlara ek olarak bir de vatandaşlarımızın ürettiği ürünleri değerinde satamaması meyvelerin dalında çürümeye sebep olmakta, yeterli depolama alanı bulunmayan üreticilerin ise topladığı meyve ve sebzeler ne yazık ki çöp olmaktadır. Üretici ürününü değerinde satamıyor, tüketici de pahalılıktan bir şey alamıyor. Bir meyve sebze üreticiden sofraya gelene kadar ateş pahası oluyor, üretici de tüketici de çaresiz. Vatandaşlarımız pazardan çürük sebze meyve toplar hâle geldi. Pazara gidip eli boş dönen, parası olmadığı için sebzeyi, meyveyi sayıyla alan insanlarımız var. Bu insanlarımızın sayısı azımsanmayacak kadar fazla ve her geçen gün daha da artıyor. Üreticiler ürünlerini geniş pazarlara ulaştırmada zorluklar yaşamaktadır. Pazarlama kanallarının yetersizliği üreticilerin ürünlerini değerinde satamamasına neden oluyor. Üretici komisyoncularının yüksek komisyon oranları üreticilerin kazancını düşürüyor, nakliye giderleri de komisyoncuları çaresiz bırakıyor.

İhracatta lojistik ve nakliye maliyetleri oldukça yüksek. İhracat sırasında karşılaşılan gümrük işlemleri ve ticaret engelleri ihracat sürecini yavaşlatıyor ve maliyetleri doğrudan artırıyor.

Gübre, tohum ve ilaç gibi temel girdilerde devlet desteklerinin artırılması gerekmektedir. Böylece üretim maliyetlerini düşürerek üreticilerimizin kâr etmesini sağlamak zorundayız.

Üreticilerin kooperatifler ve birlikler aracılığıyla pazarlama güçlerini artırarak fiyat dalgalanmalarından korunmalarını sağlamalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Üreticilerin ürünlerini doğrudan tüketiciye ulaştırabileceği pazarların ve platformların oluşturulması gerekmektedir. Yeni ve verimli tarım teknikleri, hastalıklara dayanıklı bitki türleri ve sürdürülebilir üretim yöntemleri konusunda AR-GE çalışmalarına yatırımlar artırılmalı, küçük ve orta ölçekli üreticiler de bu yatırımlardan faydalanmalıdır. Kamu kurumları, özel sektör ve kooperatiflerin iş birliği devlet eliyle artırılmalıdır. Üretimden pazarlamaya kadar her aşamada ortak projeler geliştirilmesi teşvik edilmelidir. Üreticilerin tarımsal üretim için kullandıkları akaryakıttan alınan vergiler hafifletilmeli ya da kaldırılmalıdır.

Tüketimin her geçen gün arttığı ülkemizde üretimi ve üreticiyi desteklemezseniz her gün daha fazla dışa bağımlı oluruz; bugün samanı, eti ithal eden yarın marulu, maydanozu da ithal eder.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş... (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’deki çoklu krizler listesinde olan tarım ve hayvancılık alanında son yıllarda ciddi gerilemeler yaşanıyor. Özellikle bu alandaki krizlerin en temel nedenleri arasında AKP’nin neoliberal politikaları yer almaktadır. AKP’nin sermayeyi esas alan tarım politikaları küçük ölçekli çiftçileri ezmekte ve tarımsal üretimi ithalata bağımlı hâle getirmektedir. Ayrıca, tarımsal desteklemelerin yetersiz olması ve gecikmeli ödenmesi de üreticileri zor durumda bırakan bir diğer faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

2023 yılı Kasım ayı verilerine göre, Türkiye, tarımsal ürünlerde net ithalatçı konuma düşmüştür. Tarımsal ürün ithalatı 2023 yılında 65 milyar doları aşmış ve bu rakam son on yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. İthal edilen başlıca ürünler arasında buğday, yağlı tohumlar, kırmızı et, süt ve süt ürünleri, baklagiller ve tabii ki meyve, sebze yer almaktadır. Türkiye gıda güvenliği ve tarımsal üretim açısından

stratejik konumda yer alan bir ülkedir. Buna rağmen son yıllarda gıdada dışa bağımlılık artan bir sorun hâline gelmiştir. Bu konudaki en önemli sorunlardan biri de çiftçilerin borçluluk durumu. Tarım Kredi Kooperatiflerine ve bankalara olan borçlar büyük bir yük oluşturmaktadır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun verilerine göre Aralık 2023 itibarıyla tarımsal kredinin toplamı 582 milyar lirayı aşarken çiftçilerin toplam borcu yaklaşık 700 milyar lira civarına çıkmıştır. Peki, bu sene içinde neler olmuş diye baktığımızda; 2024 yılı gıda enflasyonu Türkiye ekonomisi için en önemli sorunlardan biri olmaya devam etmektedir, son yıllardaki yüksek enflasyon trendi gıda fiyatını da önemli ölçüde etkilemiştir. Türkiye, bu yanlış politikalarla yıllarca sürecektir bugünkü enflasyon sarmalına sürüklendi, Eylül 2021’den bu yana gıda fiyatları yüzde 721 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle Eylül 2021’de 100 liraya satın alınan bir gıda sepeti için yurttaşlar bu yıl mart ayında 821 lira ödemek zorunda kaldı.

Bütün bu tablonun Kürt kentlerindeki durumu ne yazık ki daha da ağır. Örneğin Siirt’te, Şırnak’ta, Hakkâri’de, Van’da ve Ağrı’da yıllardır süregelen yayla ve meraların yasaklanması mera alanlarının küçülmesine ve hayvancılığın gelişmesine engel olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) – Teşekkürler.

Ayrıca, Kürt illerindeki göç de tarımsal iş gücü eksikliğine yol açmaktadır ve yine özellikle Urfa başta olmak üzere birçok kentte bir türlü bitmek bilmeyen elektrik kesintileri sosyal hayatın yanında diğer birçok çalışma alanının da aksamasına neden olmaktadır. Bu durum da bizleri yine en başta bahsettiğimiz çoklu krizler listesinin ilk maddesine götürüyor yani Kürt sorununun çözümsüzlüğüne.

Son olarak, mevsimlik tarım işçileri bu konunun neresinde ona da bakmakta fayda var. Yine, özellikle Kürt kentlerinden gelen mevsimlik tarım işçileri yılın belirli dönemlerinde ortalama dört ay süreyle yaşadıkları yerlerden ayrılarak özellikle Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerinde çalışmaktadırlar. Bu süre zarfında elde ettikleri gelirle bir yıl boyunca geçimlerini sağlamak zorunda kalmaktadırlar. Sadece buralarda kaldıkları süre zarfında bile yaşam koşulları, emeklerinin karşılığı, çocuklarının eğitimi, sağlık koşulları gibi onlarca sorunla boğuşmaktadırlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarım stratejik bir alan, bu anlamda tarımda yapılan çalışmaların geleceği de kapsayacak şekilde kapsamlı biçimde doğru olarak planlanması gerekir. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde ne yazık ki tarımda planlamadan uzaklaşıldı ve tarım ticarileştirildi. Bu bağlamda, üreten ürettiğinden kazanamazken tüketen de pahalı ürünü aldı, aracılık sistemi hortladı, ithalat patladı. Bunun yansımasının bir örneği de kent çevrelerindeki “bostan” dediğimiz sebze, meyve bahçelerinin olduğu yerlerin tarım alanı olmaktan çıkarılıp çok katlı binalara boğulması oldu. Sonunda Akdeniz’den, Çukurova’dan gelecek sebze, meyveyi vatandaş bekler duruma düşürüldü. Üretim olanakları ve üretim alanlarının değişmesi sorunların da artmasına neden oldu. Acıdır, ülkemizde soğanın yetişmediği yer yok. Bakınız, 2024 yılının ilk üç ayında soğan ithalatımız 887 ton, sarımsak ithalatımız da 854 ton. Yahu, soğanın yetiştiği ülke yurt dışından soğan getirmek durumuna düşürüldü, tarımda yaşananların belki de en güzel tanımı bu.

Geçtiğimiz yıllardaki üretilere göre artış var gibi gösteriliyor oysa nüfus üzerinden bakarsak artış yok. Verimlilikte sağlanan artış rakamsal verilerle buraya gelip anlatılınca sorun yokmuş gibi gösterilmeye çalışılıyor oysa bu anlamda sorun açık olarak var. Bakınız, verilerle söyleyeyim: 2015 yılında nüfusumuz 78 milyon, üretilen sebze 29 milyon 600 bin ton, üretilen meyve 17 milyon 800 bin ton. 2023 yılına gelmişiz, 86 milyon nüfusun dışında, 10 milyon mülteci, göçmeni ve turizm amaçlı gelen turistleri de değerlendirdiğimizde 100 milyonun üzerinde nüfus var, şu anda üretilen sebze 31 milyon 800 bin ton olmuş, meyve, içecek, baharat bitkileri üretimi de 27 milyon 4 bin ton olmuş TÜİK verilerine göre. Bu durum görülüyor ki nüfusun artışına uygun sebze de meyvede de bir artış olmadığı için hem fiyata yansıyor hem de ithal edilmek durumunda kalıyor. Yani ithal edilenler

arasında... Her ilde ceviz ağacı dağıtıldı, ceviz bile daha hâlâ ithal geliyor bu ülkeye. Haydi anladık, 21 üründe arz açığı var, buğdayda, pamukta, mısırdaki, soyada, mercimekte, fasulyede ithalat yapıyoruz ama bir de veriler olarak Türkiye'nin kendi kendine yeterliliği olduğu söylenen alanlarda dahi Türkiye'nin açığı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sürenin az olması nedeniyle “Neler yapılmalı?”ya da değinelim. Öncelikle, girdi maliyetleri düşürülmeli. Çiftçilerin kredi borçlarından dolayı faiz artırımını değil, faizleri silinmeli. Mazotta ÖTV, KDV kaldırılmalı. Bir yıl önceden ürün için taban fiyat açıklanmalı. Örtü altı başta olmak üzere, üretimin iklim koşullarından etkilenmesini önleyecek önlemler geliştirilmeli. Daha verimli ve kaliteli üretim olanakları yaratılmalı. Üretimde mekanizasyon geliştirilmeli. Ürün çeşitliliği ihraç pazarları dikkate alınarak planlanmalı. Tarıma kazandırılması gereken, kullanılmayan araziler tarım için yeniden kullanılmalı. Kırsala dönüşün yolu açılmalı. Kırsala göçen kadınların ve gençlerin Sosyal Güvenlik Kurumu primini devlet karşılamalı diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Kıratlı.

Buyurun Sayın Kıratlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ KIRATLI (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin vermiş olduğu önergeye cevaben AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında Peçen Kilit operasyon bölgesinde şehit düşen kahraman Piyade Sözleşmeli Erimiz Vedat Zorba'ya Allah'tan rahmet, ailesine, Türk Silahlı Kuvvetlerimize ve aziz milletimize başsağlığı ve sabırlar diliyorum; vatan sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, Ocak ve Aralık 2023 tarihleri arasında ülkemizden 4,7 milyon ton yaş sebze ve meyve ihraç ettik. AK PARTİ iktidarı olarak, ihracatımızı artırmak için ihracatçılarımıza ihraç etiketleri ürünler için yirmi iki yıldır her daim destekleme ödemeleri yaptık. Aynı zamanda, ihracatçılarımızın ihracat öncesi yaptırmak zorunda oldukları analiz ücretlerinin yüzde 50'si Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır. Üretim maliyetlerinin yükselmesine karşı Bakanlığımız tarafından her yıl ihracatçıya DFİF desteği, üreticilerimize dekar başına nakdi destekler, gübre, mazot gibi birçok kalemden destekleme ödemesi yapılmaktadır. Aynı zamanda, kamu bankalarımız tarafından üreticilerimize faizsiz veya indirimli faizli, uzun vadeli geri ödemeli tarımsal krediler verilmektedir.

Değerli milletvekilleri, yaş sebze meyve ihracatımızda yaşanan sorunların farkındayız. Bu sorunların çözümü yolunda sektöre gerek finansal destek sağlamak gerekse de pazara giriş çalışmalarında bulunarak sektörün pazar çeşitlendirme faaliyetlerine katkıda bulunmak ve bu suretle sektörün ihracat artışının orta ve uzun vadede istikrarlı bir hüviyet kazanması ve başta Rusya ve Avrupa Birliği olmak üzere belirli pazarlara bağımlılığının azaltılması hususlarında önemli çabalar harcıyoruz. Özellikle Rusya'ya olan bağımlılığın giderilmesi için Bakanlığımızca yaş sebze meyve ürünleri ihracatımızda pazar çeşitlendirilmesine yönelik pazara giriş faaliyetlerine büyük önem atfedilmekte olup başta Çin olmak üzere Japonya, Güney Kore, Malezya, Filipinler, Tayland, Amerika, Uzak Doğu ve diğer potansiyel pazarlara yönelik Ticaret Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığıyla, ilgili ülkedeki ticaret müşavirlerimiz ve ateşelerimizle koordineli olarak çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Pazarlama sorunu yaşanan ürünlerde sorunların tespiti ve çözüm yollarıyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

Son olarak, seçim bölgem olan Mersin'de 7-8 Mayıs tarihlerinde Bakanlık temsilcilerimiz, ilgili sivil toplum kuruluşlarımız, ihracatçılarımız, çiftçilerimiz yani konunun bütün paydaşlarının katılımıyla Turunçgil Çalıştayı'nı düzenledik. Bakanlığımız yaşanan üretim ve beraberindeki maliyet ve pazarlama sorunlarına karşı geçen yıl ortaya koyduğumuz Tarımsal Üretim Planlaması Yönetmeliği'ni 2025 yılı itibarıyla uygulamaya başlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ALİ KIRATLI (Devamla) – Planlı üretimdeki amaç tarımsal üretimde arz güvenliğini sağlamak, üretimi etkinleştirmek, üretim maliyetlerini azaltarak ürünlerin pazarlanabilme kabiliyetini artırmaktır.

Değerli milletvekilleri, konuyu toparladığımda Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde Türkiye Yüzyılı'mızda her alanda olduğu gibi tarımda da çiftçilerimizi, üreticilerimizi, ihracatçılarımızı yani tarım sektörünün bütün paydaşlarını rahatlatacak çalışmaları yapmaya gayret ediyoruz. Üreticilerimizin alın terleri karşısında hak ettikleri kazançları elde etme yönünde çalışmalarımız dün olduğu gibi bugün de devam etmekte diyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

Buyurun, okuyun:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 23/5/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

23 Mayıs 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (5596 grup numaralı) Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/5/2024 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, CHP'ye geçebilir miyiz ya? CHP'nin konuşmacısı geçse... Bizimki geliyor.

BAŞKAN – CHP'ye mi geçelim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet, evet.

BAŞKAN – Şimdi, tabii, arkadaşımız geldiğinde bu beş dakikayı değerlendiremiyor Tüzük'ten dolayı, sadece yerinden bir dakika söz verebiliyoruz. Veya sizin arkadaşlarınızdan birisi gelsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi gelir Başkanım ya, herhâlde teknik bir şey oldu, acil bir şey çıktı, telefonu burada da. Yer değişikliği yapma şansınız var mı? CHP'nin önerisi önce konuşulsa...

BAŞKAN – Başka birisi yok mu konuşacak?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – CHP'nin önerisi konuşulsa Başkanım?

BAŞKAN – O zaman o süreyi kullanmamış oluyor yani bu süreyi tekrar veremiyoruz geldiğinde.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hayır, hayır; önergeler yer değiştirse, sıralaması yer değiştirse...

BAŞKAN – Diğer gruplar kabul ediyor mu? Cumhuriyet Halk Partisi Grubu kabul ediyor mu?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Geldi.

BAŞKAN – Geldi, tamam.

Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Gecikme için üzgünüm.

Değerli milletvekilleri, HDP'nin demokratik siyasi mücadelesini ve fikriyatını bitirmek için düzenlenen Kobani kumpas yargılamasında verilen karar döndü dolaştı, atılan bir "tweet"e dayandırıldı ve yıllardır, hâlâ bu "tweet"i konuşuyoruz. AİHM Büyük Dairenin Aralık 2020'de "Demirtaş Türkiye" kararındaki tespitini de hatırlayalım: Mahkeme bu çağrılarının siyasi ifade sınırları kapsamında kaldığını, bu hâliyle şiddete çağrı oluşturmadığını değerlendirdi yani 6-8 Ekim olaylarını doğrudan, söz konusu bu "tweet"i "Yapılan çağrılarının bir sonucu değildir." dedi yani "İllyet bağı yoktur." dedi. Peki, bu "tweet"le alakası kurulamayan olaylardan dolayı kumpas mahkemesi ceza verebildi mi? Hayır. Özetle, yürüttüğünüz algı operasyonu çıktı.

Kumpas mahkemesinde vekâleten yerinize bakan sözde hâkim ve savcılara bir göz atalım: Tahliye olması gerekirken alelacele Demirtaş ve Yüksekdağ hakkında uydurma mükerrer bir soruşturma ile tahliyeyi engelleyen savcı Yüksel Kocaman; kendisi, Ayhan Bora Kaplan'dan villa ve araba aldığı iddia edilen kişi; aynı zamanda Eylül 2020'de lüks tatili, bu tatile giderken özel helikopter kullanması, düşüncesine sadece üst düzey hukuk yetkililerinin değil, Genelkurmay Başkanından YSK Başkanına, İçişleri Bakanından Genelkurmay Başkanına kadar AKP'lilerin sıra sıra katıldığı, nikâh sonrası sarayda ağırılan Yüksel Kocaman. Üç yıl boyunca soruşturma dosyasını bekleten, ölü bir soruşturmayı canlandırmak için özel atadığımız Savcı Ahmet Altun; hani fellik fellik gizli tanık arayan, sahte delil toplayan, Sinan Ateş dosyasında da bazı şüphelileri bırakması karşılığında MHP Başkan Yardımcısı İzzet Ulvi Yönter tarafından Yargıtay üyeliğinin teklif edildiği söylenen kişi. Bu savcının hazırladığı 324 klasör, 3.530 sayfalık iddianameyi bir hafta gibi bir sürede sözde incelediği söylenen Bahtiyar Çolak; kendisi derin devletin ticari istihbarat ayağı olarak adlandırılan, nitelikli dolandırıcılık ve birçok suçtan iddianame düzenlenen Ata Dedeler suç örgütünün bir mensubu. Peki, buna rağmen dosyada alınan bu kararlar geçersiz mi sayıldı? Hayır. İptal mi edildi? Ne mümkün? Doğal hâkim ilkesi yok sayılarak tek işi kumpas yargılaması olan kullanışlı hâkim ve savcılarla her zamanki gibi yola devam edildi.

Değerli halklarımız, değineceğim yüzlerce hukuksuzluk var diyeceğim ancak böylesi bir kumpas dosyasında hukuktan söz etmek tam olarak yerine oturmuyor. Bir şeyden söz edilebilir, o da kumpas içinde kurulan kumpas hileleri. Elimde tuttuğum, daha doğrusu, dün Grup Başkan Vekillerimizin dağıtmış olduğu, Savcı Ahmet Altun'un 234 no.lu klasör içinde unuttuğu 5 sayfalık TEM Şube antetli bilgi notuna bakın. Bilgi notunda diyor ki: "İsimleri geçenler hakkında TCK 302 nedeniyle bu suçlamalardan iddianame hazırlarsanız daha sonra bu iddianame parti kapatma sonucuna dayanak olur." Yani kumpas içerisinde kumpas hazırlığı yapılıyor. İşte, bu dosyada unutilan iddiaların aksine, somut, elle tutulan bir kumpas delili; hâlâ çıkıp bize "Kumpas yok." diyorsunuz. E, tabii, topluma dini hızlı tebliğ etmek için milyonluk lüks makam araçlarıyla gündemden düşmeyen Diyanetinizden, Et ve Balık Kurumuna kadar koskoca devletin tüm kurumları bu davaya taraf olmuştu. Peki, 5 Haziran 2015 tarihinde 5 canın katledildiği Diyarbakır İstasyon katliamında; 20 Temmuz 2015 tarihinde 33 genç düş yolcusunun katledildiği Suruç katliamında; 10 Ekim 2015 tarihinde 104 canımızın katledildiği, yüzlerce yaralının olduğu Ankara Gar katliamında; 20 Ağustos 2016 Gaziantep'in Şahinbey ilçesinde 59 canın katledildiği düğün katliamında müdahilliğiniz var mı? Yok. Kamu kurumları, devlet kurumları

bu dosyada müdahil mi? Yok. Neden yok? Orada katledilenler Türkiye vatandaşı değil mi? Bu davaların görüldüğü bu duruşmaların hangi birine bir kez olsun katıldınız? Katledilen bu canlardan birinin bile adını andınız mı? Hayır. Çünkü derdiniz insanı korumak, ülkeyi korumak, kamu düzenini sağlamak değil, siyasi rant elde edip iktidarınızı sürdürebilmek.

Her fırsatta çıkıp bu kumpasın asıl sahibi olduğunuzu, siz ve ortaklarınız açık açık söylemediniz mi? 10 Mayıs'ta karar duruşmasına günler kala AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan, Batman'da arkadaşlarımız için ne diyordu: "Benim milletim Erdoğan kardeşine 'Yürü, arkandayız.' dediği sürece çıkaramazlar. Cumhuriyet iktidarda olduğu sürece çıkaramazlar."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – Bu, yargıya açıkça talimatlardan biri değil mi? Zaten, çoktan kararın verildiğini duruşmaya altı gün kala açıklamıyor mu? Adil yargılama olsa, karar siyasi kumpas değil hukuki olsa arkadaşlarımızın özgürlüğe kavuşmasını iktidarda kalmanızla açıklayabilir miydiniz? İşte, bu çağrı "Bize oy verin, yoksa çıkamazlar." demektir çünkü "Karar siyasi." demek, "Hukuk yok." demektir. Bu çağrı, bir itiraf; Kürt düşmanlığı üzerinden iktidar hesabı yapmanızın bir itirafı.

Ezcümle, kurduğunuz kumpas ve vekâleten adını yürüttüğünüz siyasi yargılama için attığınız her adımda, bu adımda bu itirafa bir kez daha suçüstü yakalandınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Öztürkmen...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- *Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması*

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hafıza Merkezi verilerine göre, 1980 darbesinden sonra 1.352 kişi gözaltında kaybedildi. 1995 yılından beri İstanbul Galatasaray Meydanı'nda toplanarak kayıplarını arayan Cumartesi Anneleri bu cumartesi bininci kez toplanacak. O anneler evlatlarını kaybettiler, haber alamadılar, cenazelerini bulamadılar. Yıllardır "Çocuklarımızı bize bulun, öldülerse kemiklerini getirin." diyorlar, tıpkı terör örgütünün elindeki evlatlarına ulaşmaya çalışan Diyarbakır Anneleri gibi. Onlar da anneler; şiddetsiz, kavgasız bir şekilde anayasal haklarını kullanmak isteyen annelere Galatasaray Meydanı'nı açın; coplatma, gaz sıkma, gözaltına alma manzaralarını yeniden görmek istemiyoruz. Bir şarkının söylediği gibi "Benim annem cumartesi, her bir dilde çıkar sesi."

Teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Çan, buyurun.

Israrlı bir dakika isteyen...

33.- *Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, dün Resmî Gazete'de yayımlanan Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği'yle yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması*

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün Resmî Gazete'de yayımlanan Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği'yle seferberlik ilanı gerekçeleri arasına toplumsal olaylar da ilâştirildi. İktidarın hoşuna gitmeyen herhangi bir etkinlik ayaklanma olarak değerlendirilerek seferberlik ilanına gerekçe olacaktır. Mesela, yasa dışı göç dalgası, sığınmacılar sorunu sosyal patlamalara sebep verir, iktidar açısından işler kontrolden çıkar, seferberlik ilan edilebilecek ya da ekonomik kriz toplumsal bir reflekse evrilir, emekli isyan eder, esnaf ayağa kalkar, işçiler, memurlar, onların sendikaları genel grev kararı alır, iktidar yine bu yönetmeliğe yaslanarak seferberlik ilan edebilecek. Yetki kimde? Bir parti liderinde. Bu yönetmelik esnetilen ve genişletilen içeriğiyle bir siyasi parti genel başkanına verilen yetkilerle açıkça yeni bir sıkıyönetim kanunudur. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsa Mesih Şahin.
Buyurun Sayın Şahin.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kobani olaylarını konuşuyoruz. 6-8 Ekim Kobani olayları adıyla anılan sokak eylemleri Türkiye’nin yaşadığı önemli krizlerden biridir. Bu eylemler sonucunda 54 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, çok sayıda vatandaşımız yaralanmış, iş yerleri, evler yakılıp yıkılmış ve büyük bir kamu zararı oluşmuştur. Geçtiğimiz günlerde mahkeme konuyla ilgili kararını açıkladı, gerekçeli karara elbette ayrıca bakacağız. Suçlu-suçsuz ayrı bir tartışma konusu ancak burada şunun altını özellikle çizmek istiyorum: Hukukun siyasi bir pazarlık alanına çekilmesine, kararların seçim dönemlerine göre ayarlanması konusuna şiddetle karşı çıkıyoruz. İddianamenin altı yıl sonra açıklanması, on yıl sonra davanın sonuçlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz. Yargılanan kim olursa olsun, isterse düşmanınız olsun adil bir yargılamayı hak eder diye düşünüyoruz.

Gelelim konunun siyasi tarafına. Tabii, biz Kobani olaylarının hep sonuçlarını konuşuyoruz, sebeplerini de konuşmak zorundayız. Terör örgütü IŞİD’in Kobani kentine saldırmasıyla bir başka terör örgütü PKK’nın bu durumdan siyasi bir fırsat çıkarmaya çalışması ve halkı sokağa çağırması, “Metropollerini işgal edin.” çağrısında bulunması önemli bir ayrıntıdır. Bir terör örgütü bunu yapar değerli milletvekilleri, zaten amacı kaos çıkarmaktır, bölmektir, parçalamaktır, yıkmaktır, yakmaktır ancak siyasetçiler sorumlu davranmak zorundadır. Sokakta galeyana gelen bir topluluk sel olur, taşar; önünde duramazsınız. Siyaset kurumu insanları mitinge çağırır ama böyle bir krizde asla sokağa çağırılmaz, çağırılmamalıdır. Demokrasi istemenin yolu, hak ve özgürlüklerin yolu demokrasiyi yıkmak, sokakları kan gölüne çevirmek, kamu düzenini bozmak değildir. Sözü karşılığı şiddet olamaz; sözün karşılığı sözdür, demokratik siyasettir.

Maalesef Türkiye’de şöyle bir kısır döngü yaşıyoruz: Öncelikle, Kürt sorunu tarihsel bir gerçekliktir. Bu sorunun neden çözülüyor? Çünkü bu sorun 2 vesayetin gölgesine sıkışmış durumda: Bir tarafta Kürt halkının insani, siyasi ve kültürel haklarını güvenlikçi bir politikayla gasbeden otoriter bir vesayet anlayışı; diğer tarafta sivil alana, demokratik mücadeleye müsaade etmeyen örgütün vesayeti. 2 çarpık anlayışın da karşısında olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Türkiye bu sorunun çözümü için “çözüm süreci” adı altında bir proje yürüttü. Çözüm süreci doğru bir projeydi ama yanlış olan şey değerli milletvekilleri, çözüm sürecinin istismar edilerek kamu düzeninin bozulmasıydı. Kamu düzeninin bozulması, örgütün kendini bölgede bir otorite olarak görmesi, sözde mahkemeler kurması, yol kontrolleri yapması gibi adımlar bir devletin kabul edeceği şey değildir. Nitekim, kabul edilmedi ve edilmeyecek de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, sözün özü: Biz, bin yıldır bu topraklarda kardeş olarak yaşıyoruz. Bu kardeşliği bozmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Bu ülkenin sorunlarının çözüm adresi ne Kandil’dir ne İmralı’dır; burasıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisidir, demokratik siyasettir. Buradaki bütün milletvekillerimizi seçen millî iradedir. Bizi, sizi buraya millet gönderdi. Dolayısıyla biz 600 milletvekili birlikte hukuk devletine sahip çıkmadan, birlikte vesayet odaklarıyla mücadele etmeden, birlikte -PKK’sı, IŞİD’i fark etmez- bütün terör örgütlerini bu kürsüden kınamadan, lanetlemeden burası milletin Meclisi olamaz değerli milletvekilleri. Bütün partilere çağrımızdır: Gelin, hepimiz hukuk devletine birlikte sahip çıkalım. Vesayet organlarıyla birlikte

mücadele edelim. PKK'yı, IŞİD'i, bütün terör örgütlerini buradan birlikte kınayalım. 85 milyonun kucaklaşmasının önünü açalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin “Kobani kumpas davası” olarak tanımladığı, bizim ise “6-7-8 Ekim olayları dosyası” olarak değerlendirdiğimiz süreçle ilgili vermiş olduğu önergeye dair grubum adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sürecin iyi anlaşılabilmesi için geçmişe kısa da olsa göz atmanın yararlı olduğunu düşünüyorum. 2010'lu yılların başında AK PARTİ “açılım” adı altında bir süreç başlattı. Hepimizin yüreğini burkan o çadır mahkemeleri kuruldu ve terör örgütü PKK'ya operasyon yapılmaması talimatları verildi. Bir süre sonra yine “barış süreci” adı altında yeni gelişmeler yaşandı, Oslo görüşmeleri yapıldı ve “akil” denilen adamlar sahne aldı. Daha sonra emperyal güçlerin kurgusu bir diğer terör örgütü IŞİD devreye sokuldu. Ayn el Arap bölgesindeki Suriye vatandaşı yaklaşık 100 bin Kürt bu örgütün tehdidine maruz kaldı ve Türkiye'den yardım istendi. Ardından sınır kapılarımız açıldı. Hepimizin bildiği gibi, bir 29 Ekim günü peşmergelerin geçişine izin verildi. İşte bu süreç Suriye'nin kuzeyinde YPG/PYD terör yapılanmasının şekillenmesine ve bölgeyi hâkimiyeti altına almasına yol açtı.

Gelelim 6 Ekim 2014'e. HDP yönetimi bir bildiri yayımlayarak sınırımızın ötesinde yaşanan gelişmelerle ilgili topyekûn bir protesto çağrısında bulundu ve bu çağrının arkasında açık bir şekilde bebek katili terörist Apo ve terör örgütü PKK vardı. İşte bu çağrıyla birlikte 35 il, 96 ilçe, 131 yerleşim bölgesinde yollar kesildi, barikatlar kuruldu, kamu kurumları hedef alındı; çok sayıda insan yaralandı ve hayatını kaybetti. Sürece mala zarar verme, adam alıkoyma, hırsızlık, yağma, iş yerlerine saldırı ve Atatürk'e saldırı gibi eylemler de eklenince büyük bir infial ve millî güvenlik sorunu ortaya çıktı. Bu yönüyle bu kalkışmanın ve ortaya çıkan millî güvenlik tehdidinin ele alındığı dava siyasi bir dava değil, bir hukuk davasıdır.

Gelelim sürecin siyasi boyutuna ve iktidara sorulması gereken sorulara. İddianame neden altı yıl sonra hazırlandı ve dava neden yedi yıl sonra açıldı? 6-7-8 Ekim olaylarından sadece dört ay sonra Dolmabahçe'de neler görüşüldü? Zamanın Başbakanının talimatıyla yapılan bu görüşmelerde, söz konusu davada yargılanan başşüphelilerle bir pazarlık mı yapıldı ve bu kişilerin bu davadan beraat etmelerinin siyasi bir boyutu var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bitiriyorum.

6-7-8 Ekim olayları ve Dolmabahçe görüşmeleri arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde iç güvenlik paketi neden geri çekildi? İşte, tüm bunlar bütün ayrıntılarıyla gün yüzüne çıkmadan süreci anlamamız mümkün değil. Bir kumpas davasında ömür boyu ağır hapisle ve ek olarak on beş yıl ağır hapisle yargılanan biri olarak, bu davada kararın hakkaniyetli bir şekilde verilmiş olmasını bütün yüreğimle talep ediyorum. Varsa bir hata, istinaf ve Yargıtay aşamasında bunların düzeltilmesi gereğini de hassasiyetle takip edeceğimizi vurgulamak istiyorum.

Genel Kurulunuzu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Koçyiğit, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, tabii, Saadet ve Gelecek Grubundan az önce konuşan İsa Bey'e bir şey söylemek istiyorum: Şimdi, biz AKP iktidarının sokaktan korktuğunu biliyoruz; aslında halkın sokağa çıkmasından korktuğunu çok iyi biliyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bize sataşmadan cevap olursa...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama muhalefet bundan neden korkuyor, gerçekten bunu anlamış değiliz. Bütün gelişmiş demokrasiler, aynı zamanda gösteri ve toplantı hakkının tanındığı ülkelerdir. Bugün herhâlde şunu hep beraber alkışlıyoruz değil mi? Amerika'daki üniversitelerin Filistin'e yönelik desteklerini, Filistinli öğrencilerin üniversite kampüslerinde kurdukları çadırları, yaptıkları eylemleri. Şimdi, mesele Amerika'da olunca bu bir hak, güzel, iyi, hoş; orada Filistinliler söz konusu olunca alkış tutuyoruz ama mesele Türkiye'ye gelince, söz konusu Kürtlerin yaşam hakkı olunca, güvenliği olunca ve Kürtler, demokratlar ve devrimciler sokağa çıkınca “Bu bir kalkışma, bu bir isyan. Bu; şu, şu, şu, şu, şu.” deniliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu bir “terörö” kıskacına alınarak ifade ediliyor. Bunu iktidardan gördük, anlıyoruz ama adına “muhalefet partisi” diyen bir partinin böyle ifade etmiş olmasını gerçekten anlamakta zorluk çekiyorum.

İkincisi, Sayın Çömez'e açık ve net söyleyeyim: Bu davaya da öncelikle İYİ Parti olarak bence karar versinler; siyasi dava mı, hukuki dava mı? Çünkü kendi içlerinde de çıkan hatiplerinin birçoğundan bu kürsüde siyasi dava olduğunu dinledik. Çok açık ve net söyleyin, bu bir siyasi dava. Açılma tarihinden tutalım yürütülme şekline kadar, siyasi iktidarın verdiği talimatlardan tutalım da bütün usul hukukunun uygulanmamış olmasına kadar... Dünya kadar şeyi üç gündür, aylardır, yıllardır burada anlatıyoruz ama anlattıklarımızın hepsine, ön yargılarla ve özellikle de “Kim söylüyor?” üzerinden bakan anlayışı da kabul etmediğimizi ifade ediyorum.

İnsanlar sokağa çıktılar ama sokağı terörize eden insanlar değildi, sokağa terörize eden paramiliter güçlerdi, o günün kolluk güçleriydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İlk ateşi açan -burada söyledim, bin defa daha söyleyeceğim- ilk ölümlü olay Varto'da oldu, sivil bir insan öldürüldü, ateşli silahla öldürüldü, kolluk güçleri tarafından öldürüldü. Niye bunları konuşmuyorsunuz, niye bunlara dair tek bir söz söylemiyorsunuz? Niye terörle mücadelenin dosya içerisinde unuttuğu evraka bir söz söylemiyorsunuz? Niye bütün bu davanın açılma süreci ile HDP'nin kapatılması arasında kurulan paralelliği görmezden geliyorsunuz? Niye siz kendiniz için hukuk istiyorsunuz? AİHM'in, Büyük Dairenin aldığı Demirtaş kararı var, ona uymayan bir Türkiye gerçeği var, buna dair niye söz söylemiyorsunuz? Kalkıp “Yok, efendim, şöyle olmuş, böyle olmuş.” Soruyorum: 15 Temmuzda sokağa çağrı yapıldı, Boğaz'da askerlerin kafası kesildi. Bundan sorumlu tutalım mı çağrı yapanları? 253 insan yaşamını yitirdi, bundan sorumlu tutalım mı çağrı yapanları? Demek ki günü geldiğinde sokağa çıkılır, sokak meşrudur, sokak halkındır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım önce...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, bize de sataşma var, ben de söz istiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size bir şey demedim, örnek verdim.

BAŞKAN – Sayın Çömez, buyurun.

35.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Koçyiğit'e çok teşekkür ediyorum. Sanıyorum konuşmamın tamamını dinlememiş çünkü çok net bir şekilde bu davanın bir hukuk davası olduğunu ifade ettim. Ancak sürecin içerisinde bazı siyasi sorunların ve sorumlulukların olduğuna da vurgu yaptım. Eğer 35 ilde, 96 ilçede, 131 yerleşim bölgesinde yollar kesildiyse, barikatlar kurulduysa, kamu kurumları

açıkça hedef alındıysa, çok sayıda insan yaralandıysa, hayatını kaybettiyse “E canım, bu dava bir siyasi davadır.” diyemezsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bundan bizi sorumlu tutamazsınız, bizi sorumlu tutamazsınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Müsaade ederseniz tamamlayayım.

Elbette, bu davanın arkasında açıklanması gereken soru işaretleri var, onları da açık yüreklilikle sordum ve ilgilileri, muhatapları buna cevap verir.

Bu ülkede adaletin ve hukukun tesis edilmesi konusunda son derece hassas olduğumuzu herkes bilir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hukuki değil siyasi konular.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bundan sonra da bu hassasiyetimiz devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Yargı sürecini takip edeceğiz ve bu süreçte bir haksızlık varsa gerekenin yapılması için elimizden gelen gayreti ortaya koyacağız. Ama şunu bir kere daha açık yüreklilikle söylüyorum: Bu ülkede “PKK’ya terör örgütü.” diyemeyenler, PKK’yla arasına bir mesafe koyamayanlar, bir ayağı Kandil’de, bir ayağı Brüksel’de siyaset yapmaya çalışanlar bize demokrasi dersi vermesinler! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sorduğunuz sorular hukuki değil siyasedir Sayın Çömez.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aslı var, suretine hiç ihtiyaç yok.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

36.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Değerli Grup Başkan Vekili “İktidarı anlıyoruz da muhalefet neden eleştiriyor?” gibi garip bir şey söyledi.

Değerli Grup Başkan Vekili, evet, muhalefet iktidarı eleştirir ama muhalefet muhalefeti de eleştirir. Muhalefetin bir yanlışı varsa, muhalefetin sorumsuz bir siyaseti varsa bir muhalefet partisinin diğer muhalefet partisini eleştirilmesi de son derece meşrudur.

Şimdi, gelelim eleştirilere: “Sokak çağrımızdan neden rahatsız olunuyor?” denildi. Sokak çağırısı, her zaman meşru olmaz. Bir de garip bir şekilde 15 Temmuzda atıfta bulundu, “15 Temmuzda da insanlar sokağa çağırıldı.” Evet, 15 Temmuzda insanlar sokağa çağırılmıştır ama bir terör örgütüne karşı sokağa çağırılmıştır, bu ülkenin seçilmiş iktidarını korumak için, bu ülkenin devletini, rejimini korumak için sokağa çağırılmıştır. İki farklı şeydir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İŞİD terör örgütü değil mi?

KAMURAN TANHAN (Mardin) DAES terör örgütü mü değil mi?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi, geliyorum; 15 Temmuzdan farkı şudur: Bakın, Kobani’de...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – O zaman ne diye şey yapıyorsunuz; bizim çağrımız DAES’e karşıydı.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Bir dakika... Ya, laf atmayın, Grup Başkan Vekili takip ediyor.

Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Kobani olaylarında sokağa çağırılmasının 15 Temmuzdan farkı şudur: Kobani olaylarında ilk sokak çağırısını bir terör örgütü, PKK yapmıştır, metropollerini işgal etmeye çalışmıştır halkı, ondan sonra da sorumsuz bir siyaset ortaya konmuş ve vatandaş sokağa çağırılmıştır. Bakın, vatandaş mitinge çağırabilirsiniz ancak böyle bir kriz ortamında sokağa çağıramazsınız. Bizim korkumuz sokaklara çıkılmasında değildir, bizim korkumuz kamu düzeninin bozulmasındadır. Bizim korkumuz sokakların yakılıp yıkılmasında, 54 vatandaşımızın kaybedilmesindedir; mesele budur. Yoksa, kimsenin sokağa çıkmasından, kimsenin siyasetinden de korkumuz yoktur. Ben, oradan

demokratik siyaset çağrısı yaptım; isterdim ki bu çağrıma bir cevap verilsin. Ben, isim vermeden bu çağrıyı yaptım ama şimdi DEM Grubuna yapıyorum: Buyurun, çıkın, şu kürsüden “PKK bir terör örgütüdür.” deyin, PKK’yı kınayın; 85 milyon birlikte kucaklaşalım. Hodri meydan! (Saadet Partisi, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Ne alakası var PKK’yle?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – PKK çağırmadı mı sokağa?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Bize ne, orasıyla bizim ne alakamız var? Çağırmışsa çağırmış, bunun sorumlusu biz miyiz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – “PKK’dan bize ne.” diye buradan da diyebilirsiniz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Geçiyor tutanaklara hiç merak etmeyin Sayın Şahin.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekili söz istedi, konuşmasını yapamıyor sayın milletvekilleri.

Buyurun.

37.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; DEM Grup Başkan Vekili değerli arkadaşımız içinde “AK PARTİ” geçmeden muhalefete bir söz söylemekten bile imtina ediyor yani önce muhakkak bize bir şey, arkasından muhalefetteki diğer arkadaşlarımıza bir cevap.

Ben tabii, Genel Kurulun çok alışkın olmadığı bir şey yaparak hem İYİ Partiye hem de Saadet Partisine şu an yaptıkları konuşmalar için teşekkür ediyorum.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Saflar netleşiyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bizim bu hafta günlerdir söylediğimiz şeyi teyit etmiş oldular. Burada bu nokta üzerinde hemfikir olduğumuz için Türkiye adına mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim.

Şimdi, Filistin örneği verildi. Doğrusu, Filistin bu konuda en son örnek verilebilecek bir konudur yani hiçbir zaman örnek bile olamaz, İsrail’in Filistin’de yaptıklarıyla siz bu konuyu nasıl yan yana kullanabiliyorsunuz? Hiç alakası olmayan bir mevzudan bahsediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – “Sokaklardan korkmak.” diyorsunuz. Biz sokaklarda hukuka uygun eylemler, itirazlar yaparak buraya gelmiş insanlarız; pek çok milletvekili arkadaşımız da böyle. Bizim söylediğimiz şey, sokakları terörize etmektir. Bak, diyorsunuz, ifade ediyorsunuz ki “Paramiliterler vardı, onlar bunları yaptı.” yani bence çok ayıp ediyorsunuz.

Bütün hepsini arka arkaya sıraladığımız zaman bu yapılanlarda, bu çağrıda PKK’nın öncülüğü var, maalesef ve maalesef, o dönemki HDP’nin de bu öncülüğün arkasından gidişi var. Eğer siz o zaman gerçekten demokratik siyasetin arkasında dursaydınız belki bunlara engel olabilirdiniz ama hâlâ bugün burada bunları savunmaya ve tam tersine suçu başka yerlere atmaya devam ediyorsunuz. Ümit ediyorum, bir gün makule, Türkiye’nin gerçeklerine, orta bir yola geleceksiniz.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir satışmaya fırsat vermeden, buyurun.

38.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Zorlayacağım Sayın Başkan ama imkânsız, görüyorsunuz yani iktidarla hizalanan muhalefet, Kürt karşıtlığında birleşen bir Meclis aritmetiği...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bizim de Kürt milletvekillerimiz var; olayı çarpıtmayın, olayı çarpıtmayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Lütfen, lütfen, hiç Kürt karşıtı falan değiliz, benim eşim de Zaza, asla... Terör karşıtıyız, lütfen... Kürtler bizim vatandaşımız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ne alakası var, ne alakası var!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Tam dinlememişsiniz herhâlde. Bu benzeştirme nedir ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir dinleyin, bir dinleyin, bir dinleyin.

Şimdi, Sayın Başkan, birincisi, ilk çağrıyı PKK yapmadı. İlk çağrıyı kim yaptı, biliyor musunuz? BM yaptı ilk çağrıyı, ilk çağrıyı aydınlar yaptı, gazeteciler yaptı, sanatçılar yaptı; ilk çağrıyı dünya yaptı, dünya. Hani şimdi “İlk çağrıyı PKK yaptı.” diye burada olaylar ters yüz edilmeye çalışılıyor, o.

İkincisi, tabii, biz Gelecek Partisinin üzerine alınmasını gayet iyi anlıyoruz çünkü kendi Genel Başkanları dönemin Başbakanıydı ve yine 7 Haziran 1 Kasım tarihleri arasında Sayın Davutoğlu şöyle bir söz kurdu: “Terörle mücadele defterleri açılırsa birçok insan, insan yüzüne çıkamaz.” dedi.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Nerede dedi?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Terörle mücadele... Böyle bir cümlesi yok, kesinlikle yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, biz şunu biliyoruz; biz bizim abdestimizden şüphemiz yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Kesinlikle yok, böyle bir cümlesi yok.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Yok tabii.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Böyle bir cümleyi ispat etmenizi istirham ediyoruz, lütfen. Böyle bir cümlesi yok 7 Haziran-1 Kasım seçimleri arasında... “Bildiklerimi anlattıysam çok kişi sokağa çıkamaz.” dedi.

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, şimdi, biz ne yaptığımızı çok iyi biliyoruz. Büyük bir manipülasyon, büyük bir çarpıtma var.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Lütfen çarpıtmayın, düzgün siyaset yapacağız, doğru siyaset yapacağız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Her sıkıştıklarında da aynı meseleye geliyor, “‘Terörö... Terörö...’ Şunu kınayın, bunu kınayın.” ezberine geliyor.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Kınayın siz de o zaman, kınayın canım ne korkuyorsunuz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kınayın, kınayın. Niye kınamıyorsunuz?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Mesele o değil ya! Mesele o mu şimdi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çok açık ve net söyleyelim: Bizim Kobani için yaptığımız çağrı barışçıl gösteri hakkıdır.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Açıkça kınayın, bebek katilini kınayın, PKK’yı kınayın. Ne korkuyorsunuz? Ne korkuyorsunuz?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Hayır, niye kınamıyorsunuz?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Ne bağıryorsun ya!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – İki saattir bağıryorsun, elbette cevap vereceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bizim çağrımızın manipüle edilmesine, çarpıtılmasına karşıyız; bu doğru değil Sayın Başkan, insanların sokağa çıkması haktır. Olan olaylar bizim sorumluluğumuzda değildir; tek tek, bütün ölümlerdeki yargılamalarda yereldeki tek bir partilimizle illiyet bağı kurulmamıştır. O anlamıyla, bu meselenin siyasi bir yönü vardır ve o da siyaseti dizayn etmektir, demokratik siyaseti tasfiye etmektir, Kürt halkının meşru taleplerini yok saymaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan, 3 Grup Başkan Vekiline cevap veriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Demokratik siyaseti bir görebilseydik! Bir görebilseydik nerede demokratik siyaset!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Anlamadım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bir görelim nerede şu demokratik siyaset?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, biz demokratik siyaset yapıyoruz Özlem Hanım, demokratik siyaset yapmasak burada olmazdık, demokratik siyasete inanmasak burada olmazdık.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Biz de öyleyiz, biz de öyleyiz yani ne farkımız var, anlamadım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Demokratik siyasete inanmasak... Bakın, DEP'ten bugüne bizi bu Meclisten atmaya çalışan bir anlayış var; DEP'ten bugüne milletvekillerimizi hukuk önünde siyaseten yargılayıp mahkûm etmeye çalışan, halkımızın siyasal temsilini engellemeye çalışan bir anlayış var. Orhan Doğanlar bu kürsülerde konuşuldu, konuşular, gidip on yıl ceza aldılar. Onun için, hiç kimse bizim demokratik siyaset mücadelemizi ve samimiyetimizi sorgulayamaz. Hodri meydan! Böyle bir şey yok. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Vallahi ne meydanmış! Burası meydan zaten, daha başka meydan neresi ben bilemedim yani bu alan hodri meydan zaten.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Neyin hodri meydanı! Meclisteyiz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, son kez lütfen...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Genel Başkanın adını zikretti efendim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi, Başkanım...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Samimi olacaksınız, samimi; samimi değilsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Olur, olur, bir de sataşmasak... Biz sizi dinliyoruz, siz de dinleseniz keşke.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Adil yargılama önergesi veriyoruz, daha ne yapalım?

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Hiç alakası yok, samimi olacaksınız.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Peki, ne yani ne sonuç, nereye varıyor? Sizin de her şeyi oraya getirerek çıkmaza koymanızın anlamı ne?

39.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Gülüstan Hanım konuşmasına girerken “Amaçları, dertleri Kürt karşıtlığı.” dedi. Bir kere, amacımız Kürt karşıtlığı değildir, Kürtlerin temsilcisi de sadece siz değilsinizdir; burada her partiden Kürt kardeşlerimiz vardır, artık bu siyasetten vazgeçin. Derdimiz Kürt karşıtlığı değildir; derdimiz terör örgütü karşıtlığıdır, PKK karşıtlığıdır, sizin şu kürsüden kınayamadığımız eli kanlı bir terör örgütü karşıtlığıdır. (Saadet Partisi, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Onun için de diyoruz ki: Millî irade bizim için esastır, size verilen her oy değerlidir; bizim için aslolan demokratik siyasettir. Buyurun, sizi demokratik siyasete davet ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz zaten oradayız.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Milyonlar bizi demokratik siyaset yaptığımız için buraya getiriyor. Siz kimsiniz ki bizi terörle bir araya getirmeye çalışıyorsunuz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, son kez...

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Davutoğlu'nun da adını geçirdi. Sayın Davutoğlu dönemin Başbakanı olarak bu konuda kamu düzeninin tesisi için önemli rol üstlenmiştir ve bu olaylardan birkaç gün önce de Selahattin Demirtaş'ı Başbakanlıkta ağırlamıştır. Bu mesaj, demokratik siyaset mesajıdır ama birileri demokratik siyaseti tercih etmeyecekse o, onların bileceği iştir, bu ayrı bir konu.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Onlarca milletvekili cezaevine girdi, bu şekilde mi demokratik siyaseti savunuyorsunuz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - “İnsan içine çıkamazlar.” dediği konu terör konusu değildir.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Burada dokunulmazlıkları kaldırarak mı savunacaksınız?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – “İnsan içine çıkamazlar.” dediği konu 7 Haziran-1 Kasım arasında ülkenin hükûmetsiz bırakılmasıyla ilgili bir eleştiridir, diğeri de parti içerisinde bir eleştiridir ve bunun da o konuşmada açıklamasını yapmıştır. Çarpıtmayla bir yere varamazsınız.

Ben tekrar tekrar diyorum: Bizim için aslanan demokratik siyasettir. Demokratik siyasetten yanaysanız buyurun, beraber siyaset yapıyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ölen canlar arasında fark yapmak demokratik siyaset midir? Saydım oradaki katliamları, devlet niye orada müdahil değil de Kobani’de sıraya diziliyor?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çömez.

40.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu sıralarda iktidarla aslında birçok kereler karşı karşıya geldik. Çok nadir de olsa ortak konularda mutabakat sağladığımız oldu, görüyorum ki bugün buna benzer bir olay yaşandı. İktidarın Grup Başkan Vekili yaptığımız değerlendirmelerle ilgili teşekkür etti; bu, Meclise yakışan bir tavırdı fakat DEM PARTİ’nin Sayın Grup Başkan Vekili bizi iktidarla beraber olmaya, iktidarla hizalanmış parti olmayla tanımladı. Ben de kendisine diyorum ki: Biz gerektiği zaman bu Parlamentoda, millet iradesinin tecelli ettiği bu Parlamentoda her şekilde insanlarla otururuz, konuşuruz, beraber oluruz, yeri gelirse tartışırız ama bu ülkede, bu Parlamentoda dağla hizalanan, PKK’yla hizalanan sizlersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Defalarca bütün parti grupları çağrı yaptı; kalkın bu lanet örgütü kınayın, terörü kınayın, terörle aranızda mesafe koyun ve kendinizi bu ülkedeki Kürt halkının temsilcisi olarak görmeyin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Biz Kürtleri sizden daha çok seviyoruz, Kürtler bu ülkenin saygın ve birinci sınıf insanlarıdır, onları istismar ederek siyaset yapmayın, arkanıza aldığımız dağ ve terör örgütünü meşrulaştırarak siyaset yapmayın. Bir ayağınız Brüksel’de bir ayağınız Kandil’de; çekin ayağınızı oradan, gelin Ankara’ya, doğru düzgün siyaset yapın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Biz buradayız, bizi burada istemeyen sizsiniz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Buradayız burada, burada olmaya da devam edeceğiz, size rağmen burada olmaya devam edeceğiz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Yapacaksınız demokratik siyaset yapın. Bırakın artık bu insanları istismar etmeyi ve bu insanların yakasından elinizi çekin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Size rağmen burada olmaya devam edeceğiz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Bize rağmen değil, sizi biz seçmedik millet seçti; bizim sizinle bir derdimiz yok.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Madem öyle saygı duyun, bizi bir yerlerle itham etmeyin.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Onlarca defa vekillerimiz tutuklandı, ne yaptınız?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Ne dediniz, ne dediniz? “Bizi sökmeye çalışıyorsunuz.” Biz sizi Kandil’den sökmeye çalışıyoruz, o lanet olası terör örgütünden kopartıp sökmeye çalışıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

41.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, Sayın Çömez yeni tabii Grup Başkan Vekilliğinde, çok usul de bilmiyor olabilir, kendisini hoşgörüyorum ama şunu söyleyelim: Böyle bize ayar vererek, “Hadi onu söyleyin, hadi bunu söyleyin”le biz hizalanacak insanlar değiliz. Biz bu ülkede

siyaset yaparken kelle koltukta geziyoruz. Yerinizde geçen hafta oturan bizim Meclis Başkan Vekilimiz 36 defa ağırlaştırılmış müebbetle yargılanıyordu, vekillikten sonra kaç defa cezaevine girip çıktığını ben bile bilmiyorum. Şu anda bu ülkenin, bu ülkenin yüzü suyu hürmeti olan, demokrasi mücadelesinin öncüsü olan Sayın Demirtaş, Sayın Yüksekdağ ve bütün arkadaşlarımıza dört yüz yılı aşkın cezalar verildi. Siz kime, neye parmak sallıyorsunuz? Ben önce onu sormak istiyorum.

Diğer bir mesele: Birileri birileriyle hizalanmak istiyorsa, göz kırpmak istiyorsa vallahi yine Kürt'ün sırtına vurarak yapmasın. Çok açık ve net söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitirin ya...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamam Sayın Başkanım, bitireceğim.

Mesajlarınızı açık verin, başka, biz ona bir şey demeyiz ama şu hakikati görün: Bakın, ben size isim veriyorum, Hakan diyorum, Hakan Buksur Varto'da katledildi polis kurşunuyla. Şimdi, polis kurşunuyla öldürülmüş, asker kurşunuyla öldürülmüş Adana'da Kadri Bağdu'yu, Ahmet Albay'ı, Ekrem Kaçaroğlu'nu ve size diğer onlarcasını sayabilirim. Şimdi, bunlar devletin ya da paramiliter güçlerin eliyle öldürülmüş. Nasıl oluyor da biz bunun sorumlusu oluyoruz? Nasıl oluyor ya? Benim hem partilim ölüyor, benim halkım katlediliyor ama sonra ben bütün bunların sorumlusu oluyorum. Neden?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Soruyu kendinize sormanız lazım, sorunun muhatabı sizsiniz.

ALİ KIRATLI (Mersin) – Kundaktaki bebeği öldürenler kim? Sen bugün İmralı'dakine “sayın” diyorsun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – O soruyu kendinize sormanız lazım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çünkü biz “Kürtler Kobani'de katlediliyor. Ey halkımız, bu katliamın önüne geçin. Bu katliama karşı tutum alın.” demişiz ve bu bir suç öyle mi? Bu nasıl bir suç olabilir ya? Bu nasıl bir suç olabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KIRATLI (Mersin) – Kundaktaki bebeği kim öldürdü? Urfa'daki polisimi, süngerin üstündeki 2 polisi kim şehit etti?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz İŞİD'e karşı...

ALİ KIRATLI (Mersin) – 50 bine yakın polisi, askeri kim şehit etti?

BAŞKAN – Tamam, çok teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz söyledik, tekrar söylüyoruz: Biz o İŞİD karanlığına karşı mücadele ettik, mücadele edeceğiz. İŞİD'e karşı sokağa çağrı yaptık, yarın olsa yine o çağırışı yaparız. İŞİD'in halkımızı katletmesine izin vermedik, bundan sonra da vermeyeceğiz, vermeyeceğiz, vermeyeceğiz! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, bir şey söyleyeyim...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Biz de teröre müsaade etmeyeceğiz.

ALİ KIRATLI (Mersin) – Bu ülkeye terör eylemi üzerinden kalkışma kim yaparsa katledilecektir!

BAŞKAN – Bir dakika ya, Özlem Hanım orada kardeşim ya!

ALİ KIRATLI (Mersin) – Kim teröristse katledilecektir!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Sen teröristsen sen de o zaman...

BAŞKAN – Şimdi, ben dikkat ediyorum, bütün Grup Başkan Vekillerimizin kullandığı bir cümlemin altını doldurmak için, anlatmak için yarım saate ihtiyaç var, değil mi? Dolayısıyla...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – “Tartışma yapan katledilecektir...” Ne biçim bir dil, burası Meclis ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyle demedi, öyle söylemedi.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ölüm çağrısı yapıyor, ölüm çağrısı!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ne üzerinden olursa olsun tartışma yapana katletmek...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyle söylemedi...

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Okan Konuralp. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Başkanım “Terör tartışması yapan katledilecektir!” diyor; lütfen müdahale ediniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyle söylemedi...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ben duydum. Öyle şey mi olur; Başkanım, burası nereye döndü! Bu kadar şahit var...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tutanakları isteyelim.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Herkes duydu, bu kadar şahit var, kimse bunu inkâr edemez.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tutanakları istiyoruz. Vekil koltuğunda oturup katliam çağırısı yapanlar var, tutanakları istiyoruz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Başkanım, açıkça tutanağı isteyin, resmen katliam çağırısı yapıyor. “Tartışma yapan katledilecektir.” diyor. Böyle şey olmaz ya!

ALİ KIRATLI (Mersin) – Söylemlerim çok açık, nettir. Bu ülkede kim teröristse, kim terör örgütüyle beraber bu ülkenin birliğine, bu ülkenin polisine, askerine kurşun sıkıyorsa katledilir!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Değiştirme, değiştirme; ne söylediğini duydum.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Burası Meclis, burada böyle bir üslup kullanılamaz.

(DEM PARTİ ve AK PARTİ sıraları arasında karışıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Tutanakları getirtiyorum.

Sayın Kıratlı, demin geldiniz, Mersin’le ilgili güzel bir konuşma yaptınız, laf atmanın bir faydası yok.

Buyurun Sayın milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

(DEM PARTİ ve AK PARTİ sıraları arasında karışıklı laf atmalar, gürültüler)

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Söylediğin sözü inkâr etmek zorunda kalıyorsan söylemeyeceksin; ya söylersin ya söylemezsin.

ALİ KIRATLI (Mersin) – Ben söylediğim sözü inkâr etmiyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Asıl ölüm siyasetini siz yapıyorsunuz. Ölüme çağırarak ölüm siyasetini siz yapıyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, yapmayın!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, sayın milletvekili konuşmıyor.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Cesaretin varsa kürsüde söyle, cesaretin varsa kürsüde söylersin! Ne söylediyse kürsüde söyle.

ALİ KIRATLI (Mersin) – Söylerim, rahat ol; ben söylerim onları, ifade ederim.

Ben söz istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, hatibimizin bir söz...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Başkanım, söz verin söyleyin... Yüreğin varsa, cesaretin varsa kürsüde söyleyin!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söz alacağız, tutanaklar gelsin...

ALİ KIRATLI (Mersin) – Tamam, benim yüreğim vardır, şimdi söz alacağım.

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Böyle saygısızlık... Vur-kaç taktiğiyle yapamazsın!

BAŞKAN – Bir dakika, bir dakika...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Asıl terörist sizsiniz be! Kendinize bakın! FETÖ'yle sabah akşam yatıp kalkıyordunuz; siz değil miydiniz?

SALIHE AYDENİZ (Mardin) – FETÖ'nün adını anmadan bir yere gelemiyordunuz ya! (Gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 2 bağırın milletvekilimiz; arkada çok müsait bir zemin var, oraya gönderelim sizi, orada oturun, yan yana konuşun hem. Bizi yormaya...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Açıkça burada katliam çağrısı yapılıyor ama, çocuklar kavgaya etmiyor ki burada!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Öyle bir şey yok, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Arkada konuşun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Bu kadar da olmaz! Katliam çağrısı yapılıyor orada!

BAŞKAN – Ne yapacağız? Orası da bağıracak şimdi.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Hayır, siz duyun ama bunu.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Öyle bir çağrı yok.

BAŞKAN – Duymadık, duymadık.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Böyle bir şey olabilir mi!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Öyle bir çağrı yok; dağdaki teröriste söylüyor onu.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Öyle bir şey yok, kendi teröristinize... En çok bağırانlarınız da onlarla ilişkili herhâlde!

(Gürültüler)

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Milletvekilim.

CHP GRUBU ADINA OKAN KONURALP (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin Kobani davasıyla ilgili kurumsal tavrı son derece nettir. Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'in de ifade ettiği üzere, son grup toplantısında da vurguladığı üzere, bizim için bu dava hukuki değil siyasi bir davadır. Verilen cezaların neredeyse tamamının bir sosyal medya paylaşımına ve bazı miting konuşmalarına dayandırılması, bir şiddet eğiliminden ya da şiddeti teşvikten ceza verilmemesi, bu davanın siyasi bir dava olduğunun kanıtlarından biri niteliğindedir; örneğin, Selahattin Demirtaş özelinde mahkeme kararına baktığımızda, kendisine verilen toplamda kırk iki yıllık cezaya gerekçe olarak gösterilen konuşmalarının neredeyse tamamı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmiştir yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması hâlinde beraat etmesi gereken Demirtaş ve arkadaşları hakkında cezalandırılma yoluna gidilmiştir. Ezcümle, dava, mevcut siyasi iktidarın daha önceden kararı ilan ettiği, mahkeme heyetinin de bu ilana uygun olarak görevini yerine getirdiği bir şekilde sonuçlanmıştır. Ancak herkesin hakkını ve hukukunu gözeten, kimseye lehte ve aleyhte bir ayrıcalık tanımayan, siyasetin gölgesinden uzak, adil bir hukuk düzeni kurulduğunda -ve mutlaka kurulacaktır- Demirtaş ve arkadaşlarının beraat edeceğinden kuşku yoktur. Bu çerçevede, anımsatmak isterim ki Selahattin Demirtaş son savunmasında “Demokrasiyi ve barışı savunan herkesin dostuyum.” demişti, ben de Demirtaş'ın demokrasiyi ve barışı savunduğuna şahit olduğumu vurgulamak isterim; kendisinden razıyım, dostluğu dostluğumdur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, cumartesi günü itibarıyla evlatlarını arayan anneler -dile kolay- 1000'inci kez Galatasaray Meydanı'nda buluşacak. Ancak kabul etmemiz gereken acı bir gerçek var: Cumartesi Anneleri, cumartesi insanları evlatlarına sağ salım kavuşma, hiç olmazsa bir mezar taşının yanı başında ağıt yakabilme umudunu neredeyse kaybetmiş durumda. Hâl böyleyken anneleri, babaları, kardeşleri ve yeğenleriyle birlikte her cumartesi günü Galatasaray Meydanı'nda buluşuran bir gerekçe var, anneliğe dair bir gerekçe bu. Gerekçeyi bir soru olarak ifade ediyorum: Hangi anne evladını aramaktan vazgeçer? Ve Ahmet Kaya'nın “Beni bul anne” dizelerinden mülhem anneleri tarafından bulunmak istemeyen bir evlat olur mu? Bir konuşmamda da ifade ettiğim gibi “Ölüler de bulunmak ister.” Bu

çocuklar, yüzlerce evlat, ölümün ve unutulmanın bağrından kopartılıp annelerine kavuşmayı bekliyor. Bu çocukları bulmalıyız, bu çocukları bulmak ve bu çocukların kaybindan her kim sorumluyorsa kimseyi ayırt etmeksizin herkesten hesap sormak bizim siyaset kurumunun görevleri arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

OKAN KONURALP (Devamla) – Gelin, Cumartesi Anneleri, Diyarbakır Anneleri, barış anneleri, evlatlarını arayan kim varsa, önlerindeki engelleri el birliğiyle kaldıralım, evlatlarının kaybindan her kim sorumluyorsa hukuk önünde hesaplaşalım.

Teşekkür ederim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Diyarbakır milletvekili Sayın Mehmet Galip Ensarioğlu.

Buyurun Sayın Ensarioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, Kobani davasını konuşuyoruz. Ben, bir siyasi partinin genel başkanının ve bir siyasi partinin “İnsanlar ölsün.” diye insanları sokağa çağırdığına inanmak istemiyorum ancak ben Diyarbakır Milletvekiliyim ve oradaydım. Şimdi, az önce, konuşmacılar paramiliter güçlerden bahsettiler. O gün hem partinin kendi hesabından bir çağrı var, sokak çağrısı hem Selahattin Demirtaş’ın çağrısı var.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Ezber dışında bir şey söyle; oradaydın, gördüklerini söyle.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Ve eşzamanlı olarak maalesef ondan önce örgütün de çağrısı var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – BM’nin de var.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Ve paramiliter güçler yoktu ama birileri hazırlığını orada yapmıştı, bu hazırlığı yapmıştı.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – O günlerde oradaydınız, orada gördüklerinizi anlatın. Diyarbakır’daydınız, Diyarbakır’da gördüklerinizi anlatın.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Şimdi, Kobani meselesi üzerinden tam on yıldır bir algı yaratılmaya çalışılıyor ve bunun üzerinden Sayın Cumhurbaşkanı ve partimiz yalan yanlış bir sürü şeyle itham ediliyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kim yaratıyor algıyı?

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Ben sadece burada, yorum yapmadan Kobani’de ne oldu, onu anlatacağım, takdiri millete bırakacağım.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Tamam işte, Kobani’yi araştıralım diyoruz...

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, IŞİD terör örgütü Suriye’ye girdikten sonra, bir Kürt beldesi olan Kobani’ye saldırı düzenlendiği zaman; biz, düşmanlık etmişiz, o zaman IŞİD’e tank verdiğimiz iddia edildi buralarda. Biz ne yapmışız, onu söyleyeceğim; itirazı olan da gelsin itiraz etsin.

Kobani çatışması ve direnişi sürerken Kobani’ye 5.700 tır insani yardım ulaştırmışız o sürede. 21 bin ton inşaat malzemesi göndermişiz Kobani’ye.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Cebinizden mi gönderdiniz! Sivil toplum örgütleri gönderdi, siz değil. İyi ki oradaydık!

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Orada çatışan direnişçilerden 3 bin kişiyi Diyarbakır, Antep ve Urfa hastanelerinde tedavi etmişiz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Siz değildiniz, değildiniz. Tamamen gönüllülerdi hepsi, gönüllüler. İyi ki oradaydık!

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – Sınır kapısında 40 ambulans beklemiş ve sınır kapısı sürekli açık tutulmuş, hatta çözüm süreci bittikten sonra bile o sınır kapısı kapatılmadı.

(DEM PARTİ sıralarından “Müşitpınar’ı açmadınız.” sesi)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Gönüllüler üzerinden yapıldı bunlar, gönüllüler.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – İki hafta içinde 210 bin insan Kobani kapısından Türkiye’ye giriş yaptı, 100 bini Suroç’ta olmak üzere onlara sahip çıkıldı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hangi tarihlerde?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Suroç’ta 35 bin kişilik, Türkiye’nin en büyük çadır kenti kuruldu ve -hani bizi suçluyorlar ya “Orada insanlar katlediliyor.” diye- Suroç’ta çatışma için geri dönmek isteyenlere de gönüllü geri dönüş hakkı verildi yani “Evet, geldiniz 210 bin kişi, çocuklarınızı getirdiniz ama orada çatışmaya da gitmek istiyorsanız, direnmeye gitmek istiyorsanız gidebilirsiniz.” dendi ve oradan gidenler de oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Orada direndiği için şu an Türkiye cezaevlerinde kaç mahpus var, haberiniz var mı?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Daha sonra, bu da yetmedi, peşmergelerin 100 araçlık ağır silahlarla geçişine Tayyip Erdoğan’ın iradesi müsaade etti ve ondan sonra, IŞİD diş mahallelere kadar gelmişken peşmergeler gittikten sonra kurtarıldı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hangi tarihte, söyleyin. Kaç gün sonra; katliam kapıya geldiği anda, baskılar ve çağrılarla, halkın demokratik talepleriyle.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Şimdi, 6-7 Ekim olaylarının ve bir sürü, burada bin defa “Kobani düştü, düşüyor.” lafı üzerinden bir iftira atıldı; bunu da çürüteyim, takdiri millete bırakayım.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Ne iftirası ya, ne iftirası?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Şimdi, hangi cümle içinde kullanmış Sayın Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan bu lafı? 7 Ekim 2014 Gaziantep’te konuşuyor “Şimdi Batı’ya sesleniyorum. Yani sözü Batı’ya. Havadan bombalayarak bu sorunlar çözülmez. İşte, bir IŞİD terör örgütü çıktı, Suriye’de güç buldu. Bunlar İslam adına ‘Allahuekber’ diyerek ‘Allahuekber’ diyenleri öldürüyor...”

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Antep’te IŞİD hastanelerini de unuttunuz mu?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – “Müslüman Müslüman’ı bu şekilde öldürebilir mi? Müslüman’ın Müslüman’a canı, kanı, malı, ırzı haramdır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – IŞİD’lileri tedavi ettiğiniz hastaneler...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – IŞİD Müslüman yani!

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – “Kardeşlerim şunu çok iyi bilmeniz lazım, Cardift’te de bunu Batılı dostlarıma söyledim, sadece havadan bombalamak suretiyle bu sorunu çözemezsiniz.”

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, çok önemli, açabilir misiniz?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – “Bununla ilgili yerde mücadele eden yapılarla iş birliği kurulmadan netice alınmaz.”

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Daha bugün 2 Iraklı IŞİD üyesi yakalandı Kırşehir’de, yıllardır buradalarmış.

DERYA YANIK (Osmaniye) – “Yakalanıyor.” demek ki.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Yıllardır buradalarmış Sayın Yanık.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – “İşte, aylar geçti ve herhangi bir netice yok. Şu anda Kobani düştü, düşüyor, hiçbir şey yapmıyorsunuz.” diyor.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Sayın Ensarioğlu, peki bu direnenler niye cezaevinde şu an?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Batı’ya “Kobani düşüyor, bir şey yapmıyorsunuz.” diye yapılan eleştiriyi...

DERYA YANIK (Osmaniye) – Yakalanıyor demek ki. Daha ne yapalım? Yakalanıyor demek ki göz yumulmuyor yani.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Daha dün gelmemişler, üç buçuk yıldır burada yaşıyorlarmış. İlk gün yakalayan, üç buçuk yıl neyi beklediniz?

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Devamla) – ... bir iç politika meselesi olarak bu kürsüde bin defa yalan bir şekilde ifade ettiniz.

Takdiri millete bırakıyorum, saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Öneriyi oylatalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yok, Sayın Başkanım sözümüzü söyleyelim, usulen doğru olan odur.

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) – Ne sözü ya, herkes sözünü söyledi, oylamaya geçelim. Böyle bir usul yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İç Tüzük gereği öyle. Usul var, İç Tüzük var, tartışma bitmeden olmuyor, bilmiyor musun, milletvekilisin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, Sayın Ensarioğlu söyledi, birincisi yardım ettiklerini söylüyorlar; doğru, koridor açıldı ama koridor nasıl açıldı? Dünyanın baskısı ve insanların tam da demokratik tepkisi sonucunda.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ne alakası var ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) – O dünya Türkiye'ye ne baskılar yaptı, hava aldı hava.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İkincisi, Tayyip Erdoğan asker gönderme meselesini de o gün söyledi Sayın Ensarioğlu. Evet, asker göndermek istiyordu ama IŞİD'le savaşmak için değil oradaki Kürtlerle savaşmak için gönderiyordu; bu iki.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Hava aldı, hava, hava. Türkiye istemezse hiçbir şey yaptıramazlar.

ADEM ÇALKIN (Kars) – Allah'tan korkun ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Üçüncüsü, onlarca defa dönüp yalanlardan bahsediyor ya, Yasin Börü'nün ölümü üzerinden algı yaratan bizzat kendileri ve kendi partilerinin genel başkanları. Onun için, bir hakikat varsa, ortada bir yalan varsa bunu yapanların aslında en nihayetinde kendiniz olduğunuzu siz de iyi biliyorsunuz. (AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Bakın, biz Diyarbakır'daydık. Diyarbakır'da öldürülen onlarca isim var, size sayayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bunları iki gündür sayıyorsunuz ya.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet ama hayır Sayın Başkan, kayıtlara girsin. “Diyarbakır” dediği için Sayın Ensarioğlu.

Mahmut Enes, 19 yaşındaki Süleyman Kale, Turan Yavaş, Yusuf Tokar, Riyat Güneş, Mahsun Çoban, Hasan Gökyüz, Ahmet Dağkak. Mardin'de, yine diğer yerlerde. Kim öldürdü bunları? Hizbulkontra öldürdü, asker öldürdü, polis öldürdü. Şimdi, siz neyin algısını yaratıyorsunuz? Dünya ayağa kalkmış, çağrı yapıyor.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) – Hangi dünya kalkmış ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz burada sınırınızın dibine koridor açmışınız diye övünüyorsunuz. Yapmanız gereken bu değil mi zaten?

SENGÜL KARSLI (İstanbul) – Biz kimleriz? Türkiye devleti, değil mi? Sen bu ülkenin mensubu değil misin?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yapmanız gereken, insanlığın, vicdanın, hukukun gereği bu değil mi zaten Sayın Ensarioğlu? İnsan olan bunu yapar zaten. Geç yaptınız, yapılmasında toplumun emeği var, bunu görün.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Koçyiğit.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ensarioğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu'nun, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklaması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Şimdi, “6-8 Ekim olaylarında ölenlerin bir kısmı HÜDA PAR’lı, bir kısmı sıradan vatandaş, bir kısmı da bizim üyemiz.” diyorsunuz “En çok bizim üyemiz öldü.” diyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Bunun ne kıymeti var? Ölen herkes değerlidir, ölen herkes kıymetlidir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet, kesinlikle doğru.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Keşke hiç kimse ölme.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet, doğru.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hem öldürüp hem öldürülen nasıl oluyoruz?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Sen sokağa çağırdıktan sonra bu ölümlerde sizin acaba günahınız yok mu?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hem ölüp hem öldüren nasıl oluyoruz? Mantiğa aykırı, bunu anlatmaya çalışıyoruz.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Bunu sorgulamak gerekmez mi?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – İşte araştıralım diyoruz, kabul edin araştıralım. Mahkeme ölümlerden dolayı beraat vermiş, beraat verdikten sonra yargılama bitmiş, bunu neden Meclis araştırmıyor? Araştıralım diyoruz işte.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sana ne oluyor birader! Sana ne oluyor, sana!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ben de araştıralım diyorum işte. Orayla alakası yok, burayla alakası var. Araştırmaktan niye kaçırıyorsun? Madem inkâr ediyorsun o zaman araştıralım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sen niye bağıırıyorsun?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Ben buna cevap veriyorum, bağıırmıyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Siz burada ısrarla...

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – İşte araştırılın diyoruz,

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanının ve AK PARTİ’nin Kobani meselesinde yaptığı yardımları ben burada sıraladım, siz gelin bir tekine itiraz edin.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – O araştırılın.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Tabii ki bir şey yapmak gerekiyordu, peşmergeleri oradan geçirmek bir riskti. O kadar çok övündüğünüz, desteklediğiniz Can Dündar’ın yazı vardı o gün.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hangi tarihte peşmerge geldi? Hangi tarihte geldi? Hangi tarihte geldi Sayın Ensarioğlu?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Aynı gün makalesi vardı. “Türkiye bunu da mı görecekti?” diyordu.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Peşmerge hangi tarihte geldi?

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Niye araştırılmasına engel oluyorsunuz o zaman?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Bunun üzerinden CHP’nin bize saldırmadığı, söylemediği laf kalmadı ama bugün kol kola girmişsiniz yani sizin bu ittifakınızı da...

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Araştırma önermelerini kabul edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir kelime duyamıyoruz, lütfen!

BAŞKAN – Galip Bey, bir dakika.

YILMAZ HUN (İğdır) – Başkanım, aynısını onlar yapıyor.

BAŞKAN – Fark etmez, kim bağırıyorsa yanlış yapıyor. Lütfen, laf atmayın, Galip Bey’in konuşmasını dileyelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aynı şey bize de yapılıyor Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Dün buradan sataşmadan dolayı cevap verdim. AK PARTİ’yi, CHP en çok çözüm süreci ve Kürt sorununa getirdiğimiz çözümlerle ilgili vuruyor, muhalefet ediyor ama her ne hikmetse siz sürekli kol kolasınız ve her seçimde koltuk değneğiniziz. Bunu da herhâlde Kürt halkına bir şekilde açıklarsınız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Ne alaka?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) – Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.31

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuksuzlukların bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında kalınmıştı.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, zorla kaybedilme iddialarıyla Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı ile tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımına yönelik devam eden engellerin araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 23/5/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından zorla kaybedilme iddialarıyla Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı ile tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımına yönelik devam eden engellerin araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 608 sıra no.lu Meclis Araştırması Önergesi’nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/5/2024 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Gökçe Gökçen.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere son derece insani bir adalet arayışından bahsedeceğim. Dünya tarihinin en uzun süredir devam eden periyodik barışçıl eylemi artık ülkemizde gerçekleşiyor. Benim de çocukluğumun geçtiği, büyüdüğüm Galatasaray Meydanı'nda bir genç olarak şahit olduğum, merak ettiğim ve hikâyesini erken yaşlarda öğrendiğim bir hak arayışı bu. Gözaltına alındıktan sonra bir daha haber alınamayan insanların yakınları bu cumartesi 1.000'inci haftalarında bir araya geliyorlar. Hepimiz kaybettiğimiz aile bireylerimizi mezarları başında ziyaret etmek, orada bir dua etmek ve bir çiçek bırakmak isteriz, bu son derece insani bir ihtiyaçtır. Cumartesi Anneleri yakınlarının bir mezarı olmadığı için Galatasaray'ı bir mezar yeri olarak görüyorlar fakat Galatasaray uzun bir süredir onlara yasaklanmış durumda. Her cumartesi yalnızca 10 kişinin alana girmesine izin veriliyor, diğer aileler meydana giremiyorlar, yaşı ilerlemiş, elinde çiçekle meydana gelen kadınlara “Bugün evladını anamayacaksınız.” demiş oluyoruz. İlk yıllarda bu insanlara ne olduğunu soran ve adalet arayanlar artık anmalarını gerçekleştirmek için mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Anayasa Mahkemesi 3 ayrı kararında bu yasağın anayasal hakların ihlali olduğuna hükmetti, kararların ikisinde toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının, birinde ise eziyet yasağının ihlal edildiğine karar verildi. Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen uygulama değişmedi, her gün gözaltı işlemi neyse ki artık terk edildi fakat bu hak hâlen tam olarak kullanılabiliyor değil. Yani 3 ayrı Anayasa Mahkemesi kararı daha aynı 1 Mayıs'ta Taksim'de olduğu gibi, aynı Can Atalay kararında olduğu gibi uygulanmamaktadır. Bu durum Anayasa'ya bağlılık yemini ederek göreve başlayan hepimizin sorumluluğundadır. Nasıl ki ağabeyinin mezarına gitmek isteyen bir kadına “Başkasının mezarına çiçek bırak, zaten aynı şey.” diyemiyorsak “Eylemini yap ama Galatasaray dışında bir yerde yap.” da diyemeyiz biz bu insanlara. Bu bağlamda Sayın Zengin'in bugün ifade ettiği gibi, meydanın açılmasını olumlu bir adım olarak görüyor, bu serbestinin kalıcı olmasını da bekliyoruz fakat mesele sadece bununla sınırlı değil maalesef.

Bugünlerde yeni bir anayasa yapılması gerektiğini söylüyorsunuz, darbeci anlayışa eleştiri getirdiğinizi söylüyorsunuz. Darbeciler insanları gözetim altında zorla kaybetmeyi bir yöntem olarak benimserler. Darbecileri ve darbeci anlayışı eleştiren herkesin samimiyeti bu iddiaların araştırılması konusuna açıklıkla ve şeffaflıkla yaklaşp yaklaşmamalarıyla test edilecektir. Sözde darbe eleştirisiyle 90'lı yılları lafta eleştirmekle değil, kamu görevlileri dâhil olmak üzere kimin sorumluluğu varsa ortaya çıkması için çalışmakla, askerî ve sivil tüm darbelere karşı çıkmakla samimiyetiniz belli olacaktır. Geçmişte Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında kurulan alt komisyonda iddiaların ne derece gerçekçi olduğu farklı partilerin ortak çabasıyla görülmüştü, buna sizlerin partisi de dâhil sayın milletvekilleri, sizler de dâhilsiniz sayın milletvekilleri. Devamı bir şekilde gelmeyen bu çalışmaların Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftası sebebiyle yeniden başlaması gerektiği ortadadır. Bir daha askerî ya da sivil hiçbir darbenin amacına ulaşamaması için, gerçekliğe ulaşmak için Türkiye Büyük Millet Meclisimizin bu öz güvenle hareket etmesi gerekmektedir. Ülkemizin, Birleşmiş Milletlerin, herkesin zorla kaybedilmelere karşı korunmasına ilişkin uluslararası sözleşmeye taraf olması, zorla kaybetmelerde zaman aşımının artık vicdanları sarsan bir engel olmaması gerekir. Bu cumartesi bütün vatandaşlarımızla birlikte Galatasaray Meydanı'nda buluşacak, geçmişte görüştüğünüz, sözler verdiğiniz Berfo ananın gözünün açık gitmesine sebep olan ne varsa ortaya çıkması için çağrımızı tekrarlayacağız. Bu nedenlerle, Cumartesi Annelerinin ve hakikat hakkı için mücadele eden herkesin hak arayışını 1.000'inci haftalarında selamlıyor, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Doğan Demir.

Buyurun Sayın Demir.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İnsan Hakları Derneğinin 1992 yılında zorla kaybedilenler için “kayıplar bulunsun” sloganıyla başlattığı kampanya 1995'te Cumartesi Annelerinin mücadelesiyle büyük bir hak arama hareketine dönüşmüştür. İlk kez 27 Mayıs 1995'te bir araya gelen Cumartesi Anneleri, yirmi sekiz

yıldır gözaltında kaybedilenlerin akıbetini soruyor, faillerin bulunup yargılanması ve kayıpların bir daha yaşanmaması için mücadele veriyor. Oradaki anneler, evlatları, eşleri, babaları, kardeşleri, yakınları için nöbet tutuyor, hak arama mücadelesi veriyor.

Değerli arkadaşlar, Cumartesi Annelerinin yaşadığı yirmi sekiz yıllık zulüm artık son bulsun. 12 Eylül 1980 darbesinden bugüne toplam 1.352 kişi gözaltında kaybedilmiştir, 1.352 kişinin akıbeti hâlâ belli değildir. Gelin, Cumartesi Annelerinin yirmi sekiz yıllık sesine kulak verelim, bir meclis araştırması komisyonu kuralım, araştıralım, sonuç neyse çıkıp açıklayalım. Kendi vatandaşlarımıza hesap vermek bu kadar zor olmamalı. 25 Mayıs'ta Cumartesi Anneleri 1.000'inci kez Galatasaray Meydanı'nda buluşacak. Cumartesi Annelerinin haklı mücadelelerinin yanındayız. Galatasaray Meydanı'nı Cumartesi Annelerine tamamen açın ve bir an önce bu zulmü bitirin, kayıplar bulunsun, kaybedenler yargılsın diyoruz.

Yirmi sekiz yıldır gözaltında kaybedilenlerin akıbetini soran, faili meçhul cinayetlerin aydınlatılması için hak arayan Cumartesi Annelerine terörist damgası vurmak vicdansızlıktır, akıl dışıdır. Bir annenin içindeki evlat acısına verilen bu karşılıklar utanç vericidir. Dünya duydu Cumartesi Annelerinin sesini, siz hâlâ kulak tıkıyorsunuz, engelliyorsunuz, önlerine barikatlar kuruyorsunuz, hedef gösteriyorsunuz.

Elleri boğründe, boğazları düğümlü, gözleri nemli ne de çok ana var bu ülkede. Anaların ağladığı bir ülkenin huzurundan söz edilemez. Onların ağdını dindirmeyen, faillerini yargılayıp acısını biraz olsun dindirmeyen, hukuku işletmeyip sessiz kalkanların üzerinde ah var, ah! Bu ahın altından nasıl kalkacaksınız? Ben dâhil 594 milletvekilinin önceliği olmalıdır annelerin acısını hafifletmek. Cumartesi Annelerinin, tüm şehit annelerinin, Berkin Elvan'ın, Ali İsmail Korkmaz'ın, Abdullah Cömert'in ve evlat acısıyla yanıp tutuşan nice annelerin acılarını yüreğimde, ruhumda hissediyor, acılarını paylaşıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Sözlerime Teoman'ın Cumartesi Annelerinin anısına seslendirdiği şarkının sözlerinden bir bölümle son vermek istiyorum: “Benim annem cumartesi/Her bir dilde çıkar sesi/Benim annem cumartesi/Elinde solmuş bir resim/Benim annem cumartesi/Hesap soracak öfkesi.” Buradan yıllardır benim de ruhumu acıtan acıyla Cumartesi Annelerine selam ve saygılarımı iletiyor, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ne Cumartesi Anneleri ne cuma anneleri ne pazartesi, salı anneleri ne de sadece anneler değil, babalar, halalar, amcalar, kardeşler, evlatlar, hiçbir insan evladı bu memlekette ne yargısız infazların tarafı ne faili meçhullerin mağduru olmamalıdır ve bu memleketin gündeminde bu işler üzerinden devlete, millete düşmanlık yaparak ayrımcılık, kutuplaştırma ve bir de kayıkcı kavgaları olmamalıdır. Şehit annelerinin de acılarını buradan, bu kürsüden ben de haykırıyorum.

Bu memleket, devriktidarınızda öyle bir hâle geldi ki neredeyse bütün kesimler mağdurdur. Ben, bugün, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, bir başka mağdurlarla sabah basın açıklaması yaptım. Gemlik'te, Borusan Holdinge bağlı limanda çalışan işçiler, yalnızca ve sadece anayasal hakları olan sendikal örgütlenme haklarını kullandıkları için işten çıkarıldılar ve çıkarılmaya devam ediyorlar. Hem de nasıl yapılıyor biliyor musunuz? Hiçbir tutanak, hiçbir inceleme olmadığı hâlde İş Kanunu 25/2'den yani bir de onur kırıcı bir şekilde insanları işinden, ekmeğinden ediyorlar. Niye? “Sendikalı oldun.” diye. Hayırdır, bir kabahat midir bu memlekette sendikalı olmak? Ortalama ücretleri 24 bin lira civarında olan ve kimisi on yıl, kimisi on yedi yıl kimisi yeni başlamış bunca işçiye diyorsun ki: “Sendikalı olamazsın.” E, zaten, bu memleketin ekonomik anlamda en gariban kesimi değil mi işçi kardeşlerimiz? Bir tane hakları var, bir tane; sendikalı olmak. Onu da çok görüyorsunuz, çok görüyorlar. Efendim, yirmi yıllık devriktidarınızın sonunda herkes hak aramak için ya sokakta ya meydana ya sosyal medyanın başında. Nasıl becerdiniz bu kadar mağdur oluşturmayı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım efendim.

Bir de şunu merak ediyorum: Türkiye’de iktidarınızla birlikte bir moda hâlinde patron kesimi ve hususen sizler kamuda, patronlar özel sektörde böyle bir, haşa, rızık verici role büründüler. E, hani rızık veren Allah’tı? Ne yapacağız? Emeginin karşılığını verdi diye en temel anayasal hakkını bile işçiler kullanamayacak mı? Buradan Borusan yönetimine çağrı yaparken Çalışma Bakanına da sesleniyorum: Borusanda hukuksuzluk var, ayak oyunu var, işçilere zulüm var.

Teşekkür ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Salihe Aydeniz.

Buyurun Sayın Aydeniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP’nin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, 17-31 Mayıs, Uluslararası Gözaltında Kayıplara Karşı Mücadele Haftası. Bu hafta sebebiyle gözaltında kaybettirilen herkesi, bütün canları saygıyla anıyorum.

Evet, 27 Mayıs 1995’ten bu yana, o tarihten bugüne Cumartesi Anneleri, onlar her hafta bıkmadan usanmadan, bütün engellemelere rağmen, bütün onur kırıcı yaklaşımlara rağmen, bütün şiddete rağmen kaybettikleri, gözaltında kaybettikleri “faili meçhul” olarak belirlenenlerin; yakınlarının, kardeşlerinin, çocuklarının akıbetini sordular ve 1.000’inci haftaya geldiler. Evet, bin haftadan bahsediyoruz; dile kolay ve bu bin hafta boyunca kemiklerini arayan anneler gerçekten bir kemiğe hasret bu dünyadan göçüp gittiler. Yine, o Galatasaray Meydanı’nda, orada çocukluğundan şimdiye kadar gelenler “cumartesi insanları” oldu; her hafta bir hikâye dinlediler, her hafta bir acıyı dinlediler -her hafta bu devletin vatandaşına karşı katliamını, kaybetmesini dinlediler- ve oradan buraya geldiler. Ben, bütün bunların yanında, bu Cumartesi Annelerinin mücadelesini saygıyla selamlıyorum.

Evet, size bir paragraf okumak istiyorum: “Faili meçhul siyasi cinayetler genellikle cadde ortasında, şehrin en işlek yerinde, gündüz işlenmektedir. Güvenlik güçlerinin, adli olaylarda işlenen cinayetlerin faillerini kısa sürede yakalamasına veya tespit etmesine rağmen siyasi içerikli cinayetlerde faillerin yakalanmaması vatandaş tarafından bu cinayetlere devletin göz yumduğu şeklinde algılanmaktadır.” Bu sözler, 1995 yılında Ekim ayında bu Meclis çatısı altında kurulan bir Komisyonla kürdistanda işlenen cinayetler için söylenmiş. Geçen zaman içerisinde faili meçhul cinayetlerin birçoğu cezasız kaldı, birçok dava zaman aşımına uğradı. Dolayısıyla yurttaşların söylediği bu söylemi doğruluyor.

İşçiler, esnaf, seyyar satıcılar, imamlar, ev hanımları, siyasetçiler, öğrenciler, gazeteciler ve iş insanları... Aradan geçen yıllara rağmen, 93 yıllarının karanlığına gömülen yüzlerce insanın faili bulunmadı, davalar tek tek düştü. Cumartesi Annelerinin 90’lı yıllardan bu yana verdikleri bu mücadele çok önemli, çok kıymetli. O yüzden sahip çıkmamız gerekiyor ama bu, sadece bununla da sınırlı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Devamla) – Özellikle 90’lı yıllarda 17 bin faili meçhulden bahsediliyor ama 2010’dan bu yana bu faili meçhul cinayetlerle ilgili bir veri de verilmiyor. Ama yine 2015’teki savaşlardaki katliamlar, Roboski failleri, 5 Haziran Amed katliamındaki failler, yine Suruç, Gar katliamındaki, Hrant Dink’in failleri, Deniz Poyraz’ın gerçek faili, Hurmüz’ün ve Şimuni Diril’in failleri, Gezi Parkı’ndaki yargılananları koruyan mekanizma... Bu sayı gittikçe artıyor. Yine, sadece bu Türkiye’de değil, Başur’da, Rojava’da İHA’larla, SİHA’larla katledilenler var. Bu karanlık devam ettikçe, bu araştırılmadıkça bu katliamlar devam ediyor. O yüzden her cinayet, her sonuçsuz kalan dava Türkiye’nin demokrasisinin karanlık kalmasını sağlıyor. O yüzden hep beraber Barış Annelerinin, Cumartesi Annelerinin bu mücadelesine sahip çıkalım. Gelin, hep beraber bu komisyonu kuralım ve Cumartesi Annelerinin mücadelesini büyütelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) – Cumartesi Anneleri ellerinde evlatlarının solmuş resimleriyle yavrularının, kardeşlerinin, dostlarının, sevdiklerinin “Beni bul anne!” çığlıklarını dile getiriyor. Yavrularının bir mezar taşı olsun isteyen annelerin, babaların acılarına kulak tıkayamayız. Bu acıyı hafifletmek için elimizden geleni yapmalıyız. Cumartesi Annelerinin feryatlarına, evlatlarını bulmaları için çaba harcayarak cevap vermeliyiz. Cumartesi Annelerinin acılarını dindirmek, kayıplarının gerçeğini ortaya çıkarmak ve sorumluların hesap vermesini sağlamak hepimizin insani ve siyasi görevidir. Bu hafta 1.000'inci haftası olacak olan oturma eylemi geçmişte olduğu gibi yine barışçıl bir şekilde gerçekleşecektir. Annelerimizin Galatasaray Meydanı'nda buluşup anma yapma haklarına engel olunmamalıdır.

Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, zorla kaybedilme iddialarıyla Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı ile tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımına yönelik devam eden engellerin araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Şengül Karslı.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Ne yazık ki evlatlarını kaybetmiş anneler bugün yine bir karışıklık ve karmaşanın içerisine çekilmeye çalışılıyor. Hâlbuki bizler evlatlarını kaybetmiş anneleri bu kavgada korumak zorundayız; onları siyasi bir unsur olmaktan, tehditlerden ve her türlü şiddetten korumak zorundayız. Keşke bu önergeyi evlatlarını kaybetmiş annelerin de duygularını hissederek vermiş olsaydınız. Ben bir kadın olarak, evlatlarını teröre kurban vermiş tüm annelerin yaşadıklarını anlıyor, acısını yüreğimde hissediyorum; kaybettikleri çocukları bir gün gelir diye kapılarını kilitlemeyen annelerin masum talepleri siyaset malzemesi olmasın istiyorum; bizim bu konudaki hassasiyetimizi paylaşmanızı istiyorum; dikkat etmemiz gerekiyor, dikkat edelim ki o masum anneler kutuplaşmanın, kutuplaştırmanın bir malzemesi olarak kullanılmasın.

2018 yılına kadar hiçbir eylemlerine müdahale edilmemiş o kıymetli annelerin toplantılarına terör örgütü destekçilerini sokup o annelerin çocuklarını kurban ettiği zihniyetin propagandasını yapanlara bu sözleri söyleyip bu hesabı sormanız gerekiyor. Geçmiş yıllar içerisinde yine Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde AK PARTİ'li milletvekillerimiz ve İçişleri Bakanlığımızın destekleriyle araştırma komisyonu ilerlemiş, ciddi raporlar hazırlamıştır. Bu raporların sonucu olarak bir kere daha görülmüştür ki karanlık odaklar kirli emelleri için bu tür olayları kullanmaktan geri durmamıştır. Maalesef, Türk siyasi tarihimiz bunun sayısız örneğiyle doludur. Ancak bugünün penceresinden baktığımızda evladına kavuşamayan Berfo ananın oğlu Cemil'e zarar veren tüm karanlık olayların takipçisi olmaya yine devam edeceğiz. “Analar ağlasın.” diye ortaya irade koyan Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bunu temin etmek için çalışacak olan yine bizleriz. Bunu tekrar bu yüce Meclisi meşgul edecek ve ne amaca hizmet ettiği belli olmayan çalışmalara müsaade etmeyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Taksim Meydanı'nda yapılacak yürüyüşe gelince, değerli arkadaşlar, biz annelerimizi korumak zorundayız, hem masum annelerimizi hem de insanımızı, vatandaşımızı korumak zorundayız. Cumartesi Anneleri grubumuza da geldi, Sayın Grup Başkan Vekillerimizden Özlem Zengin Başkanımız

kendileriyle görüştü, dinledi; hassasiyet gösterdik, onların hassasiyetinin farkında olduğumuzu ifade ettik. Biz kayıp yakınlarını bir tehdit olarak görmüyoruz, aksine onlara da herhangi bir kontrolsüz saldırıda, provokasyonda zarar gelmesin diye korumak istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) – Galatasaray Lisesinin önünde zaten bu insanlar yirmi yedi haftadır açıklama yapıyorlar ve kendilerine hiçbir müdahalede bulunulmuyor.

MURAT EMİR (Ankara) – 10 kişi alıyorsunuz, sadece 10, sadece 10 kişi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – 10 kişi.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, Genel Kurula yanlış bilgi vermeyin.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) – Yine, bu hafta da 1000’inci hafta münasebetiyle yapılacak olan açıklamaya ilişkin olarak bugüne kadar olduğu gibi yine Valimiz kendileriyle diyalog içerisinde görüşmeye devam ediyor. Bu meseleyi devlete düşman oluşturmak, siyasi bir malzeme hâline getirmek için platformdan platforma taşıyanlar Cumartesi Annelerinin gerçek savunucusu değildir. Bir defa daha söylemek isterim ki: Cumartesi Annelerinin mağduriyetini de Diyarbakır Annelerinin mağduriyetini de tüm şehit annelerinin mağduriyetini de “Analar ağlamasın!” diyen Cumhurbaşkanımızın liderliğinde çözmeye devam edecek, darbeci zihniyetlerin, terör odaklarının karşısında ilk günü gibi dimdik durmaya devam edeceğiz diyor, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Erzurum’un Tekman ilçesinde Belediyenin yapmak istediği turnuvaya Kaymakamlığın fiilen el koyduğuna ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Merkezî Gençlik Meclisimiz, 5 Ocak 2020’de Dersim’de kaybettirilen Gülistan Doku adına bir futbol turnuvası yürütüyor, yapıyor ve Türkiye’nin hemen hemen birçok merkezinde bu turnuva düzenleniyor. Fakat, maalesef, Erzurum’un Tekman ilçesinde Belediyemizin yapmak istediği turnuvaya Kaymakamlık fiilen el koymuş durumda. “Bizimle birlikte yaparsınız, yoksa biz sizin bu turnuvayı yapmanıza izin vermeyeceğiz.” mealinde bir uygulama başlattı. Bu, Belediyemizi de yok sayan, halk iradesini de yok sayan bir uygulamadır ve Belediyemizi itibarsızlaştırıyor. Bu anlayışı ne biz ne Gençlik Meclisimiz asla kabul etmeyecek. Tekman Kaymakamını bizzat aradım sorunu çözmek için fakat, maalesef, kararlarını aldıklarını ve geri dönmeyeceklerini ifade ettiler. Ben buradan bir kez daha sesleniyorum: Turnuvayı engelleme yetkileri ne yasal olarak ne fiilen yoktur. Bu bir keyfiyettir, bir kayyum atama pratiğidir.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

4.- *CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, zorla kaybedilme iddialarıyla Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararı ile tespit edilen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımına yönelik devam eden engellerin araştırılması amacıyla 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Mayıs 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3’üncü sırasına alınmasına ve 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

23/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/5/2024 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Özlem Zengin

İstanbul

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 83 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin bu kısmın 2’nci sırasına, bastırılarak dağıtılan 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3’üncü sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

4, 5, 6, 11, 12, 13, 20, 25, 26 ve 27 Haziran 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü Birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 4, 5, 6, 11, 12, 13, 20, 25, 26 ve 27 Haziran 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00’e kadar,

23 Mayıs 2024 Perşembe günkü (bugün) birleşiminde 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

28 Mayıs 2024 Salı günkü birleşiminde 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

29 Mayıs 2024 Çarşamba günkü birleşiminde 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

30 Mayıs 2024 Perşembe günkü birleşiminde 102 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

111 Sıra Sayılı Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanunu Teklifi (2/2139)		
BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
1. BÖLÜM	1 ila 6’ncı maddeler	6
2. BÖLÜM	7 ila 11’inci maddeler (Geçici 1’inci madde dahil)	6
TOPLAM MADDE		12

BAŞKAN – Sayın Kanko, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko'nun, Cumartesi Annelerinin 1.000'inci haftasına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumartesi Anneleri 1995 yılından bu yana yakınlarının ve çocuklarının bulunması için adalet arayışına devam etmektedirler. Cumartesi Anneleri çocuklarının veya yakınlarının kaybolmasından sorumlu olan kişilerin bulunması için mücadele etmektedirler. Yirmi iki yıllık iktidarı döneminde AKP hükümetleri sürekli meydanlardan korkmuştur. Taksim Meydanı, Gezi Parkı gibi alanları yasakladığı gibi tam 298 haftadır Galatasaray Meydanı'nı Cumartesi Annelerine kapatmıştır.

Cumartesi Annelerinin mücadelesi, kayıplarının bulunması ve gözaltında hayatını kaybedenlerin mezarlarına ulaşabilmek için bir adalet mücadelesidir. Bu mücadele tüm toplum kesimlerinin destek vermesi gereken bir gerçektir. Bu nedenle, 1.000 haftadır toplanan ve direnen ve adlarına şarkılar yazılmış olan Cumartesi Annelerinin mücadelesinin sürekli yanında durmaya devam edeceğiz.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 111 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3'üncü sırasına alınmasına ve 111 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun 23 Mayıs'tan haziran ayının sonuna kadar olan çalışma takvimiyle ilgili bir önerisi geldi. Biz bu Mecliste 6 siyasi parti grubu, 15 siyasi partiyi temsilen -belediye başkanı seçilen milletvekilleriyle- 596 civarında milletvekili olarak yasama faaliyetlerinde bulunuyoruz. Buradaki çalışma takviminin bir parti grubu tarafından sadece bir öneriyle “Biz bu şekilde uygun gördük, buyurun, çalışın.” denilmesini Meclis çalışma hukukuna uygun bulmuyorum. Şunun için söylüyorum: Değerli Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlarımız, Meclisi birlikte çalıştıracaksak buyurun, gelin, beraber konuşalım; yok, bizim nasıl olsa parmak sayısı itibarıyla... “İç Tüzük ve Anayasa'nın bize sağladığı çoğunluğa göre biz bu Meclisi yönetiyoruz.” diyorsanız Anayasa'nın 96'ncı maddesi der ki: “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.” Dolayısıyla, bakın, bugün siz bu Mecliste tabiri caizse bir dayatmada bulunuyorsunuz, diyorsunuz ki: “Siz ne dersiniz deyin, biz bu takvime göre çalışacağız.” Kaç kişisiniz burada? Anayasa 96 size bunu dayatma imkânı veriyor mu? Ya, hiç olmazsa bunu getirdiğiniz bir dönemde Anayasa 96'ya uygun olarak gelin buraya. Biz keyfi olarak karar yeter sayısı ya da yoklama talep etmiyoruz, diyoruz ki: Siz bir konuyu bizimle istişare ediyorsanız, eyvallah, gelin, istişare edelim, bu memleketin menfaatine olan işleri hep beraber konuşalım. “Yok, hayır, biz sizinle istişare etmiyoruz, parmak sayımıza güveniyoruz.” diyorsanız o zaman Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün size görev olarak yüklediği parmak sayısını, buyurun, bu Meclise getirin, bu Meclisi öyle çalıştırın diyoruz. Burada bizim niçin bu talepte bulunduğumuzu -belki Grup Başkan Vekili arkadaşlarımız iyi biliyor, sık sık arka tarafta görüşüyoruz ama- bilmeyen milletvekili arkadaşlara, daha doğrusu bu tutumumuzu duyuramadığımız milletvekili arkadaşlara bunu söylüyorum: Değerli arkadaşlar, sadece oylama için bu sayısal çoğunluğunuzu kullanmanıza Saadet-Gelecek Grubu olarak asla rıza göstermeyeceğiz. Siz ya bizimle istişare edeceksiniz ya da İç Tüzük'ten kaynaklanan hakkınızdır, istediğiniz sayıdaki arkadaş buraya getirir, Meclisi çalıştırırınız. “Meclisi

çalıştırmıyoruz.” diyecek kadar külhanbeyliği yapacak hakkımız yok ama emin olun ki İç Tüzük ve Anayasa’nın bir muhalefet partisine yüklediği görev ve sorumluluğa da sonuna kadar sahip çıkacağız. O açıdan, sizin kendiniz dışında bir gündeminiz olmayabilir ama o zaman geleceksiniz ve bu Anayasa ile İç Tüzük’ün aradığı çoğunluğu burada bulunduracaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Son bir cümle...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Zaten öyle yapıyoruz Sayın Başkan.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Anayasa’nın ve İç Tüzük’ün aradığı çoğunluğu bulamayıp biz buradan “Anayasa’ya uyun, bizi dikkate almıyorsanız gelin burada 200 kişiyle bulunun.” dediğimiz zaman oradan homurdanma şeklinde sesini yükselten arkadaşlarımızın olmaması gerekiyor. Burayı devamlı olarak takip eden çok değerli AK PARTİ’li milletvekilleri var. Bize saygı duymuyorsanız hiç olmazsa maaşının, milletvekilliğinin sorumluluğunu yerine getiren, AK PARTİ’nin buraya devam eden milletvekillerine saygı duyun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Arkadaşlarımız zaten buradalar. Biraz evvel gördünüz, herkes burada zaten.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Dolayısıyla, bizim yoklama ve karar yeter sayısı talebimiz İç Tüzük ve Anayasa’dan kaynaklanıyor, sizin dayatmalarınıza boyun eğmeme tavrımızdan kaynaklanıyor. Dolayısıyla, bu önergeyle ilgili de karar yeter sayısı talep ettiğimizi buradan Sayın Başkana tekrar iletiyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Senin amacın çalıştırmamak Meclisi.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Çalıştırmamak değil.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, öyle.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Parmak sayısı bu Meclisi yönetecekseniz yeterli parmak sayısını buraya getireceksiniz. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Başka yapacağın bir şey yok senin.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Vallahi bir kısım milletvekilleri vatandaşla ilgileniyor.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Aykut Bey zaten nöbetçi konuşmacı.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enflasyonla mücadelenin sadece para politikasıyla başarılamayacağını işi bilen herkes dile getirdi. Geç de olsa Hazine ve Maliye Bakanlığı bir tasarruf tedbirleri paketi açıkladı. Çok utangaç bir paketti bu; suyu az içsek, salonda sadece bir ampul yaksak, kombiyi açmayıp kışın battaniyeyle ısınsak otuz yılda bir araba alırsak durumuna düşmüş hane halkı bütçe yönetimi anlayışydı âdetâ, süreçleri iyileştirmeye yönelik bir şey yok. Kamu İhale Kanunu nasıl daha etkin hâle gelir? Kamu-özel iş birliği projelerinden doğan fahiş ödemeleri nasıl azaltacağız? Bu sorular belli ki iktidar partisi için bir anlam ifade etmiyor.

Bu tasarruf genelgesinin ne kadar doğru tasarlandığı bir yana, bunun uygulamasının ne kadar etkili olacağı da ayrı bir tartışma konusu çünkü uygulamada başarıyı elde etmek için güçlü ve çevik kurumlar gerekir oysa bizim bütün sorunlarımızın temelinde zaten kurumlarımızın yozlaşması var.

Bakın, bununla ilgili çok trajikomik bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum: Futbolda hakem hatalarını ortadan kaldırsın diye “VAR” ve “yarı otomatik ofsayt sistemi” gibi teknolojileri getirdik ülkeye. Hakemler kamera kaydını inceliyor, yarı otomatik ofsayt sistemi tartışmaya açık olmayan bir dijital ofsayt çizgisi çekip hakemlere sadece açık olan sonucu açıklama işini bırakıyor ancak tüm bu teknolojilere rağmen hakemler hâlâ yanlış ofsayt kararı verebiliyor, futbol maçlarının neticesini değiştiren, açıklaması güç hatalar yapıyorlar. Yani Türkiye’de futbol öyle bir hâl almış ki hakemlere tüm verileri, tüm açıları inceleyip doğru sonucu söyleyen bir teknoloji versek gene yanlış karar verecekler. Demek ki Türk futbolunun geleceği için yeni teknolojilere uymadan, en iyi futbolcuları transfer etmekten önce futbol alanındaki kurumsal yozlaşmayı çözmemiz gerekiyor.

Bu bozuk kurumsal çerçevemiz Antalya’da EXPO alanı gibi bir kaynak israfına yol açtı. Sahi, ne olacak bu EXPO’nun hâli? Ben “Teknoloji ve bilişim üssü olsun.” diye bir öneride bulunmuştum, Sayın

Çavuşoğlu seçim zamanında “Orayı Silikon Vadisi yapacağız.” demişti; ortada ne vadi var ne silikon. Soruyorum, EXPO’nun geleceği de mi tasarruf kapsamına alındı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

AYKUT KAYA (Devamla) – EXPO alanının bir an önce Valilik koordinasyonunda, milletvekilleri, ilgili bakanlıkların temsilcileri, Büyükşehir Belediyesi, STK ve meslek odası temsilcileriyle bir kurul oluşturularak Antalya’nın gelişimine, kalkınmasına en uygun projenin tespit edilip hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. “Otoyol projesi” dediniz, hâlâ başlamadı. Manavgat Yeni Devlet Hastanesinde hâlâ gözle görülür bir ivmelenme yok. Sağlık ve ulaştırma gibi, Antalyalıların acil yatırım beklediği kamu hizmet alanlarında da mı tasarrufa gideceksiniz? Antalya için sizden öğrenmek istediğim bir şey var. Almaya gelince pek sevdiğiniz ama vermeye gelince eli sıkı davrandığınız Antalya’da hangi tasarruflara gideceksiniz?

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kara...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- *Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara’nın, Hatay’da 2023 Nisan, Mayıs ve Haziran aylarına ilişkin tahakkuk eden trafik cezalarına ilişkin açıklaması*

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Hatay’da 2023 Nisan, Mayıs ve Haziran aylarına ilişkin özellikle, tahakkuk eden trafik cezaları on beş ay sonra, şu anda tüm yurttaşlarımıza gönderilmeye başlanmıştır. Ödeme güclüğüyle zor zamanlar geçiren esnaf ve memurlar için bu gelen toplu cezalar büyük bir ödeme kaybına sebebiyet vermektedir. Dolayısıyla idareden, şu günleri, şu zor zamanları daha sağlıklı geçirebilmek adına, gelen bu trafik cezalarının iptal edilmesine ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılmasını istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın, buyurun

47.- *İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın’ın, Cumartesi Annelerinin 1.000’inci haftasına ilişkin açıklaması*

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Cumartesi Annelerinin geleneksel buluşmaları 1.000’inci haftasına giriyor. Bu inada, bu onurlu hak arayışına saygı duymamak mümkün değil. Meydanlar halkındır, halka kapatılamaz. Anayasa’nın 34’üncü maddesi çok açık: “Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.” İşte, bu maddeyi kabullenemeyen, kendilerini devlet yerine koyan yöneticiler ve onların etkisindeki güvenlik güçleri “Biz devletiz, kanunlar bizi bağlamaz.” diyemez, meydanı açtıklarında da bu bir lütuf olamaz; bu bir haktır. Dolayısıyla bu mücadele demokrasi mücadelesidir ve Cumartesi Annelerinin verdiği bu mücadele aslında tüm ülkemiz yararınadır; onları saygıyla sevgiyle selamlıyorum, ellerini öpüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SIYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

5.- *AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3’üncü sırasına alınmasına ve 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP grup önerisi çalışma gün ve süreleri; tabii, bir angarya sistemi olduğunu ifade edelim. Çok bildik bir şey; komisyon öncesi müzakere edilmiyor, komisyon aşamasına geliyor, arkadaşlarımız orada saatlerce dil döküyorlar, öneri sunuyorlar, değişiklik önergesi veriyorlar; hiçbir şekilde dikkate alınmıyor. Genel Kurula geliyor, öncesinde arkada konuşalım, bir uzlaşmaya varalım; önerilerimiz oluyor muhalefet olarak “Şunu değiştirin; şu, Anayasa’ya aykırı.” diyoruz, o konuda da bir şey yok ama çalışma konusunda ısrarla gece geç saatlere kadar Meclisi çalıştırmaya çalışan, kendi anlayışını, kendi yasasını buradan çıkarmaya çalışan bir anlayış var, akıl var. Bunu eleştirdiğimizi, doğru bulmadığımızı, bunun gerçek anlamda kalitesiz bir yasama faaliyeti sonucunu doğurduğunu söylememiz gerekiyor.

Şimdi, az önceki tartışmada son bölümde Sayın Başkan ara verdi, bazı şeyleri buradan ifade etmek istiyorum. AKP Grubunun geçmiş dönem Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış’ın verdiği bir mülakat var, size oradan bir iki tane pasaj okumak istiyorum. Bence çok önemli, siz de bakarsanız iyi olur. Belki gerçekten bu olayları tarafsız bir yerden değil daha sağduyulu, daha hakkaniyetli, daha vicdani bir muhasebeyle ele alabilirsiniz diye düşünüyorum açıkçası. Şimdi, şöyle demiş, muhabir soruyor: “Siz Kobani olaylarına ‘Devletin bilgisi dâhilinde oldu.’ diyorsunuz, tam olarak kastettiğiniz nedir?” O da diyor ki: “Galiba, önce devlet bu işin nerede durması gerektiğini iyi belirlemedi, sonradan iş büyüyünce bu sefer mâni olamadı ve şimdi, yıllar sonra verilen hükümlerle insanlar gereksiz cezalandırıldı diye düşünüyorum.” Yine muhabir soruyor, diyor ki: “Kobani davası üzerinden Kürtler cezalandırılıyor. Kobani olaylarında devlet olayları önlemedi, faturası Kürt siyasetçilere kesildi.” yaklaşımı var. Yaşar Bey şöyle diyor: “Ben de aynı kanaattem yani devlet bu işi doğru dürüst yürütmedi, ondan sonra, şimdi Kürtlerin sırtına yüklendi sorumluluk.” Bu şekilde ifade etmiş. Şimdi, bu daha da uzun aslında. Örneğin, şeyi söylüyor: “Kobani davasına verilen cezalara ilişkin fikriniz nedir?” “Kobani’de birçok şey devletin bilgisi dâhilinde yapıldı, ondan sonra da şimdi, âdeta, o tarihte yapılan şeyler yanlışmış gibi takdim ediliyor çünkü o olaylar olurken devlet imkânlarını kullanmıştı. Belli bir aşamadan sonra, öyle zannediyorum, Hükûmet kanaatini değiştirdi yani bakış tarzını değiştirdi; Kürtlere karşı haksızlık yapıldı, ortada bırakılmış gibi düşünüyorum.” diyerek aslında durumu gayet açık ve net ifade ediyor. Tabii, bu beyanı, bu mülakatın kendisini birkaç tane objektif bilgiyle de değerlendirmek gerekiyor. Neydi o bilgi? 6-8 Ekim olaylarında, birincisi, bizim İdris Baluken’in ve Sayın Sırrı Süreyya Önder’in, o gün İçişleri Bakanlığında kaldıkları ve o dönemin İçişleri Bakanı olan Efkân Ala’yla sabahlayıp olayları durdurmak üzerine sürekli müzakere yaptıkları gerçeğini de akılda tutmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Bu anlamıyla, bir hakikat var, olayların provoke edildiği çok açık ve net. Ben size yüzlerce örnek söylerim hani buradan, ölümlerle ilgili çok şey var ama sadece birini söyleyeyim; belki döner bakarsınız, bakma ihtiyacı duyarsınız: Yunus Aktaş... Van ilinde bir okulun bahçesinde top oynadıktan sonra arkadaşlarıyla birlikte protesto ateşi yakan 18 yaşındaki Yunus Aktaş polis müdahalesi esnasında silahla vurularak hayatını kaybetti. Herhangi bir olay olmamasına rağmen 1 TOMA, 2 tane zırhlı araç bölgeye gelmiş ve çocuklara defaten atış yapmıştı. Baba Tahir Aktaş oğlunun öldürülme biçiminin polis müdahalesi esnasında olduğunu doğrulamasına ve oğlunu vuran polislerden şikâyetçi olmasına rağmen Kobani kumpas davasının müştekisi hâline getirildi ve bundan da HDP’li siyasetçiler sorumlu tutulmaya çalışıldı. Gün geldikçe bütün bu örnekleri tek tek anlatacağız ve hakikatleri açığa koyacağız.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP Grubunun Meclisin çalışmasına dönük olarak getirdiği bu tek taraflı ve dayatmacı tutumunu reddediyoruz. Dolayısıyla da buna karşı tutumumuz olumsuz olacak ama vaktimi daha önemli bir konuya harcamak istiyorum çünkü zaten sizin hangi yönde oy vereceğinizi biliyoruz, alıştık.

Size bir lojman hikâyesi anlatayım: 2003 yılı, aynen bugün gibi bir kriz var, “Lojmanları satalım.” diyorlar. E, satalım. Sonrasında, Adalet Bakanlığı Ankara Büyükşehir başvuruyor, diyor ki: “Bizim, hâkim ve savcılar için lojmana ihtiyacımız var.” Öyle mi? “O zaman 5 tane daireyi tahsis edelim.” 5 tane daire Adalet Bakanlığına tahsis ediliyor. Ne zamana kadar? 2018 yılına kadar. 2018 yılında niyeysen ilgilileri gelip açıklarlar belki- içlerinden bir tanesini belediye encümeni bir kararla satmaya karar veriyor, “Biz bunu satalım.” diyorlar; gerekçe yok. Peki, nasıl satacak Belediye bu daireyi? İhale yapması lazım; olmaz, ihale olmaz, ne yapacak? ANFA’ya yani belediye şirketine trampa yoluyla devrediyor yani ANFA ona bir şey veriyor, o da karşılığında “Al, bu daire senin olsun.” diyor. Peki, ANFA ne? ANFA bir şirket. Şirket dilediğine dilediğini satabilir mi? Satabilir. Şirket de alıyor bunu, üç yıl boyunca Ankara’da başsavcılık yapmış kişiye yani Yüksel Kocaman’a satıyor, 626 bin liraya satıyor. Bu olur mu arkadaşlar? Bu yolsuzluk değil mi? Yani kitabına, bakın, uygun görünüyor. Melih Gökçek’in yüzlerce suç duyurusu, yüzlerce klasörlü dosyası Yüksel Kocaman’ın önüne geldi, Yüksel Kocaman bunların hepsini kapattı ve sonuçta da Mansur Yavaş devralmadan beş gün önce apar topar Ankara Başsavcısına bu daire satılıyor. Üstelik de iddiaya göre Adalet Bakanlığı da tadil etmiş bu daireyi. Şimdi, bu olacak iş mi? Bu içinize siniyor mu?

Yine, şu noktaya da değinelim: Bakın, aynı şekilde, Ayhan Bora Kaplan davası, değil mi? Her yerinden irinler akıyor, her yerde karanlık noktalar var; devlete operasyon çekiliyor, Hükûmete operasyon çekiliyor. Birisi diyor ki: “Bunu FETÖ yapıyor.” Birisi diyor ki: “Polisin içine yuvalanmış hücreler var.” Birisi diyor ki: “Yargı da bunun içinde.” Doğru mu? Herkesin bir pozisyonu var şu anda. Peki, Ayhan Bora Kaplan’la ilgili olarak suç duyuruları olmamış mı? Oldu. 2017-2019 arasında 56 suç iddiası var ve bunların hepsi kapatılmış arkadaşlar. Kim tarafından? Yüksel Kocaman tarafından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) – Sayın Başkan, toparlayacağım şimdi.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) – Ben söylemiyorum, iddianame söylüyor. Ayhan Bora Kaplan iddianamesi diyor ki: “Başsavcılık görevini gerektiği gibi yapmamıştır, delilleri göz ardı etmiştir takipsizlik kararlarını verirken.” Polis fezlekesini bile beklemeden karar verdiği durumlar olmuş Yüksel Kocaman’ın. Zaman zaman yeterli operasyon yapılmadığını da söylüyor iddianame. Şimdi, böyle bir durumda...

Bakın, bir başsavcı var, nikâhından sonra saraya çıkıyor; kendisine bir saldırı geldiği zaman hiç hesap vermiyor, “FETÖ’cü bunlar.” diyor, geçiştiriyor; “Bu operasyon bana değil Süleyman Soylu’ya yapılıyor.” diyor, arkalıyor onu da; Belediyenin dairesini 626 bin liraya satın alıyor ihalesiz ve siz de seyrediyorsunuz, sonra “haram/helal” konuşuyorsunuz. Hadi gelin, cevap verin buna. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) – Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yoklama talebi vardır.

Sayın Emir, Sayın Tahtasız, Sayın Akdoğan, Sayın Timisi Ersever, Sayın Karabat, Sayın Akay, Sayın Ertuğrul, Sayın Güneşan, Sayın Kanko, Sayın Dinçer, Sayın Gökçen, Sayın Gökçek, Sayın Halıcı, Sayın Tan, Sayın Berberoğlu, Sayın Nalbantoğlu, Sayın Arı, Sayın Taşkın, Sayın Çan, Sayın Ağbaba.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.38

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.59****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın Milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

5.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatleri ile gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmındaki sıralamanın yeniden düzenlenmesine; 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ise kırk sekiz saat geçmeden gündemin aynı kısmının 3’üncü sırasına alınmasına ve 111 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine devam ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümünde yer alan 15’inci maddesi kabul edilmişti.

16’ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

(*) 110 S. Sayılı Basmayazı 14/5/2024 tarihli 81’inci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Sema Silkin Ün

Mesut Doğan

İstanbul

Denizli

Ankara

Hasan Ekici

Mehmet Atmaca

İsa Mesih Şahin

Konya

Bursa

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ticaret Kanunu'ndaki bazı maddelerle ilgili değişiklik içeren bir kanun teklifi gündemde. Tabii ki...

(Uğultular)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Ya, Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sayın milletvekilimiz konuşmasını yapamıyor, konuşmak isteyen arkadaşlar kulise giderlerse sayın milletvekili de konuşma imkânını elde etmiş olacak.

Buyurun Sayın Milletvekili.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Evet, konuşmamı yaparım aslında ama tabii karşılıklı olarak olursa daha makbul olur.

Ticari hayatın düzenlenmesine ilişkin bir kanun düzenlemesi var ancak burada, bu kanun düzenlemesini eksik bulduğumuzu tekrar ifade etmek istiyoruz. Burada cezaların artırılmasıyla ticari hayatın tek başına düzenlenemeyeceğinin, ticari hayattaki olumsuzlukların giderilemeyeceğinin altını çizmek istiyoruz. Biz isterdik ki mademki ticari hayatla ilgili bir düzenleme yapılıyor, AVM'lerle ilgili düzenlemelerin de bu çalışmanın içerisine konulmasını, Hal Yasası'yla ilgili düzenlemenin de bu çalışmanın içine konulmasını, diğer konulardaki, zincir marketlerle ilgili sorunların da çözüm olarak bu çalışmanın içerisine konulmasını beklerdik.

“Zincir marketler” dedik; esnafımız zincir marketlerle maalesef, artık rekabet edemiyor, zincir marketlerle ilgili düzenleme yapılmadıktan sonra esnafımızı öldürmeye mahkûm ediyoruz maalesef.

Sayın Bakanım, özellikle söyleyeceğim: Ya, Allah aşkına, bir zincir markette her şey satılabilir mi? Bir zincir marketin içine giriyorsunuz; züccaciye eşyası satılıyor, beyaz eşya satılıyor, manav reyonu var, her şey var. Peki, soruyorum şimdi: Züccaciye eşyasının önüne yumurta koyabilir mi esnaf? Koyamaz. Dolayısıyla, bu çarpık düzeni düzeltmek zorundayız, burada bir düzenleme yapmak zorundayız; bunu özellikle paylaşmak istiyorum. Kanunla ilgili söyleyeceğim bunlar.

Ben geçen gün, salı günü sosyal medya hesabımdan şöyle bir “tweet” attım: “Mecliste gündeme getirmemizi istediğiniz konular var mıdır?” diye, önüme çok sayıda not geldi. Bunları iktidar partisindeki arkadaşlarla paylaşmak istiyorum. En çok gözümüze çarpan emeklilerle ilgili konu, mülakatla ilgili konu, öğretmen ataması, KHK mağduriyeti, süresiz nafaka ve genel olarak adalet sorunu. En çok paylaşılan yorumlar bunlar olmuş ancak başka talepler de var, iktidardaki arkadaşlara not olarak paylaşmak isterim: Engelli öğretmenlerin bir atama beklentisi var, sözleşmeli öğretmenlerin eş durumu tayin hakkından yararlanmasıyla ilgili mevcut prosedürün yeniden düzenlenmesi beklentisi var; 3+1 değil 1+1 şeklinde olsun diye bir beklenti var. Memur öğretmenlerin daha önce yüzde 3 kontenjan haklarının yeniden verilmesi beklentisi var. Akademisyenlere zam konusu, profesör maaşlarının hâkim, savcı maaşlarına eşitlenmesi beklentisi var. İnfaz Yasası'yla ilgili adil bir düzenleme beklentisi, yine bir genel af beklentisi... Buradaki bazı konulara katılmıyorum ama beklentiler olduğu için paylaşıyorum.

KİT taşeron işçilerinin sorunu, başıboş sokak hayvanları sorunu maalesef önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. PIKTES öğretmenlerinin ataması bekliyor, bununla ilgili de çok yorum gelmiş. Yüksek kira fiyatları da önemli sorunlardan biri olarak karşımıza çıkmış.

Şimdi, en çok yorum olarak gelen konulara değinmek istiyorum. EYT, emeklilik konusu... EYT konusunda, emeklilikte adalet, kıdemli emeklilik konusunda sanırım hakkaniyetli bir düzenlemeye ihtiyaç olacak. Bu konuda çok sayıda şikâyet alıyoruz. Memur emeklilerinin normal memurlara yapılan seyyanen zammın kendilerine de yapılması gerektiği yönünde bir beklentisi var, bunu özellikle paylaşmak istiyorum. Emekli maaşının düzenlenmesi büyük bir ihtiyaçtır. Emekli maaşları asgari ücret seviyesinin altında olmamalıdır. Bayram ikramiyeleri de asgari ücret seviyesinin altında olmamalıdır. Bunu da özellikle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, memleketim Osmaniye’den kurbanlık fiyatlarıyla ilgili bize bir not geldi. 270 lira canlı kurbanın kilogram fiyatı. Bunun anlamı şudur: 10 bin lira maaş alan bir emekliye 37 kilogram kurbanlık düşüyor. 37 kilogram kurbanlık olur mu? Olmaz. Bunun anlamı ne? Emekli maalesef kurban kesemeyecek. Tablo bu arkadaşlar. Emeklimizi içinde olduğu bu durumdan kurtarmak zorundayız.

Yine, mülakatlarla ilgili torpili olanın değil, hak edenin kazandığı, objektif kriterlerin esas alındığı bir düzeni inşa etmek zorundayız, Türkiye’de mülakat sistemini kaldırmak zorundayız; bunu da tekrar kayıtlara geçirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – “Öğretmen atamaları konusunda ihtiyaca göre öğretmen ataması yapılsın.” dedik. 5 Eylül 2023 tarihinde Sayın Bakanın söylediği rakam: “68 bin devletin ihtiyacı var.” dedi, atama 20 bin; bu çelişkiye de dikkat çekmek istiyoruz. Bu konuda da çok sık eleştiri geldi. KHK mağduriyetiyle ilgili çok fazla yorum geldi. Suçlu ile suçsuzun ayrıldığı bir düzeni inşa etmek zorundayız. KHK mağduriyetini de bu anlamda gidermek zorundayız, bunu da tekrar paylaşıyorum. Süresiz nafaka konusunda çok yorum gelmiş. Süresiz nafaka konusunda da hakkaniyet gözetilerek yeniden düzenlemeye ihtiyaç olduğunun bir kere daha altını çizmek istiyorum. En fazla da genel olarak adalet sorununa değinilmiş.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’de saydığımız bütün sorunların temelinde adalet sorunu vardır. Ekonomik krizin de temel sorunu Türkiye’deki hukuka olan güven sorunudur. Dolayısıyla, adaletin gerçekten mülkün temeli olduğu bir sistemi inşa etmek zorundayız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 16’ncı maddesinde geçen “ve” ibaresinin “ile” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer	Türker Ateş	Nail Çiler
Mersin	Bolu	Kocaeli
Ömer Fethi Gürer	Mehmet Tahtasız	Şeref Arpacı
Niğde	Çorum	Denizli
Cevdet Akay	Umut Akdoğan	Kadim Durmaz
Karabük	Ankara	Tokat

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün kürsüye Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine 2 bilinmeyenli bir denklemin sorusunu sormak için gelmiş bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere, TÜİK ve ENAG enflasyon rakamları açıklıyor. TÜİK’in açıkladığı enflasyon rakamı yıllık yüzde 70, ENAG’ın açıkladığı enflasyon rakamı yüzde 125. Şimdi, bu enflasyon rakamlarını bir yerde turalım. Ancak 3 başlık vereceğim size: Bunlardan bir tanesi, kamunun kiralamaları; 2’ncisi, örtülü ödenek giderleri; 3’üncüsü de sarayın giderleri.

Bakın, değerli milletvekilleri, TÜİK enflasyonu yüzde 70 olarak açıklarken kamunun kiralamaları bir yılda yüzde 130 artmış, kiralama bedelleri. Aynı şekilde örtülü ödenekten yapılan harcamalar bir yılda yüzde 117 artmış, sarayın giderleri de bir yılda yüzde 120 artmış.

Şimdi, soru şu, iktidar partisinin milletvekillerinden yanıtlamasını beklediğim soru şu: Bir; eğer TÜİK haklıysa ve enflasyon yüzde 70’se sarayın giderleri niye yüzde 120 arttı, örtülü ödenek niye yüzde 117 arttı veya kamunun kiralamaları niye yüzde 130 arttı? Şimdi, Genel Başkanımız, TÜİK için “Tayyip’i üzmeyen istatistik kurumu” deyince kızılıyorsunuz, kızmaya gerek yok çünkü bu aynı zamanda başka şeyi gösteriyor. Eğer ENAG haklıysa siz israfınızı, müsrifliğinizi belirli bir seviyede tutmuşsunuz ama çok yüksek bir israf var. Eğer TÜİK haklıysa siz israfınızı, müsrifliğinizi geçen yıla göre en az 2’ye katlamışsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla ya TÜİK bizim de öngörümüzden çok daha yalancı bir kurum veya siz bizim de öngörümüzden çok daha müsrif insanlarsınız. Burada kimi ilgilendiriyor bu mesele? Temelde memuru ve emekliyi ilgilendiriyor. Eğer “Biz müsrif değiliz, harcamalarımıza dikkat ediyorum zaten.” diyorsanız TÜİK’i uyacaksınız. Emekliler ve memurlar maaş zamlarındaki enflasyon farkını TÜİK’e göre değil ENAG’a göre alacaklar. Dolayısıyla burada yakayı ele verdiğinizi düşünüyorum.

Diğer bir mesele şu, çok konuşulmuş olabilir, çok gündeme gelmiş olabilir, size göre klişe olmuş olabilir ancak biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak şunu söyledik: Biz, bu tasarruf genelgesini destekliyoruz. Destekliyoruz desteklemesine ama uygulanmasını bekliyoruz. Zira bu, iktidarınız döneminde yayınladığınız 8’inci tasarruf genelgesi ve ilk 7’sinden hiçbir şey çıkmış değil. Dolayısıyla burada bir niyet, bir irade olmasını bekliyoruz. Bir dakikada 2 asgari ücret yiyen, bir dakikada 4 emekli maaşı yiyen bin odalı sarayınızın ampullerini kapatmazsanız eğer, siz valiye, kaymakama, şube müdürüne, devletin herhangi bir noktasında çalışan birine bu tasarruf genelgesini anlatamazsınız. Hep söylüyoruz, bir kulağınızdan giriyor, bir kulağınızdan çıkıyor; 125 bin kamu aracını eğer bir çırpıda 25 bine indirirseniz -ki bu 25 bin demek, üç ülkenin kamu aracının toplamı demektir; Japonya, Almanya ve Fransa’nın üçünün toplamında 25 bin araç var- siz bu tasarruf genelgesinde başarılı olursunuz.

6 uçağınız mı var, 8 uçağınız mı var, 16 uçağınız mı var? Hepsini karışık. Sorunca da Cumhurbaşkanlığı için “Yeteri miktarda var.” diyorsunuz, bunu bir çırpıda yarı yarıya indirirseniz, sizin tasarruf genelgeniz ancak o zaman başarılı olur.

“Resmî hizmete mahsustur” yazardı eskiden arabalarda. Şimdi, uçağınız da otobüsünüz de aracınız da helikopterinizi de resmî hizmete mahsus değil, keyfî hizmete mahsustur. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, “Biz bize yeteriz.” diyorsunuz ama hepimiz birleşip size yetemiyoruz maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Ozan Serdarî çok güzel bir eserinde aslında size, bize, hepimize sesleniyor; diyor ki ozan:

“Nesini söyleyeyim canım efendim?

Gayrı düzen tutmaz telimiz bizim.

Arzuhâl eylesem deftere sığmaz.

Omuzdan kesilmiş kolumuz bizim.

Benim bu gidişe aklım ermiyor.
 Fukaranın hâlini kimse sormuyor.
 Padişah sikkesi selam vermiyor.
 Kefensiz yatacak ölümüz bizim.
 Serdari hâlimiz söyle n'olacak?
 Kısa çöp uzundan hakkını alacak.
 Mamurlar yıkılacak viran olacak.
 Akıbet alınır hakkımız bizim.
 Hakkımızın akıbetinin alınacağı günler çok yakındır.
 Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
 BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
 Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yavuz Aydın

Hakan Şeref Olgun

İstanbul

Trabzon

Afyonkarahisar

Mehmet Akalın

Burak Akburak

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Edirne

İstanbul

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
 SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kamuda tasarruf paketiyle birlikte açıklanan ve yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarının özeti niteliğindeki içerik, maddelerden de çok daha önemli bir hâl almıştır. Aslında AK PARTİ'li milletvekillerinin sayıları az ama demin yoklamada oldukları kadar olsaydı birkaç gerçeği burada onlarla hasbihâl edecektik.

Efendim, Şam valisi Muaviye “Sarayım nasıl oldu?” diye sorunca sahabe Ebu Zer El-Gıfari'nin söylediği cevabı biliyoruz. “Eğer bu sarayı devletin parasıyla yaptıysanız, haramdır; kendi pararla yaptıysan israftır, haramdır.” demişti. Evet, aslında, yaşadığımız süreç aynen böyle. İktidar açısından ise saray, bu tasarruf tedbirlerinin dışında ve aslında iktidar açısından da “İtibardan tasarruf olmaz.” kısmına giriyor. Oysaki itibar nedir Allah aşkına? İtibar, bir memlekette ahir ömründe emeklilerinizin yaşam standardıdır. Aslında, itibar nedir? Bu memlekette çalışanların, asgari ücretlilerin yaşam standardıdır. İtibar, atanamayan öğretmenlerin meslekleri haricinde istemedikleri işlerde çalışmamasıdır. İtibar, aslında Türk parasının değeridir. İtibar, pasaportunuzun gümrükte gördüğü muameledir aslında. İtibar, SMA'lı bebekleri için -yüce Türk devleti bakamadığından- şehirlerin meydanlarında, kumbaralarda dilenci durumuna ailelerin düşürülmemesidir. İtibar aslında çocukların süt içebilmesidir. Siz biliyor musunuz; mesela, öğrenim çağındaki çocuklarımızın -Bursa rakamlarını ben vereyim geçmişte bu anketi yapmış bir sendikacı öğretmen olarak- yüzde 50'si hiç süt içemiyor; itibar çocukların süt içebilmesidir. Şimdi soralım: Hani 2023 hedefleriyle birlikte bizim kişi başına 25 bin dolar gelirimiz olacaktı; ilk 10 ekonomi arasına girecektik; işsizlik tek haneli, enflasyon tek haneli olacaktı; faizler yüzde 5'lere düşecekti; ne oldu? Sonunda gele gele geldiniz, neye? Kemer sıkmaya ve tasarrufa. Kim için? Yine millet için, memur için, dar, sabit gelirli için ve çocuklarımız için ve neden? Nedeni yirmi iki yıllık yönetim şekliniz ve yönettiğiniz memleketin hâli. Deniz bitti ve sayenizde memleket iflas etti.

Peki, bu üç yıl içerisinde beklediğiniz tasarruf ne kadar? 100 milyar TL, öyle mi? Merkez Bankasının geçen yılki zararı 818 milyar, varın gerisini siz hesap edin. O zaman asıl niyet ne burada? Bence daha büyük bir felaket geliyor da kamuoyunu alıştırmak için sanki böyle bir şey yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Hemen tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Son olarak, tasarrufu memlekette uygulanış şekliyle anlamak için bir küçük fıkrayla bitirelim. Vaktin birinde Bektaşî yürüyor, karşısına bir atlı grup geliyor. Gelen ekip üzerinde incili kaftan, altın kabızlı kamalar, başları bayağı ziynet eşyalarıyla süslenmiş şekilde geliyor. Başındaki atlıya soruyor Bektaşî, diyor ki: “Siz kimsiniz?” O da diyor ki: “Biz padişahın kullarıyız.” Bektaşî kendine bakıyor, yukarıya bakıyor, “Allah’ım, bir kuluna bak, bir de padişahın kullarına bak...”

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinde geçen “aşağıdaki” ibaresinin “aşağıda yer alan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Mehmet Kamaç
Mersin	Ağrı	Diyarbakır
Nevroz Uysal Aslan	Onur Düşünmez	Zülfü Uçar
Şırnak	Hakkâri	Van
	Salihe Aydeniz	
	Mardin	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maalesef, bu ülkede bir siyasi kırım ve demokrasi katliamı uygulanmakta. Hepimizin unutmadığı ama bir kez daha burada birbirimize hatırlatmamız gereken birkaç tarihi hatırlatmak istiyorum: 11 Mayıs 2013’te Reyhanlı’da 53 kişi katledildi, 146 kişi yaralandı; 5 Haziran 2015’te Amed’de 5 kişi katledildi, 402 kişi yaralandı; 20 Temmuz 2015’te Suruç’ta 33 kişi katledildi, 100’den fazla kişi yaralandı; 10 Ekim 2015’te Ankara Garı’nda 103 kişi katledildi, 400’den fazla kişi yaralandı; yine, 20 Ağustos 2016’da Antep’te IŞİD bir düğüne saldırdı, 52 kişiyi katletti ve 94 kişi yaralandı; Sultanahmet, İstiklal, Atatürk Havalimanı, Reina, hepsini tek tek anlatmaya gerek yok; o sürece, o karanlık döneme hepimiz şahitlik ettik. Orta Doğu’da filizlenen insanca ortak yaşamın karşısına bir kara gölge dikmeye çalıştılar; ortaya çıkan tablo bu. Bu tabloyu besleyenlerden bazıları IŞİD’i bu Meclis çatısı altında “birkaç öfkeli genç” diye tanımlarken çeteler sınırdan ha bire geçiyordu; Türkiye hem IŞİD için, IŞİD’in kanlı eylemleri için hem de Avrupa’ya geçiş için bir merkez hâline geldi. Sonuç itibarıyla, IŞİD karanlığı Kobani direnişine, kadınlara yenildi. “Kobani düştü düşecek.” diyenlerin hayalleri de suya düştü. Kobani’nin düşmesini neden bu kadar gönülden istediniz, onu anlatalım çünkü Kobani, kadınların, gençlerin, emekçilerin, Kürtlerle beraber bütün halkların ortak direnişiydi çünkü Kobani kapitalist modernitenin dayattığı insanlık dışı koşullara karşı insani yaşam demekti çünkü Kobani “Benim kimliğimi, dilimi, var oluşumu yok sayamazsın, bedenimi ve ruhumu sömüremezsın.” diyenlerin başkaldırışı, direnişiydi;

oysa size IŞİD gibi piyonlar lazımdı. İşte, o nedenle IŞİD gibi çetelere “birkaç öfkeli genç”, onurlu direnişçilereyse “terörist” diyorsunuz.

IŞİD, Rojava’da kadın öncülüğünde direnişin karşısında yok olup gitti ama hırsınız dinmedi. Dinmeyen hırsınızla ve Kürt düşmanlığınızla bu defa IŞİD’vari başka çetelerin Afrin’de, Serekaniye’de, Gire Spi’de insanlık dışı katliamlar yapmasına yol verdiniz ve sessiz kaldınız. Afrin’de son altı yıl içerisinde 10.332 kişi kaçırıldı, 463 kişi katledildi, 140 kadın cinsel saldırıyla karşı karşıya kaldı. İşte bu, hâlâ IŞİD’in yasını tuttuğunuzun, intikam istediğinizin bir göstergesidir. Yüreğinize su serpen asıl konu, arkadaşlarımızın haksız yere aldığı cezalar değil, o süreçte yaratılan kaosun ve çetelerin yaptığı katliamların aklanmasıydı. Oysa, bomboş iddianamelerle, gizli tanıklarla, siyaseten kurulan her kelimeyle propaganda davası açmanıza, ceza yağdırmanıza rağmen arkadaşlarımızın dik duruşu önünde yüreğinize su serpilmedi; taş oturdu, taş.

Bakın, Kobani kumpas davasında tutukluluğuna devam kararı verilen Aynur Aşan arkadaşımız nasıl savunma vermiş: “Bu dosya fikirlerimize karşı açılmıştır. Çalışmalarımızı sanki gizli yapmışız gibi bir hava estiriliyor. ‘Devleti yıkmaya yönelik’ denilen çalışmalarımız yasal, meşrudur, kamuoyuna açık alanlarda yapılmıştır. Yargılama konusu yapılan Kobani protestoları en az bugün Filistin’e verilen destek eylemleri kadar meşrudur, haklı; bunun yargılanması kumpastır. Savcı eş başkanlık sistemini KCK’dan aldığımızı iddia ediyor; Yargıtay bu sistemi kabul etti, Yargıtay da mı KCK’dan talimat alıyor? Savcı bunu iddia ediyor.” Eş başkanlık sisteminin bırakın yargılama konusu yapılmasını, bütün kurumlarda uygulanması gerekiyor.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Nerede olursak olalım kadın özgürlük mücadelemiz sürecektir. Aynur Aşan’ın ifadeleri, eş başkanlık sisteminin temsiliyeti özgür, eşsiz yaşamın, ortak ve eşit yaşamın teminatıdır; bunu suç sayanların ise sömürü sisteminin, eşitsizliğin, adaletsizliğin devam etmesini istemesinin açık bir göstergesidir. Aldığı cezadan sonra “Nerede kalmıştık?” diyen Sebahat Tuncel’e yenildiniz, “Cezaevinin kapılarını açacağız.” diyen Gültan Kışanak’a yenildiniz, “Beni var eden Kürt kadın hareketidir ve bu hareket en dinamik güçtür.” diyen Ayla’ya yenildiniz; Selahattinlere, Alplara, Figenlere yenildiniz; tüm siyasi tutsaklarla binlerce kez yenildiniz. Bütün bu kumpas davalarınız, yaşamın her alanında uygulamaya çalıştığımız tecrit sistemi bu ülkenin demokrasisinden, barışından, ekonomisinden götürmekte. Tek derdiniz Kürt halkı düşmanlığı olmak üzere halkların ortak iradesine saldırıydı. Halkların ortak mücadelesi güçlenerek devam ediyor, yüreğine su serptiğiniz IŞİD’in kendisiydi. IŞİD yenildi, siz de yenileceksiniz.

Ayrıca, evet, cumartesi günü Cumartesi Annelerinin 1.000’inci haftası, mücadelelerini saygıyla selamlıyorum. 1.000’inci haftasında da daha önceki haftalarında olduğu gibi her zaman mücadele yürüten kayıp yakınlarının, Cumartesi Annelerinin yanında olacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Başkanım, bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler’in, Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz’in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Değerli Başkanım, biraz önce, herhâlde hatip -tabii, kimin adına konuştuğunu bilmiyoruz ama- kendini farklı bir ülkede zannediyordu. Bu ülkenin Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet mensupları, şu anda, Orta Doğu’nun eli kanlı IŞİD, DAESH, PKK, YPG, DHKP-C, insanlık düşmanı ne kadar terör örgütü varsa onlarla mücadele ediyor. Bugün “DAESH” “IŞİD” dediğimiz yapının nasıl bir operasyonla sona erdirildiğini bu ülkede herkes biliyor. Aynı zamanda “IŞİD” denilen yapıyla mücadele edenin ben Amerika olduğunu biliyordum, demek ki arkadaşlar herhâlde Amerika’nın yanında iş tuttular. Biz biliyoruz ki Orta Doğu...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu savaşın fakirlere faturası nedir?

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Dinleyin arkadaşlar. Orta Doğu’da eli kanlı, insanlık düşmanı, uyuşturucu kaçakçısı terör örgütlerini sayıyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – ...DAEŞ -İŞİD- YPG, PKK, DHKP-C, bilumum ne kadar yapı varsa bundan sonra da Türk Silahlı Kuvvetleri, ülkemiz en üst seviyede mücadele edecektir, kafalarını da ezmeye her ortamda devam edecektir. Bakın, bunları açık söylüyorum arkadaşlar. İnsanlık düşmanı bu terör örgütlerini evrensel manadaki kavramlarla, barış, -efendime söyleyeyim- özgürlük -efendime söyleyeyim- hukuk devleti gibi kavramlarla savunmayın. Bugün, evrensel manada, İngiltere’de insan hakları komitelerinin yayınladığı bildirilere, raporlara baktığımızda, Orta Doğu’daki eli kanlı DAEŞ -İŞİD- YPG, PKK benzeri yapıları burada kınadıklarını, insanlığa düşman olduklarını ifade ediyorlar. Eğer sizin de bu manada yüreğiniz yetiyorsa açıkça DAEŞ’in -İŞİD’in- yanında iş tutan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – ...emperyalist güçlerin yetiştirdiği bu insanlık düşmanı terör örgütlerine hep beraber karşı koyun. Bunların içinden DAEŞ’i -İŞİD’i- ayırarak PKK-PYD/YPG yapılarını koruyarak burada, bu Mecliste asla konuşamazsınız. Bunu açıkça söylüyorum. Bundan sonra da ülkemiz, Türk Silahlı Kuvvetleri, emniyet birimlerimiz her ortamda DAEŞ-İŞİD- benzeri, DHKP-C benzeri, PKK-PYD/YPG benzeri ne kadar terör unsuru varsa her ortamda mücadele etmeye devam edecektir. Bunun da altını özellikle çiziyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, buyurun.

49.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Güler kime ultimatö veriyor bilmiyorum. Konuşmacımızın konuşması çok açık, çok sarih; dinleyen herkesin çok iyi anlayabileceği şekilde de tane taneydi. Kobani direnişini anlattı, Kobani’de Kürt halkının İŞİD’e karşı verdiği mücadeleyi anlattı, nasıl dayanışma içerisinde olduğumuzu anlattı ve Kobani sürecindeki mücadelenin, Kobani sürecindeki direnişin, Kobani’de halkın kendisini savunmasının nasıl siyasal bir davanın konusu yapıldığını anlattı. Burada zoruna ne gitti Sayın Güler’in, bilmiyorum ama biz bunları söylemeye devam edeceğiz, çok açık ve net. Kobani olaylarında yaşamını yitirenlere az önce kürsüde örnek verdim, hâlâ elimde liste var, tek tek örnek verebilirim; o olaylarda kim öldürüldü, nasıl öldürüldü, nerede öldürüldü, her birinin hukuksal davaları nasıl akamete uğratıldı, açığa çıkanlarda kim ceza aldı. Öldürülenlerin nasıl getirilip bizim davamızda, Kobani davasında müşteki yapılmaya çalışıldığını tek tek anlattık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, biz isteriz ki Sayın Güler, iktidar partisi olarak o dönemi çok yakından bilen, o dönemin de iktidarı olarak bizim bu iddialarımıza, bizim bu sözlerimize bir cevap versinler; kalkıp her seferinde meseleyi “terörö” bağlamına bağlayıp da işin içinden sıyrılmasınlar. Siyasi sorumluluk o dönemin iktidarı olan AKP’dir, Efkân Ala’nın sözleri ortadadır. Kontrol edilemeyen güç kimdir? Kimi kontrol edemediler? Kim o gün sokağa çıktı? O gün kim insanları öldürdü? O olayları kim provoke etti? O sokakları kim yaktı? O gün o kamu mallarına kim zarar verdi? Bin defa söyledik; gelin araştıralım, biz varız buna ama araştırmayıp sonra da dönüp suçlaması, algı oluşturmaları, üzerinden siyasi rant devşirmesi kolay tabii ki.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – 16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kabul edilmedi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, sayı yoktu orada.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Başkan, el kaldırmadılar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, sayı yok.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Başkan, reddedildi, kabul edilmedi.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sayı yok ki.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Tamam, tekrarlayalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, el kaldırmadınız.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Kaldırdık, görmediniz mi?

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Tekrarlayalım, gösterelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, el kaldırmadınız.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Görmediniz mi, kaldırdık.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Başkan, kabul edilmedi.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Tekrarlayalım, gösterelim size de.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) – Neredeydiniz, burada değil miydiniz? Kaldırdık.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Kabul edilmedi Başkan, el kaldırmadılar.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Bundan sonra tek tek göstereceğiz.

BAŞKAN – 17'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Sema Silkin Ün

Hasan Ekici

İstanbul

Denizli

Konya

Mesut Doğan

Mehmet Atmaca

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

Bursa

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun Sayın Ekmen. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli Kurul üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu teklif metnine baktığımızda, amacın enflasyonla mücadele yani bir fiyat istikrarı sağlamak olduğu gözüküyor ancak her zaman, defalarca kez ifade ettiğimiz gibi piyasalarda fiyat istikrarının kökü, öncülü, hukukta bir istikrar sağlamaktan geçiyor. Ben, şimdi, AK PARTİ milletvekilleri arasında hukuki müktesebatına güvendiğim, vicdan ve ahlaklarına inandığım arkadaşları şöyle bizim yargı dünyamızın bazı uygulamalarında kısa bir tura çıkarmak istiyorum ve kendilerini yine kendi kabulleri ve değer yargılarıyla ya bir sosyal deneye ya da bir empatiye tabi tutmalarını rica ediyorum. Bugün, biz,

milletvekillerimiz Sayın Mustafa Yeneroğlu ve İdris Şahin’le Adalet Bakanlığı önünde Emine Şenyaşar anneyi ziyaret ettik. Emine Şenyaşar ve çocuklarının maruz kaldığı hukuksuzluk burada defalarca konuşuldu, bu, devletin bir ayıbıdır. Evinde otururken maruz kaldıkları zulmün hesabı verilmeyen, sonra yargı yoluyla gidilip özür dilenmesi gereken bir kadın yüz altı gündür Adalet Bakanlığının önünde nöbet tutuyor ve ben diyorum ki: Emine Şenyaşar’ı ya da Ferit Şenyaşar’ı dinlemeyin; dönemin savcısını, başsavcısını, emniyetçisini, valisini, hatta AK PARTİ’li milletvekillerini dinleyin ve sonra vicdanınızın gereği neyse onu yapın.

Emine Şenyaşar’ın hemen yanında Kursiyer Teğmen Murat Çakır’ın annesi Sevinç Hanım var. Askeri öğrenciler İçin Yargıtaydan verilen bozma kararının onlar için de geçerli olmasını diliyorum ve aranızda FETÖ’cü olup yakınlarınızdan yargılanmış olan AK PARTİ’li arkadaşlardan kendilerini Kursiyer Teğmen Murat Çakır’ın annesi Sevinç Hanım’ın yerine koymalarını rica ediyorum.

Şöyle bir seyahate çıksak Ankara içinde, biraz ileride rahmetli Sinan Ateş’in katledildiği yeri görürüz. Kıymetli arkadaşlar, hep beraber Batman’da, Diyarbakır’da faili meçhul cinayetler bitsin diye mücadele ettik, başarılı da olduk ama bugün Ankara’nın ortasında faili meçhul cinayet işleniyor. Biz o zaman faili malum derdik. Kadere bakın ki bugün de faili malum bir vaka. Üzüldüğüm şudur ki Sinan Ateş yatağında rahmet etse sıraya girecek dostları, sevenleri, ocaktan yetiştirdik çocuklar bu cinayete karşı lal oldular, dilsiz kesildiler. Hayatında ülkü ocaklarıyla yolu kesişmemiş bir Batmanlı Kürt olarak da açıkçası en çok ağırıma giden bu sessizlik olmuştur.

Kıymetli arkadaşlar, şöyle, hukuk, yargı uygulamalarına devam edelim; Kavala, Can Atalay, Selahattin Demirtaş’la özdeşleşmiş dosyalar. Biliyorsunuz, hukukta Themis heykeli diye bir heykel var, gözü kapalı olur. Hukukçu AK PARTİ’li arkadaşlardan rica ediyorum; bu 3 dosyayı önünüze alın için olayın geçtiği ülkeyi, sanığın ismini, olayın şeklini kapatın ve bir hukukçu olarak inceleyin. Eğer siz Kavala’da, Can Atalay’da, Selahattin Demirtaş’ta süregelen yargılama sürecine bir hukukçu olarak onay verecekseniz içerik olarak, usul olarak emin olun, söyleyeceğim bir şey yok. Şimdi, en basitinden isimleri kapatalım, bakalım. Olaylar 2014’te olmuş, dava 2017’de açılmış, 2024’te -yedi yıl sonra- karara bağlanmış ve bu yedi yılın sonunda hâkim tam 27 sayfa 28 il ve 5.300 vakayı sayarak bu olayların aydınlatılmadığını ifade ederek beraat kararı vermiş. Peki, bu olayları aydınlatamadıysanız neyi aydınlattınız? Eğer bu somut olaylardan dolayı sanıklar Selahattin Demirtaş, Ayla Akat Ata ve benzerleri bir ceza yemediyse neden dolayı ceza yedi?

Şimdi, Galip Bey bugün bence tarihe geçecek bir konuşma yaptı, çok da değerli bir konuşma. Kobani sürecinde AK PARTİ’nin IŞİD’e karşı Kobani halkına ne kadar yardımcı olduğunu anlattı; takdirle anıyorum ve dikkat edin “terörist” diye bir kelime kullanmadı “savaşçılar” dedi. Şimdi, o zaman PYD vardı, Salih Müslim Ankara’da yargılanıyordu, (*) Asiyi Abdullah TBMM’de misafir olarak kabul ediliyordu ve Türkiye Cumhuriyeti devleti de PYD savaşçıları -Galip Bey’in ifadesiyle- Türkiye’ye getirip tedavi ediyordu, savaşmaları için geri gönderiyordu. Şimdi soru şu: PYD’nin bu savaşçıları ne zaman terörist oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) – Sonuçta, FETÖ’nün ne zaman terör örgütü kabul edildiğine dair milat herkes için farklı değil mi? AK PARTİ’liler için farklı, garibanlar için farklı, iş adamları için farklı. PYD ne zaman terörist oldu? Belki bunu bir açıklığa kavuşturursak aynı dönemde savaşçıları misafir edip, tedavi edip geri gönderen devletimiz ile sokaklarda duyarlılık çağrısı yapan insanlar arasındaki farkı daha sarıh tartışabiliriz.

Etki ajanlığı mevzusuna da bir cümleyle girmek isterim; birçok örnek var, zaman yetmiyor. 28 Şubatta hepimiz için “Başörtülüler Suudi Arabistan’a.” deniyordu, ondan önce “Komünistler

(*) Bu ifadeyle ilişkin düzeltme bu Birleşim Tutanak Dergisi’nin 711’inci sayfasında “Açıklamalar” bölümünde yer almaktadır.

Moskova'ya." deniyordu, bu yasa çıktıktan sonra tespit ettiğiniz etki ajanlarını nereye göndereceksiniz, çok merak ediyorum, aydınlatırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Temelli.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum: Herhâlde bir dil sürçmesi oldu. Salih Müslim Ankara'da yargılanmadı, ağırlandı.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Ağırlandı, evet, evet. Ağırlandı, eğer öyleyse doğrusu odur. YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Galiba Dolmabahçe'ydi.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)*

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 17'nci maddesiyle eklenmesi öngörülen 6102 sayılı Kanun'un geçici 15'inci maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "en çok" ibaresinin "en fazla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Türker Ateş

Nail Çiler

Mersin

Bolu

Kocaeli

Ömer Fethi Gürer

Şeref Arpacı

Mehmet Tahtasız

Niğde

Denizli

Çorum

Kadim Durmaz

Hasan Öztürkmen

Tokat

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK (Adana) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ekmen, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- *Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerini düzelttiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sezai Bey'in yaptığı düzeltme doğrudur. Eğer ben yargılandı demişsem, Salih Müslim burada devlet erkânı tarafından ağırlanmıştır; kastettiğim budur. (*)

Sağ olun.

(*) Bu düzeltmeye ilişkin ifade bu Birleşim Tutanak Dergisi'nin 710'uncu sayfasında yer almaktadır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen konuşacaktır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, her ne kadar 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde konuşmak üzere söz almışsam da ben şimdi burada bir unutulmuş şehir, bir garip şehir, bir sahipsiz şehir Gaziantep'in sorunlarından bahsetmek istiyorum. Gaziantep'te ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bugünlerde buğday hasadı yapılmaktadır ama Hükümet henüz buğday taban fiyatlarını açıklamamıştır. Ziraat Odaları Birliği Başkanlığının yaptığı hesaba göre, buğdayın kilo maliyeti 10 lira 87 kuruş, bunun üzerine refah payı da eklendiğinde köylünün beklediği fiyat en az 15 lira ama bugünlerde tarım ürünü olarak piyasaya çıkan buğdayı piyasada tüccarlar 9 liradan alıyor. Böylece tarım üreticisi köylüler buğdaylarını maliyetinin de altında satmak zorunda kalıyor. Oysa bu AKP Hükümeti zamanında, yirmi senede 26 milyar dolarlık buğday ithal edilmiş. Geçtiğimiz yıl -bütün Türkiye anımsayacak- Ukrayna'dan buğday yüklü gemiler yola çıktı diye davul, zurnalarla halaylar çekildi. Peki, biz neden kendi üreticimizi desteklemiyoruz da Ukrayna'dan buğday almak zorunda kalıyoruz, savaşın bir ülkeden buğday almak zorunda kalıyoruz? Ülkemizin yıllık yaklaşık 30 milyon ton buğday ihtiyacı var, bunun 20 milyon tonu ülkemizde üretilirken yaklaşık 10 milyon tonu dışarıdan ithal edilmektedir. Buğday üreticisi geçtiğimiz sene Türkiye'nin her tarafında TMO'nun randevu çilesini yaşamıştı. Trakya'dan Gaziantep'e Türkiye'nin her tarafında buğday üreticileri buğdaylarını traktörlere, kamyonlara yükleyip götürmüşler; TMO ofislerinin önünde günlerce bekleyerek belki üç kuruş kazançları varsa onu da traktör bedeli ya da kamyon bedeli olarak ödemişti. Bu nedenle, biz Gaziantep olarak ülkenin sahipsiz şehriyiz.

Bir başka konu, Gaziantep fıstığı. Yaklaşık on ay kadar önce yine bu kürsüde Barak Ovası'nın geçim kaynağı olan Gaziantep fıstığının sahipsiz bırakıldığını, tüccarın eline bırakıldığını söylemiştim. Bu sene -Gaziantep fıstığında bilimsel tabirle “periyodisite” denilen, köylü tabiriyle “var yılı, yok yılı” denilen dönemde var yılı- bölgenin yetkilileri, tarım ilçe müdürleri, ziraat odaları tarafından yaklaşık olarak 700 bin-800 bin ton civarında Antep fıstığı mahsulü çıkacağı hesaplanıyor. Buna şimdiye kadar sahip çıkan, AKP iktidarına kadar sahip çıkan Güneydoğu Birlik de AKP iktidarı eliyle Türkiye'de tarımın bitirilmesi amacına hizmet edecek bir şekilde kapatıldı ve şimdi fıstık üreticisi tüm tarım ürünlerinde olduğu gibi yine tüccarın insafına bırakılmış oldu. Geçtiğimiz günlerde burada Trabzonlu bazı milletvekillerimiz çay üreticisinin sorununu gündeme getirdiler. Bütün tarım ürünlerinde ülke ithalata mecbur bırakılmak isteniyor. O nedenle de tarım ürünü olarak ülkemizin önemli ihracat ürünlerinden olan Antep fıstığına sahip çıkılmasını ve hiç olmazsa bu sene TMO tarafından bir alım yapılmasını talep ediyor Gaziantepli üreticiler. TMO'nun piyasaya girerek taban fiyatı açıklamasını ve fıstık alımı yapmasını bekliyor Gaziantepli, Şanlıurfalı, Adıyamanlı, Siirtli Antep fıstığı üreticileri.

Antep fıstığına sahip çıkılmadığı gibi, Antep'in her konuda... Örneğin, Barak Ovası'nın sulanması konusunda yine, yaklaşık on ay kadar önce bu kürsüde iktidardan talepte bulunmuştuk ama o günden bugüne bir ilerleme olmadığı gibi, o günden bugüne, 2024 senesinin kalkınma planına alınmadığı gibi... Artık, neredeyse, 2025'in kalkınma planlarının yapıldığı bugünlerde bari duysunlar da Barak Ovası'nı kuraklıktan kurtaracak 5 kilometre, 10 kilometre ileride akan Fırat Nehri'nden Barak Ovası'nın sulanması konusunda, bir yatırım yapılması konusunda Hükümet bir çaba göstersiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Devamla) – Bu nedenle, değerli milletvekilleri, ülkemizin hangi bir sorununa el atsak bir mağduriyet yaratıldığını görüyoruz. Bugünlerde Emniyette yaşanan, İçişleri Bakanlığında yaşanan, Adalette yaşanan birtakım olayları göz önüne aldığımızda geçtiğimiz günlerde

ülke gündemine getirdiğimiz bu mülakat sorununun nelere yol açtığını da görüyoruz. Mülakatlarda kayırlan birtakım Emniyet mensupları birtakım adli mensuplar, birtakım hâkim, savcıların ülke yargısını, ülke emniyetini ne hâle getirdiklerini, ne kadar suça bulaştıklarını da görüyoruz. Bu nedenle de bu mülakatlarda görev alan değerli yetkililerin de araştırılmasını, soruşturulmasını talep ediyoruz çünkü bu, ülke güvenliğini ilgilendiren bir hâle gelmiştir.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Sarıgül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- *Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'daki çiftçilerden ve hayvancılık yapan köylülerden aldığı mektuplara ve telefonlara ilişkin açıklaması*

MUSTAFA SARIĞÜL (Erzincan) – Sayın Başkanım, can Erzincan'dan, bütün çiftçilerden önemli mektuplar alıyorum, hayvancılık yapan köylerimizden önemli telefonlar alıyorum. Bu sene özellikle buğdayın kilosunun 15 lira olması, arpanın kilosunun da 12 lira olması son derece önemli. Aynı zamanda, Toprak Mahsulleri Ofisinin mutlaka tedbir alması lazım ve köylülerimizin sıraya girdiği zaman da hemen, derhâl alımlarının yapılması lazım.

Sayın Başkanım, tarım ve hayvancılık Türkiye'mizin geleceğidir. İnanın ki tarımı hor görürsek yarını zor görürüz. Tarım ve hayvancılık Türkiye'nin en büyük petrolüdür. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)*

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Yavuz Aydın

Mehmet Akalın

İstanbul

Trabzon

Edirne

Hakan Şeref Olgun

Burak Akburak

Afyonkarahisar

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK (Adana) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın. Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum.

İYİ Parti olarak ısrarla dile getirdiğimiz ve yeterince dikkate alınmayan önemli bazı konulardan bahsetmek istiyorum, bunlar tarım ve lisanslı depoculuk alanları olacak. Lisanslı depoculuk faaliyetleri ülkemiz için çok önemli bir konudur. Yakın geçmişte yaşanan bir durumu hatırlatmak istiyorum: TMO buğdaya ulaşamaması neticesinde piyasayı düzenlemek için ithalat yapmak durumunda kalmıştı, hatırlayalım. Üstelik bunu ne zaman yapmıştı? Lisanslı depolarda yeterli miktarda buğday stoku varken.

Bu durum konunun önemini ve plansız yönetim anlayışını gözler önüne sermektedir. Kaldı ki şimdi de ülkemiz uzun süreden beri buğday ihracatı yapmaya çalışmaktadır. Bu arada, ülkemizde buğday hasadı başlamış ve fiyat maalesef şimdiye kadar açıklanmamıştır. Maliyetlerin 11 lirayı bulduğu durumda buğday müdahale alım fiyatları çiftçimizi memnun edecek kâr oranıyla acilen açıklanmalıdır.

Bunun yanında, lisanslı depoculukta gıda ve tarım sektörüyle ilgisi olmayan kişilerin haksız kazanç elde etmeleri birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Buradan anlaşıyor ki denetimlerdeki eksiklikler yüzünden lojistik ve depolama faaliyetlerinde yaşanan aksaklıklar ve en önemlisi, enflasyonun kontrol altına alınamaması gıda güvenliği konusunda tehlikeli bir tablo ortaya koymuştur. Ayrıca şunu da hatırlatmak isterim: Stokçuluk ve depoculuk birbirinden bağımsız terimlerdir. Fırsatçılar ile ekmeğini kazanma mücadelesi verenleri birbirinden ayırmak gerekmektedir. Tarım ve gıda güvenliğini sağlamak, gıda kayıp oranlarını azaltmak lisanslı depoculuk faaliyetlerinin desteklenmesiyle doğru orantılıdır. Bunun yanında, çiftçimizi koruyacak önlemler almak gerekmektedir. Küçük ölçekli işletmelerin soğuk depo ve soğuk zincirden daha fazla faydalanmaları sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu meselelerin temelini oluşturan tarım politikaları konusunda da birkaç söz söylemek isterim. Özellikle, tarım konusunda reform yapmak, ürün zincirlerindeki tekelci yapıyı kırmak ve yeni istihdam alanları oluşturmak gerekmektedir. Türkiye'nin tarımsal üretim kapasitesi artırılmalı ve çiftçilere yönelik yeni teşvik uygulamaları geliştirilmelidir. Küçük ölçekli çiftçilerin üretim maliyetleri düşürülmeli, destekler artırılmalıdır. Tarım arazilerinin korunması ve verimli kullanılması teşvik edilmelidir. Modern tarım teknikleri ve sulama sistemleri desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Bunun yanında, dijital tarım uygulamalarını ve akıllı tarım tekniklerini daha fazla kullanmak, üretim süreçlerini verimli hâle getirmek tarım politikalarının daha etkin şekilde yürütülmesini sağlayacaktır. Ekonomik gelişme ile tarım sektörünü bir bütün olarak ele almak gerekir. Bir de soğuk zincirin korunması için hal kanununun da güncellenmesi gerekmektedir. Toptancı hallerinin modernize edilmeye ihtiyacı vardır.

Değerli milletvekilleri, üreticiyi ve tüketiciyi korumak için üretici örgütleri desteklenmelidir. Tüketicilerin ürünlere en kısa sürede ulaşabilmesi için adımlar atılmalıdır. Avrupa Birliğinde tüketilen gıdanın yüzde 46'sı üretici örgütleri tarafından sağlanırken ülkemizde bu oran maalesef yüzde 3 civarındadır. Bu oranın artırılması üretim ve tüketim dengesinin sağlıklı korunabilmesi için çok önemlidir. Sonuç olarak, ürettiğimiz ürünlerin üretim sürecinden başlayarak vatandaşlarımızın sofrasına gelene kadar geçen sürede alınması gereken önlemler ve atılması gereken adımlar ortadadır. Lütfen, sonradan pişman olmamak adına bu uyarılarımıza ve önerilerimize kulak veriniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Tamamen ithalata bağlı hâle getirilen tarım sektörünü bu durumdan kurtarmalıyız, tarımda yeniden üretim ekonomisine geçmeliyiz. Memleketin her yerinden bereket fişkıran bu topraklarda yiyecek iki lokma ekmeğe muhtaç olmak Türk milletine yaşatılacak en büyük acıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde geçen "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Mehmet Kamaç
Mersin	Ağrı	Diyarbakır
Onur Düşünmez	Nevroz Uysal Aslan	Zülküf Uçar
Hakkâri	Şırnak	Van
	Kezban Konukçu	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ FARUK AYTEK (Adana) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu.

Buyurun Sayın Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Değerli milletvekilleri, ben sözlerime Cumartesi insanlarını buradan anmakla başlamak istiyorum. Önümüzdeki cumartesi 1.000'inci kez Galatasaray Meydanı'nda toplanacaklar. Kayıp olan yakınlarını aramak için, akıbetini öğrenmek için ve bu kayıplardan dolayı fail olanların yargılanması için verdikleri mücadeleyi destekliyoruz. Her zaman olduğu gibi bu cumartesi de yanlarında olacağız.

Değerli milletvekilleri, ben kürsüyü bir süreliğine Kobani kumpas davasında yirmi iki yıl altı ay ceza alan yoldaşım Pervin Oduncu'ya bırakmak istiyorum, onun davadaki sözlerinden size bir bölüm aktarmak istiyorum: “Kadınım, sosyalistim, Kürt'üm. Sorunlara çözüm gücü HDP'de olduğu için buradayım. 6 milyon insan da bu çözüm gücüne onay verdi. Parti ve bir dönem yargılanmak isteniyor. Bu, kabul edilemez. Savaş ve şiddetten beslenenlerin çözüme ulaşamayacakları açıktır. Ne kadar rahatlar değil mi? 'Atış yapın, sekerse çok sorun yapmayın zaten yargı sizin.' diyor. Resmî devlet ideolojisi Kürtlere mezarı ve cezaevlerini layık görüyor. Ben bunu reddediyorum. Bu devlet kendi halkına neyi reva görebilir? Kürtler huzurlu olmadığında, eşit olmadığında Türkiye halkları da çok mutlu olmuyor. Güvenlikçi politikaların Türkiye'yi getirdiği ekonomik nokta ortada. Kürtler nefes alamazsa Türkiye nefes alamaz.”

Şimdi sözü ben alıyorum: Kadınım, Türk'üm, enternasyonalist bir sosyalistim. Kürt halkı özgür olmadığı sürece Türkiyeli halkların özgür olamayacağını, refah içinde yaşayamayacağını bildiğim için HDP'nin kurucularındanım. Kobane eylemlerinde ben de yer aldım, sokaktaydık ama biz Kobane eylemlerinde yer alırken sadece orada eziyet gören ve vatanını savunan bir halk için değil, sadece Kobane halkları için değil, oradaki Kürt, Arap halkları için değil, kendimiz için de sokağa çıktık. Ben bir kadın olarak kendim için de sokağa çıktım çünkü o IŞİD barbarlığının bizim ülkemizi de işgal etme ihtimali vardı ve o işgal ettiğinde köle pazarlarında satılmamak için de ben Kobane sürecinde sokaktaydım. Bu iktidar, Gezi'den ve Kobane'den çok fazla korkuyor. Gezi'de özgürlüğü için sokağa çıkan arkadaşlarımızı yargıladı ve ceza verdi çünkü Gezi “özgürlük” demekti çünkü Gezi “adalet” demekti. Kobane sürecinden de çok fazla korkunuz çünkü Kobane “Halkların ortak mücadele zemini.” demekti. Bu ortak mücadele zemini sizi öylesine korkuttu ki böyle kumpas davalarıyla arkadaşlarımıza dört yüz yıla kadar ceza verdiniz. Peki, ne diyorsunuz? “Yumuşama, normalleşme.” diyorsunuz. Peki, bu yumuşama, normalleşme niye Kürt'e uğramıyor, niye Kürt'ün dostuna uğramıyor? Peki, bu yumuşama neden emekçilere, emekçilerin hakkını savunan 1 Mayıs'ta Saraçhane'de o surların ardındaki açlık sınırını zorlayan sosyalistlere, devrimcilere uğramıyor? Çünkü onların mücadelesinde, onların birliğinde kendi sonunuzu görüyorsunuz.

Peki, Kobane'de ne olmuştu? Sadece Orta Doğu halklarının değil tüm dünya halklarının başına bela olan IŞİD, Kobane'de tüm halklar tarafından püskürtülmeye çalışıldı. O IŞİD ki Suruç'ta, Amed'de, Ankara'da katliam yaptı. O IŞİD ki en son Rusya'da katliam yaptı ve o katliamcılarını Türkiye topraklarından girip çıktığı ortaya çıktı. O IŞİD ki köle pazarlarında kadınları satan, sistematik olarak cinsel saldırıya maruz bırakan bir IŞİD'di. Ve işte biz ve arkadaşlarımız var olduğumuz sürece bu vahşete karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

Peki, bu baskı ve zulüm ortamı neden artırılıyor? Şimdi, iktidar diyor ki: “Kemer sıkma politikaları uygulayacağız, hiç de ödün vermeyeceğiz.” Bu kemer sıkma politikaları diye “kamuda tasarruf” diyorlar ama kendi bin odalı saraylarından tasarruf etmiyorlar, kendi lükslerinden tasarruf etmiyorlar, zaten yoksulluk sınırında yaşayan emekçi halklara “Açlık sınırının altında yaşayın.” diyerek sürekli emekçi halklardan tasarruf etmesini istiyorlar. Sonra diyorlar ki: “Enflasyon düşüreceğiz.” TÜİK verilerine göre bile yüzde 70 olan enflasyon yüzde 50'ye, 60'a düşse ne olur? “Asgari ücrete zam yapmayacağız.” diyorsunuz, enflasyon yüzde 50 olduğunda asgari ücret ne hâl alacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) – Tamamlıyorum.

Bunu çok iyi biliyoruz, açlık sınırının altındaki asgari ücret daha da düşecek. Peki, bu durumda nedir; bakıyoruz, size dünya güzel, size hayat güzel; insanlar açlık sınırının altında yaşasın, sizin için hiç önemli değil. Bakın, sizin suçunuz o kadar ağır ki arkadaşlarımız için o uydurduğunuz suçlardan bile ağır suçlarınız var çünkü siz nefsinizin kölesi olmuşsunuz, insanların kanından besleniyorsunuz, emekçilerin ölümüne çalışması pahasına, açlık içinde yaşaması pahasına lüks ve şatafatlı hayatlarınızı inşa ediyorsunuz; savaş politikalarıyla emekçi halklar arasında ayrımcı politikalarla besleniyorsunuz; bu böyle devam etsin diye bize saldırıyorsunuz. Bugün 1 Mayıs nedeniyle gözüaltına alınan 27 arkadaşımız tutuklandı.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Polise taş atmayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) – 27 kişi gözüaltına alınmıştı, 27 kişi tutuklandı. Gerekçe polise mukavemetmiş; bu, tutuklama gerekçesi olamaz.

Korkun, daha da buradayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Taş atmayın, polise taş atmayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Hele sen korkmaya devam et!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Polise taş atmayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Polise taş atmamış!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Polisi ısırmayın, taş atmayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Sen ne yapıyorsun! Lüks içinde yaşıyorsun!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Milletvekilleriniz polisleri ısırtıyor, ısırmayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Lüks içinde yaşıyorsun, nefsinin de kölesi olmuşsun!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Isırmayın, ısırmayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Kölesin sen! Köle!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.05

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 86’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

18’inci madde üzerinde 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyettir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Sema Silkin Ün	Hasan Ekici
İstanbul	Denizli	Konya
Mehmet Atmaca	Mesut Doğan	Mahmut Arıkan
Bursa	Ankara	Kayseri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Talat Dinçer	Türker Ateş	Nail Çiler
Mersin	Bolu	Kocaeli
Ömer Fethi Gürer	Mehmet Tahtasız	Kadim Durmaz
Niğde	Çorum	Tokat
Şeref Arpacı	Yüksel Taşkın	
Denizli	İzmir	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan.

Buyurun Sayın Arıkan.

MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Genel Kurulda gerçekten ilginç hadiseler yaşamaktayız. Dün bunlardan birini daha bu salonda yaşamış olduk. Saadet Partisi olarak dün bir grup önerisi vermiştik, Türkiye’de düşen doğurganlık oranının sebeplerini ve geleceğe yönelik olası etkilerini araştıralım demiştik. Neden böyle bir öneri verdik? TÜİK’in istatistiklerine göre baktığımızda durum hiç de iç açıcı değil. Yasama ve yürütmenin ciddi anlamda üzerine vazifeler düşmekte. Grup önerisinde grubum adına yaptığım konuşmamda şunları söyledim: “Aile konusu bir beka meselesidir. ‘Beka’ kavramını da en çok iktidardan duyduğumuza göre bu öneriye en fazla onların destek vermesi gerekir. Biraz sonra, yaklaşık on beş dakika sonra iktidar partisinden bir milletvekili arkadaşımız bu kürsüye gelecek ve bu hususla alakalı yapılan

hizmetlerden bahsedecek.” demiştim. Tam da dediğim gibi oldu, iktidar tarafından bir arkadaşımız kürsiye geldi ve yapılan hizmetlerden bahsetti, şu kadar şu kadar yardım yapıldığını da elbette ifade etti. Ama önemli bir ayrıntı daha vardı; iktidar milletvekili arkadaşımız konuşmasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bir rapor hazırladığını, bunun 2013’te “Türkiye’de Doğurganlık Oranlarının Düşmesi, Potansiyel Etkileri ve Sosyal Politika Önerileri” başlığı altında kitap olarak basıldığını ifade ettiler. Bakanlığın Mayıs 2013’te hazırladığı rapor bu. Şunu ifade edeyim: Gerçekten kıymetli bir çalışma, milletvekili arkadaşımızın atfı verdiği kadar var. Ben de sonrasında oturdum raporu inceledim. Bakın, bu rapor gerçekten önemli ve çarpıcı bir rapor. Sayın Vekilimize hazırladığı rapora bir kez daha bakmasını tavsiye ederim. Raporun 87’nci sayfasında “Doğurganlığın Düşüşünün Türkiye İçin Oluşturacağı Riskler ve Fırsatlar” bölümünde “İş gücü nüfusunun büyümesi bir yandan fırsat sunarken bir yandan da çok ciddi bir tehdit ve risk oluşturuyor. İş gücü arzına yeterince fırsat sunulmadığı takdirde o zaman işsizlik yüzde 20-25’lere varabilir.” deniliyor. 2013’te işsizlik oranı kaçtı? Yüzde 8,9. Yüzde 13,7’ye kadar çıkan bu işsizlik oranı bugün yüzde 9,4’lerde. Biz dememişiz, iktidar demiş “İşsizlik artar.” demişsiniz, işsizlik hakikaten artmış. Dahası raporun 106’ncı sayfasında “Sonuç ve Çıkarımlar” bölümünde deniliyor ki: “Türkiye için demografik fırsat penceresinin açık olduğu dönem önümüzdeki 35-40 yıllık dönemdir -ki bu cümle 2013’te kurulmuş yani on yıl gitti, yirmi beş yıl daha var- bu dönem demografik olarak tekindir ve tekrar yakalanması mümkün değildir.” Bakın, bundan sonraki kısım çok daha can alıcı “Ancak belirli bir kalkınma düzeyi yakalandıktan sonra veya aileler uzun vadede devletin çocuklarına yeterli ve kaliteli eğitim sunarak sahip çıkacağına güvenden sonra ebeveynlerde çocuk yapma eğilimi tekrar artmaktadır.” deniliyor.

Arkadaşlar, değerli iktidar mensupları, bunları siz söylemişsiniz. Söylenen her cümleyi biz zaten dün bu kürsüden ifade ettik. Durum ortada, söylemişsiniz ama yapmışsınız. “Kalkınma olursa doğum oranları artar.” demişsiniz ama işte kalkınmamız hem de doğum oranımızın durumu ortada. Dolar 2013’te bu rapor yazılırken kaçtı? 2 lira civarındaydı. Bugün 32 lira. Böyle bir kalkınma olması mümkün değil. Dahası, biz şimdi hangi kanun teklifini konuşuyoruz? Fahiş fiyat ve stokçuluk cezalarının artırılması kanun teklifini yani on yılda Türkiye’yi o şekilde kalkındırmışsınız ki fahiş fiyat ve stokçuluğu bugün burada engellemeye çalışıyoruz. Neresinden tutarsak tutalım yapılan icraatlar dökülmekte.

Son olarak, grup önerimiz üzerine iktidar adına konuşan milletvekili arkadaşımız konuşmasının sonunda bizlere hitaben “Doğurganlığın düşme sebepleri için araştırma komisyonu önergesi veren ve bunu destekleyen...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT ARIKAN (Devamla) – “Doğurganlığın düşme sebepleri için araştırma komisyonu önergesi veren ve bunu destekleyen Meclis üyelerimize diyorum ki neyi öğrenmek istiyorsanız çalışmalarımızda, raporlarımızda göreceksiniz.” dedi. Çalışmalarınızı açtık, raporları inceledik, ne dediyse tersini yapmışsınız.

Sözlerimi rahmetli Erbakan Hocamızın kullandığı bir cümleyle bitiriyorum: “Biz bu kuşun canlısını istiyoruz.” Ekonominin konuşulmasını değil, kalkındırmasını istiyoruz; adaletin tabela yapılmasını değil, uygulanmasını istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

AYŞEN GÜRCAN (Eskişehir) – Başkanım, hatip benim dünkü konuşmam üzerine...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Eskişehir Milletvekili Ayşen Gürcan’ın, Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan’ın 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AYŞEN GÜRCAN (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Dünkü araştırma önergesi Türkiye’deki doğurganlık oranının düşme sebepleriyle ilgili bir komisyon kurma üzerineydi. Ben de konuşmamı bu komisyonun gereksizliği üzerine yapılandırdım.

Teşekkür ediyorum, verdiğim kitabı okumuş. Ki önerdiğimiz o kitap 2008 yılında hazırlandı. Dün hazırlanma şeklini de anlatmıştım; basımı 2013 ve 2015 yıllarıdır ve o günden bugüne, şu an Bakanlık nüfus dönüşümlerinin gerekçelerini ve nüfustaki değişimleri hem araştırmak hem de etkilerini gidermek adına yapılabilecek önlemlerle ilgili -dün de verdim- daha geçen hafta açıklanan Acil Eylem Planı'nda bir maddenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

AYŞEN GÜRCAN (Eskişehir) – 7 stratejik eylem planında kendilerinin istediği araştırma sonuçlarına ilişkin bilgiler olacağını söyledim. Bu noktada şunu söylemek isterim ki nüfus değişimi elbette sadece iktidarın değil, tüm devlet organlarının ve toplumun sıhhati açısından önemli; bu konudaki çalışmalar ve yapılan işlemler devam ediyor. Kendisine şunu söylemek isterim: Biz yaptığımız raporların neticesinde politikalar belirledik, ona göre yönetmelikler, kanunlar çıkarttık, ona uygun birimler oluşturduk. Ki, bu rapor hazırlandığında devlet bakanlığıydı, hizmet bakanlığı da değildi. Bakanlık, bugün Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak işlem görüyor.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı, İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 18'inci maddesi üzerine partim adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama geçmeden önce, Cumhuriyet Halk Partisinin Kobani davasını izleme heyetinde yer aldığım için bazı gözlemlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Tamamen insan hakları perspektifiyle bu gözlemlerimi paylaşacağım. Bir kere toplum vicdanının çok kabul etmediği, etmeyeceği bir yargılama süreci oldu. Talimat yargısının verdiği ortaya karışık ve kişiye özel cezalar, arkasında Makyavelist hesaplar olan cezalar, beni ülkem adına ve vicdanen çok rahatsız etti. Hukuken de bir fiil tanımlanmadan ceza yağdırılmıştır. Çok sayıda insana, gencecik insanlara ifade özgürlüklerini kullandıkları için ceza yağarken üniversite kampüslerinde ellerinde satırlarla solcuları kovalayanlar devlette savcı ve hâkim yapıyor. Bu mahiyetteki haberleri görmüşsünüzdür. İşte, bu, bir devlete, meşruiyeti toplumdaki, halktan alan bir devlete yakışmayan bir manzardır. İşte, bu, açıkça çifte standarttır ve ayrımcılıktır. Anlaşılan bazıları kendilerini devlet sanan bu vatandaşlar için makbul vatandaşlardır. Bu kişiler suç işleseler de dokunulmazlığa sahiptir. Cezaevine girseler de kısa süre sonra çıkarlar, çıktıklarında çiçeklerle karşılanırlar ki yeni suçlar için zemin oluşsun. Şimdi soruyorum: Bu adalet mi? Bunu Meclisin takdirine bırakıyorum.

Şimdi tarım konusunda bazı gözlemlerimi paylaşmak istiyorum. Bu alan, iktidarın açık ara en başarısız olduğu alandır ve bunun faturasını da sağlıklı ve ucuz gıdaya ulaşamayan halkımız ödemektedir. Üreticisinden nakliyecisine ve pazar esnafına kadar sektörün tüm bileşenlerinin yığınla sorunu vardır. Mevcut yasa teklifi, asıl yapısal nedenlere odaklanma cesaretini gösteremediği için sadece sonuçlarla uğraşan, bu hâliyle etkisiz kalmaya mahkûm bir düzenlemedir. Gerçek şudur: Tarımda büyük bir kaçış ve çöküş yaşanmaktadır. SGK verilerine göre, 2012 yılında 1 milyon 56 bin olan çiftçi sayısı, bugün yarım milyonun altına inmiştir nüfusun artışına rağmen yani on iki yılda yarıdan fazla erimiştir. 2002 yılında -bu daha da korkunç bir veri- 41 milyon 196 bin hektar tarım arazisi varken, 2021 yılına kadar bu arazilerde 3 milyon 484 bin hektar azalma yaşanmış yani daha basite indirgersek Trakya'nın tarım alanının 3 katından fazla tarım alanını kaybetmişiz. Arazilerin azaldığı, çiftçi sayısının eridiği ve bir zamanlar kendi kendine yeten bir ülkeyi ithalat lobilerine teslim ettiniz. Son yirmi yılda tarımda 102

milyar dolar ihracat yaparken 150 milyar dolar da ithalat yapmışız. İktidar ise soğan, patates deposu basarak kendi sorumluluğunu unutturma peşinde. Sizin için algılar olguların önünde. Çiftçiler umutsuz çünkü bu sistemde hem alacaklılar hem de borçlular. Nasıl mı? Tarım sektörünün bankalara olan kredi borçları mart ayında 652 milyara ulaştı, borcun 535 milyarı kamu bankalarına. Gelin görün ki son on yedi yılda çiftçinin kanunen devletten alması gereken ama ödenmeyen tarımsal destek de 540 milyara ulaşmış. Tarım, bu ülkede stratejik sektör olması gereken son derece önemli bir sosyal politika enstrümanıdır. Tarımda tuttuğunuz çiftçilerin karnı doyar ve sayıları artarsa şehirlere göç etmezler. Şimdi soruyorum: Çiftçilerimizin sigortalı ve primli bir şekilde tarımda kalmaları mı iyidir yoksa büyükşehirlerin varoşlarına akarak yardımlara muhtaç hâle gelmeleri mi? İşte, tarım bu yüzden son derece önemli bir sosyal politika aracıdır ve siz bu alanı çökerttiniz.

Yine, çiftçi sayısının artması ve üretimin şahlanması ucuz gıda anlamına gelmektedir ve siz bu alanı çökerterek ülkemizi gıda enflasyonunda dünyada ilk 5 arasına soktunuz. Patates, soğan deposu basarak fahiş fiyatla mücadele pozları vermeniz bu gerçeği değiştirmiyor, açık ara en başarısız olduğunuz alan tarımdır. Dolayısıyla, sorunun kaynağından çözümün odağı olmasını beklemek beyhudedir, yanlış faiz ve ekonomi politikalarınızla üretimdeki girdi fiyatlarını artıran sizsiniz.

Toparlarsak, çözümün birinci adımı girdi fiyatlarını azaltacak ekonomi politikalarının uygulanmasıdır. Partimiz ayrıca bir hal yasasının, perakende ticaret yasasının, kapsamlı bir AVM düzenlemesinin Meclisten çıkarılmasını öneriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisi, tarımı stratejik sektör olarak görerek üretimi şahlandıracak ve çiftçilerimizin sayısını artıracak son derece somut politikalara sahiptir. Anadolu’da tarımı şahlandırmadan Anadolu’yu yeniden şenlendirmek mümkün değildir. Osmanlı’da “şenlendirmek” bir bölgenin nüfusunu artırmak olarak kullanılır. İşte, biz tarımda şahlanmayı gerçekleştirerek Anadolu’yu yeniden insana kavuşturacağız, Anadolu’yu yeniden şenlendireceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Galip Ensarioğlu Bey söz rica ediyor.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Galip Ensarioğlu’nun, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen’in 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Mehmet Emin Ekmen arkadaşımız benim konuşmama atfen, ismimi zikrederek benim “savaşçı” lafını kullandığımı, “terörist” lafını kullanmadığımı... Dolayısıyla bu yaralıları geri göndererek veyahut da gelen PYD’lileri geri göndererek AK PARTİ’nin böyle bir hizmette bulunduğunu söylüyor ve PYD’nin ne zaman terörist olduğunu soruyor. O dönemlerde IŞİD yeni girmiş ve henüz PYD çok bilinmiyor, ortada yok. Örgütün “PYD” ismiyle oradaki etkinliği henüz söz konusu değil, kendi topraklarında IŞİD’e karşı savaşan yerli halk var. Bunlar 210 bin kişi geldi çocukla, çocuklarını bırakıp, geri dönüp topraklarını savunmak isteyenlere müsaade edildi gönüllü geri dönüş kapsamında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MEHMET GALİP ENSARIOĞLU (Diyarbakır) – Yaralıları içinde de 2.500’ü aşan, 3 bine yakın kişi tedavi edildi. O tedavi edilenler içinde 15-20 civarında örgüt mensubu tespit edildi, onlar yakalandı ve adalete teslim edildi, geri kalanlar yerli halk olduğu için tekrar geri gönderildi. Düzeltmek istedim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Kırşehir Milletvekili Necmettin Erkan ve Denizli Milletvekili Şahin Tin ile 86 Milletvekilinin Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2138) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 110) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Hamşioğlu

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

Tekirdağ

İzmir

Yavuz Aydın

Rıdvan Uz

Nimet Özdemir

Trabzon

Çanakkale

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu.

Buyurun Sayın Hamşioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, usulü bozmayayım, milletvekillerimizi de selamlayayım ama aslen asillerimize seslenmek istiyorum: Ey vekili olduğum, vekâlet etmekten onur duyduğum Türk milleti, geçtiğimiz haftadan bu yana konuştuğumuz “Bu 24 maddelik metnin özeti nedir?” diye soracak olursanız eğer bir cümleyle özetleyeyim: Ağam bizimle eğlenir, hem sizinle eğlenir hem bizimle eğlenir hem de ne eğlenir.

Ortalama bir mekânda bir bardak çay 25 TL'ye satılırken 1 kilogram yaş çay alım fiyatını 17 TL olarak açıklarken eğlenir; enflasyon hedefini yüzde 38 açıklayıp da köprülere yüzde 60 zam yaparken ayrı, “Fahiş fiyat düzenlemesi yapıyorum.” dediği gün otoyol geçişlerine yüzde 150 zam yaparken ayrı katmerli eğlenir; cuma günleri camilerde cemaate Peygamber Efendimiz'in tüketim ahlakını öğütleyip de kendisi ve maiyetine aralarında ultra lüks cipler, minibüsler, uçan sarayların da olduğu VIP filolar oluştururken eğlenir; millete bir lokma, bir hırka, porsiyon küçültme, sabır, telkin edip de eti kurbandan kurbana bile görmeyi unutan milletin İslam dininin inançlarıyla, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işlerini yürütmek için iyi etlenmiş, aşağı doğru taşıdığı et dolayısıyla yuvarlak, dolgun görünüm kazanmış but şartnamesini hazırlarken epey bir eğlenir; enflasyonu yüzde 68 açıklayıp maaşlara yüzde 33 zam yaparken de eğlenir; Merkez Bankasının kur korumalı mevduat gibi “Zihni Sinir” çözümlerinin de üstün katkılarıyla 800 milyardan fazla zarar ettiği yerde, ekonomiyi, damacanadan musluk suyuna geçerek kurtarmaya kalkışarak eğlenir; artan maliyetlerin arkasına saklanıp da depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılan okulların yerine yenilerini yapmaz ve çocuklarımızı 60-70 kişilik, kalabalıktan artık kapıları bile kapanamaz hâldeki sınıflarda okuturken, saraya her gün milyonlarca lira harcamaya devam ederken eğlenir; 100 üzerinden 100 puan bile alsa pırıl pırıl üniversite mezunu gençlerimiz işe yerleştirilmez, mülakatla hunharca elenirken bir de elini “sınav ücreti” diye o işsiz güçsüz gençlerin ceplerine uzatırken eğlenir. Velhasıl, ışıltının da nasın da “faiz haram” doktrininde dünya ne yapıyorsa, bilim ne emrediyorsa tersini yapmanın da biricik sebebihiikmeti, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütün yetkiyi denetimsiz ve sorumsuz şekilde tek bir kişide toplaması, koca bir ülkenin kaderini bir tek kişinin o günkü hâletiruhiyesine bağlaması olduğu hâlde “Gelin, bu sistemi terk edip parlamenter sisteme dönelim.” demediği bütün modellerde ağam bizimle fena hâlde eğlenir ve eminim ki iştahı kabarmış bazı muhalif arkadaşlarımızın “Nasıl olsa ben kazanacağım, bu yetkililer biraz

da bende olsun.” hevesiyle bu ucube modeli meşrulaştıracak işlere nasıl hevesle giriştiklerini gördükçe de katıla katıla gülerек eğlenir.

Bakın, üzerinde konuştuğumuz bu madde bile Anayasa Mahkemesinin temel hak ve özgürlükleri sınırı belli olmayacak şekilde daralttığı yani keyfî uygulamalara yol açabileceği için iptal ettiği bu madde “ya da”, “yahut”lu bir iki kelime eklenerek yeniden onaylatılmak üzere önümüzde ve çok enteresan -ben Dijital Mecralar Komisyonu üyesiyim- bu maddenin aslında muhatabı olan Rekabet Kurumunu bu torba yasa Genel Kurula gelmeden bizim Komisyonunda dinlememiz, kafamıza takılanları sormamız ve görüş bildirmemiz gerekirken Kurum ne zaman geldi Komisyona biliyor musunuz? Dün geldi ve zaten bambaşka bir vesileyle, dijital telif konusunda geldi ki bu ne Kurumun suçu ne de Komisyonun suçu; bu, genele şamil “Ben yaptım, oldu.”culuğun sonucu ama olmuyor işte. İstedığınız kadar yaptığınızı ve olduğunu varsayın, olmuyor, yazık ki hepimizin olduğu gemi her taraftan su alıyor. Acil demokrasi, ortak ve makul aklı yürürlüğe sokacak parlamenter düzenden güçlü bir filika, ondan güçlü bir can simidi de bulunmuyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinde geçen “yer alan” ibaresinin “geçen” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Mehmet Kamaç	Nejla Demir
Mersin	Diyarbakır	Ağrı
Onur Düşünmez	Nevroz Uysal Aslan	Zülküf Uçar
Hakkâri	Şırnak	Van
	Ferit Şenyaşar	
	Şanlıurfa	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Görüşülmekte olan Ticaret Kanunu Teklifi’nin 18’inci maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, halkımızı ve cezaevinde rehin tutulan bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Yüz on gündür Adalet Bakanlığının önünde adalet nöbeti tutan bir anne var, dayanışma amacıyla anneyi ziyaret eden DEVA Partisine de teşekkür ediyorum.

Kobani kumpas davasında adalet sağlanıp yoldaşlarımız özgürlüklerine kavuşana kadar her alanda, her platformda mücadelemizi sürdüreceğiz.

Öncelikle Ticaret Kanunu’yla ilgili birkaç söz söylemek istiyorum. Sarayın balkonundan inin halka karışın, pazara, çarşıya gidin fiyat etiketlerine bakın; halk aç, halk geçinmiyor, halk çare bekliyor. Halk çare bekliyor da derman üretecek bir iktidar yok. Ekonomik kriz freni patlamış bir kamyonet gibi aşağıya, en aşağıya hızla iniyor. Enflasyonun yükselişi süratle devam ediyor. Önümüze getirilen bu kanun maddesine baktığımızda ekonomik krizin faturası âdeta küçük esnafa yani halka kesilmiş, iktidar gözünü borçla cebelleşen esnafa dikmiş. Eğer bu kanun yasalaşırsa iktidar “stokçuluk” adı altında esnafın malına el koyabilecek, yüksek miktarda para cezası kesmekten geri durmayacak. Stokçuluk için herhangi bir kriter belirlenmemiş. Bu kanun yürürlüğe girdiğinde büyük mağduriyetlere sebep olacaktır. Halkın malına göz dikmekten vazgeçin. Yirmi iki yıldır iktidardasınız, mevsimlik tarım

işçilerinin sorunlarıyla ilgili bir cümle kurmadınız. Sizin Urfa İl Başkanınız mevsimlik tarım işçileri için “Tatile gidiyorlar.” diye bir açıklama yaptı. Bu sizin halka bakış açınızı gösteriyor.

Kanun maddelerinden biri de son günlerde, her yerde konuşulmaya başlanan kamuda tasarrufla ilgilidir. Nasıl bir tasarruf? Kamuda sadece araç sayısını azaltmakla tasarruf mu olur? Hani bir 5’li çete vardı, tasarrufa onlara sunduğunuz imkânları kesmekle başlayın. Saraya da gelin bir de, manda yoğunurdu helalühöş olsun Erdoğan’a ama korumalarından, lüksünden, saray masraflarından da halkın hakkını kesin. Bunlar da yetmeyecek çünkü heybeye savaş bütçesine harcanan paraları da kesmek gerekir yani tasarrufun kapısını açmak için çözüm sürecini başlatmanız gerekiyor. Çözümün anahtarını çevirdiğiniz an adalette iyileşmeye gidecek ülke, rahat bir nefes alacak.

Bakın, ülke o kadar kötü bir durumda ki geçtiğimiz hafta görülen Kobani kumpas davasının karar duruşmasında verilen hukuksuz kararlar ekonomik kriz daha da derinleşecek, adalet onarılamaz bir hâl alacaktır. Adaletin göz ardı edildiği ülkelerde yatırımdan, kalkınmadan söz edilemez çünkü adaletin işletilmediği ülkeye güven olmaz.

Bakın, ortada hiçbir suçu yokken, tamamen siyasi saiklerle siyasetçi arkadaşlarımıza toplamda 407 yıl gibi hapis kararları verildi. Hiçbir dinde, vicdanda bu hukuksuz, zorba kararın yeri yoktur; bu düpedüz zulümdür. Bu kararın sarayda yazıldığını sadece bu ülke değil, bütün dünya kamuoyu biliyor; Heyet Başkanı sadece önüne getirilen kararı okudu. Kobani kumpas davasında cezaevinde rehin tutulan bütün siyasetçi arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. Bu mücadele hakikat mücadelesidir, hakikat mücadelesinde baş eğmeyen tüm kahramanlara selam olsun.

Bu arkadaşlarımızdan Zeynep Karaman’ın savunmasından bir kesiti paylaşılarak konuşmamı noktalayacağım. Sükunetle dinlemenizi isteyeceğim çünkü bu sözler büyük insanlık yolunda mücadele eden bir insanın sözleridir. “Kobani iddianamesi Kürt soykırım planının hayata geçirilmesinin ifadesidir. Dünyanın her yerinden özgür ve eşit yaşam talebini biz kadınların dilimizden düşürmediği en yaşamsal hakikatlerden biridir. Meclis, demokratik cumhuriyeti inşa etmeyi destur edinmelidir. Meclise de çağrıda bulunuyorum: Kürtler, Türkiye sınırları içinde yaşayan ikinci büyük nüfusa sahip ulustur, aynı zamanda cumhuriyetin kurucu unsurlarındandır. Devletin Kürt toplumuna düşmanlık politikalarından vazgeçmesi gerekir, bunun yolu da tarihsel bir yüzleşmenin içine girmektir. Hakikatle yüzleşme toplumlar lehinedir. Tahliyeler kimseyi yanıltmasın; esastan, 302’den hüküm kurdular. Biz sonuna kadar direndik, bir an bile tereddüt etmedik. Gücümüzü ve moralimizi bugün ve dünden gelen tarihsel haklılığımızdan alıyoruz. Hakkımızda çıkarılan fermanlara karşı boyun eğmedik...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) – “...zılgıtlarla karşıladık “...”(*) Kobani dedik, “...”(*) demeye devam edeceğiz. Özgür insan duruşu ne güzel, direnenlerin önünde saygıyla eğiliyorum; Zeynep Karaman.” (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Sema Silkin Ün

Mesut Doğan

İstanbul

Denizli

Ankara

Hasan Ekici

Mehmet Atmaca

Ali Fazıl Kasap

Konya

Bursa

Kütahya

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu tasarruf tedbirleriyle ilgili -“Balık baştan kokar.” hikâyesi var gerçi ama- 1961 yılında çıkarılan bir kanun var, adı Taşıt Kanunu. Bu Taşıt Kanunu’na göre kimlere tahsisli araç verileceği belli. Geçen hafta bununla ilgili bir polemik olmuştu. Eski Bakan Sayın Milletvekili Mustafa Varank gerçi bayağı polemik yaptı, sizler de itiraz ettiniz, yerinizden hopladınız, oturdunuz kalktınız, oturdunuz kalktınız; bunu savunmuştunuz. Yanlış oradan döndü ve kendisi gördüğü hatayı, hani o emir var ya “Yiyiniz, içiniz, israf etmeyiniz.” herhâlde bir yerde buldu veya geç anladı ve bu arabayı iade etti. Siz ne oldunuz? Düştünüz mü? Varank nerede bilmiyorum. Varank da bunu gördü ve savundu, savundu, bakın, bu gitti. Peki, sırada hangi araç var, hangi uçak var; onlara yapılması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bu kısmı, “Balık baştan kokar.” hikâyesini zaten siz biliyorsunuz. Gelelim diğer kısmına. Bakın, kamudaki israf, kamudaki sizin göz yumduğumuz, yerel yöneticilerin, valilerin ve kaymakamların göz yumduğu yolsuzluk, usulsüzlük, israf ve şatafat burada. En son düzeyde tahsisli araç kullanabilecek olan makam kaymakamlıklar; hiçbir il müdürünün, hiçbir ilçe müdürünün tahsisli makam aracı olmaması gerekiyor bu sistemde; 1961’de çıkmış. Sayın Erdoğan, AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı olarak bir genelge yayınlıyor, yıl 2021, taşıtlarla ilgili her şey burada var; taşıtların ne şekilde kullanılması, en ekonomik şekliyle, israfa yol açmadan kullanılması var ama siz ne yapıyorsunuz? Taşıtlar ve uçaklar da dâhil olmak üzere, başta Ulaştırma Bakanı, özel jetle gidiyor. Ya, hiç mi içinizden biriniz -bakanlardan vesaire- özel jetle gitmeyi de tarifeli uçakla gitmeyi neden tercih etmiyorsunuz? Neden, israfı siz yapıyorsunuz, halktan tasarruf etmesini istiyorsunuz, halkın sürekli olarak kemer sıkma politikası uygulamasını istiyorsunuz? Riyakârlık kokmuyor mu değerli arkadaşlar? İnsaf olması gerekmiyor mu? Yani “İsraf etmeyin.” düsturu sizi bağlamıyor zannedersem ve halktan, bu zavallı millettten, eve et götüremeyen millettten... Diyanet İşleri Başkanlığının hazırladığı yemek menüsü, istediğinde 4 kap yemek olacak ve her gün et olacak, her gün et olacak. Neden hâlâ tasarrufu halktan istiyorsunuz? Neden Cumhurbaşkanlığının 400 milyon dolarlık aracını satın da Türkiye’deki SMA’lı... Valilikler aracılığıyla dilencilik yaptırdığınız insanlar var ve siz bugün için 400 milyon dolarlık aracın ve uçakların yarısını satsanız -kesinlikle söylüyorum- Türkiye’de SMA’lı çocukların tamamının tedavisi gerçekleşmiş oluyor ama siz o kısmı görmüyorsunuz. Siz hâlâ o uçaklarla, hâlâ o bilmem kaç silindirli, 15-20 milyonluk araçlarla gezmeye devam ediyorsunuz ve sizin atamış olduğunuz valiler, atamış olduğunuz kaymakamlar kamu araçlarında kamuda yapılan israfı... Hanımını kuaföre, çocuğunu kreşe götüren, evden alınan, eve bırakılan araçlara hiçbiriniz ses çıkarmıyorsunuz.

Ben buradan tüm valilere ve kaymakamlara uyarıda bulunmak istiyorum: Yerel yöneticilerinizin, ilçe müdürlerinizin, il müdürlerinizin yapmış olduğu bu usulsüzlükler hakkında gerekli işlemleri yapmanız gerekiyor. Bu halk ve bu millet önce sizden icraat bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 19’uncu maddesiyle 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 77’nci maddesinin (12)’nci fıkrasının beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu cümlelerini değiştirmeyi öngören düzenlemenin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Türker Ateş

Nail Çiler

Mersin

Bolu

Kocaeli

Ömer Fethi Gürer

Mehmet Tahtasız

Cevdet Akay

Niğde

Çorum

Karabük

Şeref Arpacı

Kadim Durmaz

Denizli

Tokat

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ İRFAN ÇELİKASLAN (Gaziantep) –Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Karabük Milletvekili Cevdet Akay.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bu madde, kanundaki para cezalarının güncel tutarlarını arttırıyor. Yine, malın satışından kaçınanlarla ilgili de birtakım cezaları yükseltiyor. Yine, internet üzerinden ticari faaliyetlerle ilgili, yanıltıcı reklamlarla ilgili ifadelerde, yayınlarda bulunan kuruluşlarla ilgili de erişim yasağı almayla ilgili buradaki Reklam Kuruluna yetkiler veriyor. Tabii ki daha önce bu tür yetkiyle ilgili Anayasa Mahkemesine gidilip iptal kararı alınmıştı. Bu madde de tam bu Anayasa Mahkemesinin iptal kararını karşılamıyor, bu açıdan da yine Anayasa'ya aykırılık söz konusu.

9 maddede, 9 kanunda değişiklik yapılan bu kanun teklifinde hal kanunuyla ilgili, perakende ticaretle ilgili, yine, işte, stoklarla alakalı, lisanslama depolarıyla ilgili, AVM'lerle ilgili, zincir marketlerle ilgili birtakım düzenlemeler yapılmadan sadece fiyat artışları ve stoklarla ilgili birtakım maddelerle ilgili cezaların arttırılmasıyla enflasyonla mücadele edilmeye çalışılıyor. Baktığımız zaman da burada esnafın üzerine bir yük binmiş oluyor. Esnaf zaten bu fiyatlar altında ezilmiş durumda, zor mücadele ediyor, bugün sattığı malı yarın yerine koyması için aynı fiyattan alımı mümkün olmuyor. Bir de biz ne yapıyoruz? Bu esnafın kullandığı kredilerin faizlerini artırıyoruz. Bakın, pandemi döneminde kredi kullanmış düşük faizle, bugün bu faizleri 2 katından daha fazla artırıyoruz. Şimdi, esnaf planlamasını yapmış, ona göre mal alımlarını ayarlamış fakat siz bu faiz oranını geriye dönük artırılıyorsunuz. 22 sayfalık kredi mukaveleleriyle, değişken faizli olduğunu da bilmeden bu krediyi kullanıyor ve ekstra faiz yüküne giriyor. 2023 Ocak ayından itibaren 2024 Mayıs ayına kadar Halkbankasından esnafa yani 545 bin kişiye yaklaşık 213 milyar lira kredi kullandırılmış. En düşük tutardan bu faiz oranının maliyeti yüzde 7 tutarında artsa 14 milyar 910 milyonluk bir yük biniyor. Yani bir esnaf ortalama 390 bin lira kredi kullanıyor, bir yıl içerisinde de taksitlerinde 27 bin lira artırım oluyor. Esnaf bununla nasıl mücadele edecek? Bu farkı nasıl karşılayacak? Oysa tasarruf tedbirlerinde baktığımız zaman bir sürü konularda esnafın bu faiz yükünü karşılayacak durum var. Türkiye Varlık Fonu Halkbankasının yüzde 91,49'una sahip; Halkbankasının geçmiş birikmiş kârları 4 milyar 558 milyon; bir kısmını buradan karşılayabilirsiniz. Ayrıca, Türkiye Varlık Fonu bir sürü kamu bankasının -2022 yılında 55,5 milyar, 2023 yılında da 111,7 milyar TL'lik- öz kaynak desteğini sağlamış bulunuyor. Esnaf için de bu desteği sağlayabilir, 2 trilyon 300 milyar borçlanma yapabiliyorsa bir kısım esnafa yardım için de bu durumları rahat rahat karşılayabilir. Buradan ilgilileri uyarıyoruz; esnafın mağduriyetini giderin, bu yanlış uygulamadan kesinlikle vazgeçin.

Tabii, tasarruf tedbirleri bununla da bitmiyor. Bir sürü tasarruf edilecek husus ve konu varken, maalesef, seçim bölgem Karabük'ü Sayın Çevre ve Şehircilik Bakanı ziyaret etti -burada görüyorsunuz- birtakım sözler verdi. Yine, burada da Karabük kent meydanı, millet bahçesi ve sosyal donatı alanlarıyla ilgili bir ihale, 194 milyona ihale edilmiş. Buradaki bu ihale iki gün önce gelen yazıyla durduruluyor. İki gün önce geliyor bu yazı, durduruluyor. Hâlbuki, buradaki mevcut durumu, yapılan faaliyetleri

görüyorsunuz; bu, bu şekilde yarım kaldığı zaman hem Karabük’e hem ülke ekonomisine büyük zarar verecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı daha yeni 15 katlı bir yer kiraladı, aylık kirası 1 milyon üzerinde, bir de tefişat yapıyor. Buradaki yerlerden tasarruf edilebileceğine, kâr garantili köy projelerinden tasarruf edilebileceğine -ki bu yıl 162 milyar ödenecek, 2005 yılından bu yana da 79 milyar dolar bu projelere ödeme yapılmış- 116 bin kamu aracından tasarruf edilebileceğine -ki bunlara kira olarak da 2018 yılından bu yana 8 milyar TL kira ödenmiş- bu projelerden tasarruf ediyorsunuz, Karabük halkına zarar veriyorsunuz. Karabük bunu istemiyor. Buradan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Sayın Bakan Özhaskeki’ye sesleniyorum: Bu uygulamadan lütfen vazgeçin, bu yarım kalan projeyi bitirip ekonomiye kazandırın diyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinde geçen “şekilde” ibarelerinin “biçimde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Nevroz Uysal Aslan
Mersin	Ağrı	Şırnak
Mehmet Kamaç	Zülküf Uçar	Onur Düşünmez
Diyarbakır	Van	Hakkâri
	Sırrı Sakik	
	Ağrı	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinize iyi bir akşam diliyorum. “...”(*)

Sevgili arkadaşlar, birkaç gün önce Kobani kumpas davasında çok ağır cezalar oldu. O süreç içerisinde dayanışma içerisinde olan başta CHP Genel Başkanı Özgür Özel ve ekibini buradan selamlıyorum ve Türkiye’nin dört bir tarafında dayanışma için bizimle yan yana olan bütün arkadaşları da buradan selamlıyorum. Bu kumpas davasında Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş ve diğer arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyoruz. Biz onların bıraktığı mirası omuzlayarak geliyoruz.

Yıl, 1991; şu arka sıralarda 18-19 genç Kürt milletvekili buraya yemin etmeye geldiklerinde o yeminin yanına “Bu yemini Kürt ve Türk halkının kardeşliği için ediyoruz.” dediler ve genç bir kadın Leyla Zana bu kürsüde bunları söylerken hepimiz saldırılara maruz kaldık. Otuz üç yıldır aynı şekilde saldırılar devam ediyor çünkü bizler halkımızın özgürlük mücadelesine katkı sunmak için buradayız, varlık nedenimiz de bu.

O yeminden sonra savcılar, terörle mücadele birimleri, kontrgerillalar, devletin derinlikleri hiçbir gün durmadılar, hep ensemizde oldular. Dokunulmazlıklar kaldırıldı, bizi aldılar götürdüler, cezaevinde idamla yargılandık, uzun süre kaldık. Birçok arkadaşımız tahliye oldu, ben de onların arasındaydım ve sonrası 2004 yılında, AKP iktidarı döneminde AİHM’nin kararlarını hayata geçiren ve arkadaşlarımızı

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

özgürleştiren sizin grubunuzdu. Bir gece telefonum çaldı, gecenin geç saatinde arayan dönemin sizin Genel Başkan Yardımcınız -Allah rahmet eylesin- Dengir Mir Fırat. “Sayın Başbakanın selamları var. AİHM’nin kararlarını uygulayacağız. Yarın siz cezaevine gidin, Ulucanlara ve arkadaşlar serbest kalacak.” 2004 yılında AKP bu adımları attı. Sonra devletin derinliklerine teslim olunca sizin de o dönemdeki dokunulmazlıkları kaldıranlardan bir farkınız olmadı. O gün bugündür sırtımızda böylesi bir süreçte arkadaşlarımız da dik bir şekilde buraya geldiler.

Bakın, Kobani kumpas davasında vallahi silah, şiddet, cinayet, hepsi çıktı ve biz ne söylediysek bugün arkadaşlarımız, onlar da aynı şeyi söylüyorlar. Bu toprakların bir barışa, yeni bir anayasaya ihtiyacı varsa aslında Kobani kumpas davasında bizim hassasiyetimizin, toplumun hassasiyetinin de bu noktada dorukta olduğunu bütün Türkiye biliyor. Diliyorum, umuyorum ki hem istinaf hem de Yargıtay süresince bunlar, bu haksızlıklar bir an önce ortadan kaldırılır. Türkiye’nin gerçekten bir toplumsal uzlaşıya ihtiyacı var yani bu kandan kanunların toplumda bir karşılığı yok. Orada 18 kişiydik, şimdi Türkiye’nin 3’üncü büyük partisiyiz. Ünlü bir düşünürün dediği gibi, olgunlaşmış, haklı bir davanın önünde hiçbir güç duramaz. Bizim bu davamız da bu topraklarda var olabilmektir, Anayasa’da Türklüğün yanına Kürt’ü ve diğer halkları koymaktır; bütün mücadelelerimiz budur. Bu mücadelelerimiz insanidir, ahlakidir, vicdanidir. Onun için, bu noktada bizim hassasiyetlerimizi lütfen dikkatle dinleyin; lütfen, buralarda bize sürekli düşmanca davranmayın. Bu topraklar o kadar çok çatışmalara, kana doydular ki, bu toprakların bir tek ihtiyacı var; yeniden bir toplumsal sözleşmedir. Bu toplumsal sözleşmeyi kim yapacak? Bu Parlamento yapacak, asıl göreviniz bu. İktidar bir şeyi yapmıyorsa muhalefetin görevi iktidarı vallahi bunları yapmaya zorlamaktır ama geçmişte ne hikmetse iktidar bir adım attığında muhalefet hep bunlara engel oldu. Vallahi bu küçük hesaplardan hepimizin bir an önce vazgeçmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Hele hele Orta Doğu gibi bir coğrafyada yaşıyoruz ve bu kadar çatışmaların olduğu bir coğrafyada biz kendi iç hukukumuzu bir an önce kalıcı bir hâle getirmeliyiz. Bütün kimliklerin, bütün inançların ülkesini birlikte yaratabiliriz; bu da bizim en tabii hakkımızdır. Burada herhangi bir kimlik, bir başka kimlikten üstün değildir. Bunu dile getiren arkadaşlarımızın bu kadar ceza alması ne ahlakidir ne vicdanidir ne de hukukidir. Yani bir de empati yapın, siz de kendinizi onların yerine koyun. Bu topraklarda, burada genel başkanlık yapmış, burada halkın iradesiyle birkaç dönem vekillik yapmış bu insanların mahkemede de ve hayatın her alanında da biz bu ülkede birlik içerisinde sorunlarımızı çözmeye çalışıyoruz. Arkadaşlarımızın duruşu budur, bizim de duruşumuz budur.

Hepinize iyi bir akşam diliyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

20’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergelere aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Mehmet Karaman	Mustafa Nedim Yamalı
İstanbul	Samsun	Ankara
Mustafa Kaya	Cem Avşar	Sema Silkin Ün
İstanbul	Tekirdağ	Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Talat Dinçer	Türker Ateş	Nail Çiler
Mersin	Bolu	Kocaeli
Ömer Fethi Güler	Kadim Durmaz	Mehmet Tahtasız
Niğde	Tokat	Çorum
Şeref Arpacı	Hikmet Yalım Halıcı	
Denizli	Isparta	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde konuşuyoruz fakat ticaret konuşacaksak önce akıl dışı uygulanan ekonomik politikaların faturasının neden orta direğe kesildiğini, kırk yıllık sanayicinin de kırk yıllık esnafın da “Ben bu kadar kötü bir dönem hatırlamıyorum.”u niye sürekli kullandığını konuşmak lazım. Ticaret konuşacaksak hazine destekli diye verilen esnaf kredi faizleri neden artırılıyor, hataları ve ceremesi de esnafın sırtına neden yükleniyor; bunu konuşmak lazım. Ticaret konuşacaksak, iktidar, tüccarı 2002’yi mumla aratır boyuta nasıl getirdi onu konuşmak lazım fakat bugün önümüzde konuşulması gereken bundan çok daha akut bir durum var; o da toplumu virüs gibi günbegün saran ve yayılan yoksulluk, barınma gibi krizler. Ekonomide kötü gidişin neticesi olan bu sorunlar parasızlığın ötesinde toplumsal huzuru tehdit eden tehlikeli bir hâl almaya her geçen gün devam ediyor. Kimi yerde ailesine yetememenin getirdiği cinnet hâliyle işlenen cinayetler ve intiharlar, kimi yerde ölümlü ev sahibi-kiracı kavgaları, kimi yerde suça itilen çocuklar, kimi yerde gasp, şiddet sonuçlarıyla her gün farklı bir olay karşımıza çıkmakta. Vatandaş barınma ve beslenme gibi çok temel iki insanı ihtiyacına ulaşılmadıkça da bu sorunlar artmaya devam edecek. TÜRK-İŞ verilerine göre, nisan ayı açlık sınırı 17.725 lira, yoksulluk sınırı da 57 binlerde; buna karşın asgari emekli maaşı 10 bin lirayken asgari ücret de 17.002 lira. Bunun şöyle bir önemi var: Bu rakamların hepsi en az toplumun yüzde 50’sini ilgilendiriyor. Hâl böyleyken ortalama kira fiyatları da 10-15 bin lira arasında değişmekte, neredeyse bir asgari ücrete denk gelmekte. Depremden bağımsız olarak barınma ve konut krizi toplumda yıllardır çözüm bulunamayan temel bir sorun olarak karşımızda, kucagımızda durmakta. Peki, yirmi küsur yıldır -öncesi de var- dağ, taş betona gömülmüşken, iktidarın inşaat noktasındaki iştahının namı yedi düveli aşmışken nasıl oluyor da bu memlekette hâlen daha barınma krizi yaşanıyor? 2002 yılında 16 milyon civarı olan konut sayısı bugün 41 milyona gelmişken neden vatandaş kiralık ev bulamıyor veya ev satın alamıyor?

Değerli milletvekilleri, bunun cevapları uzun, çokça konuşulup tartışılabilir fakat basitçe sıralamak gerekirse kurdaki patlama, maliyet artışları, 250 bin dolara daire alma karşılığı verilen vatandaşlıklar, mükerrer daire sahipliği gibi gibi nedenler sayılabilir ama bir de konut yapmakla, sosyal konut yapmakla yükümlü olan TOKİ, Emlak GYO gibi kamu kuruluşlarının sosyal konutu değil lüks konutu önceleyen, dar ve orta gelirli vatandaş ev sahibi yapmak yerine rantı tercih eden, uzun yıllardır devam eden politikası da var.

Bakın, yirmi yılda Emlak Konut GYO tarafından inşa edilen 90 bini aşkın konutun yüzde 69’u lüks konut. Yine, TOKİ’nin yirmi iki yılda ürettiği 1 milyon 200 bin küsur konutun sadece yüzde 15’i dar gelirliye yönelik. Bugün Türkiye’nin en lüks, en kupon arazilerindeki projelere baktığınız zaman ya TOKİ tabelası görüyorsunuz ya Emlak GYO tabelası görüyorsunuz.

Bakın, yakın bir örnek: Geçen hafta Bakanlığın üstlendiği Fikirtepe projesinde 1.615 adet bağımsız bölüm Emlak GYO tarafından satın alındı. Satın alma işleminin tutarı 11,5 milyar TL, satın alma işleminde birim başına ortalama 7,1 milyon TL düşüyor. Açıklamada bağımsız bölümlerin satıcısının hangi şirket olduğu belli değil. Emlak Konut once tasarruf tedbiri açıklanırken bu ölçüde

büyük bir alımı niye yaptı? Açıklama yok, belli değil. Hangi müteahhitler kurtarıldı? Ne kadar kamu zararı oluşturuldu? Hiçbiri hakkında en ufak bir açıklama yok, kapalı kutu. Tüm bu sebeplerden ötürü 2002’de yüzde 73 olan konut sahipliği bugün yüzde 56’lara kadar gerilemiş durumda.

Bakın, iki yıl önce Hükümetin kontrolünden çıkan kira rakamı patlamasıyla alakalı sorunu çözmek üzere yüzde 25 artış sınırı diye bir şey getirildi, geçen sene de uzatıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CEM AVŞAR (Devamla) – Kiracı ve ev sahibini kanlı bıçaklı hâle getiren, mahkemeleri kira davalarıyla dolduran bu dava şimdi Sayın Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek’in geçenki beyanatından anladığımız gibi “Gereği yok, artık kaldırılabilir.” deniliyor.

Peki, ne olacak şimdi? Bakın, sadece İstanbul’da konut kiralalarının iki yıldaki artış oranı yüzde 226. İki sene piyasa mekanizmalarına müdahale ederek, hem ev sahibini hem kiracıyı mahkemeleri düşürerek seyredilen süreci “Şimdi de kaldırdık.” diye, yeni sürecin faturası milletin sırtına yüklenmek isteniyor.

Değerli milletvekilleri, yanlış politikalarla başlayıp yanlışlarla devam eden süreç anayasal bir hak olan barınma hakkına yaşanan krizi çözmez. Üstelik, bu sorunlar öyle “Yapay gündemler yaratalım.” “Yirmi iki yıl önceyle sürekli bugünü kıyaslayalım.” gibi nutuklarla da artık kurtarılamaz çünkü artık, bu konu hakkında mızrak çuvala sığmıyor, lafla peynir gemisi yürümüyor. Vatandaş ekonomiye, yoksulluğa, geçim sıkıntısına, barınma krizine kesin çözüm bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Isparta Milletvekili Sayın Hikmet Yalım Halıcı.

Buyurun Sayın Halıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 20’nci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle, Genel Kurulu saygılarımı selamlıyorum.

Anayasa’nın 11’inci maddesi “Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.” demektedir ama bu teklifte Anayasa’ya uygunluk aranmamıştır. Bu maddede 6502 sayılı Kanun’un geçici 3’üncü maddesine eklenen ibarelerle 1 Nisan 2027’ye kadar geçici süreyle devre tatil satışı yapabilecekler kapsamına kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği yoluyla devre tatil hakkı da dâhil edilecek, devre tatile konu olan malda aynı hak sahibi olmayanlar da devre tatil satışı yapabileceklerdir yani kanunda açıkça yasaklanan devre tatil satışı yapamayacaklar için düzenleme getirilmiş durumda. Muhalefet şerhimizde de belirttiğimiz gibi, bu maddenin teklif metninden çıkarılması gerektiğini buradan ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı aldığı kararla birlikte Halkbankasından Esnaf Kefalet Kredi Kooperatifleri aracılığıyla çekilen kredilerin faiz oranlarında artış yaptı, eski tarihli çekilen ve hâlen borçlu olan esnafın faizleri maalesef artırıldı. Esnaf zaten enflasyonun altında eziliyor, birçoğu kepenk kapattı; önceki yıla göre yeni açılan iş yeri sayısı yüzde 5 düşerken, kapanan iş yeri sayısı ise yüzde 12 arttı; Türkiye’de 66 ilimizde kapanan iş yeri sayısı açılanların önünde. Esnafımıza Halkbank tarafından kullanılan esnaf kefalet kredi faizleri geriye dönük olarak artırıldı. Amacımız, daha fazla esnafın kepenk kapatması mı? Esnafımız borcunu ödeyemiyor; iktidarın bu kararıyla esnaf batar, ödeme yükü artan esnaf bunu sattığı ürününe yansıtacak ve bu da vatandaşa etki edecek. Siz hem esnafı hem de halkı tamamen bitirme kararı almışsınız, bu karardan derhâl vazgeçmelisiniz.

Değerli milletvekilleri, kamuda tasarruf tedbirleri açıklandı. İyi güzel de hani itibardan tasarruf olmazdı? Biz size “Saray yapmayın, özel uçak almayın, yüzlerce konvoylu araçla gezmeyin.” derken ne diyordunuz? “İtibardan tasarruf olmaz.” Ne oldu şimdi? İtibarımız yerle bir mi oldu? Bakın, ben size itibar nedir anlatayım: İtibar, “Kamuda tasarruf yapıyoruz.” deyip döviz geçiş garantili ihaleler vermemektir mesela. İtibar, çiftçisi mazot alamazken, elektrik, ilaç ve su faturası ödeyemezken Ziraat Bankasından yandaş bir iş adamına 780 milyon dolar vermemektir. İtibar nedir biliyor musunuz? Ataması yapılmadığı için intihar etmeyen öğretmendir. İtibar, seçimden önce verdiğiniz “Mülakati

kaldıracağız.” sözünü yerine getirmektir. İtibar, gerici müfredat yerine ilerici ve çağdaş bir eğitim reformu yapabilmektir. İtibar, kadına şiddette ve çocuğa istismarda dünyada ilk 3 sıranın içinde olmamaktır. İtibar, Halkbank, Ziraat Bankası, Türk Hava Yolları, Vakıfbank ve daha birçok kamu kaynağının yağmalanmaması, Varlık Fonunda tutulmaması ve halktan aldığınız vergilerin hesabının verilmesidir. İtibar, halkın yüzde 80’inin yoksulluk, yarısının ise açlık sınırı altında olmamasıdır. İtibar, emekliyi 10 bin lirayla açlığa mahkûm etmemektir. İtibar, kendi halkı kirasını dahi ödeyemezken Türk vatandaşlığını peynir ekmek gibi yabancılara satmamaktır. İtibar, sınırdır, namustur, ülkeye 10 milyon sığınmacı doldurmamaktır. İtibar, demokratik parlamenter sistemdir, yasama, yürütme ve yargı bağımsızlığıdır. İtibar, devlette liyakattir, hak edenin hak ettiği yere gelebilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

HİKMET YALIM HALICI (Devamla) – İtibar, özgür üniversitedir, bağımsız mahkemelerdir, parasız eğitimidir, sosyal adalettir, onurlu dış politikadır, eşitlik, ifade özgürlüğüdür. 1 Mayıs’ta Taksim’i işçilere açmaktır itibar, öğrencilerin bahar şenliklerinde özgürce şarkı söyleyebilmeleridir, gençlerin iş sahibi olması, çocukların her türlü tehlikeden korunmasıdır. İtibar, uyuşturucudan, mafyadan ve çetelerden arındırılmış sokak ve kentlerdir. İtibar, tam bağımsız, onurlu Türkiye’dir, antiemperyalizmdir. İtibar, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün devrimlerinden ayrılmamaktır. Şimdi hesaplayın, soruyorum size: Ne kadar itibarınız var?

Hepinize en derin saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinde geçen “şeklinde” ibaresinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Mehmet Kamaç
Mersin	Ağrı	Diyarbakır
Nevroz Uysal Aslan	Onur Düşünmez	Zülküf Uçar
Şırnak	Hakkâri	Van
	Ömer Faruk Hülakü	
	Bingöl	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımız, bu hafta 1.000’inci kez bir araya gelecek olan Cumartesi Annelerinin onurlu mücadelelerini buradan saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir siyasi intikam davası olan Kobani kumpas davasının tanımadığımız kararıyla tutsak edilen tüm yoldaşlarımızı buradan saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Konumuz, yüz yıllık Cumhuriyet tarihinde bitmeyen bir düşmanlığın tahlilidir. O sebeple, bugün burada Kürt düşmanlığının en güzel ilanını konuşacağız. Kobani kumpas davasının Kürt düşmanlığının nasıl tescilli olduğunu anlatmaya çalışacağım.

Kürt halkının en temel haklarını gündeme getirdiğimizde, hak talebinde bulunduğumuzda suratımıza doğru tuttuğunuz şey darbe anayasasıdır. Bu Anayasa’da Kürt yok, Anayasa’da Kürtçe yok. Peki, ne var bu Anayasa’da? Türk var, herkes Türk, vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk. Bir de soydaş ve akraba topluluklar var; Karabağ’daki Azeri, soydaş ve akraba fakat Kobani’deki Kürt, düşman; Rojava’daki Türkmen, soydaş ve akraba fakat Kürt, düşman.

İşte, düşmanlığın başladığı temel yer demokratik bir anayasadan yoksunluktur. Herkese “Türk” demekle ortaya çıkan düşman hukuku, aradan geçen yüz yılda hiçbir şekilde savrulmadan sürdürülüyor. Sözüm ona Karabağ’ın düşmesine izin vermeyenler “Kobani düştü düşecek.” diye sevinçle müjde vermekten çekinmiyorlar. İşte Kürt halkının Kobani için IŞİD barbarlığına karşı verdiği destansı mücadeleye ve dayanışma sizin ikiyüzlü ve düşmanlıkla bezenmiş bilinçaltınızı ortaya çıkarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Kobani’yi Rojava’da düşüremeyenler çareyi Ankara’da düşürmekte aradılar. Kobani düşmedi ve hiçbir zaman düşmeyecek ama ben size neyin düştüğünü söyleyeyim: Kobani düşmedi ama sizin IŞİD’le resmî ticaretiniz düştü, Kobani düşmedi ama AKP ve küçük ortağı için İstanbul düştü, Ankara düştü, Kobani düşmedi ama mahkeme dosyalarında unuttuğunuz notlarla nasıl bir kumpas içerisinde olduğunuz yargı tarihine kara leke olarak düştü. Kobani düşmedi ama siyaseten baş edemediğiniz HDP’yi kapatmak için nasıl alçaldığınız arşivlere düştü. Kobani düşmedi ama mahkeme başkanının mafya bağlantılarıyla yargının nasıl bir çukura düştüğü ortaya çıktı. Kobani düşmedi ama 28 Şubat darbesini yapanlara davanın aynı günün akşamında tahliyeler düştü. Kobani’nin düşmemesi öyle bir ağır travma yarattı ki, Kürt düşmanlığınız öyle bir raddeye geldi ki 28 Şubat hafızası tarihinizden silinip atıldı. Kobani’nin düşmediği gerçeği...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hayal görüyorsun!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Devamla) – Dinle!

Kobani’nin düşmediği gerçeği ortada duruyorken, “...”(*) sloganının dünyanın dört bir yanından sahiplenildiği gerçeği ortadayken ne yazık ki Kürt düşmanlığınız size diğer düşmanlıklarınızı unutturacak bir seviyeye gelmiştir. Kürt’e karşı yürüttüğünüz düşman hukuku, Kürt’e karşı her daim hazır bir vaziyette olan tedbir devleti normları, Kürt siyasetine karşı siyasetin alanını yargıya dâhil etme politikalarınız bir bütün olarak demokratik mücadelenin değil düşmanlığın tezahürüdür.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sizin inadınıza Türkler ile Kürtler her zaman kardeş, her zaman!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Devamla) – Bir susar mısınız?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen istediğin kadar konuş!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, yüz yıllık siyasi tarihi cezaevlerine giriş ve çıkışlarından ibaret olan bu ülkede Kürt’ü cezaevleriyle tehdit etme sığınağına düşmek, Kürt siyasetini yargı eliyle dizayn etmeye çalışmak, Kürt halkının tarihsel kazanımları ve bağlarını -yani Rojava’dan- koparmaya çalışmak, en basit tabiriyle kaybetmenin taşlarını döşemek anlamına gelir. Kobani kumpas davasının gelecekte iktidarın aleyhine bir örnek dava teşkil etmesi adına demokratik bir anayasa için Kürt sorununda demokratik çözümün sağlanması ve tecridin derhâl ortadan kaldırılmasına ihtiyaç vardır. Siyasette onu icra ettiğimiz en temel yer olan Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu konuda acilen sorumluluk almalıdır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

21’inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Mehmet Karaman

Mustafa Nedim Yamalı

İstanbul

Samsun

Ankara

Sema Silkin Ün

Mustafa Kaya

Necmettin Çalışkan

Denizli

İstanbul

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU
SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün milletimizin heyecanla beklediği bir yasayı görüşüyoruz, Ticaret Kanunu'nu. Yasanın halkımızın hiçbir derdine derman olmadığı gayet açık. İçerisinde ne var diye merak edilecek olursa maddelerden biri reklamlarla ilgili. Şimdiye kadar durdurma cezası vardı, buna ilaveten içeriğin çıkarılması, erişimin engellenmesi geliyor. Bugüne kadar sadece yargı kararıyla müdahale imkânı varken artık talimatla istediğiniz metni internetten çıkaracaksınız, yayınlanmasını istemediğiniz bütün haberlere erişim ortadan kalkacak. Bugün, yakın geçmişte, bildiğimiz Dezenformasyon Yasası çıktı. Bir şekilde müdahale ettiniz, yetmedi, şimdi, etki ajanlığı gündemde yani insan şunu sormadan edemiyor: Acaba bunu hazırlayan arkadaşlar nasıl bir ruh hâli içerisinde, neden korkuyorlar? Buraya getirdikleri bütün maddeler, kanun teklifleri yasaklamaya yönelik. En kolay iş olarak dükkânı kapat, cezayı artır; yasakla, engelle, kapat. Bugüne kadar yasaklıktan söz edenlerin, dem vuranların en büyük yasakçı olması da gayet manidir.

Değerli milletvekilleri, burada esas sorun şu: Sorunları çözmek yerine sorunun üstünü örtmeye çalışmak. Yani iktidara şunu söylemek gerekir: Algıyı yönetmeyin ülkeyi yönetin. Sizin ciddi anlamda kontrol sorunuz var. Bütün bu yoğunluğunuzu medyayı susturmaya, muhalefeti susturmaya, baskılamaya, toplumu kontrole harcıyorsunuz; hâlbuki, bugün, ülkemiz pek çok sorunla karşı karşıya. Sığınmacı sorunu var, adı değişti "kontROLSÜZ sığınmacı" oldu. Ülkemizin sokakları artık güvensiz hâle geldi; başıboş köpekler, hayvanlar insan hayatına kastediyor. Sadece, arada bir açıklama yaparak geçiştiriyorsunuz.

Yine, bugün, ekonomide direksiyonu kaybettiğiniz için de uçurumdan aşağı yuvarlanıyoruz. Şimdi, bugün, yasanın tümü, özü itibarıyla piyasaya müdahale. Ben tarihi hatırlatmak isterim: 1955-1960 tarihleri arasında o Demokrat Partinin çıkardığı Millî Korunma Kanunu iktidarın düşmesine neden oldu. Onun için de piyasaya müdahale etmemeli, piyasayı desteklemek için gayret etmelidir.

Değerli milletvekilleri, bugün görüyoruz çete, mafya olaylarını, şu Türkiye'nin 81 vilayetinden seçilmiş gelmiş insanlar olayları internetteki, YouTube ekranlarındaki televizyonculardan, habercilerden öğrenmeye çalışıyoruz. Bir yetkili bakan, sorumlu Hükûmet yetkilisi gelip de "İşin aslı şudur ey milletvekilleri." diyerek bunu anlatma lütfunda bulunmuyor, belki kendileri de bilgi sahibi değil.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız dün gayet isabet bir tespitte bulundu, dedi ki: "Nüfus artış hızı varoluşsal bir tehdittir." Elhak on numara bir tespit ama bilelim ki miting yaparak Gazze'de yaşananları, Gazze soykırımını önlemeye çalıştığınız gibi bu tespiti yaparak da bu sorunu ortadan kaldırmış olmazsınız. Siz işin sadece teknik tarafındasınız, sosyal boyutundan uzaksınız ve maalesef ki çıkarılan yasalar ortada. Bakın, daha yakın zamanda Aile ve Gençlik Fonu çıkarıldı, denildi ki: "Deprem bölgesine pozitif ayrımcılık yapacağız, her bir gence yuva kurması için 150 bin lira kredi vereceğiz." Ne oldu? Ortada bir şey yok. Ortada bir şey yok çünkü halk gündeminizde değil. Bakın, 3 çocuktan bahsediliyor, şunu sormamız gerekir: Bu ülkede evlilik yaşı 27'ye çıktıysa acaba niye çıktı?

İnsanlar, gençlerimiz işsizse, gelecekte umutsuzsa, karamsar bir dünyada yaşıyorsa işte, bununla ters orantılı olarak evlilik yaşı da yükseliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

Ya, Allah aşkına, değil ki yaşayan asgari ücretle iş bulamayan gençler, bugün ülkemizde otuz yıl süreyle bu devlete, bu millete hizmet etmiş insanlara 10 bin lira aylık geliri layık görüyorsunuz. Bir genç, emekli olduğunda, otuz yıl sonra 10 bin lira maaşa mahkûm olacağını düşünüp nasıl yuva kursun? Ama işiniz gücünüz sadece talimat vererek işi çözmeye çalışmak çünkü siz hayattan kopuksunuz. 3 çocuğu olan bir aile üniversitede okutmak isterse aylık 50 bin lira gideri var ama bunların hiçbirini bilmediğiniz için, bunların hiçbirisi gündeminizde olmadığı için tek gıcındığınız şey var, burada Saadet Partisinin yoklama istemesinden rahatsız oluyorsunuz. Arkadaşlar, bu Meclisin görevi buraya katılarak yasalara iştirak etmek, oylama esnasında katılıp sonrasında çıkmak değil.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 21'inci maddesiyle 6585 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin beşinci fıkrasına eklenen cümlelerin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Türker Ateş

Nail Çiler

Mersin

Bolu

Kocaeli

Ömer Fethi Gürer

Kadim Durmaz

Mehmet Tahtasız

Niğde

Tokat

Çorum

Şeref Arpacı

Gizem Özcan

Denizli

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ADEM ÇALKIN (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Muğla Milletvekili Sayın Gizem Özcan.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ticaretile ilgili düzenlemeleri içeren teklifi görüşüyoruz. İktidar artık “yeni ekonomik model” lafını ağzına almayı bıraktı ancak ekonomide sıcak para girişlerine dayanarak yol yürümeye devam ediyor. Çok basitçe, halkımız nasıl soyuluyor anlatalım: Sıcak para, dolar kurundaki dalgalanmayı ve yüksek faizi seviyor. Faiz baronları Japonya'dan yıllık yüzde 1-2'yle borç alıyor, 100 dolar borç alan biri bu parayı Türkiye'ye getirip, liraya çevirip bugünkü yüzde 50 faizle bankaya yatırırsa ve bu süreçte Merkez Bankası da dolardaki hareketlenmeyi engellerse yıl sonunda faiz baronunun 150 doları oluyor. Borcunu faiziyle diyelim ki Japonya'da ödedikten sonra cebinde 48 dolar kalıyor. Ne üretim var ne istihdam var. Peki, ne var? Dolar bazında yüzde 48 kâr var, Merkez Bankasının rezervlerinin tükenmesi var. Var mı emeğiyle geçinip böyle bir para kazanan? Yok. Kim bu politikaların akıl hocası? IMF. İşte, o yüzden diyoruz ki: “İktidar IMF'siz IMF politikası uyguluyor.”

Değerli milletvekilleri, ekonomik koşullar günden güne kötüleşirken iktidar geçici, pansuman tedbirlerle ticareti ve sanayiye ayakta tutmaya çalışıyor. Bu teklif de bu geçici, pansuman tedbirlerin bir örneği. Her gün yüzümüze çarpan gerçek şu: Adalet mekanizmasının çürüdüğü bir ortamda ekonomi

de ne yazık ki bu çürümeden nasibini alıyor. Adalet, deniz gören kum gibi dağıldıkça onun üzerinde hiçbir kurum ayakta kalmıyor.

Değerli milletvekilleri, “adalet sisteminin sorunları” dedik. Bu sorunlar, yaşadığımız ekonomik ve sosyal sorunlarla göbekten bağlı sorunlar. Önemli Şair Brecht’in “halkın ekmeği” dediği adalet zarar gördü. Lafı çok dolandırmaya gerek yok. Bugün ülkemizin gazetelerinde boy boy çeteleşme tartışılıyorsa, bu çetelerin siyasal, yargısal bağlantıları çarşaf çarşaf ortaya dökülüyorsa “FETÖ borsası” diye bir kavram literatüre girmişse, Sinan Ateş cinayeti üç beş tetikçinin üstüne yıkılıp asıl sorumlular gizleniyorsa, bugün yüksek mahkemelerimizin seçimlerinde bile tarikatların desteklediği adaylardan bahsediliyorsa bunun ardında yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını yitirmesi var. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bütün bunlar olurken bir yandan da anayasa tartışması yürüyor. Şu çok açık: Ülkenin evrensel hukuk normlarına, demokratik değerlere ve insan haklarına saygılı Anayasa sorunu var, evet ancak karşımızda mevcut Anayasa’ya bile tahammül edemeyen bir yapı var. Soruyorum: Anayasa Mahkemesi kararına rağmen Can Atalay neden Mecliste değil? Osman Kavala’nın, Selahattin Demirtaş’ın hakkındaki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları neden uygulanmıyor? Tayfun Kahraman neden doğum gününü kızı Vera’yla birlikte geçiremiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa Mahkemesi kararları ortada iken 8 Martta İstiklal Caddesi kadınlara neden kapalı? 1 Mayıs’ta Taksim işçilere neden kapalı ve hangi hakla üzerinden yirmi beş gün geçmesine rağmen, hâlâ 1 Mayıs tutuklamaları yapılıyor? Galatasaray Meydanı, hakikat mücadelesinin onuru Cumartesi Annelerine direnişinin 1.000’inci haftasında neden kapalı? Biz bu soruları soruyoruz ama yargıyı omurgasından kırmaya çalışanların neden anayasa tartışması yürüttüğüne dair cevabı da çok iyi biliyoruz. Niyet ne adalete susamış halka derman olmak ne demokratik anayasa yapmak; niyet kemer sıkma politikalarıyla günden güne yoksullaşan işçinin, çiftçinin, memurun, emeklinin gerçek sorunlarının üzerini bir sis perdesiyle kapamak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) – İzin vermeyeceğiz, o sis perdesini yırtıp çocuklarımıza onurlu bir gelecek, demokratik bir ülke ve anayasa bırakacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinde geçen “şeklinde” ibarelerinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Nevroz Uysal Aslan
Mersin	Ağrı	Şırnak
Mehmet Kamaç	Onur Düşünmez	Zülküf Uçar
Diyarbakır	Hakkâri	Van
Sabahat Erdoğan Sarıtaş		
Siirt		

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle dünyanın gözü önünde kurulan ve üç yıl süren kumpas davasında yargılanan bütün siyasetçi arkadaşlarımızın şahsında cezaevindeki bütün siyasi mahpusları saygıyla selamlıyorum.

Bu arkadaşlarımızın şahsında kadın özgürlük mücadelesi ve demokratik siyasetin yargılandığı ve cezalandırıldığı bir siyasi kumpas davası yaşandı bu ülkede. Dünyanın hiçbir yerinde barbar DAİŞ karanlığına karşı verilen mücadele yargılanmadı. Bir “tweet” üzerinden başlayan dava sürecinde verilen kararlarda şunu çok net gördük ki asıl meselenin demokratik siyasetin engellenmek olduğu gerçeği bir kez daha açığa çıktı. Zira, yargılanan ve ceza alan arkadaşlarımızın hepsi de siyasi faaliyetlerinden dolayı cezalandırıldı. Burada elbette kadın siyasetçi arkadaşlarımıza ayrı bir parantez açacağım. Öncelikle, yıllardır en katı erkek aklına ve siyasetine karşı amansız bir mücadele veren ve bu duruşmada tahliye edilen bütün arkadaşlarımızı bu kürsüden bir kez daha sevgiyle selamlıyor, hepsine tekrardan hoş geldin diyoruz. Bugün ağır cezalarla yargılanan siyasetçi kadın arkadaşlarımız yıllarca savaşa karşı eylemler yaptı, kadına yönelik şiddete ve savaşa “Hayır.” dedi; her savaşın aynı zamanda kadın bedeninde bir savaş alanına dönüştüğünü söyledi. Bakın bu, dün böyleydi, bugün de böyle; Kobane’de böyle, Ukrayna’da böyle, Filistin’de de böyle. İşte, bizler tam olarak yarının da böyle olmaması için mücadele ediyoruz. Bugün yargılanan, cezalandırılan bütün kadın arkadaşlarımız da bunun mücadelesini veriyor. Kadının gizlenen, çarpıtılan tarihine karşı kadınlar, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi burada da kendi hakikatini aramaya, direnmeye devam etmiştir; bugün bu arkadaşlarımızın yargılanmasının temel nedenlerinden biri de budur.

DAİŞ zihniyetine karşı arkadaşlarımız sadece Kobane’de değil, Türkiye’de de mücadele etti. O nedenle, Ankara Garı’nda katledilen biz, Suruç’ta katledilen biz, Diyarbakır’da katledilen biz, Antep’te katledilen biz ve gelin görün ki yargılanan da biz olduk. Sadece bu bile, bu davanın siyasi bir dava olduğunu, bir intikam davası olduğunu anlatmaya yetiyor. Bu davada yirmi iki yıl altı ay ceza verilen Zeynep Karaman arkadaşımıza buradan kucak dolusu sevgilerimizi gönderiyoruz; yıllardır her mahkemede yargılanan değil, savunmalarıyla erkek egemen aklı ve baskıcı iktidarı yargılayan bir noktada durdu; tutuklanırken de içeride tutulurken de ağır cezalar alırken de hiçbir şekilde baş eğmedi, haklı mücadelesinden geri durmadı. Buyurun, bunu nasıl yaptığını sevgili Zeynep’in kendisinden de dinleyelim, son savunmasındaki şu sözlerini burada okumak istiyorum: “Biz bugüne kadar boynumuzu bükmedik, bundan sonra da bükmeyiz. Boyun eğmedik, bundan sonra da eğmeyiz. Bizim için asıl olan özgürlük, demokrasi ve halkların özgürlüğüdür.” Aynen öyle yaptı Zeynep, DAİŞ karanlığına karşı Kobane halkının yanında, otoriteye karşı özgürlüğün yanında, kadın düşmanlığına karşı “...”(*) diyerek kadın mücadelesinin en ön saflarında durdu.

Değerli arkadaşlar, elbette sadece kadın özgürlük mücadelesinde değil, bir bütün olarak Kürt sorununun demokratik çözümü ve dolayısıyla demokratik siyasetin önünün açılması için de mücadele etti Zeynep Karaman. Hatta sevgili Zeynep savunmalarında şu an bulunduğumuz Meclise de çağrılar yaptı. O çağrısını bu kürsüden bir kez daha okumak istiyorum, şöyle diyor Zeynep: “Öncelikle devletin Kürt toplumuna düşmanlık politikalarından vazgeçmesi ve cumhuriyet oluşturan bütün kimliklerin eşit ve özgür birlikteliğinden geçtiği gerçeğini kabul etmesi gerekiyor. Buna göre demokratik cumhuriyeti maddi ve manevi unsurlarıyla yeniden inşa etmeyi düstur edinmelidir. Bunun yolu da tarihsel bir yüzleşmenin içine girmektir.” Evet, arkadaşlar, tarihsel bir yüzleşmeye girecek yer, bunun adımının ilk atılacağı yer, sevgili Zeynep’in dediği gibi tam olarak burasıdır.

Bir kez daha Kobane kumpas davasında yargılanan ve ağır cezalar alan bütün arkadaşlarımızı selamlıyor, şairin şu sözleriyle konuşmama son vermek istiyorum: “Dersimiz tarih, unutmayın kaldığımız yeri, yenilmedik daha.”

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

22'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Karaman

Mustafa Nedim Yamalı

Sema Silkin Ün

Samsun

Ankara

Denizli

Mustafa Kaya

Serap Yazıcı Özbudun

Bülent Kaya

İstanbul

Antalya

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun.

Buyurun Sayın Özbudun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulumuzu ve bizleri ekranları başında izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Saadet-Gelecek Grubu olarak, biz, görüşmekte olduğumuz bu torba kanunun 22'nci maddesinin metninden çıkarılmasını öneriyoruz. Şimdi, ben size önerimizin haklı gerekçelerini ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum.

Tabii, neden haklı gerekçelere dayandığımızı ifade edebilmem için 22'nci maddenin içeriğinden bahsetmem gerekiyor. 22'nci madde, bu kanunun 1'inci maddesinin 26 Nisan 2024'te yürürlüğe gireceğini hükme bağlıyor. Yani, dolayısıyla, bugün günlerden nedir? 23 Mayıs 2024. Bu kanunu bu gece tamamlayacağız, Sayın Cumhurbaşkanı yarın öbür gün imzalayacak, şu bir iki gün içinde yürürlüğe girecek. Demek oluyor ki 22'nci maddenin düzenlemesi gereğince bu kanunun 1'inci maddesi tam bir ay geriye yürütülmek suretiyle yürürlüğe girecek. Bunun çok açık bir anlamı var. Nedir bu? Hukuk kurallarının geçmişe yürümezliği ilkesi böylece apaçık bir biçimde ihlal ediliyor. Aslında, bunun ciddi bir ihlal sorunu olduğunu anlamamız için ne hukuk profesörü olmaya ihtiyaç var ne de hukukçu olmaya ihtiyaç var. Neden? Çünkü eşyanın tabiatı gereği hukuk kuralları geçmişe değil ancak geleceği düzenleyebilirler. Hukuk kurallarının amacı nedir? Toplumsal hayatın bir alanını düzenlemek, vatandaşlar için hak ve borç yaratmak, kamu makamlarına da çeşitli yetkiler sunmak. Bunların olabilmesi için hukuk kurallarının ancak geleceği düzenlemesi gerekir çünkü yurttaşlar birkaç ay sonra, bir yıl sonra yürürlüğe girecek bir kanunun bugünü, geçmişe düzenleyebileceğini tahmin etmek suretiyle hayatlarını planlayamazlar. Dolayısıyla, bu açık bir hukuk ihlali olduğu için metninden çıkarılması gerekir.

Şimdi, bakınız, bizim Anayasa'mız "hukuk devleti" ilkesine yer veriyor ve aynı zamanda 11'inci maddede "Anayasa'nın üstünlüğü" ilkesine yer veriyor ve "Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamazlar." diyor. Dolayısıyla, bütün bu hükümler karşısında bizim burada, hukuka uygun, Anayasa'ya uygun kanun yapmamız gerekiyor. Peki, bu ilk defa karşılaştığımız bir sorun mu? Hayır. Burada, 2 Mayıs 2024'te görüştüğümüz ve sonraki günlerde kabul edilen Maden Kanunu ve çeşitli kanunlar üzerinde değişiklik getiren kanunun 15'inci maddesi de aynen bunun gibi, o kanunun 1 ve 3'üncü maddesindeki hükümlerin 28 Şubat itibarıyla yürürlüğe gireceğini düzenlemişti. Dolayısıyla, ben buradan Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarındaki arkadaşlarıma seslenmek istiyorum. Ben biliyorum, o sıralarda çok değerli hukukçu meslektaşlarım var. Neden bile bile, göz göre göre hukuka aykırı kanun teklifleri getiriyorsunuz. Bakın, biz burada yemin ettik, dedik ki: "Hukukun üstünlüğüne ve Anayasa'ya sadakatten ayrılmayacağız." Bütün bunlar ortada açık bir gerçek olarak dururken ve siz de bu hükümlerin hukuku ve Anayasa'yı ihlal ettiğini biliyorken neden böyle kanun teklifleriyle bu Meclisi meşgul ediyorsunuz? Benim burada bu kadar ayrıntılı açıklamalar yapmamın sebebi şu: Bizler Parlamento

çoğunluğunun hukuk kurallarını nasıl ihlal ettiğini çok iyi biliyoruz ama yurttaşlarımız buradaki bütün çalışmaları harfiyen izliyor olamazlar çünkü onların günlük hayatları buna el vermeyebilir; ola ki şu an bizi ekranları başında izliyorlarsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin nasıl bir hukuksuzluğa, nasıl bir anayasasızlığa alet edildiğini yurttaşlarımızın anlamasını ve görmesini istiyorum ve bu vesileyle, bize her vesileyle yeni anayasa çağrısında bulunan Parlamento çoğunluğuna şunu söylemek istiyorum: Sizin Anayasa'ya uymak gibi bir kaygınız yok ki sizin Anayasa'ya ihtiyacınız yok. Dolayısıyla, ileride çöp hâline gelecek bir metin üzerinde niye bizi ve kamuoyunu meşgul edeceksiniz? Umarım, bu alışkanlığınızdan vazgeçersiniz ama biz bıkmadan usanmadan sizi hukukun üstünlüğüne, hukuk devletinin gereklerini inşa etmeye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – ...davet edeceğiz ve burada son nefesimize kadar da Türkiye'nin bir hukuk devleti olması için, bir demokrasi olması için çaba sarf edeceğiz. Umarım biz zafer elde ederiz, siz bu alışkanlığınızdan vazgeçersiniz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 22'nci maddesinde geçen "Türk lirasından" ibarelerinden sonra gelmek üzere "az olmamak kaydıyla" ibarelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer

Türker Ateş

Nail Çiler

Mersin

Bolu

Kocaeli

Şeref Arpacı

Mehmet Tahtasız

Kadim Durmaz

Denizli

Çorum

Tokat

Evrım Karakoz

Ömer Fethi Gürer

Aydın

Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Aydın Milletvekili Sayın Evrim Karakoz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanun teklifinin 22'nci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım.

Detaya girmeden önce, ekonomimizin son hâline bir bakalım: Merkez Bankası 818 milyon lira zarar etmiş, enflasyon artıyor, faiz artıyor, döviz artıyor; uyguladığımız ekonomi politikasıyla, daha doğrusu uygulayamadığımız ekonomi politikasıyla maalesef ekonomimiz felakete sürüklenmiş durumda. Bu ekonomik felaketin, bu krizin sorumlusu kim? İç güçler mi, dış güçler mi, faiz lobisi mi, market lobisi mi, soğan lobisi mi, çiftçi mi, emekli mi, emekçi mi? Bu krizin tek sorumlusu sizsiniz ama burada kurduğunuz cümlelerde, yaptığınız açıklamalarda sorumluluk kabul etmiyorsunuz, sorumluluğu sürekli başkalarına yüklüyorsunuz, üstüne üstlük şatafatınızdan ve sarayınızdan vazgeçmiyorsunuz; yaptığınız hataların bedelini millete ödetiyorsunuz, memleketin dağıtımını, ovasını, hatta vatandaşlığını satıyorsunuz, gençlerimizin geleceğinden çalışıyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz bir tarım ülkesiydi ama AKP iktidarı sayesinde, maalesef, tarımda alarm zilleri çalıyor. Ekonomiyi berbat ettiğiniz gibi, adaleti berbat ettiğiniz gibi tarımı da berbat ettiniz. Bugün ülkemiz dışarıdan mercimek ve buğday ithal eder hâle geldi. Tohum pahalı, üretici

ekim yapamıyor; mazot pahalı, üretici tarlasını ekemiyor; gübre pahalı, vatandaş gübre kullanmaktan vazgeçecek duruma gelmiş durumda. Bakın, memleketim Aydın’da incir üreticisi, pamuk üreticisi, zeytin ve zeytinyağı üreticisi dört gözle iktidarın ekonomi politikalarını, tarım politikalarını bekliyor. Tarımsal üretimde üretim girdi maliyetleri aldı başını gitti, hâliyle üretici “Ürettiğim ürünü satabilecek miyim, para kazanabilecek miyim?” derdine düşmüş durumda.

Buradan Tarım Bakanına ve Maliye Bakanına sesleniyorum: Tasarruf tedbirleri dolayısıyla çiftçimizden bozduğunuz ekonomiyi düzeltmesini beklemeyin, çiftçimizden fedakârlık beklemeyin; çiftçilerimizin destekleme primlerini artırın ve zamanında ödeyin. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bizler tarlasını ekemeyen çiftçilerin, maaşıyla geçinemeyen emeklilerin, alın terinin karşılığını alamayan asgari ücretlilerin, atanmayan öğretmenlerin, sağlıkçıların, mühendislerin hak ve hukukunu burada savunuyoruz ama iktidar milletvekilleri milletin hakkını ve hukukunu savunmaktan daha ziyade saraydan gelen talimatlarla sarayın hakkını ve hukukunu savunma derdindeler. Sizler, size verilen vekâleti millet iradesi için değil saray iradesi için kullanıyorsunuz.

Şöyle bir sorun kendinize: Hangi ilin hangi problemini çözdünüz? Misal, milletvekili olduğum Aydın ilinde on iki yıldan beri Ortaklar-Selçuk yolunu tamamladınız mı? İktidarınız süresi boyunca Çıldır Havaalanı’nı sivil ulaşımına açtınız mı? İktidar olduğunuz günden beri her sene Aydın’a gelip yeni bir adliye binası müjdesi veriyorsunuz, maalesef bugüne kadar bir ilerleme görmedik. Bir de son zamanlarda Aydın’da bulunan kamu binaları yıkılıyor ve biz Aydınlılar olarak bu kamu binalarının yerine ne yapılacak, ne yapılmayacak bilmiyoruz ama yirmi iki yıllık iktidarınız boyunca Aydın’a şunu yaptınız: Neredeyse mezarlıklarımıza, neredeyse evlerimizin odalarına kadar jeotermal sondajlar çaktırdınız, Aydın’ın her yerine maden ruhsatları verdiniz. Dağlarından yağ, ovalarından bal akan “gökyüzünün altındaki en güzel yeryüzü” diye tarif edilen, her metrekaresinde tarih ve medeniyet olan Aydın’ımızın dağlarına, ovalarına durmadan maden ruhsatları veriyorsunuz. Buradan altını çizerek bir kez daha söylemek istiyorum: Biz Aydınlılar olarak tek bir incir ağacımızın, tek bir zeytin ağacımızın, tek bir çam ağacımızın sizin jeotermal ve maden sevdanız uğruna kesilmesine asla ve asla müsaade etmeyeceğiz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) – Aynı durum Türkiye’nin pek çok ili için de geçerli. Yatırım yok, fabrika yok, istihdam yok ama işsizlik var, yokluk var, yolsuzluk var, fakirlik var, doğa ve çevre talanı var, zam üstüne zam var, garibana “Sabret.”, zengine “Şükret.” var.

Sayın milletvekilleri, yerel seçimlerde kazandığımız başarının üzerinden az bir zaman geçti, artık ilk genel seçimde Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında tüm ülkede vatandaşlarımızın varlık içinde, birlik içinde, dirlik içinde, huzur içinde, adalet içinde yaşaması için, o güzel günlere kavuşması için Cumhuriyet Halk Partisi olarak elimizden geleni yapacağız ve tüm vatandaşlarımızı güneşli, güzel günlere kavuşturacağız.

Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Hamşioğlu

Mehmet Mustafa Gürban

İstanbul

Tekirdağ

Gaziantep

Mehmet Akalın

Yavuz Aydın

Nimet Özdemir

Edirne

Trabzon

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban konuşacaklar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 22’nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bugün kürsüde, öz yurdunda kendisini garip hissedenlerin sesi olmaya çalışacağım.

Ülkemize gelen sığınmacıların enflasyon oranlarını artırdığı açıktır, bunu yapılan akademik çalışmalarda desteklemektedir. Örneğin, son zamanlarda ciddi bir barınma kriziyle karşı karşıyayız. Özellikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımız bundan en çok etkilenen kesimdir. Suriyeli sığınmacıların ekseriyetle dar gelirli bölgelerde yaşadıkları görülmektedir. Bunların kültürleri gereği bir evde iki üç aile, hatta dört beş aile birlikte yaşadıkları bilinmektedir fakat bizim emeklimiz, işçimiz tek aile şeklinde yaşamaktadır. Sığınmacılar bu şekilde kira bedellerini artırmaktadır. Normalde kira bedeli 3 bin, 5 bin TL arası olması gereken daireler 10 bin, hatta 15 bin TL bandına kadar çıkmaktadır. Bir dairede dört beş aile yaşayıp bu kira bedellerini ödeyebilen sığınmacılar var iken diğer tarafta gündelik işlerde çalışan vatandaşlarımız, emeklilerimiz bu kiralara nasıl ödeyecek?

Bu kira artışları memurlarımızı, esnaflarımızı da çok olumsuz etkilemektedir. Taban kira fiyatları yaklaşık 10 bin TL ve üzerine gelince memurlarımızın, esnaflarımızın oturdukları ev kira fiyatları da artmaktadır. Bu kira artışları artık dayanılmaz bir noktaya gelmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi bir algı oluşturuluyor: Neymiş? Suriyeliler olmazsa çalıştırılacak işçi bulunamazmış. Neymiş? Afganlar olmazsa çoban bulunamazmış, hayvancılık bitirmiş. Hatta bu algı operasyonlarına bazı iktidar mensubu kişiler de söylemleriyle dâhil oldular. Bu söylemler demografik işgale zemin hazırlamaktadır. Aksine, Suriyeliler ve diğer sığınmacılar nitelikli iş gücü oluşturmadıkları için piyasaları hep olumsuz etkilediler, âdetâ vatandaşlarımızın ekmeğini sığınmacılara teslim ettik. Kutlu milletimizin aziz sözlerinden bir tanesi de “ekmek kavgası”dır. Siz, Hükümet olarak böylesine ağır ekonomik şartlarda insanlarımız geçinemiyorken ekmek kavgasını Suriyelilerle yaptırıp bir de bunlara “İşverenler de mutlu.” dersiniz, yarın toplumsal olaylar olduğunda her şey için artık geç kalınmış olur. Hiç kimse bu ülkede ekmeğini ne idiği belirsiz, savaştan mı kaçtı yoksa keyfi olarak mı geldiği belli olmayan sığınmacılara vermez, verdirtmeyiz, bunu herkes böyle bilsin. Biz, İYİ Parti olarak en önde, milletimizin emrinde vatandaşımızın askeri olduk, olacağız.

Değerli milletvekilleri, şayet sığınmacılar nitelikli iş gücü olarak değerlendirilseydi, işçi sıkıntısında bulunan, işçi sıkıntısı çeken Avrupa ülkeleri kendi ülkelerine kabul ederlerdi. Aksine, bizdeki sığınmacılar kendi ülkelerine gelmesinler diye -basına yansıyan bilgilere göre- ülkemize belirli paralar ödemezlerdi. Sürekli övündüğünüz Batı demokrasisi kaçak göçmenleri yakalayıp ülkelerine veya başka ülkelere derhâl gönderiyor. Konu ülkemizdeki sığınmacılar oldu mu, Batı dünyası hemen uluslararası hukuku bahane etmektedir. İYİ PARTİ’nin millî göç doktriniyle sığınmacı ve kaçak göçmenler ivedilikle ve güvenli şekilde ülkelerine geri gönderilecektir.

Kıymetli hazırun, Gaziantep şehrimizi düşünelim, yaklaşık 1 milyona yakın sığınmacı ve kaçak göçmen bulunmaktadır, kayıt dışı istihdam çok yüksektir; bu durum işsizliği artırmaktadır, devletin gelirini azaltmaktadır. Bugün 1 milyon sığınmacı ülkelerine gönderilirse bütün şehirlerimizde kira fiyatları düşer, hastanelerde randevu sistemi rahatlar, vatandaşlarımızın randevuları, MR tahlilleri çok daha kısa sürede verilir, vatandaşlarımızın hastalıklarına çok daha erken tanı konur, en az 250-300 bin evde elektrik üretimi sıfırlanır, elektrik alım fiyatı düşer; ezcümle, birçok kalemden fiyatlar düşer, hatta bazı spesifik ürünlerde fiyat düşüşleri çok daha derinleşir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanı doğum oranları konusunda “Ülkemiz için tehdit, felakettir.” dedi. 19 Haziran 2023 tarihinde araştırma önergesi verdim. Türkiye’de bulunan Suriyeli sığınmacıların doğum oranı 5,3, Türk vatandaşlarımızın doğum oranı sadece 1,7 dedim, dinlemediniz, defalarca dile getirdim, dinlemediniz, sığınmacılarla alakalı soru önergeleri verdim, dinlemediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Devamla) – Konuyu gündeme getiren, araştıran, yazı yazan, konuşan gazetecileri tutukladınız. Biz vatan evladı değil miyiz? Siz söyleyince “vatan için tehdit”, sizin haricinizde aynı konulara aynı şeyleri söyleyenler “vatana tehdit”, öyle mi? Herkes bilsin ki İYİ Parti sığınmacılar konusunda vatanımızın sigortasıdır. Biz var olduğumuz sürece mücadelemez sonuna kadar sürecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken sığınmacılar konusunda dik duran, vatanını canından aziz bilip müdafaa eden gazetecileri ve vatan evlatlarını da saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinde geçen “şeklinde” ibaresinin “biçiminde” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Nevroz Uysal Aslan
Mersin	Ağrı	Şırnak
Mehmet Kamaç	Onur Düşünmez	Zülküf Uçar
Diyarbakır	Hakkâri	Van
	Yılmaz Hun	
	İğdır	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde İğdır Milletvekili Yılmaz Hun.

Buyurun Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bin haftadır katilleri belli olan yakınlarını arayan Cumartesi Annelerini selamlıyorum. Gözaltında kaybettirilen bütün canları saygıyla ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, tarih 7 Ekim 2014’ü gösteriyordu, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Gaziantep’te bir konuşmasında “Şu anda Kobani düştü düşüyor.” demesiyle Türkiye kamuoyu o tarihten bu yana Kobani gündemini tartışıyor. IŞİD vahşetinin en doruk noktasına çıktığı dönemde insanlar inançlarından dolayı katledildi, kadınlar köle pazarlarında satıldı. Başta Palmira Antik Kenti olmak üzere insanlığa ait tarihî eserler yok edildi. Şengal’de Ezidiler katledildi; Tuzhurmatu’da, Telafer’de Türkmenler soykırıma uğratıldı. Canlı yayınlarda infazlar, kafa kesmeler, uçurumdan atmalar, insanları canlı canlı yakma videoları tüm dünya gündemini sarsmaktaydı. Şengal’de Ezidi kadınlar köle pazarlarında satılmakta, IŞİD üyelerinin tecavüzlerine uğramaktaydılar. Köle pazarlarında satılmak istemeyen ve dinî inancından vazgeçmeyen kadınlar ise diri diri toprağa gömülüp öldürülüyordu. IŞİD vahşeti o kadar azmıştı ki Türkiye askerleri Seftar Taş ve Fethi Şahin’i kaçırdıktan sonra diri diri yakma videosunu yayınlamıştı.

Kobani kumpas davasında yirmi yıl altı ay ceza alan arkadaşımız HDP MYK üyesi İsmail Şengün savunmasında Hasan Hüseyin Korkmazgil’in şu dizeleriyle IŞİD vahşetini dile getiriyordu: “Çirkindiler, korkaktılar, yarınızdılar/Geldiler itilerek, girdiler irkilerek/Karartılar gecemizi, ısırdılar karanlıkta, kanattılar türkümüzü/Kırdılar çiçekli dallarımızı, tükürdüler içine ekmeğimizin/Ağrıttılar ağrımızı, ağrıttılar dünya dünya/Ve çekip gittiler kanlı izler bırakarak göğümüzün merdivenlerinde/Yoktu yarınları onların çünkü onlar suç taşıyan sandık gibi karanlıktılar.”

Suriye’deki ve Irak’taki IŞİD vahşeti Kobani kentine de sıçramış, Kobani’de de bir soykırım amaçlanmıştı. “Kürt kadınları size helaldir.” fetvası veren, askerleri diri diri yakan bu zihniyete karşı

Kobani’de bir avuç insan tüm imkânsızlıklara rağmen evlerini, yurtlarını, özgürlüklerini korumak için bu vahşete karşı direnmekteydi. Bu dosyada HDP’li siyasetçilerin yargılanmasına neden olan Twitter çağrısı işte tam da böyle bir ortamda yapılmıştı. Bu çağrının tek nedeni, IŞİD’in Kobani kentinde soykırımını engellemek için Türkiye ve dünya kamuoyunda bir duyarlılık yaratmaktır. İki ayrı AİHM kararı, Twitter çağrısı ile olaylar arasında herhangi bir illiyet bağı olmadığını açıkça söylemesine rağmen bu kararlar göz ardı edilerek yargılama sürdürülmüştür. Süregiden bu yargılama, askerî darbe dönemlerindeki yargılamalar gibi Türkiye demokrasisi açısından kara bir lekedir çünkü yargılama konusu olan çağrı, insanlık tarihinin gördüğü en vahşi, katliamcı ve tecavüzcü IŞİD’e karşı, IŞİD’in durdurulması için kopmuş bir feryattır, bir çılgıktır. Bu noktadan itibaren bu çağrının bir suç olarak ilan edilmesi tamamen siyasi bir karar olmuştur. Yargılama, yargılama başından itibaren siyasi nedenle sürmüş, seçim meydanlarının konusu hâline getirilmiş hatta siyasi iktidarın bugünkü saray koalisyonunun bir tutkalı vazifesi görmüştür. Nitekim 6-8 Ekim olaylarında yaşamlarını yitirenlerin büyük bir kısmı HDP’liyen iktidar o günden bu yana Yasin Börü üzerinden bir karalama kampanyası sürdürmüştür. Kayyum atama meselesinde de “Dağa para gönderiyorlar.” yalanını her seferinde tekrarlar kitlelere empoze ettiler, kayyuma da zemin oluşturdular; Kobani kumpas davası da bu yalanlar, dezenformasyonlar üzerine inşa edildi ama mızrak çuvala sığmadı. Yaşanan şiddet olayları ile HDP’nin Twitter paylaşımları arasında hukukun bir illiyet bağı olmadığı anlaşılmıştır. Bütün bunlar apaçık ortadayken Kobani davasının siyasi bir dava olduğu, iktidarın ve onun yargısının arkadaşlarımıza verdiği cezaların tamamen bir intikam duygusuyla verildiği ortadadır. İktidar “çöktürme planı” adı altında hukuku ve Anayasa’yı hiçe sayarak Kürtlerin demokratik siyaset yapma hakkını engellemek istemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

YILMAZ HUN (Devamla) – Sevgili Alp Altınörs’ün dediği gibi “Çok farklı renkleri ve bileşenleriyle HDP, 302’den ceza tehdidi altında tüm duruşmaları birer sinir harbi olan bir mahkemede çağrısının arkasında durmayı ve bütünlüğü korumayı başarmıştır. İktidarın bu dava eliyle HDP’yi dağıtma, parçalama, siyasetten tasfiye etme planları akamete uğradı. HDP fikri Kobani kumpas davasında biraz daha pişti ve olgunlaştı.” İktidar, Kobani kumpasıyla bir kez daha Kürtleri demokratik siyasetin dışına itmeye çalışmakta, Kürtleri ve demokrat dostlarını kriminalize etmeye çalışmaktadır. Bizler Kürt halkı ve dostları olarak ne sizlere ne IŞİD zihniyetine asla diz çökmedik, çökmeyeceğiz; kumpaslarınızı çökerteceğiz. Bizler kazanacağız, halklar kazanacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 22’nci madde kabul edilmiştir.

23’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 23’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 23- “Bu kanun Resmî Gazetede yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer”

Bülent Kaya

Mehmet Karaman

Mustafa Nedin Yamalı

İstanbul

Samsun

Ankara

Sema Silkin Ün

Mustafa Kaya

Denizli

İstanbul

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, geri çekiyoruz önergeyi, 23’üncü maddedeki değişiklik önergemizi geri çekiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım. İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde yer alan "yayımı tarihinde" ibarelerinin "yayımlandığı tarihte" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

ALİ Bozan	Nejla Demir	Mehmet Kamaç
Mersin	Ağrı	Diyarbakır
Nevroz Uysal Aslan	Onur Düşünmez	Zülfü Uçar
Şırnak	Hakkâri	Van
	Zeynep Oduncu	
	Batman	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Mehmet Akalın	Yavuz Aydın
İstanbul	Edirne	Trabzon
Nimet Özdemir	Ayyüce Türkeş Taş	
İstanbul	Adana	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET EYUP ÖZKEÇECİ (Gaziantep) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Batman Milletvekili Zeynep Oduncu.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve cezaevlerinde bizleri izleyen değerli yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kobani kumpas davasıyla ilgili, bir siyasi parti lideri olarak savcılar ve hâkimlerin atama töreninde konuştu ve verilen cezalardan duyulan memnuniyeti dile getirdi. Hemen ardından, aynı konuşmasında, kadınları yine, yeniden hedef aldı. Bu konuşmasında, kadın bedeni üzerinden tahakküm kurma çabasında olan iktidarın kadınların kaç çocuk doğuracağına kadar karıştığının yeni bir örneğini duyduk. Bu konuşmasında doğum oranlarını sürekli hatırlatıp doğum oranlarının düşük olmasını varoluşsal tehdit olarak tanımlayan Erdoğan, kadına yönelik cinsiyet eşitsizliğini hiçbir şekilde gündemine almıyor; kadınlar için asıl varoluşsal tehdidin kendileri olduğunu görmüyorlar. Sizin, kadınları kamusal alandan dışlamaya çalışan politikalarınız, şiddete karşı, kadın katliamlarına karşı kadını değil faili koruyan yargı kararlarınızdır. Siz bir erkek olarak kadınlara sadece annelik görevini biçmekten vazgeçin ve kadınları koruyacak politikalar üretin.

Bakın, sadece geçtiğimiz bir haftada en az 4 kadın koruma kararı varken erkekler tarafından katledildi. Yine, yakın zamanda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı da boşanma oranlarının artmasını hatırlatıp kadınların sadece kendi soyadını kullanmasının aile bütünlüğünü bozacağını söylemişti. Buradan şunu Bakana hatırlatmakta fayda var: Bu ülkede her gün yüzlerce kadın şiddete maruz kalıyor; sizin Bakanlığınıza bağlı şiddet önleme merkezlerine başvuru yapıyor ve o kurumlarda kadınların neler yaşadığını, nasıl ikincil bir travmaya maruz kaldıklarını da hepimiz çok iyi biliyoruz. Siz, Soyadı Kanunu'nu, aile bütünlüğünü tartışacağımıza önce şiddet önleme merkezlerindeki durumları iyileştirin, kadınların kendini güvende hissedeceği bir alan yaratın. Türkiye'de devlete bağlı olmayan tek kadın sığınma evi olan Mor Çatıya neden her gün yüzlerce başvuru yapılıyor, biliyor musunuz? Kadınlar devlete ve devlet kurumlarına güvenmiyor, ŞÖNİM'lerde tehdit ve hakaretlere maruz kalıyor. Beslenmeden sağlık ve hijyen koşullarına kadar, raporlara yansıyan bir dünya eksiklik var.

Sadece nisan ayında 32 kadın erkekler tarafından öldürülürken 2023 yılında da 315 kadın öldürüldü. Muhalliflere, Kürtlere karşı işleyen yargı kadınların katillerine karşı maalesef işlemiyor. 6284 sayılı Kanun'un tartışmaya açılması ve bir gecede Cumhurbaşkanı kararıyla İstanbul Sözleşmesi'nin feshi bu ülkede iktidarın kadınlara karşı tutumunun en açık göstergesidir.

Nitekim Kobane kumpas davası kararları da sizin kadın mücadelesine karşı beslediğiniz düşmanlığın sonucudur. 16 Mayıs Perşembe günü bu ülkenin siyasi tarihine bir kara leke olarak geçecek Kobane kumpas davasının 83'üncü duruşması görüldü, arkadaşlarımıza yüzlerce yıla varan cezalar verildi. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki bu cezalar Kürt siyasi hareketine verilmiş cezalardır, Kürt'le yan yana duran devrimci, demokrat güçlere verilmiş cezalardır. Bu davayla AKP iktidarı her ne kadar beceremeyecek de olsa Kürt siyasal hareketini mahkûm etmeye çalışıyor ama aynı zamanda ve aslında DAİŞ zihniyetini aklamaya çalışıyor. Kobane'de DAİŞ'e karşı tüm dünyadan insanlar birlikte direnirken siz DAİŞ çetelerinin sınırdan rahat rahat girip çıkmasına izin verensiniz. Yine, herkes orada özgürlük mücadelesi verip yaşam hakları için mücadele ederken siz Kobane'nin düşmesi için elinizden geleni yapanlarsınız ama olmadı, "Düştü düşecek." diye sevindiğiniz Kobane orada savaşanlar sayesinde, sokağa çıkıp ses çıkaranlar sayesinde ve size rağmen tüm mücadelemiz sayesinde düşmedi, düşmeyecek. Barbar DAİŞ ordusu her girdiği yerde kadınları öldürdü, rehin aldı, cinsel işkenceye maruz bıraktı, köle pazarlarına kaçırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEP ODUNCU (Devamla) – Teşekkürler.

Kobane protestolarında sokağa çıkan insanlar ne yaptı? Sizin beslediğiniz kadın düşmanı DAİŞ'e karşı protesto haklarını kullandı. Bu protestolar özellikle kadın düşmanı IŞİD'e karşı bir direnişti ve Kobane'deki direnişin en önemli unsurlarından biri de kadınlardı. Kadınlar yalnızca cephede savaşarak değil aynı zamanda özgürlük ve eşitlik mücadelesi vererek bu direnişe büyük katkı sundular. DAİŞ'in kadına yönelik barbarlığına karşı Kobane'de kadınlar özgürlüklerini ve haklarını savunmak için mücadele etti. Bu yüzden, Kobane protestoları kadın haklarının korunması ve kadınların özgürlük mücadelesinin bir sembolü hâline geldi ve siz, Kobane kumpas davasında kadınların bu özgürlük mücadelesini hedef aldınız. Verdiğiniz bu cezalarla, gündelik hayatta yaptığınız açıklamalarla kadın düşmanı politikalarınızı daha da büyüttünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEP ODUNCU (Devamla) – Ama ne olursa olsun, biz kadın mücadelesinden de DAİŞ'e karşı yürütülen mücadelede, Kobane kumpas davasında onurumuzdan da vazgeçmeyeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı, Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; son yıllarda yüksek enflasyonla yüz yüze kalan ülkemiz, 20 Mayıs Pazartesi günü TÜİK'in açıkladığı verilere göre, bu enflasyon yükünü daha da taşıyacak gibi görünüyor. Ülkemizdeki enflasyon ciddiye çok yüksek. Dünyada en yüksek enflasyona sahip ilk 10 ülke arasındayız. Bunun yanında, kurların da olması gereken seviyede olmaması Türkiye'yi yalnızca Türkiye'de yaşayanlar için değil, artık, diğer dünya ülkeleri vatandaşlarına göre de pahalı bir ülke hâline getirdi. Türkiye daha önce hiç böyle bir durumla karşı karşıya kalmamıştı. Yüksek enflasyon ya da konuştuğumuz kanun içinde geçen "fahiş fiyat" kavramı, yine bu kanun teklifinde belirtilen stokçulara ve depoculara karşı alınan tedbirlerle maalesef çözülemez; aksine, stoklama ve lisanslı depolama özellikle çiftçinin olmazsa olmazıdır. Şu muhakkak bilinmelidir ki ticaret politikasındaki ana problem üretim zincirinin tekelleşmesidir. Türkiye'de maalesef son yıllarda hepimizin bildiği ve her gün alışveriş yaptığı zincir marketlerin başını çektiği üretim zincirinin tamamını kontrol eden tekeli bir yapı oluşmuştur. Türk Ticaret Kanunu'nun denetleme ve düzenleme yapması gerektiği konuda üretim tekelleşmesi olmalıdır. Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında tekelleşmeyi ve fiyat istikrarını bozacak davranışları takip eden ve cezalandıran kurumsal müesseseler vardır. "Fiyatlar piyasada arz ve talebe göre oluşsun." demek, kontrolsüz bir şekilde, isteyenin kafasına göre fiyatlama

yapması demek değildir. Tam rekabet koşullarının oluşup oluşmadığına bakmaksızın bu serbestliği uygulamak tüketicinin ve emekçi kesimlerin soyulmasına ve fakirleşmesine yol açmaktadır. Ülkemizde maalesef konu bu şekilde uygulanmaktadır, bu da yağmacı bir ekonomik düzeni beslemektedir. Sebze ve meyve fiyatları halde oluşmaktadır. Büyükşehir belediyelerinin hal ve market arasında zaman zaman 7-8 kata ulaşan fiyat farklarının nasıl oluştuğunu açıklaması gerekmektedir. Zabıta ve Ticaret Bakanlığı arasındaki fiyat denetimi açısından yetki kargaşasına da bir an evvel son verilmeli, ürünler ilk mecrasından markete kadar fiyat açısından barkodla takip edilmelidir. Bu denetlemeyi yapacak bir kurumsal yapı düşünülmeli ve yapay zekâ uygulamalarıyla desteklenmelidir. Aynı durum emlak alım satım, değerlendirme, imar değişikliği, kat karşılığı sözleşmelerinde de vardır. Devlet devasa bir vergi kaybı yaşamaktadır, devasa bir kayıt dışı ekonomi oluşmaktadır; basit düzenlemelerle üstesinden gelinbilir. İYİ Parti olarak bunların hepsi için çözümlerimiz hazırır.

Çiftçinin bütün girdileri vergilerden arındırıldığı takdirde yani çiftçiye destek verdiğimizde bunun üretim karşılığı kısa zamanda 1'e 10 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu finansman para basarak finanse edilse dahi, para var, karşılığında üretim var, dolayısıyla enflasyon yaratmaz.

Bunların yanında biz önce sanayileşme, önce katma değerli üretim diyoruz. 2023 yılında 160 milyar dolarlık ham madde ithalatı yaptık. Bu ithalatı üretimde kullanıp bir kısmını ihraç etmemize rağmen; mineral yağlar, demir çelik, kazan ve makineler, elektrikli cihazlar, organik kimya, plastik, kauçuk ve petrokimya, ilaç ve eczacılık, hububat ve yağlık tohum ve hayvan yemi; optik, cerrahi ve tıbbi aletler ve kıymetli taş sektöründe ihracata rağmen 90 milyar dolar açık verdik; bu elbette sürdürülemez. Bu nedenle, yapılması gereken, katma değerli ürün üretimine yönelik olarak öncelikle enerjide dışa bağımlılığı yok ederek hidrojen ve demir oksidi ayrıştırıcı 3 adet entegre demir çelik, entegre alüminadan alüminyum ve entegre petrokimya tesisi kurmak olmalıdır. Bunun için "Kaynak nereden bulacağız?" dersek bunu düşünmeye hiç gerek yok çünkü gerçekten Türkiye'nin kaynağı vardır. Bu projelerimiz hayali değil gerçektir. Ayrıca, hiçbir mevcut bütçe dengesini bozmadığı gibi, kaynakları da somut olarak belirlenmiş olup emekliye, çalışana, esnafa, dar gelirliye ilave yük getirmeyecek, aksine, onların refahının yanında ülkemizin de refahını artırarak kişi başına gelirimizi çok rahat 25-30 bin dolarlara yükseltecektir diyerek sözlerime son veriyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 23'üncü maddesinde geçen "itibaren" ibarelerinin "başlayarak" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Talat Dinçer	Türker Ateş	Nail Çiler
Mersin	Bolu	Kocaeli
Ömer Fethi Gürer	Mehmet Tahtasız	Şeref Arpacı
Niğde	Çorum	Denizli
	Kadim Durmaz	
	Tokat	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR ÜZKURT (Niğde) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer konuşacaktır. Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 maddelik bir kanun teklifinin görüşmelerinin sonuna geldik. Bu kanun teklifi de bir torba kanun teklifi, akılda kalan fahiş fiyatlar ile stokçuluk. Peki, fahiş fiyat niye bu kadar gündeme geldi? Kamuoyunda fiyatların artışına bir suçlu aranıyor, o suçlu da bu satışı yapanlar olarak görülüyor. Oysa işin özü farklı; Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının sistemselsel olarak yönetim sorunundan kaynaklanan bu sorunu birilerinin üzerine devretmek için bu olgu ortaya çıkmış durumda. Bu ne demek? Serbest piyasa ekonomisi uyguluyorsunuz, belediyelerin denetim yetkilerini 2004 yılında merkeze çekiyorsunuz hatta belediyelerin gıda üzerinde denetim yaptığı laboratuvarları kapatıyorsunuz, ardından piyasayı kendi hâline bırakıyorsunuz; o sürecin sonunda oluşan sorunları, kendi yönetiminizden kaynaklanan zaafı görmek yerine “fahiş fiyat” diyerek bu işi cezayla önleyeceğinizi sanıyorsunuz. Yaptınız, 2021 yılında Rekabet Kurulu tarihinin en yüksek para cezalarını zincir marketlere uyguladı. Ne değişti? Buradan çıkacak kanunun yarın uygulanabilirliğinin vatandaşın getirisi ne olacak? Göreceksiniz, verilen cezaların önemli bir bölümü tahsil dahi edilemeyecek. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda -alıp bakın, 2023’te yayımlandı- 100 milyonluk cezanın 29 milyon lirası tahsil edilebilmiş. Yarın -orada ceza var- uygulamada değişen bir şey olmayacak. İşin özünü görmek lazım. Belediyeleri güçlendirici biçimde yeniden denetimin içine katmak gerekir. Ayrıca, bu anlamda, üretim aşamasından başlayarak ortaya çıkan fiyatı oluşturan sorunların üstüne gitmek gerekir. Eğer siz mazot zammını sürdürürseniz nakliye için Adana’dan yola çıkıp İstanbul’a gelecek gıdanın fiyat artışı zaten fahiş fiyata dönüşmüş olur. Uygulamada karşılaşılan sorunların temel çözümü, girdi maliyetlerinden başlayarak piyasayı düzenli ve gerçekçi biçimde oluşturabilmektir. Aracılık sistemini kaldırabiliyor musunuz? Kaldıramıyorsunuz. İthal ürünü yurt dışından alıp gelip “Piyasayı dengeleyeceğiz.” derken, getirdiğiniz ürünün Türkiye’deki fiyatından satılmasını engelliyor musunuz? Engelleyemiyorsunuz. Ayrıca “stokçuluk” diyorsunuz; lisanslı depoculuk 46 ilde var, dolaylı olarak stokçuluğu teşvik ediyorsunuz. Lisanslı depoculuk ne işe yarıyor? Ürünü kaldırıyor, getiriyor, oraya teslim ediyor; gidiyor, sigorta yaptırıyor; ardından, bankadan kredi alıyor. Ona “Hadi, buradaki, depodaki ürününü piyasayı dengelemek için piyasaya ver.” diyebiliyor musunuz? Diyemiyorsunuz. Dolaylı olarak da lisanslı depoculuk bir yerde olumlu bir olgu da olsa gizli stokçuluğun da başka bir tanımı oluyor. Onun için bu tür düzenlemelerin uygulamaya geçebilmesi piyasanın oluşumundaki sorunların ortadan kalkmasıyla doğrudan ilgili. Bakınız, Tarım Kanunu’nu çıkardınız, çok güzel bir şey; 21’inci maddeye göre, millî gelirin yüzde 1’ini çiftçiye vereceksiniz; 2024 yılında ayırdığımız 91 milyar, vermeniz gereken 411 milyar. Niye 411 milyarı vermiyorsunuz? Arkadan dolanıyorsunuz, sulama suyuyla ilgili yapılan yatırımı çiftçiye verilen destek diye anlatıyorsunuz.

Arkadaşlar, şu anda Türkiye’de taklit ve tağşişle ilgili yönetmelik çıkmış; 2012’den beri her altı ayda bir bozuk ürün satanlar açıklanırdı, teşhir edilirdi. Bakan Bey geldiğinden beri bir kere bozuk gıda satanı, ürünü teşhir etmiyor ama kamuoyuna açıklama yapıyor, “Savcılığa bunları bildirdik.” diyor. Kim bunlar? Vatandaş domuz etini, at etini, eşek etini kıyma içinde, kebabın içinde yediren adamları niye teşhir etmiyorsunuz? Ama bu konuda düzenlemeniz var, buradan, Meclisten çıkardık bunu. Bu düzenleme varken, elinde yetki bulunurken bu yetkiyi kullanmıyorsanız buradaki fahiş fiyatla ilgili yetkiyi nasıl kullanacaksınız?

Bir de kapatma cezası verecekmisiniz. Ne yapacaksınız yani yurt dışından davet ettiğiniz marketlere “Sizi kapatıyorum.” mu diyeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Uyguladığınız ekonomik politikalar kapsamında oluşan sorunları, tercih ettiğiniz sistem olan serbest piyasa ekonomisi içinde nasıl eriteceksiniz? Karma ekonomi... Dünya yeniden dönüyor, bu işin kolayı bu; gelin, karma ekonomiye sistem olarak dönelim. Gübre fabrikasını özelleştirdiniz, yem fabrikasını özelleştirdiniz, Zirai Donatım Kurumunu kapattınız, Süt Kurumunu özelleştirdiniz. Özel sektörün olmadığı yerde yeniden onların, devletin varlığını sağlayalım, rekabeti bu şekilde geliştirelim. Yani TEKEK fabrikalarını satın yabancıların Türkiye’de ciirit atmasına yol açacağımız yere, onların fiyatını oluşturan olumsuzluğa karşı mücadele edelim.

İşte, çayda 17 lira taban fiyat veriyorsunuz, ithal çay geliyor, kaçak çay geliyor; onun yolunu keselim. 25 lira taban fiyatını bizim çiftçimize verelim, bu işleri kendi üreticimizin yanında olarak sürdürürelim diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24’üncü madde üzerinde 2 tane önerge vardır, aynı mahiyetteki bu önergeleri okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 110 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 24’üncü maddesinde yer alan “hükümlerini Cumhurbaşkanı” ibaresinin “hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Nejla Demir	Mehmet Kamaç
Mersin	Ağrı	Diyarbakır
Nevroz Uysal Aslan	Onur Düşünmez	Zülküf Uçar
Şırnak	Hakkâri	Van
	Heval Bozdağ	
	Ağrı	
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Hüsmen Kırkpınar	Nimet Özdemir
İstanbul	İzmir	İstanbul
	Rıdvan Uz	Selcan Hamşioğlu
	Çanakkale	Tekirdağ

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEVAHİR UZKURT (Niğde) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ. Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Genel Kurul, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

19 Temmuz 2012 Rojava devriminin başlangıç tarihi olarak kabul ediliyor. Suriye’de başlayan iç çatışmalardan sonra Kobani Halk Meclisi kentin yönetimini üstleniyor ve o tarihten sonra, bu topraklar saldırılara hedef olduğu gibi, tarihsel bir direnişe de sahne oluyor. Burada kurulan halk meclisleriyle Kürtler, Araplar, Türkmenler, Süryaniler ve Çerkez halkları güç birliği etmişler ve Suriye’nin kuzeyinde önemli bir demokratik güç konumuna yükselmişlerdir. Bugüne değin tüm emperyalist ve ulus devlet müdahalelerine direndikleri gibi 2014 Eylülündeki barbar IŞİD çetelerinin saldırılarına karşı da destansı bir direniş göstermişlerdir. Hâlen süregiden bu devrim aynı zamanda bir kadın devrimidir. Kadınlar inşa edilen toplumsallıkta öncü rol üstlenmişler, bu yüzden de IŞİD çetelerinin ve Orta Doğu’nun gerici, karanlık güçlerinin öncelikli hedefi olmuşlardır. Yani hedef alınan aslında gönüllü birliktelikle kurulan eşitlikçi, kolektif üreten ve adil paylaşan kadın öncülüğündeki demokratik toplum düzenidir.

Bu sınıfsız, sömürsüz, demokratik toplum açıkçası Türkiye halklarının da düşlediği ve bu nedenle heyecanla karşıladığı bir hakikate karşılık geliyor. Bu toplumsallık IŞİD barbarlarının hedefi olunca da Türkiye de dâhil dünya halklarının topyekûn bir savunma refleksi geliştirdiği protesto eylemlerine sahne olan bir dönem olmuştur ki bu dönem aynı zamanda “6-8 Ekim Kobani olayları” dediğimiz döneme rastlar. IŞİD’in de saldırılarının en yoğun olduğu dönem bu dönemdir. Tabii ki Suriye sınırında ve Kürt illerinde bu protestolar daha yoğun yaşanmıştır. Çünkü sınırının ötesinde yaşayan halklar

kardeşleridir ve IŞİD katliamıyla yüz yüzedirler. IŞİD karşıtlığında herkesin hemfikir olduğu böyle bir konjonktürde protestoların olması meşru ve doğal bir gelişme iken toplumsal bu tepki kriminalize edilip bir davanın konusu hâline getirildi ve Kürt siyaseti, üçüncü yol, demokratik toplum savunusu yargılanmaya çalışıldı. Çünkü Kobani’de kazanan devrimci halklar olmuştur ve bu devrim ezilen halklara göz kırpyordu ve ilk seçimlerde toplumsal karşılığının hayat bulması iktidarınız için, HDP’nin varlığının, siyasi faaliyetlerinin, Kürt halkının haklı taleplerinin kriminalize edilmesi için açılmış bir kumpas davasının fırsatı oldu. HDP’nin dünyanın gözü önünde işlenmeye kalkışılan bir katliamı engellemeye dönük çabası soruşturma konusu yapılarak akıl almaz bir hukuki süreç başladı.

Bakınız, siyaseten iktidarınızın kullandığı tek argüman olan ve algı siyasetinizin esası olan, davada da asıl suçlama konusu edilen 6-8 Ekim 2014 tarihlerinde yaşanan ve 31 ilde sıralanan tüm suçlardan, 37 cinayet ve 5 binin üzerindeki şiddet olaylarından tüm arkadaşlarımız beraat aldılar. Böylece HDP’yi insani ve maddi kayıplardan sorumlu tutmaya dönük komplonuz çöktü. Ama beraat kararı açıklandıktan sonra bile bu siyasetinizdeki ısrarınız davanın açılmasındaki niyetinizi de açığa vurmuştur.

Sayın vekiller, bu duruşmada çıkacak olan karar, yargının adaleti tesis eden bağımsız bir kuruma dönüşeceğinin, bir insan hakkı olarak düşünce ve ifade özgürlüğünü kabul ettiğinin en önemli göstergelerinden biri olabilir; başta Kobani olmak üzere, siyasi saiklerle yürütülen tüm yargılamaların, mahkûmiyetlerin ortadan kaldırılacağına da. Fakat bu önemli yol ayrımında yağdırılan cezalar yine, hukukun iktidar aparatı olmaktan öteye gidemediğini gösterdi. Fakat şunu unutmayın ki tüm arkadaşlarımız; tahliye edilenler, ceza alanlar, barış için, halklar için “Mücadeleye devam!” dediler. Sadece sözlerinden kırk iki yıl ceza almış Demirtaş “Mücadeleye devam!” dedi. Otuz yıl ceza alan Figen Yüksekdağ “Mücadeleye devam!” dedi. İşte, hakikat zemini budur, asıl mahkûm etmek budur; her şeye rağmen barışta ısrar, yaşamda ısrar iradesidir asıl mahkûm eden ve bu kararların acizliğini ortaya koyandır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Türkiye halklarının nazarında bu kumpas davası çökmüştür, ceza kararlarınız yok hükmündedir. Hiçbir hukuksuzluğunuz ya da kumpasınız da bunu değiştiremeyecektir.

Sayın Selahattin Demirtaş’ın sözleriyle konuşmamı tamamlamak istiyorum: “Biz demokratik çözüme inanan siyasetçileriz. Sırf bunu istedik diye yıllarca rehin tutulmamıza rağmen hâlen içeriden ‘barış’ diye haykırıyoruz. Verilen cezaların tamamı bir ‘tweet’ ve birkaç miting konuşmamdan dolayı verilmiş, yani yıllardır yalan bir iftirayla yarattıkları algılara dayalı. Ne bir şiddet eyleminden ceza verildi ne de şiddeti teşvik ya da destekten. Sadece düşüncelerimden, söylediklerimden kırk iki yıl ceza verilmiş oldu. Bu da davanın siyasi bir dava, cezaların da siyaseten verilmiş cezalar olduğunu bir kez daha ispatlamış oldu.”

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde diğer konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; teklifin son maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum ve bu son söz hakkımı meslektaşlarım için kullanmak istiyorum çünkü hak, hukuk ve özgürlüklerini müdafaada her zamankinden daha yalnızlar, her zamankinden daha çok dayanışmaya ihtiyaçları var.

İtibardan edilemeyen tasarruf bir kere daha ve hiç gözünün yaşına bakılmadan demokrasiden ediliyor, gözünün yaşına bakılmadan çünkü maalesef Türkiye’de demokrasi kan ağlıyor. Çok yazık, itibardan tasarrufu teklif dahi edilemez kılanlar, tasarruf etmekten imtina ettikleri o itibarın gerçekten var olabilmesi ve saygı gören bir gerçekliğe dönüşebilmesinin yegâne yolunun demokrasiden geçtiğini bir türlü anlamıyor, anlayamıyorlar, ne başlarına gelenlerin ne başımıza getirdiklerinin hiçbirinden ibret almıyorlar. Bu yüzden de demokrasiyi kısmak pahasına ülkenin ekonomik kurtuluş reçetesine şunu yazabiliyorlar: “Kamu kurumlarınca hiçbir şekilde günlük gazete alınmayacaktır.” Üzerine basa basa ama “hiçbir şekilde.” Maazallah ezkaza alınırsa Türkiye Cumhuriyeti devleti o anda o bir tek günlük

gazetenin alımıyla batar. Maazallah kitap gibi gazete de bir anda bomba olabilir, bu ülkede elinizde patlar. Vürüs ya gazete, maazallah birilerinin köhnemiş, yoz zihinlerine az biraz aydınlık bulaştırır, görmeyen gözlere gösterir, duymayan kulaklara duyurur, göz açar, uyandırır; bir de tabii koca bir gazete bir A8 cip değil, öyle rahat rahat alınabilsin, geniş geniş kullanılabilsin.

Bununla kalmıyor, kurumlara görev alanı olmayan yayınlara abone olmama talimatı veriyorlar. Peki, sonra ne oluyor? Partisi fark etmeksizin belediyeler seri hâlde aboneliklerini iptale başlıyor. Tümüne, yine partisi fark etmeksizin yerel yönetimlerin tümüne sesleniyorum: Yerel basın bal gibi de yerel yönetimlerin görev alanı içindedir, ilgi alanı içindedir. Bu akla ziyan genelgenin arkasına saklanarak illerinde, ilçelerinde gerçekleri susturmaya tevessül etmesinler.

Başta kendi seçim bölgesi Tekirdağ'dakiler olmak üzere bütün belediyeleri buradan uyarmak istiyorum: Sakın! Başta yine kendi seçim bölgesi Tekirdağ olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanındaki bütün gazeteci arkadaşlarıma çağrı yapıyorum: Yaptığınız sahiden gazetecilikse, hazırladığınız sahiden gazeteyse, alınınız bu manada açık ise ve aboneliğiniz de bu genelge üzerine iptal edildiyse lütfen arayın, geleceğim, o ilde, o ilçede aboneliğinizi iptal eden belediyenin önünde, o belediye başkanının makam odasına doğru elimde megafon satır satır okumaya hazırım o yerel yöneticilerin okumayı görev alanlarında saymadıkları satırlarını.

Bir başka konu etki ajanlığı meselesi. Sene 2024 ama bize her yıl 1984, bize her an distopya, ütopya, maalesef rüya. Gelişen teknolojinin, bilişim imkânlarının hangi istihbari amaçlarla kullanılabileceğini biz görmüyor muyuz? Elbette görüyoruz. Devlet sırlarımızın ifşa edilmesini isteyebilecek tıynet, meşrepte kişiler miyiz? Elbette değiliz. Ayrıca, paranoyak da değiliz. Bu ülkede, bu iktidar döneminde Nemrut Mustafa divanlarının nasıl hortlatıldığını tecrübe ettiğimiz için, Bekir Ağa bölüğünün Silivri'de nasıl yeniden inşa edildiğine şahitlik ettiğimiz için, kıymetli MİT mensubu Kaşif Kozinoğlu'nu adıyla sanyla, adresiyle, fotoğraflarıyla ifşa edenler takdir görürken Libya'da şehit oldukları bizatihi Cumhurbaşkanı tarafından duyurulan, Türkiye Büyük Millet Meclisinde haklarında basın toplantısı düzenlenen, dostlarınca fotoğrafları paylaşılan, cenazeleri halka açık olarak ve yoğun siyasi katılımı yapılan, hatta gizlenmesi gerektiği öne sürülen o teşkilatın da çelenk yolladığı MİT mensuplarının gizli olmayan cenaze haberlerini veren meslektaşlarımızın hangi iftiralarla tutuklandıklarını gördüğümüz için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Başka bir ülkede yaşasa bütün gazetecilik ödülleri sahibi olması işten olmayan Müyesser Yıldız'ın, mesela, atandığı bizzat Cumhurbaşkanı tarafından duyurulan bir korgeneralin atandığını yazdığı için nasıl casuslukla suçlanabildiğini, açık kaynaklardan aldığı haberlere nasıl devletin gizli bilgisi muamelesi çekildiğini bildiğimiz için ve bu cadı avlarından artık çok yıldığımız için bir erken uyarı sistemi olarak itiraz ediyoruz: Yapmayın! Nemrut Mustafaları hortlattınız, devletin, içi boşaltılmayan bir tek kurumu kalmadı, McCarthy'leri de hortlatmayın, okyanus ötesi geleneklerini bir kere daha bizim topraklarımıza taşımayın.

Son olarak, milliyetçi paylaşımlar yaptıkları gerekçesiyle yargılanan Genç Gazeteciler dün Ankara'da bir kere daha hâkim karşısındaydı, dava 17 Eylül'e ertelendi, genç meslektaşlarımız dendi ki: "Türk ülkesinde Türk gibi düşünmeden, Türk gibi konuşmadan, Türk gibi yazmadan Türk ülkesinde ne ABD ne Rusya..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN HAMŞIOĞLU (Devamla) – ...ne Çin için değil, Türk için, Türk'e göre yazıp konuşmadan önce kafanızın üzerindeki Demokles kılıcını hatırlayın. "Türk ülkesinde Türklüğü savunmak suç olacak ise biz bir kere daha haykırıyoruz, haykırmaktan da vazgeçmeyeceğiz: Kahrolsun istibdat, yıkılın düzen, yaşasın büyük Türk milleti! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2'nci sıraya alınan 83 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/11) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 83)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 28 Mayıs 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.13

